

ชุดการเมืองของประชาชน

การเมือง ของประชาชน

ชวน หลีกภัย

การเมืองของประชาชน

การเมืองของประชาชน

กุหลาบ สายประดิษฐ์

ISBN 974-92770-1-5

สำนักพิมพ์สุภาพบุรุษจัดพิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๐๐

มูลนิธิเสรีयरโกเศศ-นาคะประทีป จัดพิมพ์ครั้งที่สอง เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘

เนื่องในโอกาสสยูนสโกประกาศยกย่องนายกุหลาบ สายประดิษฐ์

เป็นบุคคลดีเด่น และฉลองครบชาตกาล ๑๐๐ ปี

ออกแบบปก : ทองทิพย์ สุทธกรรณ์

รูปเล่ม : บริษัท ส่องสยาม จำกัด

โทรศัพท์ ๐-๒๒๒๕-๙๕๓๓-๓๕

จัดจำหน่ายโดย

สายส่งศิษิต บริษัทเคล็ดไทย จำกัด

๑๑๗-๑๑๙ ถ. เพ็ญนคร เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๒๒๕-๙๕๓๖-๓๙ โทรสาร ๐-๒๒๒๒-๕๑๘๘

ภาพปก : กุหลาบ สายประดิษฐ์ พบกับประธานหมาเจ้าตุง

บนพลับพลาเทียนอันเหมิน เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๓

ราคา ๑๗๐ บาท

การเมืองของประชาชน

โดย

กุหลาบ สายประดิษฐ์

“อิสสรชน”

มูลนิธิเสฐียรโกเศศ-นาคะประทีป

ที่ ศธ ๐๒๐๕/๒๓๓๘

กระทรวงศึกษาธิการ
กทม. ๑๐๓๐๐

๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง การเสนอชื่อบุคคลสำคัญหรือผู้มีผลงานดีเด่นและเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ให้ยูเนสโกประกาศยกย่องและร่วมเฉลิมฉลอง ในปี ๒๕๕๗-๒๕๕๘

เรียน ประธานกรรมการมูลนิธิเสฐียรโกเศศ-นาคะประทีป

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือยูเนสโกที่ ๓๒ ซี/๗๑ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๖

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการเสนอชื่อนายกุหลาบ สายประดิษฐ์ (ศรีบูรพา) ให้ยูเนสโกประกาศยกย่องและร่วมเฉลิมฉลองเนื่องในวันครบชาตกาล ๑๐๐ ปี ในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘ นั้น

ในการนี้ยูเนสโกได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวในขั้นสุดท้ายในการประชุมสมัยสามัญของยูเนสโกครั้งที่ ๓๒ ระหว่างวันที่ ๒๙ กันยายน-๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๖ ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศสแล้ว และได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๖ ให้การฉลองครบชาตกาล ๑๐๐ ปี ของนายกุหลาบ สายประดิษฐ์ (ศรีบูรพา) ในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘ เสนอโดยมูลนิธิเสฐียรโกเศศ-นาคะประทีป และสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย เป็นรายการที่ยูเนสโกจะร่วมเฉลิมฉลองในปี ๒๕๕๘

จึงเรียนเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการจัดกิจกรรมเฉลิมฉลองต่อไปด้วย จะขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางจรรยาพร วรรณทร์)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานปลัดกระทรวง
สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ
โทร. ๐ ๒๖๒๔ ๕๖๕๗ โทรสาร ๐ ๒๖๔๐ ๐๕๕๓
e-mail: kusumlek@hotmail.com

กุหลาบ สายประดิษฐ์ เกิดเมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๔๘ เป็นชาว
กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๔๖๘ จบมัธยม ๘ โรงเรียนเทพศิรินทร์

พ.ศ. ๒๔๘๖ สอบได้ธรรมศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์
และการเมือง

พ.ศ. ๒๔๗๘ แต่งงานกับ ชนิด ปริญาญกุล (มีนามปากกาว่า “จูเลียต”)
มีบุตรด้วยกัน ๒ คน

กุหลาบ สายประดิษฐ์ มีผลงานมากทั้งในด้านการเมือง ศาสนา ปรัชญา
สังคม วิชาการ นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปลและบทกวี หลายเรื่องได้รับการ
พิมพ์ซ้ำหลายครั้งจนถึงปัจจุบันนี้และมีผู้แปลเป็นภาษาต่างประเทศหลายภาษา
โดยใช้ชื่อจริงและนามปากกาว่า “ศรีบูรพา” “อิสรชน” “อุบาสก” ฯลฯ

กุหลาบ สายประดิษฐ์ กับสังคมไทย

นักคิด นักเขียน นักหนังสือพิมพ์

เป็นนักคิด นักเขียน นักหนังสือพิมพ์ที่ได้รับการยกย่องอย่างสูง
ผู้หนึ่ง เขียนหนังสือทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง โดยใช้ชื่อจริงและนาม
ปากกาว่า “ศรีบูรพา” “อิสสรชน” “อุบาสก” ฯลฯ...เป็นผู้หนึ่งที่ยืนอยู่
แถวหน้าสุดของวงการวัฒนธรรมในการสร้างสรรค์ ในการรณรงค์เพื่อ
เอกราช ประชาธิปไตย สิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค สันติภาพ และ
ความถูกต้องเป็นธรรมในสังคม

เริ่มเขียนตั้งแต่อายุ ๑๗-๑๘ ขณะเรียนชั้นมัธยมปลาย หัดเขียน
หนังสือโดยร่วมกับเพื่อนนักเรียนในชั้นออกหนังสือประจำห้อง และเริ่ม
ก้าวออกสู่นามจริงของวงการหนังสือ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๖

ผลงานมีมากทั้งในด้านการเมือง ศาสนา ปรัชญา สังคม วิชาการ
นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล และบทกวี หลายเรื่องได้รับการพิมพ์ซ้ำ
หลายครั้ง จากอดีตเมื่อ ๗๐ กว่าปีก่อน จนถึงปัจจุบันนี้ และมีผู้แปลเป็น
ภาษาต่างประเทศหลายภาษา

นวนิยาย : *ข้างหลังภาพ ลูกผู้ชาย สงครามชีวิต*

จนกว่าเราจะพบกันอีก แลไปข้างหน้า

บทความ : *มนุษย์ภาพ เบื้องหลังการปฏิวัติ ๒๔๗๕*

คุณศึกษา ม.ธ.ก. ด้วยแว่นขาว

เรื่องแปล (และเรียบเรียง) : *เขาถูกบังคับให้เป็นขุนโจร*

แม่ (ของแมกซิม กอร์กี้)

เรื่องสั้น : *ขอแรงหน่อยเถอะ คำขานรับ*

บทกวี : *อาชญากรผู้ปล่อยนกพิราบ พลังประชาชน*

ความเรียงทางพุทธศาสนา : *อุดมธรรม*

- พ.ศ. ๒๔๖๙ : เป็นผู้ช่วยบรรณาธิการ **เสนาศึกษาและแพทยศาสตร์** ซึ่งเป็นวารสารของราชการทหาร
- พ.ศ. ๒๔๗๒ : เป็นเจ้าของและบรรณาธิการหนังสือพิมพ์รายปักษ์ **สุภาพบุรุษ** รวบรวมนักเขียนเข้าเป็นกลุ่มก้อนใหญ่เป็นเวลาร่วม ๒๐ ปี
- เป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์อีกหลายฉบับ
ได้รับความนิยมนับถือกันทุกฉบับ
- พ.ศ. ๒๔๘๔ : เป็นประธานกรรมการก่อตั้งสมาคมหนังสือพิมพ์ และเป็นเลขาธิการคนแรกของสมาคมนี้
- พ.ศ. ๒๔๘๘-๘๙ : เป็นนายกสมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย

นักมนุษยธรรม - ศาสนา

บทความ “มนุษยภาพ” (เกี่ยวกับความเสมอภาคในความเป็นมนุษย์ และประชาธิปไตย)

พ.ศ. ๒๔๗๗ บวชเรียนที่วัดเบญจมบพิตร ๑ พรรษา ศึกษาพระธรรมอย่างเคร่งครัดและลึกซึ้ง

เขียนบทความทางธรรมะลงในวารสาร **วิปัสสนาสาร** ของวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์

เรื่อง “อุดมธรรม” กับผลงานชุดพุทธศาสนา ได้พิมพ์เผยแพร่หลายครั้ง

ไปนมัสการ และสนทนาธรรมกับท่านพุทธทาสที่สวนโมกข์ ปฏิบัติธรรม และได้มีจดหมายสนทนาธรรมระหว่างท่านพุทธทาสภิกขุกับกุหลาบสายประดิษฐ์ ซึ่งต่อมาคณะศิษย์ของท่านได้รวมพิมพ์เป็นเล่ม

ท่านพุทธทาสกล่าวว่า “คุณกุหลาบรู้จักเลือกธรรมะที่มีประโยชน์ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตของแก” (หนังสือ **เล่าไว้เมื่อวัยสนธยา** โดย พระประชา ปสนุนธมฺโม)

พ.ศ. ๒๕๐๐ ไปปาฐกถาที่พุทธสมาคมเชียงใหม่ตามคำเชิญ

นักประชาธิปไตย - เสรีภาพ

เรียกร้องและเชิดชูระบอบประชาธิปไตยตลอดมา อาทิ

พ.ศ. ๒๔๗๔ : บทความ “มนุษยภาพ” เสนอความคิดเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย หนังสือพิมพ์ถูกสั่งปิด แทนพิมพ์ถูกล่ามโซ่

พ.ศ. ๒๔๗๕ : เป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์*ประชาชาติ* สนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย

พ.ศ. ๒๔๗๖ : เขียนบทความคัดค้านการกระทำที่เป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย หนังสือพิมพ์ถูกสั่งปิด

พ.ศ. ๒๔๙๕ : ปรากฏในที่ประชุมใหญ่สมาคมหนังสือพิมพ์ และเขียนบทความเรียกร้องให้รัฐบาลเลิกเซ็นเซอร์หนังสือพิมพ์ และยกเลิกพ.ร.บ. การพิมพ์ที่ลิดรอนเสรีภาพของหนังสือพิมพ์

พ.ศ. ๒๔๘๕ และระหว่างพ.ศ. ๒๔๙๕-๒๕๐๐ : ถูกรัฐบาลที่ไม่เป็นประชาธิปไตยคุมขัง

ผู้เรียกร้องสันติภาพ

พ.ศ. ๒๔๘๕ : เขียนบทความคัดค้านรัฐบาลร่วมกับญี่ปุ่นในการทำสงคราม

ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ ร่วมขบวนการเสรีไทย

พ.ศ. ๒๔๙๔ : องค์การสันติภาพสากลประชุมที่กรุงเบอร์ลิน เรียกร้องสันติภาพ คัดค้านสงครามเกาหลี และประกาศแต่งตั้งกุหลาบ สายประดิษฐ์ กับคนไทยอีก ๒ คน เป็นกรรมการองค์การสันติภาพสากลประจำประเทศไทย

พ.ศ. ๒๔๙๕ : รับผิดชอบรองประธานคณะกรรมการสันติภาพแห่งประเทศไทย เรียกร้องสันติภาพ และคัดค้านสงครามเกาหลี

พ.ศ. ๒๔๙๕-๒๕๐๐ : ถูกคุมขังในกรณี “กบฏสันติภาพ”
 ราว พ.ศ. ๒๕๐๐ เขียนกลอนแปล่า “อาชญากรผู้ปล่อยนกพิราบ”

การยอมรับของสาธารณชน

ด้วยผลงานด้านต่างๆ ที่ปรากฏ กุหลาบ สายประดิษฐ์ ได้รับการยอมรับจากสาธารณชน หลังมรณกรรม เช่นเดียวกับขณะมีชีวิตอยู่ เช่น

- ◆ ทางภาครัฐบาลจีนได้จัดพิธีศพให้อย่างสมเกียรติ มิตรสหายชาวไทย ชาวจีน และชาวต่างประเทศอื่นๆ ไปร่วมพิธีเป็นจำนวนมาก โจวเอินไหล นายกรัฐมนตรีของจีน และรัฐบุรุษอาวุโสปรິดี พนมยงค์ ส่งพวงหรีดไปร่วมไว้อาลัยด้วย

ในไทยหนังสือพิมพ์และนิตยสารหลายฉบับลงข่าวมรณกรรมและคำไว้อาลัยของบุคคลต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

บุคคลกลุ่มต่างๆ จัดให้มีปาฐกถาและสัมมนาเกี่ยวกับชีวิตและงาน และจัดชุมนุมกันรำลึกถึงในวาระต่างๆ

มิตรสหายในวงการต่างๆ เขียนชีวิตและงาน และประสม-การณเกี่ยวกับกุหลาบ สายประดิษฐ์ รวบรวมพิมพ์เป็นเล่มออกจำหน่าย

- ◆ ผลงานหลายเรื่องได้บรรจุเป็นบทเรียนในและนอกหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการและสถาบันการศึกษาระดับต่างๆ

- ◆ มีชื่อและประวัติการงานอยู่ในหนังสือประเภทสารานุกรมด้านวรรณกรรมของหลายประเทศ

ในอเมริกา มีสารานุกรมที่สำคัญ ๒ ราย ลงพิมพ์ประวัติและงาน

1) *Encyclopedia of World Literature in the 20th Century*

2) *World Biography*

- ◆ วงการวรรณกรรมได้ก่อตั้ง “กองทุนศรีบูรพา” และตั้งแต่พ.ศ. ๒๕๓๑ มอบรางวัล “ศรีบูรพา” แก่นักเขียนที่สร้างสรรค์งานที่มีคุณค่าแก่สังคมและมนุษยชาติ

◆ กรุงเทพมหานคร ตั้งชื่อถนนสายหนึ่งในเขตบางกะปิว่า “ถนนศรีบูรพา” เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๑

◆ กรุงเทพมหานคร ทำแผ่นป้ายคำสุดดีสันติภาพหลายมือ กุหลาบ สายประดิษฐ์ ตีไว้ที่ “สวนสันติภาพ” และได้ทำพิธีเปิดป้ายในวันสันติภาพ ๑๕ สิงหาคม ๒๔๕๑

◆ พ.ศ. ๒๔๕๓ คณะอนุกรรมการฝ่ายรางวัลปรีดี พนมยงค์ มอบรางวัลปรีดีพนมยงค์ สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นด้านประชาธิปไตยในรอบ ๑๐๐ ปี แก่ กุหลาบ สายประดิษฐ์ ในวาระเฉลิมฉลอง ๑๐๐ ปี ชาตกาลรัฐบุรุษอาวุโส ณ อาคารรัฐสภาไทย

◆ นักศึกษามหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทำวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับ กุหลาบ สายประดิษฐ์

◆ นวนิยายของศรีบูรพา (กุหลาบ สายประดิษฐ์) หลายเรื่องมีการเอาไปทำเป็นภาพยนตร์ ละคร และละครโทรทัศน์

ฯลฯ

กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการเสนอชื่อ นายกุหลาบ สายประดิษฐ์ (ศรีบูรพา) ให้ยูเนสโกประกาศยกย่อง (เป็นบุคคลสำคัญ หรือผู้มีผลงานดีเด่น) และร่วมเฉลิมฉลองในวาระชาตกาล ๑๐๐ ปี ยูเนสโกได้พิจารณาเรื่องนี้ในขั้นสุดท้ายในการประชุมสมัยสามัญ และได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๖ ให้มีการฉลองครบชาตกาล ๑๐๐ ปี ของนายกุหลาบ สายประดิษฐ์ (ศรีบูรพา) ในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘ เสนอโดยมูลนิธิเสฐียรโกเศศ-นาคะประทีป และสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย เป็นรายการที่ยูเนสโกจะร่วมเฉลิมฉลองในปี ๒๕๔๘

คำนำ

เนื่องในโอกาสครบรอบ ๑๐๐ ปี แห่งชาติกาลของคุณกุหลาบ สายประดิษฐ์หรือศรีบูรพา ซึ่งองค์การยูเนสโกได้ประกาศยกย่องให้ท่านเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม และกำหนดให้มีการจัดงานเฉลิมฉลองอย่างเป็นทางการขึ้นระหว่างปี ๒๕๔๗-๒๕๔๘ โดยในโอกาสเดียวกันนี้ คณะกรรมการจัดงาน ๑๐๐ ปีศรีบูรพา ได้ดำริให้มีการรวบรวมและจัดพิมพ์ผลงานอันเป็นบทประพันธ์ของศรีบูรพาเป็นคอมพลิทเวิร์คขึ้น เพื่อเป็นการรักษาและเผยแพร่ผลงานอันทรงคุณค่าของท่านให้กว้างขวางออกไป ในการนี้ มูลนิธิเสฐียรโกเศศ-นาคะประทีป อันเป็นหน่วยงานที่ได้มีส่วนร่วมในการเสนอชื่อศรีบูรพาให้องค์การยูเนสโกพิจารณาประกาศให้เป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมมาตั้งแต่ต้น เห็นสมควรร่วมจัดพิมพ์งานเขียนของศรีบูรพาในโครงการดังกล่าว ทั้งนี้ มูลนิธิได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจัดพิมพ์หนังสือในส่วนที่เกี่ยวกับงานนิพนธ์ทางปรัชญาและการเมืองของศรีบูรพา จำนวน ๖ รายการ อันประกอบด้วย

- ทินกรรมของผู้ต้องคุมขังโดยข้อหาว่าเป็นกบฏ
- การเมืองของประชาชน
- ไปสหภาพโซเวียต
- ปรัชญาสังคมเปรียบเทียบ
- กำเนิดครอบครัวของมนุษย์
- ระเบียบสังคมของมนุษย์
- ข้าพเจ้าได้เห็นมา

สำหรับ *การเมืองของประชาชน* เล่มนี้ ฉบับพิมพ์ครั้งแรกโดยสำนักพิมพ์สุภาพบุรุษ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ประกอบด้วยเรื่อง

“ที่นี่และที่นั่น” ซึ่งท่านผู้เขียนใช้นามปากกาว่า อิศสรชน และเรื่อง “บทความพิเศษ” ซึ่งใช้นามจริง หากในการจัดพิมพ์ครั้งที่ ๒ ในคราวนี้ คุณชนิด สายประดิษฐ์ เห็นควรคัดเรื่อง “ที่นี่และที่นั่น” นำมาจัดพิมพ์ เพราะเห็นว่า แม้อายุจะล่วงเลยผ่านมานานเกือบครึ่งศตวรรษ แต่เหตุบ้านการเมืองของไทยก็ยังหาได้เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อห้าทศวรรษก่อน ดังนั้น ทัศนะเกี่ยวกับการเมืองของประชาชน โดยคุณกุหลาบ สายประดิษฐ์ จึงยังนับว่าทันสมัยและร่วมสมัยเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะความคิดเห็นหลายอย่างยังนับว่าเป็นประโยชน์แก่สังคมการเมืองไทยในปัจจุบันไม่น้อย

มูลนิธิฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลงานของศรีบูรพา ซึ่งได้จัดพิมพ์ขึ้นมาใหม่นี้ จะมีส่วนช่วยสานต่ออุดมคติของท่านสู่คนรุ่นใหม่ เพื่อให้กระแสแห่งมโนธรรมสำนึกอันมีต่อสังคมได้สืบสายธารต่อเนื่องไปอย่างไม่มีวันสิ้นสุด และเป็นการจุดประกายแห่งความหวังของสังคมไทยให้เจิดจรัสขึ้นอีกครั้งหนึ่ง

ม.ค.๕๗
เลี้ยวรักเสด-หัดบวิพิ

ที่นี่และที่นั่น

๑...

คำถามคำตอบในการให้สัมภาษณ์ของนายกรัฐมนตรีต่อ
นิตยสารนิตยสารพิมพ์ และนักวิจารณ์ประจำสถานีวิทยุอเมริกา ๓๖ นาย
เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม มีข้อที่น่าสนใจและนักวิจารณ์อยู่บางข้อ ในที่
นี้เรานำมากล่าวแต่เฉพาะในข้อที่พาดพิงมาถึงเรื่องนิตยสารพิมพ์
ต่อคำถามของนิตยสารพิมพ์อเมริกันที่ถามว่า เหตุใดนิตยสาร
พิมพ์ไทยในปัจจุบันจึงชอบวิพากษ์วิจารณ์ความสัมพันธ์ระหว่าง
สหรัฐอเมริกาและไทย นายกรัฐมนตรีได้ตอบเป็นใจความว่า เหตุที่
นิตยสารพิมพ์ไทยวิพากษ์วิจารณ์อเมริกามากในขณะนี้ ก็เพราะ
ก่อนหน้านี้ทางรัฐบาลมีคำสั่งห้ามวิพากษ์วิจารณ์ เมื่อมีการเปิดให้
วิพากษ์วิจารณ์กันได้ นิตยสารพิมพ์จึงได้แสดงความเห็นกันใหญ่ ให้
สมกับที่ได้ถูกกดตันมาเป็นเวลานาน

คำตอบของนายกรัฐมนตรีมีส่วนที่เป็นความจริง แต่ก็ยังมี
ความจริงในส่วนอื่นอีก ที่สมควรจะนำมากล่าวเพิ่มเติม เช่นในข้อที่
ว่า มิใช่แต่เพียงในยามนี้เท่านั้นที่ได้มีการวิพากษ์วิจารณ์นโยบาย
ของรัฐบาลที่นำประเทศและประชาชนไทยไปผูกพันไว้กับนโยบาย
ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีฐานะและผลประโยชน์แตกต่างกันไกลกับ
ฐานะและผลประโยชน์ของประเทศไทย การคัดค้านในเรื่องนี้แท้
จริงได้ตั้งต้นเมื่อหลายปีมาแล้ว นับแต่รัฐบาลได้นำประเทศไป

ผูกพันกับสหรัฐด้วยสัญญาทางทหาร การคัดค้านอย่างหนักจากประชาชนและหนังสือพิมพ์ส่วนหนึ่ง ได้มีขึ้นเมื่อรัฐบาลได้นำประเทศไทยเข้าไปร่วมในสงครามเกาหลี ดูว่าประเทศไทยมีผลประโยชน์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับสหรัฐ ผลร้ายนานาประการที่จะบังเกิดแก่ประเทศและประชาชนไทย เพราะการดำเนินนโยบายที่ฝืนฐานะและผลประโยชน์ของประเทศดังที่รู้สึกกันอยู่ในปัจจุบันนี้ ได้มีประชาชนและหนังสือพิมพ์ส่วนหนึ่งได้สังเกตเห็นล่วงหน้า และได้ชี้ไว้แจ่มแจ้งพอควรเมื่อหลายปีมาแล้ว แต่แล้วก็ได้มีการบีบบังคับเสรีภาพ และปิดปากหนังสือพิมพ์มิให้พูดความจริง การเปิดเผยความจริง และการวิพากษ์วิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ในกิจการต่างประเทศตามความเป็นจริง และตามความเป็นธรรม จึงต้องระงับไปในระหว่างปีอันมืดมนแห่งอาชญากรรม ที่ได้กระทำต่อสัจธรรมและมโนธรรมของมนุษย์

การปิดปากหนังสือพิมพ์มิให้พูดความจริง ตามที่วงการปกครองได้ปฏิบัติต่อหนังสือพิมพ์ในอดีต และตามที่นายกรัฐมนตรีได้ยอมรับในที่ชุมนุมหนังสือพิมพ์อเมริกันเป็นสิ่งที่มิคุณหรือโทษต่อใครบ้างนั้น สมควรที่เราจะนำมาทบทวนพิจารณาแสวงหาบทเรียน เพื่อเป็นทางป้องกันมิให้มีการกระทำผิดซ้ำขึ้นอีก

เหตุการณ์การเมืองในระหว่างสี่ห้าปีมานี้ ได้พิสูจน์ให้เห็นว่า เสรีภาพของหนังสือพิมพ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับเสรีภาพของประชาชน เมื่อเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ถูกล่ามด้วยโซ่ตรวน โดยข้ออ้างกฎหมายที่ไม่เป็นประชาธิปไตย ประชาชนก็ขาดอาวุธอันสำคัญและจำเป็น เพื่อป้องกันเสรีภาพของเขา เสรีภาพของประชาชนในประการต่างๆ ก็ถูกล่ามด้วยโซ่ตรวนไปด้วย รัฐบาลที่จมอยู่ในโมหะคิดเห็นว่าการกดขี่ทำลายเสรีภาพของหนังสือพิมพ์จะทำให้ฐานะของรัฐบาลมั่นคงขึ้น รัฐบาลคิดเห็นว่าจะได้รับความผาสุก

จากการระบายความเจ็บใจออกไปในรูปนั้น เป็นความจริงว่าหนังสือพิมพ์ย่อมได้รับความเจ็บปวดจากการกดขี่ทำลายเสรีภาพของเขา แต่ทั้งหนังสือพิมพ์ได้ถูกทอดทิ้งให้กล้ำกลืนความเจ็บปวดแต่ลำพังหรือ? หากมิได้เลย ความเจ็บปวดที่หนังสือพิมพ์ได้รับได้แผ่ไปในหมู่ชน แผ่ไพศาลไปในมหาชน ความเจ็บปวดนั้นได้แล่นเข้าไปในดวงใจทุกดวงใจที่มีมนุษยธรรมและรักความยุติธรรม ปฏิบัติกริยาเช่นนี้หรือที่ทำให้ฐานะของรัฐบาลมั่นคงขึ้น? ที่นำความผาสุกมาให้รัฐบาล? ยิ่งไปกว่านั้น การกดขี่ทำลายเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ยังมีผลเสมือนหนึ่งว่า เป็นการควักดวงตาของรัฐบาลออกทิ้งเสียเอง และบดขยี้มโนธรรมของรัฐบาลเสียเอง เมื่อรัฐบาลได้ลงมือทำลายเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ และทำร้ายชาวหนังสือพิมพ์อย่างไม่เป็นธรรมนั้น รัฐบาลคงคิดไปไม่ถึงว่ามันจะส่งผลไปไกลถึงปานนั้น การสำรวจเหตุการณในอดีต จะให้คำตอบได้อย่างดีว่าข้อความดังกล่าวข้างต้นสมจริงหรือไม่

ก่อนหน้าวันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๕ เป็นเวลานาน ระบบการเซ็นเซอร์หนังสือพิมพ์ อันเป็นสิ่งที่ไม่มีรัฐบาลประชาธิปไตยของประเทศใดจะฝันไปว่า จะนำมาใช้บังคับแก่หนังสือพิมพ์ ในยามปรกติอีกแล้ว ได้ถูกรัฐบาลของประเทศไทยนำมาใช้แก่หนังสือพิมพ์ โดยอาศัยข้ออ้างใน พ.ร.บ. การพิมพ์อันล้าสมัยว่า “อาจจะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน” นอกจากนั้นยังได้มีคำสั่งห้าม “วิพากษ์วิจารณ์การเมืองระหว่างประเทศ อันอาจกระทบกระเทือนต่อสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ” ซึ่งได้ออกไว้ตั้งแต่วันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ ในทางปฏิบัติ คำสั่งนี้มุ่งหมายให้ความคุ้มครองสหรัฐอเมริกาเป็นพิเศษ มุ่งหมายจะยกสหรัฐอเมริกาให้อยู่เหนือการวิพากษ์วิจารณ์ใดๆ ของหนังสือพิมพ์ไทย อาศัยข้ออ้างและบัญญัติใน พ.ร.บ. การพิมพ์ อันไม่เป็น

ประชาธิปไตยนี้ เจ้าพนักงานของรัฐบาลได้ดำเนินการกดขี่เสรีภาพของหนังสือพิมพ์อย่างสาหัส จนชาวหนังสือพิมพ์เหลือที่จะยอมทนต่อไปได้ จึงได้รวมกำลังกันทำการคัดค้านอย่างแข็งแรง การเคลื่อนไหวคัดค้านได้เริ่มในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๕ สมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยได้ตั้งกรรมการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ขึ้น และที่ประชุมใหญ่ของ ส.น.ท. ได้รับรองการตั้งคณะกรรมการคุ้มครอง ฯลฯ เป็นเอกฉันทน์ในวันที่ ๑๐ มิถุนายน การดำเนินการเรียกร้องสิทธิและเสรีภาพของคณะกรรมการ ซึ่งได้รับการสนับสนุนร่วมมืออย่างเป็นปึกแผ่นกว้างขวาง ทั้งจากชาวหนังสือพิมพ์และประชาชน ได้เริ่มขึ้นแต่วันนั้น และได้ถึงที่สุดลงด้วยการที่กรรมการและชาวหนังสือพิมพ์เป็นอันมาก ได้ถูกจับกุมคุมขังในวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๕

แม้ว่ารัฐบาลจะปฏิเสธคำเรียกร้องอันหนักแน่นมั่นคงของชาวหนังสือพิมพ์ และได้ลงมือทำร้ายชาวหนังสือพิมพ์อย่างไม่เป็นธรรมก็ดี แต่การเรียกร้องอย่างเด็ดเดี่ยวของชาวหนังสือพิมพ์ในกาลครั้งนั้น ได้ยังผลให้รัฐบาลยอมรามือจากการเซ็นเซอร์หนังสือไปโดยปริยาย ถึงกระนั้นก็ดี เสรีภาพของหนังสือพิมพ์ตลอดจนสวัสดิภาพของชาวหนังสือพิมพ์เองก็ยังคงได้รับการกดขี่ปองร้ายอย่างหนักอยู่นั่นเอง และกลับจะหนักยิ่งขึ้นเสียอีก รัฐบาลได้ยอมล่าถอยจากวิธีการเซ็นเซอร์เพื่อบรรเทาความขมขื่นของชาวหนังสือพิมพ์ก็จริง แต่รัฐบาลก็กลับหันไปสร้างอาวุธขึ้นใหม่ ซึ่งมีความร้ายแรงยิ่งกว่า และไม่เป็นประชาธิปไตยยิ่งกว่า คือการออกกฎหมายป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พร้อมกับการคุกคามใส่ร้ายผู้ที่มีความเห็นไม่ตรงกับรัฐบาลว่าเป็นคอมมิวนิสต์ การคุกคามนี้ได้ดำเนินไปพร้อมกับการจับกุมคุมขังผู้คนอย่างไม่ขาดสาย นอกจากอาวุธร้ายที่นำออกไปใช้อย่างสง่าผ่าเผยแล้ว ยังมีอาวุธลับที่นำออก

ใช้ในที่มืดอีกหลายชนิด ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีในวงผู้สนใจ และในระหว่างปีสองปีมานี้ ก็ได้มีการเปิดโปงในหนังสือพิมพ์บ้างแล้ว ทั้งในวงการรัฐบาลเองก็ได้แถลงยอมรับความสกปรกโสมมอย่างสิ้นอายเหล่านั้นไปบ้างแล้ว การกดขี่เสรีภาพของหนังสือพิมพ์และของประชาชนตลอดจนการคุกคามทำร้ายผู้คนโดยปราศจากอำนาจกฎหมายและไว้ศีลธรรม โดยเจ้าพนักงานของรัฐบาล ได้ดำเนินติดต่อกันมาเป็นเวลาหลายปี จนกระทั่งนายกรัฐมนตรีได้กลับจากทัศนจรต่างประเทศเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๘ และได้แถลงว่า แต่นี้ไปรัฐบาลจะเป็นประชาธิปไตย พร้อมทั้งได้ยอมรับอย่างตรงไปตรงมาเป็นครั้งแรกว่า ในอดีตรัฐบาลของท่านมิได้เป็นประชาธิปไตย หลังแต่นั้นมาเหตุการณ์ทางการเมืองก็ได้คลี่คลายไปในทางแจ่มใสขึ้น การวิพากษ์วิจารณ์ของผู้ที่มีความรักชาติด้วยน้ำใสใจจริง และไม่มี ความเกลียดชังอาฆาตผู้ที่มีความเห็นต่างกันในทางการเมืองเป็นส่วนตัว ก็ดำเนินไปในทางร่วมมือกับรัฐบาล โดยชี้ข้ออ่อนแอและข้อที่เสื่อมประโยชน์ของประเทศชาติในนโยบายของรัฐบาล เพื่อเร่งเร้าให้รัฐบาลปรับปรุงนโยบายเสียใหม่

มูลเหตุจูงใจที่ทำให้นายกรัฐมนตรีประกาศว่า จะดำเนินเข้าสู่ร่องรอยประชาธิปไตย จะมีเหตุผลประการใดบ้างนั้น เราจะผ่านการพิจารณาไป แต่เราอาจกล่าวได้ว่ามูลเหตุสำคัญข้อหนึ่งก็คือ ความรู้สึกไม่พอใจของประชาชนที่มีต่อวิธีการปกครองแบบกดขี่ปองร้าย ที่รัฐบาลได้ใช้มาหลายปีนั้น ได้แผ่กว้างออกไปเป็นลำดับความไม่พอใจของประชาชนนั้น แม้จะดูสงบเพราะถูกกดไว้ด้วยความคุกคามปองร้ายของเจ้าพนักงาน แต่ก็เป็นการสงัดอันน่ากลัว นับแต่นายกรัฐมนตรีได้ผ่อนคลายเสรีภาพให้แก่หนังสือพิมพ์และแก่การแสดงความคิดเห็นของประชาชนในที่ชุมนุมสาธารณะ ตัวท่านและรัฐบาลก็ได้รับฟังความจริงหลายอย่างที่ไม่มีโอกาสจะได้ฟังหรือ

ได้สำนึกอย่างจริงจัง ในระหว่างเวลาหลายปีที่เสรีภาพของหนังสือพิมพ์ได้ถูกเหยียบไว้

เมื่อมอบเสรีภาพให้แก่หนังสือพิมพ์แล้ว รัฐบาลก็ได้ดวงตา กลับคืนมา ตลอดปี พ.ศ. ๒๔๙๘ จนถึงเวลานี้รัฐบาลและนักการเมืองฝ่ายรัฐบาลได้ฟังคำสรรเสริญ หรือคำประเภทใดจากหนังสือพิมพ์ ก็ยอมเป็นที่ประจักษ์แจ้งแก่บุคคลในวงการของรัฐบาลแล้ว การเปิดโปงพฤติกรรมชั่วร้ายต่างๆ ในวงการบริหาร ซึ่งแม้ว่ายังเป็น การเปิดโปงแต่ส่วนเล็กน้อยนั้น ก็นับว่ามากพอที่จะทำให้นายกรัฐมนตรีสะดุ้งใจ และยังเห็นความไม่พอใจอันลึกซึ้งที่มีอยู่ในจิตใจ ของประชาชน ผู้ได้รับการกดขี่มาเป็นเวลานาน ในที่สุดรัฐบาลก็ได้ ทราบความจริงหลายอย่างที่จะอำนวยคุณค่าแก่การแก้ไขความผิด พลาดอันใหญ่หลวง ที่รัฐบาลได้กระทำไปแล้ว เป็นต้นว่า การที่ รัฐบาลได้ทอดทูนฝรั่งพันธมิตรตะวันตกราวกับพระผู้เป็นเจ้าของ และ ได้เอากลองดวงใจของประชาชนไปตบไปฝากไว้กับเขาสุดแต่เขาจะ นำไปทำอะไร นับตั้งแต่การนำเข้าไปสู่สงครามเกาหลี การใส่โซ่ตรวน ให้แก่ตนเองในทางเศรษฐกิจ การคุกคามทำร้ายประชาชนคนไทย ด้วยกัน การประพฤติเป็นพาลก้าวร้าวประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียที่ ไม่เคยทำอะไรเราเลย นอกจากเขาจะได้ขับไล่พวกฝรั่งเศสจรรยาบรรณ ที่เคยใช้หลังของเขาเป็นผืนดินสำหรับไถนาออกไปจากประเทศ ของเขา จนถึงการกระโจนเข้าไปในร่างแหของซีอาโต้ ซึ่งหายใจ เป็นกลิ่นดินปืนและการขู่ตะคอกก้าวร้าวอยู่ตลอดเวลา พฤติกรรม ดังกล่าวนี้นี้ ซึ่งรัฐบาลได้ภาคภูมิใจมานานว่าได้รับการสนับสนุนจาก ประชาชน และได้เอานามประชาชนไปใช้กล่าวอ้างแก่พวกฝรั่งอยู่ เนื่องๆ นั้น บัดนี้รัฐบาลก็ได้ทราบความจริงอย่างแน่ชัดว่าประชาชน ไทยรู้สึกอย่างไรในการดำเนินนโยบายเหล่านี้ ประชาชนไทยรู้สึก รังเกียจเพียงไร ต่อการปฏิบัติแบบเจ้านายของพวกฝรั่งตะวันตกต่อ

ประเทศไทย อันจะมีผลเป็นการจตุลลภประชาชาติไทยให้ไปเผชิญกับมหาสงคราม เพื่อผลประโยชน์ของเจ้านายเจ้าหนี่ และประชาชนไทยเรียกร้องให้รัฐบาลทำอย่างไรกับนโยบายเหล่านี้ รัฐบาลยอมให้เห็นอยู่เต็มตาและได้ยินอยู่อย่างกลบหูแล้ว ในเมื่อรัฐบาลได้ให้เสรีภาพที่จะพูดความจริงแก่หนังสือพิมพ์ ทั้งที่หนังสือพิมพ์ยังมีได้พูดทั้งหมด

เราไม่อาจจะชี้ให้เห็นคุณประโยชน์ที่รัฐบาลได้รับจากการให้เสรีภาพแก่หนังสือพิมพ์ได้อย่างละเอียดพอควรในบทความเรื่องเดียว จึงจำเป็นต้องกล่าวโดยสรุปว่า เป็นการเคราะห์ดีของรัฐบาลนักหนาที่ได้กลับสติขึ้นมา แม้ว่าเป็นเวลาที่สายไปสักหน่อย และได้เสียไปมากแล้ว แต่ก็ยังดีกว่าจะเสียไปจนหมดตัว เรากล่าวได้ว่า ในระหว่างหลายปีที่ล่วงมา ถ้ารัฐบาลไม่ทำการกดขี่ปองร้ายหนังสือพิมพ์อย่างสิ้นสติ และยอมฟังคำตักเตือนวิพากษ์วิจารณ์ของหนังสือพิมพ์แล้ว บุคคลในคณะรัฐบาลจะไม่มาถึงขนาดที่ได้เมาแล้ว และจะไม่หลงตัวลืมตัวและเสียตัวไปถึงขนาดที่ได้เสียไปแล้ว

จงพอใจในการกินยาขมเถิด เพราะมันจะตอบแทนด้วยการป้องกันท่านมิให้ตกไปในความเมาได้

อย่าซังเสรีภาพของหนังสือพิมพ์เลย เพราะถึงท่านจะซังมันเท่าใด มันก็ต้องกลับมาวันยังค่ำ ถ้าท่านไม่เปิดประตูต้อนรับมันเมื่อได้ยินเสียงเคาะ มันก็จะเข้ามาทางหน้าต่างหรือพังประตูเข้ามาจนได้ เพราะมันต้องการที่อยู่อันสมควร อย่างน้อยเช่นเดียวกับที่ท่านต้องการเหมือนกัน

การไม่กดขี่เสรีภาพของหนังสือพิมพ์นั้น นับได้ว่าเป็นมงคลข้อหนึ่ง แม้ว่าพระพุทธเจ้าจะมีได้ตรัสไว้ในมงคล ๓๘ ก็ดี

ในระหว่างหลายวันมานี้ ซึ่งมีข่าวการจัดตั้งคณะรัฐมนตรี แพร่ออกมาอย่างสับสนและอย่างที่เขาพูดกันว่าเป็นเรื่อง “เฮง ซวย-ปวดสมอง” อะไรเทือกนี้ และในท่ามกลางความเคลื่อนไหว อย่างอืดลืดพลุกพล่านของบรรดานักการเมือง “เสือหิวเก่าอี” แห่ง พรรคเสรีมนังคศิลากลุ่มหนึ่งนั้น นายกรัฐมนตรีได้ทำข่าวสำคัญข่าว หนึ่ง คือการเขียนจดหมายถึง ดร. หยุต แสงอุทัย ผู้เชี่ยวชาญ กฎหมายประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ให้พิจารณาแก้ไข หรือยกเลิก กฎหมายสองฉบับ คือกฎหมายป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ และกฎหมายการพิมพ์ เหตุผลที่นายกรัฐมนตรีอ้างมาใน จดหมายนั้น ตามรายงานของ *สยามนิกร* มีว่า เพราะนายกรัฐมนตรี “เห็นเป็นจังหวะสมควรที่จะให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชน รวมทั้ง เพื่อการปฏิบัติตามคำเรียกร้องของมหาชนซึ่งนับวันยิ่งจะดังมากขึ้น” ถ้าใจความตอนนี้อยู่ตรงกับข้อความในจดหมายของนายกรัฐมนตรี เรา ก็ใคร่จะกล่าวเสริมว่า สำหรับหูของนักประชาธิปไตยแล้วไม่ต้องการ ความดังแห่งเสียงเรียกร้องของมหาชนมาเพิ่มเติมอีก เพราะว่า ความดังในขนาดที่มีอยู่แล้ว ก็มากเกินไปที่จะรื้อต่อไป และก็มีอีก หลายกรณีี่เสียงเรียกร้องของมหาชน มีความดังถึงขนาดที่หูของ ผู้เคารพความจริงของผู้เคารพหลักการประชาธิปไตย ของผู้ที่มี ความนับถือตนเองและมีความละเอียดใจ จะทนฟังต่อไปได้

เราเคยแสดงความชื่นชมต่อนายกรัฐมนตรีมาแล้วในกรณี บางกรณีที่ทำนได้แสดงความเคารพและปฏิบัติตามมติมหาชน ใน

บัดนี้เมื่อท่านแสดงความจำนงที่จะแก้ไขหรือยกเลิกกฎหมายที่มีลักษณะละเมิดหลักการของประชาธิปไตยอย่างร้ายแรงนี้ “เพื่อการปฏิบัติตามคำเรียกร้องของมหาชน” เราจึงเว้นเสียมิได้ที่จะแสดงความชื่นชมต่อท่านนายกรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง เราจะมีความชื่นชมและจะสนับสนุนท่านในทุกกรณีที่ท่านได้เคารพและปฏิบัติตามมติมหาชน และในทุกกรณีที่ท่านได้แสดงการปฏิบัติด้วยความสุจริตใจเพื่อผลประโยชน์และความผาสุกของมหาชนคนไทย นายกรัฐมนตรีเคยเป็นคนกล้าหาญและกล้าตัดสินใจ หากว่าท่านจะนำความกล้าหาญที่มีอยู่มาใช้ในการตัดสินใจดำเนินนโยบายที่ตรงกับความประสงค์ และผลประโยชน์ของประชาชนคนไทยที่ได้แสดงให้เห็นปรากฏแก่ท่านแล้ว เราก็จะให้ความสนับสนุนท่าน เท่ากับที่เราได้เคยคัดค้านท่านในเมื่อท่านดำเนินนโยบายที่ไม่ชอบด้วยผลประโยชน์ของประเทศชาติและขัดขึ้นฝืนน้ำใจของประชาชน การที่เราให้ความสนับสนุนในเรื่องที่จะยกเลิกกฎหมายสองฉบับที่ไม่เป็นประชาธิปไตยนี้ มิใช่ว่าเพราะเป็นที่ชอบใจเรา แต่เพราะว่ากฎหมายทั้งสองฉบับนี้ ไม่เพียงแต่จะขัดต่อหลักการประชาธิปไตยอย่างร้ายแรง และไม่มีกฎหมายเช่นนี้ในบรรดาประเทศประชาธิปไตยเท่านั้น หากกฎหมายทั้งสองฉบับนี้ได้ก่อความเสียหายอันลึกซึ่งหลายประการแก่ประเทศชาติ เฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ซึ่งเราจะได้อภิปรายโดยละเอียดพอควรในบทความเรื่องนี้

คนเป็นอันมาก และรวมทั้งบุคคลในคณะรัฐบาลเองอาจจะลืมไปว่า พ.ร.บ. ป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ได้อุบัติขึ้นมาในท่ามกลางบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความหวาดกลัวและความมึนเมาอย่างไร ดังนั้นเราจึงขอเสนอข้อเท็จจริงในเรื่องนี้มาเสนอไว้สักเล็กน้อย ร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ได้เสนอเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้

แทนราษฎรในวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๕ ภายหลังจากจับกุมผู้ต้องขื่อหาว่าเป็นกบฏ ๑๐ พ.ย. หรือที่เรียกกันว่า “กบฏสันติภาพ” เพียงสองวัน การพิจารณาลงมติร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ ได้กระทำกันอย่างผลีผลามรวบรัดราวกับว่าพระกาฬจะมาหักคอรัฐบาลถ้าไม่จัดการออกกฎหมายฉบับนี้ให้เสร็จสิ้นไปในวันเดียว การพิจารณาเริ่มในตอนเช้า และรัฐบาลเรียกร้องให้สมาชิกแปรญัตติภายในเที่ยง และให้พิจารณาวันที่ ๒ และ ๓ ให้เสร็จในตอนบ่าย จนสมาชิกกล่าวหาว่าเป็นการออกกฎหมายตามอำเภอใจแบบเผด็จการ แม้สมาชิกจะขอให้ยืดเวลาออกไปเพียงสามวัน รัฐบาลก็ไม่ยอม จนสมาชิกถึงกับตั้งคำถามว่า “ทำไมรัฐบาลจะรักษาสถานการณ์ให้เรียบร้อยไปเพียงอีก ๓ วัน (โดยยังไม่ออกกฎหมายในวันนั้น) รัฐบาลจะไม่มีสมรรถภาพแล้วหรือ” แม้จะได้ฟังคำตัดพ้อเสียดสีดังนี้ รัฐบาลก็คงเป็นกรานที่จะเซ็นกฎหมายประหลาดนี้ให้ออกให้ได้ในวันเดียว นี่เป็นข้อเท็จจริงส่วนหนึ่งของการเซ็นกฎหมายที่ไม่เป็นประชาธิปไตยออกมาหวดประชาชนโดยไม่ให้ออกสแกสภาคที่จะศึกษาพิจารณาแม้แต่หน่อย

รัฐบาลโดยรัฐมนตรีช่วยว่าการมหาดไทย (พล. ต.อ. เผ่า ศรียานนท์) ได้ชี้แจงเหตุผลที่จำจะต้องออกกฎหมายฉบับนี้ให้ได้ในวันนั้นด้วยการอ่าน สิ่งๆ ที่เรียกว่าเป็น “หลักฐาน” ให้สภาฟัง หลักฐานที่รัฐบาลเสนอต่อสภานั้น ดูราวกับว่าบ้านเมืองไทยจะถล่มทลายไปภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๔๙๕ ด้วยแผนการกบฏอันพิลึกกึกกือที่ทางการตำรวจสามารถคว่ำมาได้ ที่ว่าเป็นแผนการกบฏอันพิลึกกึกกือก็เพราะว่า การกบฏที่จะนำความถล่มทลายมาสู่ประเทศไทยภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ตาม “หลักฐาน” ที่รัฐมนตรีนำมาแสดงต่อสภานั้น ผู้ร่วมในการกบฏต่อประเทศไทย ประกอบด้วยชนชาติถึง ๙ ชาติ มีไซเวียดรัสเซีย จีน เขมร ลาว ฟิลิปปินส์

มลายู เวียดนาม และไทย แผนการนั้นระบุว่า “ให้ฆ่าข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของไทย ให้คุมขังกษัตริย์และบังคับให้กระจายเสียงว่ายอมสละราชสมบัติ ให้ฆ่ากษัตริย์เสียถ้าปฏิเสธไม่ปฏิบัติตาม ให้เลิกลัทธิกษัตริย์ ตั้งรัฐบาลรีพับลิคแห่งไทยใหม่ การวางเพลิงเป็นงานที่สำคัญมาก โซเวียตรัสเซียจะให้ความรับผิดชอบโดยเต็มที่ในการคมนาคมทั้งทางทะเลและอากาศ สมาคมหญิงจะให้ความรับผิดชอบในการพยาบาล วิชาชีพของผู้ที่เป็นฝ่ายตรงข้ามกับคอมมิวนิสต์เอามาแจกจ่ายแก่พลรบพวกกบฏชาวนา และกรรมกรโซเวียตรัสเซียจะเป็นประเทศแรกที่รับรองรัฐบาล ฯลฯ”

ข้อความที่กล่าวข้างต้นนี้ เก็บมาจากรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรสมัยวิสามัญ พ.ศ. ๒๔๘๕ นี้คือ “หลักฐาน” ที่รัฐบาลนำมาอ้างในการเร่งรัดให้สภาผู้แทนราษฎรลงมติรับรองกฎหมายคอมมิวนิสต์ในวันเดียว!

รัฐมนตรีช่วยว่าการมหาดไทยแถลงต่อสภาว่า แผนการกบฏพิลึกก็ก่อดังกล่าวข้างต้นนั้น คือหลักฐานที่ค้นได้จากตัวผู้ต้องหาติดกบฏสันติภาพ แต่จากหลักฐานในสำนวนคดีสันติภาพทั้งหมด ไม่เคยปรากฏว่ามีพยานเอกสารชิ้นนี้อยู่เลย มาถึงเวลานี้ การที่จะถามขึ้นว่ามีใครบ้างที่เชื่อถือใน “หลักฐาน” ชิ้นนี้ก็เป็นที่ไม่จำเป็นเสียแล้ว

อาศัยหลักฐานชนิดที่รัฐมนตรีช่วยว่าการมหาดไทยนำมาเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรเช่นนี้แหละที่เป็นส่วนประกอบสำคัญอันหนึ่งในการก่อกำเนิด พ.ร.บ. ป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ขึ้นมา นอกไปจากการผลักดันจากมิตรฝรั่งต่างประเทศ ดังเป็นเรื่องที่รู้จักน้อยโดยเปิดเผยแล้ว เพราะความไม่เป็นประชาธิปไตยเลยสักนิดเดียวของกฎหมายฉบับนี้ ประกอบกับการกำเนิดของมัน ที่เต็มไปด้วยความอัปลักษณ์อดสูเช่นนี้ ประชาชนจึงเรียกร้องให้เลิกมัน

เสีย

นอกจากความอัปลักษณ์ที่มีอยู่ในตัวของมันเองอย่างเต็มคราบแล้ว มันยังเป็นกฎหมายที่คลอเคลียความชั่วร้ายออกมาอันแล้วอันเล่า และสกัดกั้นผลประโยชน์และความดีงามของประชาชาติไทยไว้รอบด้าน มันได้เป็นเครื่องมือของผู้ที่ใช้อำนาจเป็นธรรมในการกดขี่ปองร้ายผู้ที่มีความคิดเห็นต่างกันในทางการเมือง หลังจากที่ได้มีการจับกุมผู้ต้องหาในคดีการเมือง ๑๐ พ.ย. คดีการเมืองแทบทุกคดีในเวลาต่อมา จะประกอบด้วยข้อหาว่าได้กระทำความผิดตาม พ.ร.บ. คอมมิวนิสต์ด้วย คดีการเมืองที่ตกเป็นเหยื่อแก่ พ.ร.บ. คอมมิวนิสต์ อันเป็นคดีที่อื้อฉาวที่สุดและก่อความตกตะลึงประริ่งเพริดแก่ประชาชนอย่างที่สุด ในการใช้อำนาจของวงการปกครอง ได้แก่ คดีที่นายเทพ โชติณัฐิต และคณะที่ได้เดินทางไปเจริญสัมพันธไมตรี ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน เรื่องได้เริ่มขึ้นโดยสมาคมวิทยาการต่างประเทศของสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้ส่งคำเชิญมายังหัวหน้าพรรคเศรษฐกิจและคณะให้ไปเยือนประเทศจีน เพื่อส่งเสริมความไมตรี และความเข้าใจอันดีของชนชาติทั้งสองที่มีความสนิทสนมกันดุจพี่น้อง ก่อนออกเดินทาง หัวหน้าพรรคเศรษฐกิจได้ติดต่อแจ้งความประสงค์ที่จะเดินทางไปกับบุคคลในวงการรัฐบาลหลายท่าน และก็ได้ได้รับความเห็นชอบจากบุคคลชั้นผู้นำในวงการรัฐบาลบางท่าน ส่วนในด้านประชาชนและในวงการอื่นๆ เช่นวงการค้าเป็นอาทิ ได้ให้ความสนับสนุนอย่างอบอุ่นแก่คณะส่งเสริมสัมพันธไมตรีไทยชุดนี้ ภายหลังจากการปฏิบัติหน้าที่อันงดงามด้วยธรรมแห่งพระพุทธศาสนา คือเมตตาธรรมและอหิงสาธรรมแล้ว คณะส่งเสริมสัมพันธไมตรีไทยได้รับการต้อนรับจากวงการปกครองของไทยอย่างไร? ในทันทีที่เขาลงจากเครื่องบินเหยียบพื้นพสุธาไทย ตำรวจไทยก็รวบตัวพวกเขาทั้งหมดไปเข้าตะราง และตบแต่งเรื่องราวเป็นคดีฟ้อง

ศาลให้ลงโทษพวกเขาอย่างหนักดูว่าพวกเขาเป็นอ้ายมหาโจร!

นี่คือผลของกฎหมายที่ได้ตราขึ้นมา ในท่ามกลางบรรยากาศแห่งความหวาดกลัว และความมีนเมา และอาการที่มันได้กำเนิดขึ้นมา ก็เต็มไปด้วยความอัปลักษณ์อดสู ควรเป็นที่สังเกตว่า ในขณะที่คณะส่งเสริมสัมพันธ์ไมตรีได้รับการกดขี่ป้องร้ายจากวงการปกครองนั้น เป็นเวลาภายหลังที่นายกรัฐมนตรีได้ประกาศวาตะว่า ที่นี้รัฐบาลของท่านจะเป็นประชาธิปไตยกันละ!

เหตุฉะนั้น ถ้าคนทั้งหลายมีความคลางแคลงใจในวาตะและคำมั่นของนายกรัฐมนตรีอยู่ไม่วาย เราก็หวังว่าในยามที่ท่านอยู่ในอารมณ์อันสงบปลอดโปร่งใจ ท่านก็จะเข้าใจเหตุผลของเรื่องนี้ได้โดยง่าย มาถึงเวลานี้ เราคิดว่าท่านนายกรัฐมนตรีก็คงจะมีความเสียใจที่ได้ปล่อยให้เหตุการณ์เช่นนี้และเช่นนั้น อันมีลักษณะเป็นการทำลายคำมั่นที่จะเป็นประชาธิปไตยของท่าน ได้บังเกิดขึ้นเป็นครั้งคราว ถ้าคำบอกเล่าโดยสัตย์ซื่อของเราจะเป็นประโยชน์ของท่านและคณะปกครองของท่านโปรดฟังไว้ว่า การกดขี่ป้องร้ายที่ได้กระทำต่อบุคคลผู้กระทำการโดยธรรม กระทำเพื่อผลประโยชน์และความผาสุกของคนส่วนใหญ่ ทั้งในประเทศนี้และในโลก ทุกครั้งที่การกดขี่ป้องร้ายเช่นนี้ได้บังเกิดขึ้น ความเจ็บปวดย่อมแล่นไปถึงดวงใจของทุกคน ที่รักความเป็นธรรมและมีมนุษยธรรม

ในเวลานั้น อธิปไตยประชาสัมพันธ์ ได้ประกาศว่า ถ้าคณะที่ไปประเทศจีนนำเรื่องที่ได้พบเห็นมาในประเทศจีนออกเผยแพร่ ก็อาจจะมีความผิดตาม พ.ร.บ. ป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ได้ คำประกาศเช่นนี้ก็คือการคุกคามข่มขู่ล่วงหน้า มิให้คณะส่งเสริมสัมพันธ์ไมตรีไทยได้พูดความจริงตามที่เขาได้พบเห็นมานั่นเอง คำพูดคุกคามเสรีภาพของประชาชนในการที่จะพูดความจริงที่โฆษกของรัฐบาลได้ประกาศออกมา ในยามที่นายกรัฐมนตรี

ได้ประกาศวาทะว่าจะเป็นประชาธิปไตยละเช่นนี้ จะเป็นคำที่ถูกต้องสมควรหรือไม่นั้น เราเข้าใจว่าเมื่อได้นำมากล่าวทบทวนให้ฟังดูอีกครั้งหนึ่งในเวลานี้ ท่านนายกรัฐมนตรีเองก็อาจรู้สึกระคายหูเต็มที่อยู่เหมือนกัน

หากว่าการรายงานข้อเท็จจริงที่เห็นมาในประเทศจีนหรือในประเทศสังคมนิยมใดๆ ด้วยความสุจริตใจ ก็อาจเป็นความผิดตามที่โฆษณาของรัฐบาลได้กล่าวคุกคามไว้แล้ว ใครๆ ก็คงจะเห็นว่า ทางที่ถูกต้องก็คือจะต้องเลิกล้ม พ.ร.บ. ที่ขัดขวางการพูดความจริงนั้นเสีย มันเป็นเรื่องที่ชั่วร้ายแน่นอน ถ้าบ้านเมืองจะตรากฎหมายฉบับหนึ่งฉบับใดไว้เพื่อประหัตประหารความจริงและคุ้มครองความเท็จ

๒๙ มีนาคม ๒๕๐๐

ในวันแถลงนโยบายของรัฐบาล ซึ่งสมมติกันว่าเป็นรัฐบาลใหม่เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ได้มีเหตุการณ์เกี่ยวกราวอันเป็นที่น่าอดสูหลายประการเกิดขึ้นในสภาผู้แทนราษฎรและกีดดูเหมือนว่าเหตุการณ์เหล่านั้นจะได้ดึงเอาความสนใจของผู้คนไปผูกพันไว้กับมันเสียเป็นส่วนใหญ่ เราคิดว่า การให้ความสนใจแก่คำแถลงนโยบายของรัฐบาล จะมีคุณค่าต่อผลประโยชน์ของประชาชนยิ่งกว่า ดังนั้นเราจึงจะอภิปรายคำแถลงนโยบายของรัฐบาลโดยละเอียดพอควร

คำแถลงนโยบายต่างประเทศควรเป็นข้อที่ได้รับความสนใจเป็นพิเศษ เพราะว่าในประการแรก ได้ปรากฏว่าในระหว่างหลายปีมานี้ โดยเฉพาะในระหว่างปีสองปีหลังนี้ ประชาชนชาวไทยได้แสดงความสนใจในกิจการต่างประเทศอย่างเป็นประวัติการณ์ ประชาชนไทยได้แสดงการวิพากษ์วิจารณ์นโยบายของรัฐบาลชุดที่พ้นตำแหน่งไปอย่างหนัก และได้เรียกร้องให้รัฐบาลสละนโยบายเดิมและตั้งนโยบายใหม่ที่เรียกกันว่า นโยบายเป็นกลางหรือนโยบายอิสระอันหมายถึงว่า ให้ถอนตนออกจากการผูกพันประเทศไว้กับสหรัฐอเมริกาหรือกลุ่มฝรั่งเศสจักรพรรดินิยม ซึ่งชานนามตนเองอย่างเพราะพริ้งว่า “โลกเสรี” คำเรียกร้องให้รัฐบาลเปลี่ยนนโยบายต่างประเทศเสียใหม่นี้ ก็เป็นคำเรียกร้องที่มีความหนักแน่นเป็นประวัติการณ์ ในประการที่สองการอภิปรายนโยบายของสมาชิกฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรได้ให้น้ำหนักแก่อนโยบายต่างประเทศเป็นพิเศษ และภาระอันหนักของนายกรัฐมนตรีในการ

ต่อต้านการโจมตีอย่างรุนแรงของฝ่ายค้าน ก็อยู่ตรงที่นโยบายต่างประเทศนี้ และที่ที่นโยบายต่างประเทศนี้เอง ที่ได้แสดงนิมิตให้เห็นว่าจะเป็นวอเตอลูของนายกรัฐมนตรีและของพรรคเสรีมนั่งคศลาอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น หากว่ารัฐบาลยังไม่กล้าตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยวที่จะสละนโยบายเดิมอย่างสิ้นเชิง

นายกรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่างประเทศไว้ว่า “รัฐบาลนี้จะส่งเสริมสัมพันธไมตรีกับนานาประเทศให้สนิทสนมแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียงจะได้พยายามช่วยเหลือเกื้อกูลให้เกิดความเจริญก้าวหน้าและสงบสันติ จะเชิดชูอุดมคติของสหประชาชาติ และปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศอย่างเคร่งครัด”

นโยบายข้อนี้ แม้ว่าจะดูคลุมเครือเพราะไม่แสดงท่าทีของรัฐบาลออกมาให้ชัด ซึ่งอาจเป็นความประสงค์ของรัฐบาลเองที่จะอาศัยประโยชน์แห่งความคลุมเครือนี้เป็นเครื่องประคับประคองฐานะของรัฐบาลไปพลางก็ตาม แต่เมื่อได้นำนโยบายที่นายกรัฐมนตรีได้แถลงเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ปีนี้ไปเปรียบเทียบกับนโยบายของรัฐบาลอันประกอบด้วยคณะบุคคลชุดเดิมและนายกรัฐมนตรีคนเดียวกันที่ได้แถลงต่อสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๕ แล้วจะเห็นได้ว่า ท่าทีแห่งนโยบายต่างประเทศของรัฐบาลปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ในนโยบายเดิมรัฐบาลได้เน้นไว้ว่าจะ “ยึดมั่นอยู่ในฝ่ายเสรีประชาธิปไตย” ประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งจะ “ต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ผู้รุกรานเพื่อความยุติธรรมสันติสุข” ในนโยบายเดิมนั้นรัฐบาลได้ตราหน้าลงไปทีเดียวว่าลัทธิคอมมิวนิสต์ คือผู้รุกรานและลัทธิคอมมิวนิสต์ย่อมยังให้เกิดขึ้นซึ่งความอยุติธรรมและปราศจากสันติสุข รัฐบาลไทยในเวลานั้นจึงประกาศการ “ต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์

ผู้รุกรานเพื่อความยุติธรรมสันติสุข” ในขณะที่ประชาชนผู้รักสันติ และได้รับการกดขี่ทั่วโลก เฉพาะอย่างยิ่งในเอเชียและแอฟริกาเล็ง เห็นว่าการเอาคนทั้งชาติลงเป็นทาสภายใต้การแผ่อำนาจของฝรั่งเศส จักรพรรดินิยม เป็นภัยใหญ่หลวงแก่มนุษยชาติ และเป็นมลทินใหญ่ หลวงแก่ความดีงามของมนุษยชาติในประการทั้งปวง และประชา ชานเหล่านั้นทั่วโลกได้เข้าร่วมเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในการ “ต่อ ต้าน” และการขจัดกวาดล้างให้สูญสิ้นไปจากโลก ภารกิจอันเปล่ง ปลั่งด้วยศักดิ์ศรีของมนุษยชาติเช่นนี้รัฐบาลไทยไม่สนใจที่จะ “ต่อ ต้าน” เลย และยังได้ทำการกีดกันทุกทางที่จะไม่ให้ประชาชนไทย ได้เคลื่อนไหวในการร่วมต่อต้านขจัดกวาดล้างด้วย

ข้อเน้นในนโยบายเดิมข้อที่ว่า จะ “ยึดมั่นอยู่ในฝ่ายเสรี ประชาธิปไตย” และจะ “ต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ผู้รุกราน” ได้ถูก ตัดออกไป และในข้อนโยบายใหม่ได้เน้นถึงการส่งเสริมสัมพันธ-ไมตรีกับประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง การตัดข้อเน้น การผูกมัดอยู่ กับฝ่ายเสรีประชาธิปไตย และการประกาศตนเป็นศัตรูกับลัทธิ คอมมิวนิสต์ผู้รุกรานนั้น นับว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงท่าทีแห่ง นโยบายต่างประเทศที่ก้าวหน้ากว่าเดิม และเป็นการเอียงเข้าหา แนวทางของประชาชน การเปลี่ยนแปลงท่าทีเช่นนี้ย่อมจะได้รับการ ต้อนรับจากประชาชนด้วยความชื่นชมยินดี ในขั้นหนึ่ง และก็สมควร ที่จะบันทึกลงไปไว้ที่นี่ตามความเป็นจริงด้วยว่าการเปลี่ยนแปลง ท่าทีแห่งนโยบายต่างประเทศนี้ ได้เป็นไปด้วยอาศัยแรงผลักดัน ทางฝ่ายประชาชน ที่ได้ดำเนินมาเป็นเวลาหลายปี ทางฝ่ายรัฐบาล ก็สมควรจะได้สำนึกไว้ด้วยว่าในกรณีนโยบายต่างประเทศ และใน กรณีอื่นๆ อีกเช่น ในกรณีความคลี่คลายทางประชาธิปไตย และทาง เศรษฐกิจ เป็นอาทิ นั้น ประชาชนได้กลับกลายเป็นผู้นำรัฐบาลไป เสียแล้ว และเหตุการณ์ที่ผ่านมาก็ได้พิสูจน์ให้เห็นว่าแนวทางที่

ประชาชนได้กำหนดและเรียกร้องให้รัฐบาลได้เข้ามาในแนวทางของเขานั้น เป็นแนวทางที่ถูกต้อง รัฐบาลหรือพรรคการเมืองใดที่ตั้งนโยบายเอาตามอารมณ์ ตามรสนิยมหรือตามผลประโยชน์ของหมู่คณะส่วนน้อยของตน อันมิใช่นโยบายที่แนบอยู่กับผลประโยชน์ของมหาชน นับวันแต่จะโดดเดี่ยว นับวันแต่จะอ่อนเปลี้ยสิ้นกำลังวังชา และไร้ความหมายอย่างสิ้นเชิง

การที่เรากล่าววาทะที่แห่งนโยบายต่างประเทศของรัฐบาลได้เปลี่ยนแปลงไปในทางก้าวหน้าอันสมควรจะต้อนรับไว้ด้วยความชื่นชมขั้นหนึ่งนั้น ควรเป็นที่เข้าใจว่าเราได้กล่าวโดยถือตามข้อนโยบายที่รัฐบาลได้แถลงต่อสภา แต่คำประกาศข้อนโยบายจะมีความหมาย และจะได้รับการตอบสนองด้วยความชื่นชมที่มีน้ำหนักก็ต่อเมื่อได้มีการปฏิบัติของรัฐบาลที่แสดงให้ประชาชนได้เห็นประจักษ์ว่ารัฐบาลจะไม่ “ยัดมัน” อยู่กับสิ่งที่ประชาชนไม่ปรารถนาให้ “ยัดมัน” และจะไม่ “ต่อต้าน” หรือรุกรานสิ่งที่ไม่เคยมารุกรานประเทศเรา หากแต่ได้ถูกกวาดล้างและถูกกำหนดให้เป็น ‘ศัตรูผู้รุกราน’ โดยฝ่ายที่รัฐบาลได้เคย “ยัดมัน” และได้เคยลากรัฐบาลพร้อมด้วยประเทศไทยไปสู่ทางที่จะไปสู่ความล้มละลาย ทั้งในทางเศรษฐกิจ ในทางศีลธรรม และในทางศักดิ์ศรีของประเทศชาติมาแล้ว รวมทั้งความเสื่อมอย่างหนักจากความเชื่อถือไว้วางใจของประชาชนที่รัฐบาลกำลังเผชิญอยู่ด้วยความกระอักกระอ่วนใจยิ่งในยามนี้ ก็เป็นผลโดยตรงจากการที่รัฐบาลมัวไป “ยัดมัน” และ “ต่อต้าน” กับสิ่งทั้งสอง ซึ่งการวันเสียได้อย่างเด็ดขาดจะเป็นมงคลแก่รัฐบาล และจะเป็นคุณแก่ประเทศชาติ

แม้ว่าข้อนโยบายต่างประเทศที่นายกรัฐมนตรีได้แถลง จะแสดงความแจ่มใสและความน่าชื่นชมอยู่บ้างดังกล่าวแล้ว แต่ท่านนายกรัฐมนตรีคนเดียวกันนั้น และภายในชั่วโมงนั้น ก็ได้ทำลาย

ความแจ่มใส และความน่าชื่นชมของมันเสียเอง จะเนื่องด้วยความ ชุณมัวในอารมณ์อันอุบัติขึ้นจากการโจมตีของฝ่ายค้าน หรือจะเนื่อง ด้วยความหวาดกลัวมิตรต่างประเทศ ซึ่งตัวท่านและรัฐบาลของท่าน ได้เคย “ยึดมั่น” อยู่ก็ตาม เป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่งที่นายกรัฐมนตรี ได้แสดงความอ่อนแอ และความโคลงเคลงแห่งความคิดจิตใจออกมา และได้กล่าวถ้อยคำอันไม่สมควรที่บุคคลผู้อยู่ในฐานะเช่นท่าน จะพึงกล่าว ในการโต้ตอบข้อโจมตี และข้อซักถามของฝ่ายค้าน เกี่ยวกับนโยบายต่างประเทศ ท่านได้ออกนามประเทศฝ่ายสังคมนิยมหลายประเทศ ซึ่งมีสัมพันธไมตรีกับประเทศไทยด้วยความ ลบลู่ดูหมิ่นประเทศของเขา ทั้งถ้อยคำที่ลบลู่ดูหมิ่นเกียรติภูมิ ประเทศเหล่านั้น ก็ระคนด้วยถ้อยคำที่ไม่เป็นความจริง ท่านนายกรัฐมนตรีได้กล่าวคำลบลู่ดูหมิ่นสาธารณรัฐประชาชนจีนด้วยถ้อย คำที่ปราศจากความจริงหลายประการ เช่นที่กล่าวว่าเวลานี้ ยังไม่มีใครคบใครค้ากับจีนแดง เพราะจีนแดงยังเข้าสหประชาชาติไม่ได้ เพราะจีนแดงยังไม่เป็นคนดีพอ เหตุที่สาธารณรัฐประชาชนจีนไม่ ได้ที่นั่นอันเป็นสิทธิที่ชอบด้วยกฎหมาย และขอบธรรมของจีนอย่าง สมบูรณ์ ในสหประชาชาตินั้น ทั่วโลกยอมทราบกันอย่างแจ่มแจ้ง แล้วว่าคือเหตุอะไร ซึ่งก็มีสาเหตุที่นายกรัฐมนตรีลบลู่ดูหมิ่นเขาว่า จีนแดงยังไม่เป็นคนดีพอ เว้นแต่ความดีและความไม่ดีของคนใน โลกนั้นจะต้องอาศัยเครื่องวัดที่ส่งมาจากสหรัฐอเมริกาแต่แห่งเดียว ข้อที่นายกรัฐมนตรีได้กล่าวถึงสาธารณรัฐประชาชนจีนว่า “ร้อง กะแว้วกะแว้ว” เพื่อที่จะได้เข้าสหประชาชาติ และก็ยังเข้าไม่ได้นั้น แม้ว่าท่านจะมีได้มีเจตนา แต่ก็มีผลเป็นการลบลู่ดูหมิ่นเขาอย่าง ฉกรรจ์ทั้งเป็นนินทาที่ปราศจากความจริง เพราะว่าคำเรียกร้องให้ สาธารณรัฐประชาชนจีนได้มีที่นั่นในสหประชาชาติอยู่ตลอดมานั้น เป็นคำเรียกร้องของนานาชาติที่เคารพความจริง เคารพธรรม และ

เคารพกฎหมายระหว่างประเทศ หาใช่เป็นคำ “ร้องกะแ้วกระแ้ว” ของสาธารณรัฐประชาชนจีนไม่ ในข้อที่นายกรัฐมนตรีกล่าวเป็นเชิงกีดกันการค้าระหว่างจีนกับไทย โดยกล่าวว่า สินค้าไทยกับจีนเหมือนกัน จีนไม่มีสินค้าที่ไทยต้องการ จีนไม่มีเงินตราต่างประเทศที่จะจ่ายซื้อสินค้าไทย และอะไรอื่นๆ อีก ก็ล้วนแต่เป็นถ้อยคำที่ไม่เป็นความจริง คำพูดของนายกรัฐมนตรีที่กล่าวถึงประเทศจีน และประเทศสังคมนิยมอื่นๆ ในทำนองข้างต้นนี้ ได้ทำให้ผู้ฟังตะลึงไป และในขณะเดียวกันก็ทำให้นโยบายต่างประเทศที่แถลงไว้อย่างน่าชื่นชมอยู่บ้าง กลับมีความหม่นหมองไปและเพิ่มความคลุมเครือที่มีอยู่แล้วให้มากขึ้น

เราเข้าใจว่านายกรัฐมนตรีได้มีความตั้งใจอยู่แล้วที่จะปรับปรุงนโยบายต่างประเทศให้สอดคล้องหรือใกล้เคียงกับมติมหาชน แต่ดูเหมือนความหวาดกลัว และความเกรงใจมิตรต่างประเทศที่มีอิทธิพลอยู่ในประเทศไทย จะชักนำให้ท่านพูดและกระทำในสิ่งที่ไขว่เขวออกนอกกลุ่มนอกทางความตั้งใจไปบ่อยๆ และเป็นเหตุให้ท่านต้องเสียความไว้วางใจของประชาชนไป

เราเห็นว่าท่านนายกรัฐมนตรีได้วางความเกรงใจไว้ผิดที่ ถ้าท่านได้ย้ายความเกรงใจจากมิตรต่างประเทศมาไว้ที่มหาชนคนไทยแล้ว คุณทั้งหลายก็จะบังเกิดแก่ท่านและแก่ประเทศของท่าน

ในการประชุมของชาวหนังสือพิมพ์ เพื่อประท้วงการจับกุม ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช บรรณาธิการ **สยามรัฐ** ในนามของ สมาคมหนังสือพิมพ์ เมื่อวันที่ ๔ เมษายนนั้น ที่ประชุมไม่เพียงแต่ จะได้มีมติประท้วงการจับกุมเท่านั้น หากยังได้มีมติเรียกร้องให้ รัฐบาลพิจารณา ยกเลิกกฎหมายที่ล้าสมัยและไม่เป็นประชาธิปไตย อีกด้วย ในกฎหมายสามเรื่องซึ่งที่ประชุมของหนังสือพิมพ์มีมติ เรียกร้องให้ยกเลิกนั้น มี พ.ร.บ. ป้องกันการกระทำอันเป็นคอม- มิวนิสต์รวมอยู่ด้วย มติข้อนี้แสดงว่า สมาคมหนังสือพิมพ์ได้เล็งเห็น ว่า กฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่ไม่เป็นประชาธิปไตยและการคง ไว้ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ หมายถึงการคงไว้ซึ่งการคุกคามเสรีภาพของ หนังสือพิมพ์ และเสรีภาพของประชาชน มติของสมาคมหนังสือ พิมพ์ที่เรียกร้องให้เลิก พ.ร.บ. คอมมิวนิสต์ เป็นมติที่ย้ำและแทน มติมหาชนอย่างหนักแน่นกว้างขวาง นับว่าเป็นมติที่มีความหมาย อย่างยิ่ง เราจึงหวังว่าบรรดาผู้มีหน้าที่พิจารณาแก้ไข หรือยกเลิก กฎหมายฉบับนี้ตามข้อเสนอของนายกรัฐมนตรืจะฟังมติอันหนักแน่น ของชาวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยของท่านไว้ประกอบการพิจารณา ด้วยความสนใจ

บัดนี้จะได้ชี้ถึงผลร้ายนานาประการที่มีอยู่ในกฎหมายฉบับนี้ นอกจากที่ได้ชี้ไว้แล้วในสองสัปดาห์ก่อน ได้กล่าวไว้แล้วว่ากฎหมาย ฉบับนี้ ได้มีกำเนิดขึ้นมาจากจิตใจที่กำลังตกอยู่ในความมึนเมา และ เต็มไปด้วยความหวาดกลัวอันไร้เหตุผล ความมึนเมาและความ

หวาดกลัวดังกล่าวนั้น ได้รับการมอมอย่างปราศจากหิริโอตตปะจากต่างประเทศ ซึ่งในลมหายใจของเขามีแต่ความเกลียดชังมาดร้ายประเทศที่มาขัดขวางผลประโยชน์ของเขา และเขาก็ได้ใช้อิทธิพลในทางเงินและในทางอื่นทุกทางที่จะบีบประเทศทั้งหลาย ให้ร่วมตีเมียพิษแห่งความเกลียดชังมาดร้าย ในแก้วเดียวกันกับเขาด้วย

ในยามเคลิบเคลิ้ม ด้วยการคำนึงถึงแต่จะรักษาความมั่นคงแห่งฐานะของตัวเอง คณะผู้ปกครองประเทศของเราก็ได้ตีเมียพิษนั้นเข้าไปและตกลงสู่ความมีนเมา แต่นั่นก็เริ่มหายใจเป็นความเกลียดชังมาดร้ายประเทศที่มีได้เคยทำร้ายเราเลย ดุจเดียวกับต่างประเทศผู้เป็นเจ้าของบุญคุณ

ประเทศได้สิ้นเปลืองเงินไปมากมาย ด้วยการโฆษณาเรื่องราวอันร้ายกาจที่ปราศจากความจริง เป็นการนำเอาเจอนาถเมื่อระลึกไปถึงความพากเพียรที่จะมอมเมาประชาชนให้จมอยู่ในปลักของความเกลียดชังมาดร้าย ที่ได้กระทำกันอย่างไร้สติในสมัยหนึ่ง

การที่รัฐบาลในสมัยนั้น ได้คลอดกฎหมายตัดลัทธิเศรษฐกิจการเมือง ที่มนุษย์ในโลกกว้างหนึ่งได้รับนับถือ ขาดออกไปจากประเทศไทยและได้รอนสิทธิมนุษยชนเสียด้วยนั้น ก็นับว่าเป็นการกระทำในทางแสดงความเกลียดชังมาดร้ายล้าหน้าประเทศประชาธิปไตยไปโดยใดๆ ในโลก แม้แต่ต่างประเทศเจ้าของผลประโยชน์ และเป็นผู้ว่าความเกลียดชังมาดร้ายอันนี้ ก็ยังไม่ยอมไปไกลถึงขนาดนั้น เขาไม่อาจจะออกกฎหมายที่ทำลายหลักการประชาธิปไตยและหลักสิทธิมนุษยชน ในขนาดที่เราได้ออกไปแล้วในประเทศของเขา แต่เขาก็มีความพอใจที่จะได้เห็นความปราศจากหลักการอันดีงามเช่นนี้ หรือยิ่งกว่านี้ได้ปรากฏขึ้นในประเทศผู้เป็นมิตร หากว่าความปราศจากหลักการอันดีงามนั้นจะเป็นเครื่องคำนวณผลประโยชน์ของเขา ถึงแม้ว่าในขณะที่เดียวกันมันจะเป็นเครื่องบ่อนทำลายผลประโยชน์

สาระสำคัญของมิตรประเทศก็ตาม

นี้แหละ คือความอัปลักษณ์ส่วนหนึ่งของกฎหมายที่ท่านผู้ร่วมมือกันคลอดมันออกมา ในยามที่สติสัมปชัญญะอ่อนกะปลกกะเปลี้ย อาจจะมองข้ามไป บัดนี้เมื่อท่านแลเห็นยาพิษว่าเป็นยาพิษแล้ว เราก็หวังว่าท่านจะแลเห็นความอัปลักษณ์ที่มีอยู่ในกฎหมายฉบับนี้ได้ไม่ยาก แล้วท่านจะรื้ออยู่ทำไม ในการทำลายมันเสีย ในเมื่อการกระทำเช่นนั้นก็ตรงกับเสียงเรียกร้องของมหาชนอยู่แล้ว ในเรื่องนี้ไม่มีทางสองทางที่จะให้เลือก

กฎหมายป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ฉบับนี้ มิใช่แต่เพียงว่าจะขัดต่อหลักประชาธิปไตย และหลักสิทธิมนุษยชนเท่านั้น และในข้อที่ขัดกับหลักสิทธิมนุษยชนนี้ทางวงการรัฐบาลเอง ก็ได้เคยออกปากไว้เมื่อนานมาแล้ว กฎหมายฉบับนี้มีไว้จะก่อความเสียหายหลายประการในทางการเมืองเท่านั้น หากยังก่อความเสียหายอย่างหนักในด้านอื่นๆ อีก อาทิในด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรม

ในด้านเศรษฐกิจนั้น ความเสียหายที่เห็นกันได้ง่ายๆ และดังที่ได้มีการวิพากษ์วิจารณ์กันอยู่อย่างอึงคั่นก็คือ เราไม่อาจที่จะทำการค้าขายกับสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ เราได้สูญเสียตลาดในประเทศ ที่มีประชากรเกือบหนึ่งในสี่ของประชากรทั้งโลก ความเสียหายทางเศรษฐกิจอันเป็นผลของกฎหมายคอมมิวนิสต์นี้ เมื่อพิเคราะห์ดูโดยรอบคอบแล้ว จะเห็นว่าเป็นความเสียหายร้ายแรงต่อประเทศชาติ และเป็นความเสียหายที่แผ่คลุมไปในหมู่ประชาชนอย่างกว้างขวาง ผู้ที่ได้รับความเสียหายมิใช่มีแต่เพียงคอมมิวนิสต์ผู้ตกเป็นเหยื่อโดยตรงของกฎหมายฉบับนี้ หากรวมทั้งชาวนาและกรรมกรตลอดจนคนทั่วไป เพราะเหตุที่กฎหมายฉบับนี้ ได้มาสกัดขัดขวางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในด้านสำคัญไว้ กฎหมายฉบับนี้จึงให้ผลมิใช่เป็นการปราบคอมมิวนิสต์ หากเป็นการปราบ

ปราชัยความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ในยามที่เศรษฐกิจของประเทศจำเป็นต้องคลี่คลายขยายตัว เพื่อให้เหมาะสมแก่สถานการณ์ที่ได้เปลี่ยนแปลง ความเสียหายทางเศรษฐกิจของประเทศไทย อันเป็นผลของกฎหมายฉบับนี้ กลับเป็นผลดีแก่เศรษฐกิจของมหาอำนาจต่างประเทศผู้ผลักดันให้เกิดกฎหมายฉบับนี้ ดังนั้นก็เป็นธรรมดาที่ต่างประเทศซึ่งมิตรภาพของเขาได้รับการเทอดทูนดูว่าเป็นของศักดิ์สิทธิ์จากรัฐบาลไทย ย่อมปรารถนาที่จะให้รัฐบาลไทยดำรงกฎหมายฉบับนี้ไว้ให้นานที่สุด เท่าที่ความไม่รู้เท่าถึงการณ์ของรัฐบาลจะช่วยให้เป็นไปได้

การผูกพันเศรษฐกิจของประเทศไว้กับฝ่ายตะวันตกหรือกับสหรัฐอเมริกาแต่ทางเดียวนั้น เป็นผลให้ความคลี่คลายทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในส่วนที่ขัดกับผลประโยชน์ของฝ่ายตะวันตกหรือสหรัฐอเมริกา ไม่อาจดำเนินไปได้โดยราบรื่นหรือถึงกับได้รับการขัดขวาง ดังได้มีประจักษ์พยานมาหลายกรณีแล้ว เรื่องสดๆ ร้อนๆ ที่จะยกมาอ้างได้ในกรณีนี้ก็ คือ การเคลื่อนไหวในอันจะเข้าแทรกแซงขัดขวางจากฝรั่งเศสต่อโครงการพัฒนาน้ำมัน ที่อำเภอฝาง ดังที่ท่านรัฐมนตรีว่าการกลาโหมได้ปรารถนาออกมาเมื่อสองสามวันนี้ การที่การติดต่อค้าขายกับประเทศจีนต้องถูกตัดไป อันเป็นผลของกฎหมายคอมมิวนิสต์นั้น ความเสียหายที่เกิดขึ้นมิใช่จะตกแก่พ่อค้าเท่านั้น ความเสียหายย่อมเกิดขึ้นแก่ชาวนาผู้ปลูกข้าว เมื่อข้าวขายไม่ออก หรือขายได้ในราคาต่ำ เพราะสูญเสียตลาดสำคัญไป ความเสียหายเช่นนี้ ย่อมบังเกิดขึ้นแก่กรรมกรสวนยาง ความเสียหายย่อมบังเกิดแก่คนงานทั่วไป เมื่อเศรษฐกิจไม่อาจขยายตัวเพราะความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างประเทศ ได้ถูกจำกัดไว้ในวงแคบ และความเสียหายย่อมบังเกิดแก่ประชาชนผู้บริโภคโดยทั่วไปด้วยความเสียหายอย่างกว้างขวางดังกล่าวนี้ล้วนแต่เป็นผลของการที่ได้

ตรากฎหมายคอมมิวนิสต์ขึ้นไว้

เราพูดกันถึงแต่การที่ไม่อาจค้าขายกับเงินแดง เพราะมีกฎหมายคอมมิวนิสต์มาขัดขวางอยู่ แท้จริงนั้นกฎหมายคอมมิวนิสต์ไม่แต่จะขัดขวางการติดต่อค้าขายกับเงินแดงเท่านั้น หากยังรวมถึงการติดต่อค้าขายกับสหภาพโซเวียต และบรรดาประเทศสังคมนิยมทั้งในยุโรปและเอเชียด้วย นี่คือการเสียหายอีกทางหนึ่ง

นอกจากการติดต่อค้าขายตามปรกติแล้ว เรายังได้สูญเสียโอกาสที่จะได้รับความร่วมมือส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในประการต่างๆ เฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาอุตสาหกรรมจากบรรดาประเทศสังคมนิยม ซึ่งมีความเต็มใจที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศไทย โดยปราศจากข้อผูกมัด นี่คือการเสียหายอีกทางหนึ่ง จากการศึกษาตรากฎหมายคอมมิวนิสต์รัดคอตนเองเข้าไว้ ความเสียหายในทางเศรษฐกิจ ที่ประเทศและประชาชนไทยได้รับจากการมีกฎหมายคอมมิวนิสต์นั้น มีอยู่เนกประการและก็ควรที่จะได้มีการอภิปรายกันโดยละเอียดพอควร แต่ไม่อาจจะทำได้ในบทความเรื่องนี้

ส่วนความเสียหายในด้านวัฒนธรรมนั้น เมื่อพิจารณาดูให้ดีแล้ว จะเห็นว่าเป็นความเสียหายที่มีความสำคัญมิใช่เล็กน้อยเลย ความเสียหายในส่วนนี้หากจะแสดงให้เห็นโดยชัดเจนสักหน่อย ก็จำจะต้องกล่าวเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ในที่นี้เพียงแต่จะขอชี้ไว้ว่า การขาดการติดต่อกับชาติที่เคยมีความเจริญมาแต่โบราณ และกำลังดำเนินเข้าสู่วิถิพัฒนาการทั้งในทางวัตถุและในทางจิตใจ อันเป็นพัฒนาการที่ทั่วโลกได้แลดูความสำเร็จด้วยความตื่นตาตื่นใจอยู่ในเวลานี้นั้นจะเรียกว่าเป็นความฉลาดหาได้ไม่ เคยมีเสียงประณามวัฒนธรรมอันอัปลักษณ์ ที่แพร่เข้ามาในประเทศไทยโดยทางภาพยนตร์และการแสดงเต้นรำของฝรั่ง และในขณะที่เดียวกันก็มีเสียง

สดุดีวัฒนธรรมอันคู่ควรแก่ศักดิ์ศรีของมนุษย์ในด้านการครองชีวิต และในด้านศิลปะ โดยทางภาพยนตร์จากสาธารณรัฐประชาชนจีน ก็ในเมื่อมีเสียงกล่าวขวัญกันอย่างแข็งแรงแป่นประจักษ์พยานอยู่ดังนี้ เรายังจะมุดหน้าลงไปในด้านเพื่อที่จะฝืนความจริงกันไปถึงไหน

ประโยชน์อะไรกันเล่า ที่เราจะปล่อยให้กฎหมายที่คำคอเราให้สยบชบหัวอยู่แต่ในปลักยาพิษแห่งความเกลียดชังมาดร้าย แม้เพียงอีกเดือนหนึ่งหรือแม้เพียงอีกสัปดาห์หนึ่ง

ขอท่านนายกรัฐมนตรีผู้ดำริชอบแล้วในเรื่องนี้ จงเร่งรัดให้มีการเลิกล้มกฎหมายฉบับนี้ รวมทั้งนโยบายต่างประเทศที่เป็นประหนึ่งโชติรวนพันทนาประเทศของเรา ทั้งในทางการเมือง ในทางเศรษฐกิจ และทางวัฒนธรรมเสียโดยเร็วเถิด

๑๑ เมษายน ๒๕๐๐

มีรายงานข่าวจากหนังสือพิมพ์ว่า สหภาพแรงงานแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ส่งคำเชิญมายังสมาคมเสรีแรงงานและสมาคมกรรมกรแห่งประเทศไทย รวมทั้งสหภาพแรงงาน ๑๖ หน่วยให้ส่งผู้แทนไปร่วมฉลองวันเมย์เดย์ หรือนัยหนึ่งวันที่ระลึกกรรมกรสากล ในวันที่ ๑ พฤษภาคม เพื่อ “เชื่อมความเข้าใจระหว่างประชาชนชาวจีนและกรรมกรไทย”

ท่าทีจากวงการกรรมกร และวงการรัฐบาลต่อคำเชิญด้วยไมตรีจิตที่มาจากสาธารณรัฐประชาชนจีน ตามรายงานของหนังสือพิมพ์มีดังนี้

ในการประชุมคณะกรรมการกลางสมาคมกรรมกรไทย นายกสมาคมแถลงว่าการไปร่วมฉลองวันเมย์เดย์ตามคำเชิญที่มาจากสาธารณรัฐประชาชนจีน ในนามของสมาคมกรรมกรแห่งประเทศไทยนั้น เป็นสิ่งที่ไม่พึงกระทำ เพราะเป็นการขัดกับฐานะของสมาคม ซึ่งเป็นสมาชิกขององค์การกรรมกรโลกเสรี และนายกสมาคมได้เปิดเผยว่าองค์การกรรมกรโลกเสรีหรือ ไอ. ซี. เอฟ. ที. ยู นั้น “วัตถุประสงค์อันแท้จริงของเขามีว่า เพื่อต่อต้านคอมมิวนิสต์” (ตามรายงานของ *สยามนิกร*) อย่างไรก็ดีนายกสมาคมกรรมกรไทยก็ไม่มีความขัดข้อง ถ้ากรรมกรจะไปร่วมฉลองวันเมย์เดย์ในประเทศจีน โดยอาศัยชื่อ สหภาพแรงงาน

ความเห็นของกรรมการแตกแยกออกเป็นสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเห็นว่าไม่ควรจะส่งผู้แทนของสมาคมไปร่วมฉลองวันเมย์เดย์

ที่ปักกิ่ง โดยอาศัยเหตุผลตามที่นายกสมาคมได้แถลง อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่า ควรจะส่งผู้แทนของสมาคมไป ในที่สุดที่ประชุมได้มีมติไม่ส่งผู้แทนไป

กรรมการฝ่ายที่เห็นควรให้ส่งผู้แทนของสมาคมไปร่วมฉลองวันเมย์เดียวกับประชาชนในประเทศจีนได้แสดงเหตุผลตามรายงานข่าวของ **สารเสรี** มีข้อความดังนี้

สมาคมควรจะรักศักดิ์ศรีของสมาคม ไม่ใช่ปฏิบัติตามคำบัญชาขององค์การฝ่ายแอนตี้แดงอย่างปราศจากเหตุผล เพราะที่รู้จักกันองค์การกรรมกรฝ่ายเสรีก็คือองค์การต่อต้านคอมมิวนิสต์ของอเมริกันนั่นเอง กรรมกรไทยควรจะไปดูสภาพความเป็นอยู่ของกรรมกรเพื่อนบ้านให้เห็นสภาพความเป็นจริง และที่ฝ่ายโลกเสรีกล่าวหาว่ากรรมกรคอมมิวนิสต์ถูกทารุณโหดร้ายเหมือนกรรมกรทาสนั้น ก็ควรจะไปดูให้เห็นด้วยตนเองไม่ใช่ฟังแต่คำโฆษณาใส่ร้าย ถ้าการเป็นสมาชิกขององค์การกรรมกรฝ่ายเสรีเป็นการริดรอนเสรีภาพ และเป็นการผูกมัดอยู่กับหลักการที่ผิดพลาด ก็ควรจะลาออกเสีย

ในการตอบคำถามของ **สารเสรี** ที่ถามว่าการไปประเทศจีนครั้งนี้จะก่อให้เกิดผลดีอย่างไรบ้างไหม นายกสมาคมกรรมกรไทยได้ตอบว่า

“แน่ละ ผลดีนี้จะย่อมมีแน่ เพราะที่เขาเชิญมาก็กล่าวว่า เพื่อส่งเสริมมิตรภาพและความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างพี่น้องกรรมกรและประชาชนของประเทศทั้งสอง ถ้าไปเราก็จะได้เห็นชีวิตความเป็นอยู่ของกรรมกรเพื่อนบ้านและเข้าใจกันดียิ่งขึ้น ใจผมน่าจะอยากไปและเห็นว่าน่าไปด้วย แต่เรามันอยู่ทางฝ่ายนี้ (หมายถึงฝ่ายโลกเสรีหรือสหรัฐอเมริกา) ก็ต้องเกรงใจเขาบ้าง”

ในส่วนท่าทีของรัฐบาลต่อกรณีคำเชิญขององค์การกรรมกร

ของประเทศจีน ที่มีมาถึงองค์การกรรมกรไทยนี้ปรากฏตามรายงานของหนังสือพิมพ์ว่า นายกรัฐมนตรีได้ตอบคำถามของหนังสือพิมพ์ในเรื่องนี้เพียงสั้นๆ ว่า “ผมไม่รู้ และยังไม่ทราบ” รัฐมนตรีว่าการมหาดไทยตอบว่า “ยังไม่ได้รับเรื่อง หากเรื่องนี้เป็นสากล ก็พิจารณาขอให้ออได้รับเรื่องเสียก่อน” ส่วนรัฐมนตรีช่วยว่าการมหาดไทย พลโทประภาส จารุเสถียร ให้คำตอบว่า “จะห้ามเขาได้อย่างไร เพราะมันเป็นเรื่องสิทธิมนุษยชน” สำหรับการออกหนังสือเดินทางนั้น รัฐมนตรีช่วยว่าการตอบว่า “จะออกให้ได้แต่เพียงแค่อ่องกง ถ้าเขาจะไปต่อก็ห้ามไม่ได้ แต่กลับมาก็ต้องเป็นไปตามกฎหมาย เราจะว่ากันไปตามเหตุผล”

ฝ่ายอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ เมื่อตอบคำถามของสารเสรี ได้แสดงความเห็นโง่งมงายตามความยึดมั่นอันเก่าว่า “ไม่ควรจะรับคำเชิญนั้น ถ้าไปกลับมาจะต้องถูกสอบสวนจากตำรวจอย่างแน่นอน เพราะเรามีกฎหมายคอมมิวนิสต์”

จากข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากวงการ และบุคคลต่างๆ ดังที่ได้ประมวลมาแสดงไว้ข้างต้นนี้ เราได้ข้อสรุปว่า ประชาชนไทยต้องสูญเสียสิทธิอิสรภาพที่จะเดินทางไป ณ ที่ใดๆ ในโลกๆ ได้ถูกจำกัดอิสรภาพในการเรียนรู้ความจริงที่มีอยู่ในโลก ไม่มีอิสรภาพที่จะรับไมตรีและแผ่ไมตรี โดยไม่เลือกชาติ เพราะเหตุที่ประเทศของเขาได้ถูกพันหนาไว้ด้วยโซ่ตรวนแห่งความผูกพัน ซึ่งบางคนเรียกว่า ความผูกพันกับโลกเสรี และบางคนเรียกว่า ความผูกพันกับพวกจักรพรรดินิยม พร้อมด้วยโซ่ตรวนแห่งกฎหมายคอมมิวนิสต์

ทั้งที่นายกสมาคมกรรมกรไทย ก็เป็นผู้หนึ่งที่เพียรส่งเสริมการสถาปนาขึ้นใหม่ซึ่งความสัมพันธ์ไมตรีอันสนิทสนมฉันญาติระหว่างประเทศจีนและประเทศไทย และทั้งที่นายกสมาคมเองก็ปรารถนาจะได้ไปเยือนประเทศจีนตามคำเชิญ แต่ก็มิอาจจะไปได้

เพราะเหตุว่าสมาคมกรรมกรไทยได้ผูกพันตนไว้กับองค์การกรรมกรระหว่างประเทศ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ “เพื่อต่อต้านคอมมิวนิสต์”

ในส่วนของที่เกี่ยวกับสมาคมกรรมกรนั้นก็เป็นกิจของบรรดาสมาชิกที่จะแสวงหาอิสรภาพให้แก่สมาคมของตน

สำหรับท่าทีของรัฐบาลซึ่งแสดงออกโดยรัฐมนตรีว่าการและช่วยว่าการมหาดไทยอันปราศจากอาการที่จะขัดขวางการเดินทางของผู้แทนองค์การกรรมกรไทยไปสู่ประเทศจีนนั้น นับว่าเป็นท่าทีใหม่ที่นำชื่นชม

แม้ว่าสมาคมกรรมกรแห่งประเทศไทย จะไม่อาจส่งผู้แทนของสมาคมไปได้ แต่สหภาพแรงงานทั้ง ๑๖ หน่วยก็ได้มีมติรับคำเชิญและจะได้ส่งผู้แทนไปร่วมฉลองวันเมย์เดย์ ณ กรุงปักกิ่ง ข้าพนี้ย่อมจะได้รับสนับสนุนด้วยความปรารถนาจากประชาชนไทยทั่วไป ซึ่งปรารถนาจะได้เห็นสะพานแห่งไมตรีจิตมิตรภาพอันสนิทสนมเก่าแก่ระหว่างชนชาติทั้งสอง ซึ่งได้ถูกตัดขาดไปชั่วคราว ได้ทอดลงใหม่อย่างมั่นคง และอย่างไม่มีวันจะถูกตัดขาดได้อีก เราอาจกล่าวได้ด้วยความแน่ใจว่าความเกลียดชังมาดร้ายต่อสาธารณรัฐประชาชนจีนที่มีการกล่าวกันในประเทศไทยนั้น เป็นสิ่งที่ประชาชนไทยไม่รู้จัก ความรู้สึกอันมีแต่บาปอกุศลนี้เป็นสินค้าที่ส่งมาจากต่างประเทศเพื่อที่จะนำมายึดเยียดให้ประชาชนไทย ได้มองดูมันด้วยความสะอิดสะเอียน มันไม่เคยมีที่อยู่ในหัวใจของประชาชนไทยเลย มันเข้ามาอยู่ในฐานที่เป็นสินค้าต่างประเทศ และมันก็ได้ถูกทอดทิ้งในฐานที่เป็นสินค้าต่างประเทศที่โสโครกที่สุด

มือแห่งมิตรภาพอันอบอุ่นได้ยื่นมาจากรัฐบาลและประชาชนของสาธารณรัฐประชาชนจีนอยู่เนืองๆ อาทิ คำอวยพรประชาชนไทยในโอกาสขิดกาลต่างๆ ได้ดังกังวานมาถึงประเทศไทยอยู่ไม่ขาด ดังเช่นในวันสงกรานต์ที่เพิ่งผ่านไปเมื่อไม่กี่วันมานี้เอง ท่านเจ้า

อวาสวัตหลังจี้อู่แห่งนครปักกิ่ง และเป็นกรรมการพุทธสมาคมของสาธารณรัฐประชาชนจีนด้วย ได้ส่งสาส์นอวยพรมายังพุทธศาสนิกชาวไทย โดยทางวิทยุกระจายเสียงเป็นเวลากว่าครึ่งชั่วโมงในสาส์นได้กล่าวถึงหน้าที่ของชาวพุทธทั้งสองประเทศในอันที่จะ “ส่งเสริมหลักธรรมของพระพุทธศาสนา และการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน”

ในการกล่าวปฏิสันถารต้อนรับคณะส่งเสริมสัมพันธไมตรีไทย อันมีนายเทพ โชตินุชิต หัวหน้าพรรคเศรษฐกิจเป็นหัวหน้า โจวเอินไหลนายกรัฐมนตรีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนได้แสดงความปรารถนาอันหนักแน่นที่จะผูกไมตรีกับประเทศไทย ดังที่เป็นมาด้วยดีในกาลก่อน โจวเอินไหลได้กล่าวถึงความซอกซำใจที่จีนเองได้ประสบมาจากการรุกรานของต่างชาติ จึงยอมเห็นใจผู้ถูกข่มเหงรุกรานและยอมไม่เคยคิดที่จะไปรุกรานชาติใดเลย เพื่อความมั่นคงของไทยและเพื่อพิสูจน์ความจริงใจของจีน ท่านนายกรัฐมนตรีจีนได้กล่าวว่า พร้อมทั้งจะทำสัญญาไม่รุกรานกับไทย มาตราแม้ไม่มีสัญญาตั้งว่า ก็จักยึดถือความสุจริตต่อไทยเป็นนิจ ในโอกาสนั้น โจวเอินไหลได้แสดงความปรารถนาที่จะเชิญท่านนายกรัฐมนตรีของไทยไปเยี่ยมประเทศจีน และขอต้อนรับด้วยความเต็มใจและจริงใจ ทั้งยังได้ฝากความเคารพและคำเชิญให้ไปเยี่ยมประเทศจีน มาถวายเสด็จในกรมฯ รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศด้วย ท่านโจวเอินไหลได้กล่าวแต่สุนทรพจน์ว่าท่านไม่เคยได้ยินคำโขกสับระรานที่โฆษกของรัฐบาลไทยได้ตวาดแก่สาธารณรัฐประชาชนจีนอยู่เนือง ๆ ความประพฤติของท่านโจวเอินไหลรากับความประพฤติของท่านเปาโล อัครสาวกของพระเยซูคริสต์ ดังคำของท่านในพระคัมภีร์ว่า “เมื่อถูกว่าด้วยคำหยาบคาย เราก็ตอบด้วยคำอ่อนหวาน” ความประพฤติอันสมควรได้รับความยกย่องนับถือเช่นนี้ โจวเอินไหลได้

เคยแสดงให้ปรากฏแล้วในที่ประชุม ณ บัดนี้

ในการต้อนรับคณะสงฆ์ไทยและคณะสงฆ์นานาชาติที่ไปเยี่ยมประเทศจีนเมื่อไม่นานมานี้ และในการสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้กันด้วยเรื่องพุทธศาสนา และลัทธิมาร์กซิสต์ ท่านนายกรัฐมนตรีจีนก็แสดงความพร้อมเพรียงที่จะศึกษาคำสอนของพุทธศาสนาและได้ขอให้คณะสงฆ์ที่ไปเยี่ยมเรียบเรียงหลักคำสอนของพุทธศาสนาเป็นภาษาอังกฤษ

ด้วยความปรารถนาอันจริงใจและความเพียรของรัฐบาลและประชาชนแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่จะส่งเสริมมิตรภาพและความเข้าใจอันดีระหว่างชนชาติทั้งสอง จึงได้มีคณะส่งเสริมสัมพันธ์ไมตรีไทยและคณะสงฆ์ไทยออกไปเยี่ยมประเทศจีน การโฆษณาใส่ร้ายป้ายสีที่ได้กระทำกันมาเป็นเวลานานในประเทศนี้ ก็ได้ล้มราบไป ด้วยคำประกาศความเป็นจริงในประเทศจีนจากการเยี่ยมทั้งสองคราวนั้น

เราเชื่อว่าประชาชนไทยย่อมรับทราบข่าวการตัดสินใจของสหภาพแรงงาน ๑๖ หน่วย ในการส่งผู้แทนไปร่วมฉลองวันเมย์เดียวกับปวงกรรมกรและประชาชนจีน ณ ประเทศจีนด้วยความชื่นชมยินดี และเราเชื่อว่า การไปสู่ประเทศจีนของคณะผู้แทนสหภาพแรงงานครั้งนี้ จะเป็นคุณประโยชน์อย่างยิ่งแก่การ “ส่งเสริมมิตรภาพและความเข้าใจอันดี” ระหว่างชนชาติทั้งสอง อันจะเป็นทางนำไปสู่การอยู่ร่วมกันโดยสันติ และผาสุก

๖...

นับแต่ได้มีการเปลี่ยนระบอบการปกครอง จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาสู่ระบอบประชาธิปไตย อันเป็นระบอบที่นิยมเรียกกันตามวาตะของท่านลินคอล์นว่า “การปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน” ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นต้นมา กรรมการไทยก็ต้องรอคอยมาถึงยี่สิบห้าปี กว่าระบอบการปกครอง “ของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน” จะได้คลอดกฎหมายคุ้มครองความเป็นอยู่ของพวกเขาออกมา

ตามคำแถลงของรัฐบาล พระราชบัญญัติแรงงาน พ.ศ. ๒๔๙๙ เป็นกฎหมายที่ “วางระเบียบการใช้แรงงานหรือสหภาพการทำงาน รับรองสิทธิของลูกจ้าง ที่จะก่อตั้งและเข้าร่วมสหภาพแรงงาน การเจรจาต่อรองกับนายจ้าง ตลอดจนกำหนดวิธีการแก้ปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างกัน เพื่อให้เป็นมาตรฐาน ที่จะเป็นหลักประกันสวัสดิภาพอนามัย และความมั่นคงในการทำงานประกอบอาชีพ”

กฎหมายฉบับนี้จะอำนวยผลในทาง “เป็นหลักประกันสวัสดิภาพอนามัยและความมั่นคงในการทำงานประกอบอาชีพ” ของพวกกรรมกรหรือลูกจ้างได้เพียงไร เป็นเรื่องที่จะต้องคอยดูกันต่อไป

สิทธิของกรรมกรหรือลูกจ้างที่จะก่อตั้งสหภาพแรงงาน พร้อมทั้งสิทธิที่จะนัดหยุดงานนั้น เป็นสิทธิที่กรรมกรในนานาประเทศได้รับกันมาเป็นเวลานานแล้ว รวมทั้งกรรมกรในประเทศที่เคยเป็น

เมืองขึ้นด้วย

สิทธิในการก่อตั้งสหภาพแรงงานนั้นก็คือ สิทธิที่กรรมกรจะผืนีกกำลังของกรรมกรเข้าเป็นกลุ่มก้อน เพื่อที่จะใช้กำลังที่ได้รวมกันเข้านั้น ต่อสู้ป้องกันตนจากการกดขี่ขูดรีดของนายจ้าง และพิทักษ์ผลประโยชน์ของพวกเขา กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เพื่อปกป้องคุ้มครองการดำรงชีวิตของพวกเขาให้สมควรแก่สภาพของความ เป็นมนุษย์ สิทธิในการนัดหยุดงานนั้นคืออาวุธสำคัญอันเดียวที่พวกเขามีอยู่ เพื่อที่จะใช้ป้องกันตัวจากการเบียดเบียนเอาเปรียบของนายจ้าง และเพื่อจะเรียกร้องให้ได้มาซึ่งความชอบธรรม

คนทั้งหลายผู้มีมนุษยธรรม ย่อมจักชื่นชมยินดีด้วยปวงกรรมกรไทยที่ได้สิทธิทั้งสองนี้ แม้ว่าข้อกำหนดการใช้สิทธิที่บัญญัติไว้ในกฎหมายจะทำให้สิทธิบางประการอยู่ในลักษณะที่คลุมเครือและตกอยู่ในอำนาจของฝ่ายปกครองที่จะจำกัดเสียได้ตามแต่จะพึงพอใจ แต่กฎหมายนี้ก็จะมีได้หยุดอยู่เพียงเท่าที่ได้ตราไว้ มันจะต้องพัฒนาต่อไปโดยเฉพาเมื่อปรากฏผลในทางปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับความประสงค์ที่ได้แถลงไว้ ในการตรากฎหมายฉบับนี้

ตามที่ได้ปรากฏมาแล้วในประเทศนี้ และในนานาประเทศทั่วโลก ในสมัยที่กรรมกรยังไม่อาจรวมกำลังกันได้ยังปราศจากสิทธิที่จะก่อตั้งสหภาพแรงงาน และสิทธิในการนัดหยุดงานนั้น กรรมกรย่อมตกอยู่ในฐานะที่ฝ่ายนายจ้างหรือนายทุนจะข่มขู่เบียดเบียนและแสวงประโยชน์จากน้ำพักน้ำแรงของเขาตามอำเภอ แม้จะมีโซ่ทาสก็ตกอยู่ในฐานะเสมือนทาส เพราะว่ากรรมกรแต่ละคนผู้ปราศจากทรัพย์สิน ย่อมไม่อาจจะต่อต้านการกดขี่เอาเปรียบของนายจ้างหรือนายทุนผู้เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต ผู้มีอำนาจเหนือเขาได้ เขาไม่มีทางเลือกหรือทางที่จะต้องรองกับนายจ้าง เมื่อเขาถูกนายจ้างกำหนดให้ทำงานอย่างหนักแทบสายตัวจะขาดด้วยการแลกกับค่า

จ้างอย่างต่ำ เพียงเท่าที่จะประทังชีวิตไปวันหนึ่ง เขาจะไม่มีทางเลือกกว่า จะเอาหรือไม่เอา เพราะว่าถ้าเขาปฏิเสธการตกลงรับจ้าง ทางที่เหลืออยู่สำหรับเขาก็คือ ทางที่จะไปสู่ความอดตาย ทั้งตัวเขาและครอบครัวของเขา กว่าเขาจะได้มาพบกับกำหนดชั่วโมงทำงาน สัปดาห์ละสี่สิบชั่วโมง หรือไม่เกินสัปดาห์ละสี่สิบแปดชั่วโมง ตามที่บัญญัติไว้ใน พ.ร.บ. แรงงาน พวกคนงานในนานาประเทศก็ต้องทำการต่อสู้มาอย่างสาหัส

เนื่องแต่ปวงกรรมกรได้ตกอยู่ในฐานะที่เป็นเบี้ยล่างของฝ่ายนายจ้าง และถูกขูดรีดเอาเปรียบจากฝ่ายที่อยู่ในฐานะเหนือกว่ามาเป็นเวลานานเหลือที่จะนับได้ บัดนี้เมื่อปวงกรรมกรไทยได้รับโอกาสที่จะรวมกำลังกันได้ โดยการก่อตั้งสหภาพแรงงาน และเมื่อสหภาพของเขาได้ลงมือสำรวจภาวะการทำงานของปวงกรรมกรอันได้รับการปฏิบัติอย่างอยุติธรรม และไม่สมควรที่มนุษย์จะพึงปฏิบัติต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน และสหภาพได้ดำเนินการเรียกร้องให้มีการแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติเสียใหม่ ทั้งสหภาพและปวงกรรมกรก็ควรหวังได้ว่าจะได้รับความเห็นใจจากคนทั่วไป

เมื่อระลึกว่า ปวงกรรมกรในที่ทุกหนทุกแห่ง ได้รับการปฏิบัติที่เสียเปรียบอย่างหนักจากพวกนายจ้างมาเป็นเวลานานดังกล่าวแล้ว คนทั้งหลายก็น่าจะเข้าใจได้ดีถึงการเรียกร้องขอความเป็นธรรมของกลุ่มคนงานกลุ่มต่างๆ ในประเทศนี้ ที่ได้บังเกิดขึ้นที่นี่และที่นั่น และก็คงจะต้องมีต่อไปอีก คนทั้งหลายควรจะเตรียมจิตใจไว้สำหรับการรับรู้ว่า ความเคลื่อนไหวในการพิทักษ์ผลประโยชน์ของฝ่ายกรรมกรในนามของสหภาพแรงงานนั้น จะเป็นเหตุการณ์ที่ปรากฏขึ้นเป็นครั้งคราว และจะเป็นของธรรมดา トラบเท่าที่การแบ่งมนุษย์ออกเป็นชนชั้นต่างๆ ยังคงมีอยู่ในสังคมมนุษย์ อันเป็นผลให้เกิดความขัดแย้งกันในทางผลประโยชน์ของชนชั้นต่างๆ โดย

ธรรมชาติของมัน ในระหว่างที่ความขัดแย้งกันในทางผลประโยชน์ระหว่างชนชั้นยังคงมีอยู่ ก็มีแต่จะต้องหาวิธีการบรรเทาผลร้ายที่จะเกิดจากความขัดแย้งกัน อันมีอยู่โดยธรรมชาติของสังคมแห่งชนชั้น ให้ปรากฏออกมาแต่เล็กน้อยที่สุดเท่านั้น

เมื่อการเรียกร้องขอความเป็นธรรมของพวกคนงานจากนายจ้าง ไม่เป็นผลตามที่พวกคนงานเห็นว่าเขาจะพึงได้ภายใต้เงื่อนไขในขณะที่ดำเนินการเรียกร้องแล้ว การนัดหยุดงานของพวกคนงานก็จะเป็นผลติดตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การนัดหยุดงานนี้ เป็นอาวุธสำคัญอันเดียวที่พวกคนงานมีอยู่ เพื่อที่จะใช้คุ้มครองพวกเขา ในการต่อต้านการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมของนายจ้าง และเขาก็จะต้องนำมาออกใช้เมื่อถึงเวลาจำเป็น และเมื่อเขาเห็นว่าไม่มีทางเลือกอย่างอื่น

การนัดหยุดงานนี้ อาจมีกรณีที่กระทบกระเทือนถึงความสะดวกในการดำเนินชีวิตประจำวันของคนอื่น ๆ นอกวงกรรมกร เช่นการนัดหยุดงานของคนงานที่เกี่ยวกับการคมนาคม หากมีกรณีเช่นนั้นเกิดขึ้น คนบางส่วนที่ได้รับความไม่สะดวกในการเดินทางไปมา อาจมีอารมณ์ไม่ดี ก็อาจจะกล่าวตำหนิติเตียนพวกคนงานขึ้นมา โดยถือเอาความสะดวกของตนเป็นประมาณ ในกรณีเช่นนั้น ก็จะเท่ากับว่าเขาได้นำตนไปสนับสนุนฝ่ายที่ชั่วร้ายเอาเปรียบคนงานผู้ยากจนโดยปราศจากความสำนึก

เมื่อมีการหยุดงานของพวกคนงานเกิดขึ้น ไม่ว่าจะป็นกรณีที่กระทบกระเทือนต่อความสะดวกในการดำเนินชีวิตของเราเพียงใดก็ดี ย่อมไม่เป็นการสมควรและไม่เป็นการชอบธรรมต่อพวกคนงานที่เราจะด่วนโยนคำติเตียนไปที่พวกเขา เพราะถึงว่าเราจะได้รับความไม่สะดวกหรือความเดือดร้อนจากผลของการที่คนงานได้หยุดงานก็จริง แต่ เหตุแห่งการหยุดงาน นั้น คนงานอาจจะมิได้

ก่อนขึ้นเลย เหตุนั้นอาจจะตกอยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายนายทุน หากว่าความจริงเป็นดังนั้น และหากว่า เราได้ดำเนินคดีกับพวกคนงานเสียก่อนแล้ว ก็นับว่าเราได้กล่าวคำเตือนผิดตัว

เมื่อมีการหยุดงานเกิดขึ้น ทางที่สมควรและชอบธรรมก็คือ เราพึงพิจารณาข้อเรียกร้องของกรรมกรดูเสียก่อน เราควรที่จะได้ตรวจดูว่าข้อเรียกร้องของกรรมกรนั้นมีข้อเท็จจริง และเหตุผลแห่งความชอบธรรมสนับสนุนอยู่เพียงพอหรือไม่ หากว่าข้อเรียกร้องนั้นสมควรที่ฝ่ายนายจ้างจะอำนวยความสะดวกด้วยความชอบธรรมแล้ว และนายจ้างยังคงขัดขืนดื้อดึง ไม่ยินยอมให้เป็นไปตามความชอบธรรมนั้น เมื่อกรรมกรนัดหยุดงาน ก็จะต้องถือว่า การหยุดงานของเขาเป็นการกระทำอันชอบธรรม สมควรที่จะได้รับความสนับสนุนเห็นใจจากคนทั่วไป ในกรณีเช่นนั้น ความเสียหายใดๆ ที่เกิดขึ้น ฝ่ายนายจ้างจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ

ณ บัดนี้ ฝ่ายนายจ้าง หรือฝ่ายนายทุน ไม่ว่าจะเป็นเอกชนหรือองค์การที่รัฐบาลมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ก็ตาม ควรจะได้สำนึกว่า เวลาที่จะตั้งหน้าเอาจัดเอาเปรียบ และเลือกปฏิบัติต่อพวกคนงานได้ตามความพอใจนั้นได้สิ้นสุดลงแล้ว ฝ่ายนายจ้างควรจะได้ปรับปรุงท่าทีและความคิดเสียใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ได้เปลี่ยนแปลงไป และกำลังดำเนินอยู่ในวิถิแห่งการเปลี่ยนแปลง ความคิดในทางกตขี้เหยียดหยามชีวิตและสติปัญญาของพวกคนงานนั้น จำเป็นจะต้องสลัดทิ้งให้หมดไป ‘ความเข้าใจอันดีระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง’ จึงจะมีทางบังเกิดขึ้น และสามารถถ่วงอองามจำริญต่อไปได้

อนึ่ง การวางตนของเจ้าหน้าที่ของบ้านเมือง ต่อบัญหาข้อพิพาทระหว่างนายจ้างและกรรมกร ก็นับว่าเป็นเรื่องสำคัญ แต่เดิมมาทางเจ้าหน้าที่มักจะถูกประพฤติดนเป็นประจักษ์เครื่องมือของพวกเขา

นายทุน คอยตั้งหน้าแต่จะกำราบปราบปรามการขัดแย้งของพวกคณงานต่อการปฏิบัติของฝ่ายนายจ้างตะพัดไป โดยไม่ลืมหูลืมตาว่าสาเหตุแห่งการขัดแย้งของพวกคณงานนั้นสืบมาแต่อะไร พวกเจ้าหน้าที่ได้แต่จะมองดูผลประโยชน์ของพวกอิมพีเม้นต์ ดูว่ามันเป็นบุตรของเขา ส่วนความยากแค้นและความไม่เป็นธรรมนานาประการที่สุ่มอยู่บนชีวิตของพวกคณงานนั้น พวกเจ้าหน้าที่หาได้มองดูไม่ การวางตนอันผิดทำนองคลองธรรมของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวนี้ ก็จำเป็นต้องได้รับการขจัดเสียทั้งหมด

เมื่อทำที่และความคิดที่เคยใช้ต่อพวกคณงาน อันล้วนแต่เป็นทำที่และความคิดที่ผูกพันลำสมัยได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้กลมกลืนกับสถานการณ์ใหม่แล้ว ก็จะสามารถผ่อนคลายการปะทะกันอย่างรุนแรงระหว่างนายจ้างและคณงาน ที่อาจจะมิขึ้นในภายหน้าได้

๒๓ เมษายน ๒๕๐๐ (ปิยมิตร)

เกี่ยวกับกรณีคณะผู้แทนสหภาพแรงงาน ๑๖ หน่วย จะเดินทางไปร่วมฉลองวันเมย์เดย์ในประเทศจีน ทั้งที่รัฐมนตรีว่าการและช่วยว่าการมหาดไทยได้แถลงแก่หนังสือพิมพ์ให้เป็นที่เข้าใจว่ารัฐบาลจะไม่ขัดขวางการไปสู่ประเทศจีนของคณะกรรมการ แต่ผู้บังคับการสันติบาลก็ยังคงแถลงยืนยันด้วยสำเนียงของผู้มีอำนาจว่า “ผมขอบอกอีกครั้งหนึ่งว่า ไม่ให้ไปอย่างเด็ดขาด อย่าขอมาให้เสียเวลาเลย ไม่ว่าจะไปไหนทั้งนั้น” (สยามนิกร ๒๐ เมษายน)

ต่อมาอีก ท่านนายตำรวจผู้เดียวกันนี้ ยังได้กล่าวคำสำคัญไว้อีกว่า “เรามีกฎหมายป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ การที่คนไทยไม่ว่าจะเป็นใคร ไปร่วมประชุมกับองค์การคอมมิวนิสต์ ย่อมผิดกฎหมาย การไปจีนแดง ถ้าไปให้สัมภาระ หรือร่วมประชุม หรือพูดวิพากษ์ทำนองชื่นชมยินดี ตำนานรัฐบาลไทย ก็ถือว่ามีความผิด ต้องจัดการไปตามกฎหมาย เรื่องห้ามไปจีนแดงนี้ ไม่ใช่มีแต่เมืองเรา อเมริกาเขาก็ห้าม ไม่ให้พลเมืองของเขาเดินทางไปจีนแดงเหมือนกัน” (สารเสรี ๒๔ เมษายน)

ถ้อยคำของนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ดังที่ได้คัดมาข้างต้นนี้ แสดงออกซึ่งความคิดจิตใจชนิดใดบ้าง และความคิดจิตใจเช่นนี้เป็นคุณหรือเป็นโทษต่อฐานะของรัฐบาล และต่อผลประโยชน์ของประเทศชาติอย่างไรบ้างนั้น สมควรที่จะได้รับการวิจารณ์

ในเบื้องต้น ข้อที่น่าแปลกใจอย่างยิ่งก็คือ ในขณะที่รัฐมนตรีเจ้ากระทรวงถึงสองท่าน ได้แสดงท่าทีในเรื่องนี้ออกมาในทาง

ที่สอดคล้องกับความปรารถนาของประชาชนอันเป็นที่น่าชื่นชม อยู่แล้วนั้นผู้บังคับการสันติบาลกลับแสดงวาทะไปในทางตรงกันข้าม และมีผลเป็นการคัดค้านนโยบายของท่านรัฐมนตรีทั้งสอง และคัดค้านความปรารถนาของประชาชนด้วย

ผู้บังคับการสันติบาล อาจจะกล่าวได้ว่า เมื่อมีกฎหมาย ป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ใช้บังคับอยู่ ท่านจำเป็นต้อง ปฏิบัติการไปตามกฎหมาย แต่แท้จริงแล้ว กฎหมายคอมมิวนิสต์ก็ มิได้ห้ามคนไทยเดินทางไปสู่สาธารณรัฐประชาชนจีน และก็มิได้ บัญญัติว่า การเดินทางไปประเทศจีน เป็นการที่ผิดกฎหมาย ฉะนั้น การห้ามคนไทยมิให้เดินทางไปประเทศจีน จึงมิใช่เป็นการห้ามที่ ปฏิบัติตามกฎหมาย หากเป็นการห้ามนอกเหนืออำนาจของกฎ หมาย อีกประการหนึ่ง ผู้แทนของสหภาพแรงงานก็ได้ขอหนังสือ เดินทางไปประเทศจีน แต่ได้ขอไปยังที่อื่น แต่โดนจึงถูกขัดขวาง ผู้บังคับการสันติบาลได้แถลงแก่หนังสือพิมพ์ว่า ก็รู้อยู่แล้วว่า เขา ตั้งใจจะไปประเทศจีน จึงไม่อนุญาตให้ไป ถ้าเช่นนั้นท่านจะมี คำตอบอันน่าพอใจที่จะให้แก่ประชาชนว่ากระไรในกรณีที่อนุญาต ให้นายเทพ โชติสุขิต และคณะเดินทางออกจากประเทศไทยได้ ทั้ง ที่รู้ยู่ว่าคุณนายเทพตั้งใจจะไปประเทศจีน มีอะไรที่แตกต่างกัน ในกรณีของคุณนายเทพ และกรณีของคุณผู้แทนสหภาพแรงงาน ซึ่งท่านได้ประกาศยืนยันว่า “ไม่ให้ไปอย่างเด็ดขาด”

อย่างไรก็ดี ผู้บังคับการสันติบาล ก็ได้ยอมรับแก่หนังสือ พิมพ์ว่า “การไปจีนแดง จะเป็นผิดหรือไม่ อยู่ที่การกระทำของแต่ละ บุคคล ถ้าไปเฉยๆ ก็ไม่เป็นไร” (สยามนิกร ๒๔ เมษายน) เมื่อ ท่านอ่านกฎหมายได้ความเช่นนี้แล้วเหตุใดจึงขัดขวางการเดินทาง ของเขาไว้เล่า การขัดขวางของท่าน มิเป็นการตัดเสรีภาพของเขา โดยปราศจากอำนาจกฎหมายไปหรือ ถ้าท่านไม่อนุญาต เพราะ

สันนิษฐานว่าเขาจะไปร่วมประชุมกับองค์การคอมมิวนิสต์ อันท่านถือว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย หากท่านสันนิษฐานเช่นนั้นไซ้ร้ ท่านจะให้เอาหลักกฎหมายที่ว่า “ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า บุคคลทุกคนกระทำการโดยสุจริต” ไปทิ้งไว้เสียที่ไหน เมื่อเขายังมิได้กระทำการผิดกฎหมาย ท่านเอาหลักที่ไหนมาใช้ในการลงโทษล่วงหน้าด้วยการตัดสิทธิเสรีภาพที่เขาจะเดินทางออกไปนอกประเทศ ซึ่งเป็นสิทธิของมนุษย์ที่ได้รับการรับรองโดยปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และซึ่งรัฐบาลท่านจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้ประกาศเชิดชูเป็นนักหนา

เมื่อไม่มีข้อกฎหมายที่จะยกขึ้นมาอ้าง ในการขัดขวางการเดินทางออกไปนอกประเทศของคนไทย ผู้บังคับการสันติบาล และบุคคลบางคนที่ไม่ปรารถนาให้ไทยและจีนแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้มีการติดต่อกันและมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ก็อาจจะหันเข้าหานโยบายของรัฐบาล โดยอ้างว่ารัฐบาลมีนโยบายแอนตี้คอมมิวนิสต์ หรือต่อต้านคอมมิวนิสต์ ดังนั้นก็สมควร (?) จะห้ามมิให้คนไทยเดินทางไปประเทศจีน เราขอชี้แจงว่าข้ออ้างอันนี้ อาจจะยกขึ้นมาอ้างได้ (แต่ก็มีได้หมายความว่า เป็นข้ออ้างที่ดี) ในสมัยรัฐบาลที่มีอยู่ก่อนการเลือกตั้งวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ แต่ในสมัยรัฐบาลปัจจุบันนี้ ข้ออ้างอันนี้ ไม่อาจยกขึ้นมาได้ เพราะว่านโยบายของรัฐบาลปัจจุบัน ที่ได้แถลงต่อสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ไม่เหมือนกันทีเดียวกับนโยบายของรัฐบาลก่อน แม้ว่าการปฏิบัติของรัฐบาลในเวลานี้ จะยังไม่แสดงออกมาให้ชัดว่า จะหันเหออกจากนโยบายเดิม เพื่อปฏิบัติตามคำเรียกร้องของมหาชนก็จริง แต่ข้อเน้นบางข้อในนโยบายต่างประเทศ ได้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่นำขึ้นชมอยู่บ้าง กล่าวคือในนโยบายที่ประกาศใหม่ ได้ตัดข้อเน้นสองข้อในนโยบายเดิมออกไป คือข้อเน้นที่ว่า จะ “ยึดมั่นอยู่ในฝ่ายเสรี

ประชาธิปไตย” ข้อหนึ่ง และข้อหนึ่งที่ว่า จะ “ต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ผู้รุกราน” อีกข้อหนึ่ง ทั้งสองข้อนี้ได้ถูกตัดออกไป และไม่มีอยู่ในนโยบายใหม่ เมื่อคำแถลงนโยบายปรากฏเช่นนี้แล้ว จะไปถือว่ารัฐบาลยังคงมีนโยบายต่อต้านคอมมิวนิสต์หรือแอนตี้คอมมิวนิสต์ หาได้ไม่ การถือเช่นนั้น เป็นการถือที่ไม่ตรงกับนโยบายที่รัฐบาลได้แถลงต่อสภา เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลที่ถือและปฏิบัติการเช่นนั้น จะต้องถูกถือว่าได้ปฏิบัติการนอกเส้นทางนโยบายของรัฐบาล

ข้อที่ผู้บังคับการสันติบาลอ้างว่า “เรื่องห้ามไปจีนแดงนี้ ไม่ใช่มีแต่เมืองเรา อเมริกาเขาก็ห้ามไม่ให้พลเมืองของเขาเดินทางไปจีนแดงเหมือนกัน” เหตุใด ผู้บังคับการสันติบาล จึงไปอ้างอเมริกาเป็นตัวอย่าง ในเมื่อใครๆ ก็ทราบกันอยู่แล้วว่า การปฏิบัติของอเมริกา เป็นการปฏิบัติที่ผิดแผกกับการปฏิบัติของนานาประเทศทั่วโลก การอ้างเช่นนี้เป็นเรื่องที่น่าใจได้ยาก แท้จริงนั้น แม้ประเทศพันธมิตรตะวันตกด้วยกัน เช่นอังกฤษและฝรั่งเศส ก็ไม่ยอมเดินตามอเมริกา ในการปฏิบัติต่อสาธารณรัฐประชาชนจีน ทั้งนี้ ก็มีคำอธิบายอย่างง่ายๆ ว่า เพราะการปฏิบัติของอเมริกา ก็เพื่อผลประโยชน์ของอเมริกา และประเทศต่างๆ ก็มีผลประโยชน์ที่ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติของอเมริกา เขาจึงไม่ปฏิบัติอย่างอเมริกา อีกประการหนึ่ง อเมริกามีความเกลียดชังมาดร้ายประเทศจีน และถือมั่นว่าประเทศจีนเป็นศัตรูของเขา เขาก็ปฏิบัติต่อจีนเยี่ยงศัตรู แต่ประเทศไทยไม่มีเหตุผลอันใดเลยที่จะถือเอาประเทศจีนเป็นศัตรู ทั้งทางใต้ทางเสียแห่งผลประโยชน์ของประเทศไทยก็แตกต่างกับของอเมริกาเป็นอันมาก เหตุใดเราจึงจะไปเอาอย่างของอเมริกาที่ปฏิบัติต่อประเทศจีนเล่า?

ในการกล่าวอ้างกฎหมายป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิว-

นิสต์ เพื่อที่จะขัดขวางการเดินทางไปสู่ประเทศจีนของคณะผู้แทนสหภาพแรงงานนั้น ก็แสดงให้เห็นถึงโทษอันฉกรรจ์ของกฎหมายฉบับนี้อีกครั้งหนึ่ง เมื่อการมีกฎหมายฉบับนี้ เป็นเครื่องขัดขวางการเดินทางของคนไทยไปสู่ประเทศจีนและประเทศใดๆ ที่มีระบอบการปกครองทำนองเดียวกับประเทศจีนแล้ว ก็ย่อมเห็นได้ว่า ประเทศไทยได้เสียประโยชน์ไปมากมายเพียงใด ในการติดต่อกำขายในการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม และในการศึกษาหาความรู้จากประเทศเหล่านั้น อีกข้อหนึ่งที่เราใคร่จะกล่าวไว้ในที่นี้ก็คือ เมื่อรัฐบาลไม่มีนโยบายที่จะต่อต้านคอมมิวนิสต์แล้ว การมีกฎหมายป้องกันการทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ก็ไม่สอดคล้องกับนโยบายที่รัฐบาลได้ประกาศไปแล้ว นี่ก็เป็นเหตุผลสำคัญอีกข้อหนึ่งที่รัฐบาลควรพิจารณาเลิกกฎหมายฉบับนี้เสียโดยเร็ว

การที่เรานำถ้อยคำที่ผู้บังคับการสันติบาลได้ให้สัมภาษณ์แก่หนังสือพิมพ์ในกรณีที่จะสั่งห้ามการเดินทางไปสู่ประเทศจีนของคณะผู้แทนสหภาพแรงงานมาวิจารณ์ในที่นี้ ก็เพื่อจะเสนอให้วงการตำรวจได้พิจารณาทรรศนะและเหตุผลในอีกด้านหนึ่ง ซึ่งเราคิดว่า จะสอดคล้องกับเจตจำนงของประชาชนและเป็นคุณต่อประเทศชาติยิ่งกว่า อีกประการหนึ่งก็ใคร่จะแนะนำให้สังเกตพิจารณาว่านโยบายต่างประเทศของรัฐบาลปัจจุบันมิได้เป็นอย่างเดียวกันทุกประการกับนโยบายเดิม อีกทั้งสถานการณ์ต่างๆ ก็ได้คลี่คลายเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมิใช่น้อย สมควรที่ท่านนายตำรวจชั้นใหญ่จะปรับปรุงท่าทีและความคิดของท่านเสียใหม่ เพื่อประโยชน์สุขของเราทั้งหลายที่เป็นคนไทยด้วยกัน

อย่างไรก็ดี เกี่ยวกับกรณีของคณะผู้แทนสหภาพแรงงานที่จะเดินทางไปประเทศจีน ในตอนค่ำวันที่ ๒๕ ระหว่างที่เขียนเรื่องนี้ เราได้ทราบข่าวจากทางวิทยุกระจายเสียงด้วยความชื่นชมยินดีว่า

อธิบดีกรมตำรวจได้ส่งข้อคัดค้านของตำรวจสันติบาลกลับคืนไปให้พิจารณาใหม่ และทางสันติบาลก็ได้เปลี่ยนความคิด และได้แจ้งไปทางกระทรวงการต่างประเทศให้ออกหนังสือเดินทางไปต่างประเทศแก่คณะผู้แทนสหภาพแรงงานได้ การปฏิบัติของอธิบดีตำรวจในกรณีนี้ เป็นการปฏิบัติที่สอดคล้องกับมติของมหาชน เป็นที่น่าชื่นชม

ผู้ที่รัฐบาลและข้าราชการไทยจะพึงเกรงใจ และสมควรจะเอาใจนั้นมิใช่ต่างชาติจักรพรรดินิยม หากเป็นมหาชนคนไทย ทางแห่งความสวัสดิ์ของรัฐบาล ก็มีใช้ทางที่ต่างชาติจักรพรรดินิยมณะให้เดิน หากเป็นแนวทางที่มหาชนคนไทยณะให้เดิน และมหาชนคนไทยกำลังดำเนินอยู่

๒๕ เมษายน ๒๕๐๐

บุปผาแห่งมิตรภาพอันแน่นแฟ้นมั่นคงดูขุนเขา ระหว่างประชาชนไทยและจีนซึ่งได้เหี่ยวแห้งอับเฉาไป เพราะถูกรุมด้วยไฟแห่งความเกลียดชังมาดร้าย ที่นำเข้ามาสู่ประเทศของเราโดยฝรั่งเศส จักรพรรดินิยม และภายหลังที่กองดับเพลิงของประชาชน ซึ่งค่อยๆ เติบโตใหญ่และแผ่ขยายไฟศาลออกไปเป็นลำดับ ได้ทำการดับไฟแห่งความเกลียดชังมาดร้ายนั้นมอดลงแล้ว บัดนี้บุปผาแห่งมิตรภาพระหว่างชนชาติทั้งสองได้คลี่คลายกลีบอันสดใส่ออกมาแล้ว มันกำลังคลี่คลายไปสู่ความเบิกบานอันสมบูรณ์

หลังจากที่คณะส่งเสริมสัมพันธ์ไมตรีไทยชุดแรก อันมีนาย เทพ โชตินุชิตเป็นหัวหน้า ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลให้ออกจากประเทศ และได้เดินทางไปเยี่ยมสาธารณรัฐประชาชนจีน ในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๔๙๙ และติดตามไปด้วยการเดินทางของคณะสงฆ์ในเดือนตุลาคมปีเดียวกัน ซึ่งการเยี่ยมเยียนทั้งสองคราวนั้น ประชาชนไทยได้รับทราบด้วยความชื่นชมยินดี บัดนี้ ในปีพุทธศักราช ๒๕๐๐ อันเป็นมหามงคลวารของพุทธศาสนา และพุทธศาสนิกชาวไทย ในเดือนเมษายนชาวไทยสามชุดได้ออกเดินทางไปสู่สาธารณรัฐประชาชนจีน ในวงการกีฬา ได้แก่คณะบาสเก็ตบอลล์ ในวงการศิลปะ ได้แก่คณะนาฏศิลป์ โดยการนำของ สุวัฒน์ วรดิลก นักประพันธ์ผู้มีชื่อเสียงในวงการละครและภาพยนตร์ของไทย และในวงการกรรมกรได้แก่คณะผู้แทนสหภาพแรงงาน ๑๖ หน่วย จากคำแถลงของคณะบุคคลทั้งสามวงการนี้ เราอาจสรุปความมุ่งหมาย

ข้อสาระสำคัญในการเดินทางของเขาได้ว่า

๑. เพื่อส่งเสริมมิตรภาพและความเข้าใจอันดีระหว่างชนชาติทั้งสองที่มีความผูกพันฉันญาติ

๒. เพื่อศึกษาหาความรู้และแลกเปลี่ยนความดีงามจากกันและกัน อันจะนำไปสู่สภาพชีวิตที่โพบูลย์และดีงามยิ่งขึ้น ทั้งยังจะนำไปสู่การอยู่ร่วมกันโดยปราศจากการเบียดเบียนปองร้าย นำไปสู่การอยู่ร่วมกันโดยสันติ และก็เป็นไปได้อย่างยิ่งที่ชนชาติทั้งสองจะอยู่ร่วมกัน ทั้งโดยสันติและด้วยความรัก

ด้วยการเดินทางไปสู่ประเทศจีน ของคณะบุคคลทั้งสามชุดนั้น ความรู้สึกของประชาชนไทยที่มีต่อมิตรภาพระหว่างชาวไทยและชาวจีนแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนก็ได้รับการเปิดเผยออกมาอย่างแจ่มจ้า บรรดาหนังสือพิมพ์ได้อุทิศหน้ากระดาษด้วยความสนใจเป็นพิเศษ ในการรายงานข่าวการเดินทางและการต้อนรับอันอบอุ่นที่ได้ปฏิบัติต่อชาวไทยในประเทศจีน หนังสือพิมพ์หลายฉบับได้แสดงความเห็นสนับสนุนการเดินทาง เพื่อส่งเสริมการผูกพันสัมพันธ์ไมตรีกับประชาชนและประเทศจีน และในขณะเดียวกันก็ได้แสดงความชื่นชมต่อรัฐบาลที่ได้แสดงท่าทีหันเหเข้ามาในแนวทางของประชาชน พรรคการเมืองฝ่ายค้านหลายพรรค โดยเฉพาะพรรคแนวร่วมสังคมนิยม นอกจากว่าจะได้ให้ความสนับสนุนอย่างเต็มที่ต่อการเดินทางไปเยี่ยมเยียนประเทศจีนของคณะบุคคลทั้งสามชุดนั้นแล้ว ยังได้แสดงความชื่นชมยินดีต่อปฏิบัติการของรัฐบาล ในเรื่องนี้ด้วยน้ำใสใจจริงอีกด้วย พฤติการณ์และความคิดเห็นที่ได้แสดงออกโดยวงการหนังสือพิมพ์ วงการเมือง และโดยบุคคลในวงการอื่น ๆ เกี่ยวกับเรื่องนี้ ย่อมแสดงให้เห็นอย่างแจ่มชัดถึงความรู้สึกของประชาชนคนไทยในเรื่องนี้ เรากล่าวได้ว่า ถ้อยแถลงที่แสดงถึงความมุ่งหมายข้อสาระสำคัญของคณะผู้เดินทางไปเยี่ยมประเทศจีน

ดังที่เราได้สรุปไว้ข้างต้นนั้นตรงกับเจตจำนงของประชาชนไทยด้วย เหตุนั้น การเดินทางไปเยี่ยมเยียนประเทศจีนของคณะบุคคลเหล่านั้น จึงอาจถือได้ว่าเป็นการไปเยี่ยมเยียนในนามของประชาชนไทย

เราหวังว่าวงการรัฐบาลจะถือเอาการเริ่มต้นในการแสดงท่าทีของนโยบายที่ได้รับการขัดเกลาบ้างแล้ว อันเป็นการเริ่มต้นที่ถูกต้องนี้ เป็นการเบิกทางที่จะดำเนินก้าวหน้าต่อไปในแนวทางของประชาชน และจะถือเอาการเรียนรู้ความรู้สึกอันแจ่มชัดหนักแน่นของประชาชน ที่ให้ความสนับสนุนการเดินทางไปเยี่ยมประเทศจีนครั้งนี้ ไว้เป็นหลักเกณฑ์ที่จะปรับปรุงท่าทีและความคิดเห็นในการดำเนินนโยบายต่างประเทศให้หันเข้าหาประชาชนโดยใกล้ชิด จนถึงขั้นที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับความปรารถนาและผลประโยชน์ของประชาชน รัฐบาลใดที่ปฏิบัติได้ดังนี้ก็จะชนะน้ำใจของประชาชน และก็จะได้รับเกียรติคุณอันยั่งยืน เพราะเหตุว่าเป็นเกียรติคุณที่ประชาชนจะมอบให้

ในทางกลับกัน รัฐบาลใดที่พยายามจะรักษาน้ำใจและเอาชนะน้ำใจของฝรั่งเศสจักรพรรดินิยม ก็จะต้องสูญเสียทุกสิ่งทุกอย่างจากประชาชน เพราะเหตุว่า ผลประโยชน์ของฝรั่งเศสจักรพรรดินิยมนั้น ย่อมขัดแย้งกับผลประโยชน์ของประชาชนอย่างรุนแรงและในแทบทุกประการ หาใช่เพราะเหตุว่า คอมมิวนิสต์มาแทรกแซงแทรกซึมปลุกปั่นยุยงอะไร ไม่หรอก แม้จะไม่มีคอมมิวนิสต์อุบัติขึ้นมาในโลกเลย ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ของฝรั่งเศสจักรพรรดินิยมและของประชาชนในประเทศนี้ และในทุกประเทศที่อิทธิพลของฝรั่งเศสจักรพรรดินิยมเข้าไปครอบงำ ก็คงจะมีอยู่ตามธรรมชาติของมันอยู่นั่นเอง

รายงานข่าวของหนังสือพิมพ์กล่าวถึงธงไตรรงค์ที่สะบัดพลิวเคียงข้างธงชาติของสาธารณรัฐประชาชนจีน และเพลงชาติไทยได้

ดั่งกระหึ่มขึ้นเหนือแผ่นดินใหญ่จีนในวันแข่งขันบาสเกตบอลล์ระหว่างทีมของสองชาติ ประกอบด้วยโปสเตอร์แผ่นใหญ่จารึกอักษรไทยและจีนว่า “มิตรภาพระหว่างประชาชนชาวไทยจีน และนักกีฬาทั้งสองประเทศจงเจริญ” ในส่วนที่เกี่ยวกับคณะ “นาฏศิลป์ประชาชนไทย” นั้น หนังสือพิมพ์รายงานว่ ในทันทีที่คณะนาฏศิลป์ไทยได้ไปถึงนครปักกิ่ง ก็ได้พบการต้อนรับด้วยเสียงไชโยโห่ร้องอย่างกึกก้อง จากประชาชนจีน ศิลปินจีนสาขาต่างๆ และข้าราชการจีนชั้นผู้ใหญ่ ผู้แทนวัฒนธรรมฝ่ายต่างประเทศของจีนได้กล่าวคำต้อนรับด้วยความชื่นชมยินดี การต้อนรับทั้งปวงที่คณะศิลปินไทยได้รับนั้น ได้ดำเนินไปอย่างสมเกียรติ จนหัวหน้าคณะนาฏศิลป์ไทยต้องเปล่งวาจาออกมาด้วยน้ำใสใจจริงว่า “จะขอจำการต้อนรับครั้งนี้ไว้จนวันตาย” ในวันที่ ๓๐ เมษายน คณะนักกีฬาไทย คณะนาฏศิลป์ไทย พร้อมด้วยคณะผู้แทนกรรมกรและคณะผู้แทนหน่วยงานจาก ๔๖ ประเทศ ซึ่งไปร่วมชุมนุมฉลองวันกรรมกรสากล ณ ประเทศจีน ประมาณ ๒,๐๐๐ คน ก็ได้รับการต้อนรับจากท่านนายกรัฐมนตรีโจวเอินไหล ในรูปรงานสโมสรสันนิบาต และในโอกาสนั้น ท่านโจวเอินไหลก็ได้กระทำปัจจุคมนาการคณะนาฏศิลป์ไทย ด้วยการปราศรัยกับ สุพรรณ บูรณพิมพ์ ดารานาฏศิลป์ไทยว่า “ขอต้อนรับท่านทั้งหลายด้วยความยินดี” แก่คณะนักกีฬาไทย ท่านนายกรัฐมนตรีจีนได้ปราศรัยว่า “จงประสบชัยชนะในการแข่งขัน”

รายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ ที่ได้นำมากล่าวไว้โดยย่อนี้ย่อมก่อให้เกิดความรู้สึกประทับใจในทางกุศล และก่อให้เกิดความปรารถนาอันแรงกล้าขึ้นในจิตใจของประชาชนชาติทั้งสอง ที่จะให้และรับไมตรีอันลึกซึ้งจากกันและกันดุจที่เคยเป็นมาแต่กาลนาน ความรู้สึกและความปรารถนาเช่นนี้จักเป็นอาชญากรรมหรือ? และการกระพือความเกลียดชังมาดร้าย อันประดิษฐ์ขึ้นมาจากกองปฏิภูม

แห่งความไปปดมตเท็จที่ได้เคยกระทำกันมาในประเทศไทยนั้น จักถือว่าเป็นพรเป็นมิ่งมงคลแก่ชีวิตของประชาชนชาติไทยหรือ คำถามสองข้อนี้ แม้แต่เด็กกอมมือ ก็ย่อมจะมีคำตอบของเขาเองอยู่พร้อมแล้ว

อย่างไรก็ดี ต่อหน้าพฤติกรรมอันเป็นกุศล เป็นที่น่าเบิกบานยินดีแก่ปวงชนผู้มีศรัทธาในสันติ และในความรักเพื่อนมนุษย์ เช่นนี้ ก็เป็นที่น่าสลดใจอยู่บ้าง ที่ผู้บังคับการสันติบาลได้ส่งเสียงคำรามออกมาอีกครั้งหนึ่ง ในการตอบข้อถามของหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับคณะศิลปินไทย เมื่อกลับมาถึงประเทศไทย ผู้บังคับการสันติบาลตอบได้ว่า;

“ผมจับแน่ ไม่มีปัญหาอะไร เพราะพวกนี้พยายามที่จะฝ่าฝืนกฎหมาย ว่าด้วยการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ โดยอาศัยอาชีพของตนเป็นเครื่องบังหน้า คุณไปลงข่าวได้เลยว่า ผมได้ออกประกาศจับบุคคลคณะนี้แล้ว รวมทั้งทุกๆ คนที่เดินทางเข้าไปในจีนแดง ไม่ว่าจะไปในรูปและลักษณะใด หากกลับเข้าสู่ประเทศไทยเมื่อใด เมื่อนั้นผมจับทันที” (ไทรรายวัน ๑ พฤษภาคม)

เราคิดว่าไม่มีความจำเป็นอะไรอีกแล้ว ที่จะวิจารณ์ถ้อยคำของผู้บังคับการสันติบาลข้างต้นนี้ ในเมื่อท่านได้กล่าวถ้อยคำเหล่านี้ออกมาด้วยการสำแดงความรู้สึกกระหายหิวการจับกุมผู้คนอย่างเร่าร้อน เราเพียงแต่จะขอนำถ้อยคำของท่านข้าราชการชั้นผู้ใหญ่บางท่านมาเสนอประกอบไว้ เสด็จในกรมรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศแม้ว่าจะทรงอยู่ในฐานะที่จะกล่าวถ้อยคำใดๆ ด้วยความสำรวม ก็ยังทรงกล่าวว่า “การเดินทางไปจีนแดงไม่มีกฎหมายห้าม” (สยามนิกร ๓๐ เมษายน) ทรงชี้แจงว่า เนื่องด้วยยังไม่มีความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างจีนแดง ผู้ไปจีนแดงจึงต้องรับผิดชอบต่อการเสี่ยงภัยเอาเอง การที่กระทรวงการต่างประเทศไม่ออกหนังสือเดินทาง

ให้ในกาลที่แล้วมา ก็อาศัยเหตุว่า ไม่รับรองความปลอดภัยให้แก่ผู้
ไปมาเท่านั้น

รัฐมนตรีว่าการมหาดไทย ได้ตอบคำถามของหนังสือพิมพ์
เกี่ยวกับการเดินทางไปประเทศจีนของคณะนาฏศิลป์ไทยว่า “ก็ไม่
เห็นมีอะไร...แต่ว่าจะผิดหรือไม่ผิด ต้องพิจารณาพฤติการณ์ดูก่อน...
ถ้าจะเอาผิดต้องมีหลักฐานชัดแจ้ง” (สารเสรี ๑ พฤษภาคม)

คนทั้งหลายย่อมเห็นได้ว่า เกี่ยวกับกรณีนี้ผู้บังคับการสันติ-
บาลได้ไปไกลเพียงใด และก็มีได้เดินไปในแนวเดียวกับรัฐบาล

ในกรณีเดียวกันนี้ หนังสือพิมพ์ข่าวภาพ (๑ พฤษภาคม)
รายงานว่ “คณะผู้แทนภาคีซีอาโต้ โดยเฉพาะผู้แทนสหรัฐอเมริกา
ได้ให้ทำการจับกุมคณะบุคคลดังกล่าว ที่เดินทางไปประเทศจีนเมื่อ
เดินทางกลับมาแล้ว โดยอ้างว่าเพื่อความมั่นคงร่วมกัน ในการ
ป้องกันโลกเสรีให้พ้นจากภัยคอมมิวนิสต์ หลังจากที่ นายวัฒนา
อิศรภักดี เลขาธิการองค์การซีอาโต้เสนอบันทึกไปแล้ว กรมตำรวจ
ก็ได้ออกหมายจับบุคคลทุกคนที่เดินทางเข้าไปในสาธารณรัฐประ
ชาชนจีน”

ด้วยการเคลื่อนไหวจำนวนนี้ของภาคีซีอาโต้ ที่ได้ปฏิบัติ
ต่อประเทศไทย จึงเป็นเรื่องธรรมดาเหลือเกินที่การเรียกร้องของ
ประชาชนไทยให้รัฐบาลถอนประเทศไทยออกจากพันธะของซีอาโต้
ได้ทวีความหนาแน่นขึ้นเป็นลำดับ

การที่รัฐบาลไม่แสดงการขัดขวางการเดินทางออกไปนอก
ประเทศของประชาชนไทยนั้น นับว่าเป็นการปฏิบัติชอบและต้อง
ตามมติมหาชนแล้ว ขอรัฐบาลจงมีความหนักแน่นมั่นคงต่อการ
ปฏิบัติที่ถูกต้อง และดำเนินก้าวหน้าต่อไปในวิถีของประชาชน ขอ
ท่านรัฐมนตรีว่าการและช่วยว่าการมหาดไทยจงสอดส่องดูแล อย่า
ให้มีการปฏิบัติของข้าราชการที่เป็นการคุกคามต่อเสรีภาพในการ

เดินทาง และเสรีภาพในการแสวงหาความรู้ของประชาชน และอย่าให้
มีการปฏิบัติใดๆ ของข้าราชการที่เป็นการคุกคามการวินิจฉัยอัน
ถูกต้องของรัฐบาลเอง

๒ พฤษภาคม ๒๕๐๐

หลังจากเดินทางกลับจากฮ่องกง นายควง อภัยวงศ์ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับนโยบายต่างประเทศอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งสรุปได้จากรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ดังนี้

หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ยืนยันว่า ประเทศไทยจะดำเนินนโยบายเป็นกลางไม่ได้ เหตุผลของท่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับที่ตั้งของประเทศไทย ถ้าจะถือว่าทรรศนะเช่นนี้เป็นทรรศนะที่ถูกต้องแล้วชนชาติไทยไม่มีวันที่จะวางตนเป็นกลางได้เลย และชนชาติไทยก็ต้องเข้าร่วมในการสงครามที่จะเกิดขึ้นทุกครั้งไป จนกว่าชนชาติไทยจะย้ายประเทศของเขา ไปตั้งเสียในท้องที่อื่น ถ้าประเทศไทยยังคงตั้งอยู่ ณ ที่ที่ได้ตั้งอยู่ในปัจจุบันแล้ว ตามความเห็นของท่านหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ชนชาติไทยก็ไร้ปัญญาที่จะนำประเทศให้รอดพ้นจากภัยสงครามได้

อย่างไรก็ดี เมื่อประเทศไทยจำเป็นจะต้องตั้งอยู่บนผืนแผ่นดินนี้สืบต่อไปในชั่วชีวิตของคนไทยอีกหลายชั่วคนจนเหลือที่จะคะเนได้ว่าจะเป็นเวลาอีกสักกี่พันปี และโดยที่ประชาชนไทยทั้งผองปรารถนาที่จะยังชีวิตอยู่ด้วยความสงบผาสุก และมีความซิงซังการนำประเทศของเขาไปสู่สงคราม และในเมื่อหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ได้แสดงว่าหมดปัญญาที่จะนำประเทศไทยออกมาจากภัยสงครามได้ และหมดปัญญาที่จะหาทางให้ประเทศไทยดำเนินนโยบายเป็นกลาง และเป็นไทแก่ตัวได้แล้ว ประชาชนไทยก็ได้แต่จะปล่อยท่านไว้ในที่ที่ท่านพอใจจะยืนอยู่ และยอมจะเดินผ่านท่าน

ไปเพื่อแสวงหาทางที่จะนำประเทศของเขาไม่ให้เป็นพัวพันกับการสงคราม ซึ่งพวกฝรั่งเขาได้กำหนดไว้แล้วว่า จะจัดให้ชาวเอเชียรบกับชาวเอเชียด้วยกัน โดยเขาจะเป็นผู้จัดสรรอาวุธสังหารชนิดมหาประลัยให้ ประชาชนไทยจะไม่ยอมให้ประเทศของเขาถูกลากเข้าไปในสงครามเพื่อรักษาผลประโยชน์ในการค้าของพวกฝรั่งตะวันตก เพื่อผลประโยชน์ในทางเศรษฐกิจของเขา และเพื่อการปกแผ่ไปทั่วโลกแห่งเดซานุกาพของเขา ซึ่งเพื่อที่จะแต่งแต้มความมุ่งหมายอันบรรจุกว้างแต่ความโลภและความเห็นแก่ตัวล้วนๆ นี้ให้มีสีสันชวนพิศดูขึ้นบ้าง เขาจึงให้ชื่อความมุ่งหมายเหล่านี้เสียใหม่ว่า เพื่อความมั่นคงร่วมกันของโลกเสรี หรือเพื่อเสรีภาพของมวลมนุษย หรือด้วยวลีอันไพเราะอื่นๆ ซึ่งว่างเปล่าจากแก่นสารและความจริง ประชาชนไทยได้ปลงใจแล้วว่า จะหาทางนำประเทศของเขาออกไปจากเหวแห่งสงครามให้ได้ หนทางนั้นจะต้องมี และก็ได้ถูกค้นพบแล้ว และการออกเดินทางไปบนหนทางนั้นก็ต้องติดตามมา

หัวหน้าพรรคประชาธิปไตยกล่าวว่าถ้าใช้นโยบายเป็นกลางแล้ว “เป็นเสร็จแน่” ประชาชนคงใคร่จะถามว่าเสร็จอย่างไร? และในขณะที่ไม่ใช้นโยบายเป็นกลาง หากได้ใช้นโยบายผูกพันประเทศไว้กับมิตรฝรั่งตะวันตกจนกระดิกตัวไม่ได้นี้ ได้มีอะไรเกิดขึ้นแก่ประเทศของเขาที่ควรแก้คำอุทานว่า “เสร็จแน่” ไปแล้วเท่าใด บางทีประชาชนไทยก็จะแลเห็นความ “เสร็จแน่” ในประการหลังนี้ได้ชัดเจนยิ่งกว่าที่ท่านหัวหน้าพรรคจะได้แลเห็น แท้จริงนั้น ท่านหัวหน้าพรรคได้แลเห็นความช่วยเหลือทางการทหารที่สหรัฐอเมริกาได้ให้แก่ประเทศไทยไปในทางตรงกันข้ามกับที่ประชาชนไทยได้แลเห็น ท่านเห็นว่าการปราศจากความช่วยเหลือทางการทหารจากสหรัฐ จะทำให้ประเทศไทย “เสร็จแน่” แต่ประชาชนไทยได้แลเห็นว่า ความ “เสร็จแน่” ได้บังเกิดขึ้นแล้วแก่ประเทศไทย

หลายประการระหว่างเวลาที่ประเทศไทยได้ตกอยู่ในพันธะของสหรัฐ เพราะความเล็งเห็นอย่างแจ่มแจ้งเช่นนั้น และเพื่อที่จะยังหยุดความ “เสร็จแน่” ที่ได้บังเกิดแก่ประเทศไทยมาแล้วมิให้ลุกลามออกไป จนจะเป็นภัยใหญ่หลวงแก่ประเทศชาติ เสียงเรียกร้องจากประชาชน ให้รัฐบาลถอนประเทศไทยออกมาจากการผูกพันไว้กับอเมริกา และให้ใช้นโยบายที่เป็นกลางและเป็นอิสระ จึงได้ตั้งก๊กก้องกัมปนาทขึ้น เป็นลำดับ ก็เป็นที่น่าเสียดายที่ท่านหัวหน้าพรรคประชาธิปไตยไม่สามารถจะมองเห็นความจริงดังที่ประชาชนได้มองเห็น และทำให้น่านน้ำตนไปยืนอยู่ในทิศทางที่ตรงกันข้ามกับประชาชนทีเดียว ไม่น่าเป็นที่สงสัยว่าฐานะของพรรคของท่านจะได้รับความกระทบกระเทือนมิใช่น้อย จากคำยืนยันของท่านที่ว่าประเทศไทยจะเป็นกลางไม่ได้

หัวหน้าพรรคประชาธิปไตยมองไม่เห็นที่เดียวว่า “จะเป็นกลางไปได้ยังไง?” ท่านได้ตั้งคำถามขึ้นว่า “ใครเขาจะช่วยเหลือเรา?” ในเมื่อเราเป็นกลางและในเมื่อเราถูกรุกราน ความคิดของท่านเกาะแน่นอยู่กับเรื่องสงคราม และเรื่องรุกราน แต่ท่านก็ได้ชี้ว่าสงครามนั้นใครจะเป็นผู้ก่อขึ้น และใครจะเป็นผู้รุกราน เท่าที่เกี่ยวกับสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้นท่านได้แสดงความอัศจรรย์ใจเมื่อทราบว่าคนสำคัญของจีนชาติคนหนึ่งไม่เชื่อว่าจีนแดงจะรุกรานประเทศต่างๆ ในเอเชียอาคเนย์ อันตรงกับความเชื่อของท่าน ท่านหัวหน้าพรรคกล่าวว่า “เขามีความเห็นตรงกับผมว่า จีนแดงนั้นไม่มีวันจะรุกรานเพื่อนบ้าน นอกจากตกอยู่ในสภาพจนตรอกจริงๆ เพราะผู้นำจีนแดงนั้นเป็นคนฉลาด และรู้ว่าหากเปิดฉากการรุกรานขึ้น สงครามโลกก็จะต้องเกิดอย่างไม่มียุทธศาสตร์และสงครามก็จะทำให้แผนงานสร้างชาติของเขาเสียหายไปหมด” (สยามนิกร ๕ พฤษภาคม) เมื่อท่านหัวหน้าพรรคมีความเชื่อว่า “จีนแดงไม่มีวันจะ

รุกรานเพื่อนบ้าน” แล้ว การรุกรานประเทศไทยจะมาจากทางใดเล่า? ท่านหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์มิได้กล่าวถึงว่า ประเทศไทยต้องชำระราคาค่านโยบายที่เป็นกลางไม่ได้ไปแล้วเท่าใดและท่านยังจะต้องการให้ประเทศไทยต้องชำระค่าต่อต้านประเทศที่ท่านเองก็เชื่อแล้วว่า “ไม่มีวันจะรุกรานเพื่อนบ้าน” ไปอีกนานเท่าใด

ข้อที่น่าเสียดายอย่างยิ่งสำหรับถ้อยคำของหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ คือ ข้อที่ท่านกล่าวว่า “ที่ประชาชนเรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินนโยบายเป็นกลางนะ มีสักกี่คนที่ประสีประสาเรื่องการเมือง” (สารเสรี ๕ พฤษภาคม) ท่านหัวหน้าพรรคอาจจะมิได้ตั้งใจดูหมิ่นความคิดความอ่านของประชาชน และการที่ท่านกล่าวถ้อยคำเช่นนี้ ออกมาก็อาจจะมีความหมายแต่เพียงว่า ท่านไม่ประสีประสาในเรื่องความคิดความอ่านของประชาชน และเราก็ใคร่จะกล่าวความเห็นของเราในเรื่องนี้ลงไว้สักเล็กน้อย

ประชาชนคนเดินถนนและคนงานอังกฤษไม่มีความรู้ในกระบวนการเมืองต่างประเทศเสมอด้วยเซอร์แอนโทนีอีเด็น อดีต นายกรัฐมนตรีอังกฤษก็จริง แต่ประชาชนอังกฤษก็มีจิตใจสูงกว่า และทรงศักดิ์ศรีกว่าจิตใจของเซอร์แอนโทนีอีเด็น ในกรณีที่เซอร์อีเด็นพร้อมด้วยรัฐบาลพรรคคอนเซอร์เวตีฟ สั่งการให้กองทัพอังกฤษโจมตีประชาชนและประเทศอียิปต์ ประชาชนอังกฤษสามารถมองเห็นตามความเป็นจริงได้ว่า การกระทำของรัฐบาลอังกฤษเป็นการกระทำที่รุกรานปาเถื่อนไร้มนุษยธรรม แต่เซอร์อีเด็นกลับเห็นไปได้ว่า การรุกรานโจมตีผู้ที่อ่อนกำลังกว่าด้วยเจตนาอาฆาตมาดร้าย เช่นนั้น เป็นการกระทำเพื่อพิทักษ์สันติภาพ! สามัญชนในนานาประเทศทั่วโลก และสามัญชนคนไทยผู้ซึ่งหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์กล่าวว่า ไม่ประสีประสาในเรื่องการเมือง ก็มีความเห็นเช่นเดียวกันกับสามัญชนอังกฤษ การล้มป่วยของเซอร์อีเด็นซึ่งติดตาม

ด้วยการลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของเซอร์อีเด็นนั้น ได้เป็นข้อพิสูจน์อย่างดีว่าฝ่ายใดเป็นผู้วินิจฉัยผิด ทักษะของฝ่ายใดเป็นมิจฉาทักษิ ใจนผู้เจนจัดปราดเปรีองในวิชาความรู้ และในกระบวนการเมือง จึงนำประเทศไปในทางที่ผิด และไม่อาจมองเห็นอันตรายที่คนธรรมดาสามัญก็อาจมองเห็นได้โดยไม่ยากเลย เราหวังว่า ท่านหัวหน้าพรรคประชาธิปไตยจะรับเอาความวิบัติที่เกิดแก่เซอร์อีเด็น เป็นบทเรียนและเป็นข้อเตือนสติ

การนำประเทศไปในทางที่ถูกต้องและเป็นคุณแก่ประชาชนเจ้าของประเทศ และตลอดจนเป็นคุณแก่ประชาชาวโลกนั้น แท้จริงแล้ว มิได้ขึ้นอยู่กับข้อความจริงที่ว่า ผู้ทำหน้าที่บริหารประเทศมีความรู้เรื่องการเมืองมากหรือน้อย แต่ขึ้นอยู่กับข้อความจริงที่ว่า ผู้บริหารประเทศได้ปฏิบัติหน้าที่ของเขาด้วยมูลเหตุจูงใจอันใด หากว่าเขาปฏิบัติหน้าที่เพื่อผลประโยชน์แห่งหมู่คณะของเขาหรือเพื่อผลประโยชน์แห่งชนชั้นของเขา ซึ่งเป็นกลุ่มคนส่วนน้อย การบริหารหรือการนำประเทศของเขาก็จะไม่เป็นคุณแก่ชนส่วนใหญ่ ไม่เป็นคุณแก่ประชาชาวโลก การบริหารประเทศของคณะบุคคล เช่นนั้นอาจนำความวิบัติอันใหญ่หลวงมาสู่ประชาชนเจ้าของประเทศและประชาชาวโลกได้ ความรู้ของบุคคลจำพวกนั้น แม้จะมีมากมายเท่าใด ก็จะไม่เป็นประโยชน์ต่อมหาชนและต่อโลก เพราะเขาย่อมจะใช้ความรู้นั้นไปแต่ในทางปกป้องรักษาผลประโยชน์ของพวกเขาเท่านั้น โดยมีได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของมหาชนตลอดจนความถูกต้องชอบธรรมแต่อย่างใดเลย เหตุฉะนั้นมหาชนซึ่งแม้ว่าจะไม่มีความรอบรู้ในกิจการเมืองทัดเทียมกับบุคคลพวกนั้น แต่มหาชนย่อมมีความรู้ที่ดีในทางได้ทางเสียแห่งผลประโยชน์ของเขา มหาชนจึงอาจชี้ได้ว่า การปฏิบัติเช่นนั้น เช่นนี้ ไม่ชอบด้วยผลประโยชน์ของเขาและของประเทศชาติ

เราหวังว่าท่านหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์มิได้หมายจะดูหมิ่นความคิดอ่านของประชาชน ในกรณีที่ประชาชนแสดงความคิดเห็นทางการเมืองเกี่ยวกับการพิทักษ์ผลประโยชน์ของประเทศชาติ มิใช่การพิทักษ์ผลประโยชน์ของชนกลุ่มน้อย ซึ่งนักการเมืองและบุคคลผู้มีความรู้กลุ่มหนึ่งมีความชัดเจนอยู่ ประชาชนไม่ต้องการผู้มีความชัดเจนทางการเมืองและผู้มีความรู้ขนาดนักปราชญ์ แต่มิได้ใช้ความชัดเจน และความรู้นั้นเพื่อผดุงความผาสุก และผลประโยชน์ของมหาชน และเพื่อปฏิบัติความปรารถนาอันชอบของมหาชน

๕ พฤษภาคม ๒๕๐๐

ท้องสนามหลวง ซึ่งเป็นศูนย์กลางการฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ ได้ต้อนรับประชาชนที่ไปชุมนุมเที่ยวเตร่อย่างคลาคล่ำตลอดทั้งกลางวันกลางคืน ประชาชนชายหญิงทั้งหนุ่มสาวเฒ่าแก่และเด็กได้พากันไปชมงานฉลองที่รัฐบาลได้จัดขึ้นอย่างมโหฬาร และได้ประกอบการบุญตามศรัทธาและอริยาศัย ด้วยดวงหน้ารำเรง ยัมแย้ม และด้วยจิตใจอันแจ่มใสเบิกบาน เฉพาะอย่างยิ่งในวันวิสาขบูชาอันเป็นวันที่ระลึกสำคัญยิ่งต่อองค์พระศาสดา และต่อพระพุทธศาสนา ในราตรีนั้น นอกจากประชาชนชาวพุทธจะได้ทำพิธีเวียนเทียนบูชาคุณพระศาสดาที่ท้องสนามหลวงแล้ว ยังมีการเวียนเทียนตามวัดต่าง ๆ อีกด้วย

จากท้องสนามหลวง ประชาชนส่วนหนึ่งได้หลั่งไหลเข้าไปในวัดมหาธาตุ เพื่อสักการบูชาพระสารีริกธาตุและพระพุทธรูปศรีสรรเพ็ชญ์ และประกอบการบุญและชมการแสดงเกี่ยวกับเรื่องของพุทธศาสนา ในราตรีนั้นประชาชนจำนวนมาก ซึ่งประกอบด้วยหนุ่มสาวและท่านสตรีผู้มีอายุเป็นส่วนใหญ่ ได้เดินเวียนเทียนรอบพระอุโบสถและพระวิหารภายใต้คำประกาศเตือนใจของสงฆ์ซึ่งมีว่า ขอให้ท่านชาวพุทธที่เข้าขบวนเวียนเทียน จงพากันเดินด้วยน้อมใจระลึกถึงพระพุทธรุคุณ พระธรรมคุณ และพระสังฆคุณ ขออย่ากระทำเพื่อความสนุกสนานเฮฮา ขบวนเวียนเทียนรอบพระอุโบสถและพระวิหาร วัดมหาธาตุ จึงดำเนินไปด้วยความสำรวมและด้วยกิริยาอันแสดงความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา นอกจากการ

แสดงพระธรรมเทศนา ทั้งในตอนเช้าและตอนบ่ายแล้ว การแสดงธรรมเทศนายังดำเนินไปตลอดราตรี ภายในพระอุโบสถของวัดมหาธาตุ ซึ่งจุผู้ฟังได้ประมาณ ๑,๕๐๐ คน ถึงกระนั้นที่นั่งภายในพระอุโบสถก็ยังไม่เพียงพอแก่ชาวพุทธผู้ใคร่จะฟังธรรม ได้มีผู้สดับธรรมเทศนาจากเครื่องขยายเสียงลั่นหลามออกมาภายนอก โดยนั่งฟังอยู่ตามสนามหญ้า และตามระเบียบบริเวณพระอุโบสถและพระวิหาร ท่านอุบาสิกาผู้สูงอายุประกอบเป็นส่วนใหญ่ของผู้ที่ฟังธรรม แต่ก็เป็นที่น่าชื่นชมยินดีที่มีสตรีสาวรวมอยู่ในจำนวนผู้ฟังธรรมพอสมควร ธรรมเทศนาที่แสดง ณ วัดมหาธาตุนั้นเป็นการแสดงธรรมโดยเลือกเฟ้นเอาแต่แก่นธรรมของพุทธศาสนาเท่านั้น ได้แก่อริยสัจสี่และวิธีปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานอันจะนำไปสู่การเห็นแจ้งแทงตลอดในบรมสัจจธรรมของพระบรมศาสดา นอกจากการแสดงธรรมอันเป็นแก่นธรรมของพุทธศาสนาทั้งฝ่ายทฤษฎีและฝ่ายปฏิบัติแล้ว คณะสงฆ์แห่งวัดมหาธาตุยังได้ชักชวนชาวพุทธที่ไปชุมนุมอยู่ในวัดมหาธาตุให้ลงมือปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ภายใต้การแนะนำของพระอาจารย์ตลอดราตรีแห่งวันวิสาขะด้วย ได้มีท่านสตรีและบุรุษจำนวนหนึ่งสนองรับคำเชิญของคณะสงฆ์วัดมหาธาตุและก็เป็นที่น่าชื่นชมเป็นพิเศษที่ได้มีสตรีสาวส่วนหนึ่งสนองรับคำเชิญอันเป็นกุศลนั้นด้วย

ก็เป็นอันว่า การฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษภายในวัดมหาธาตุเพื่อการสักการบูชาพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นได้สำเร็จลงด้วยการบูชาทั้งสองส่วน คือ ทั้งในส่วนอามิสบูชา และปฏิบัติบูชา ความสำเร็จการฉลองด้วยการปฏิบัติบูชาอันพระศาสดาตรัสว่าเป็นบูชาที่สูงที่สุดนั้นย่อมเป็นที่น่าอนุโมทนาสาธุการยิ่งนัก ผู้เขียนเข้าใจว่าจะมีการฉลองของวัดและชุมนุมชาวพุทธในที่อื่นอีก ที่ถึงพร้อมด้วยการบูชาทั้งสองประการนี้ ในที่นี้ที่กล่าวถึงแต่ที่วัดมหาธาตุก็

เพราะผู้เขียนได้มาเห็นการฉลองที่วัดนั้น และไม่มีโอกาสได้เห็นการฉลอง ฌ ที่อื่น หนึ่ง สำนักวิปัสสนากรรมฐานวัดมหาธาตุยังได้ใช้โอกาสอันประเสริฐนี้ทำการชักชวนชาวพุทธด้วยการชักชวนอันประเสริฐ คือการชักชวนให้ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน เพื่อบรรลุธรรมอันประเสริฐของพระศาสดา อันเป็นธรรมที่จะยังผู้ปฏิบัติให้ล่วงพ้นเสียจากทุกข์ทั้งปวงได้ สำนักวิปัสสนากรรมฐานวัดมหาธาตุได้กระทำการชักชวนอันประเสริฐนี้ด้วยความพากเพียรอันน่าสรรเสริญ

และเราก็หวังว่า ท่านบรรพชิตและคฤหัสถ์ผู้เจริญในธรรม ซึ่งได้ร่วมกันประกอบกิจอันเป็นมหากุศลนี้ จักได้แลเห็นผลแห่งความพากเพียรของท่านเติบโตงอกงามขึ้นในอนาคตอันจะนำความชื่นบานใจมาสู่ท่าน อย่างเหลือที่จะประมาณได้ การที่ได้มาเห็นชาวพุทธพากันมาชุมนุมสำแดงความเลื่อมใสศรัทธาในธรรมของพุทธศาสนาและความเลื่อมใสศรัทธานั้นได้ปรากฏออกมาในกิริยาอันสงบสำรวมและการสนทนาอันอ่อนหวานระคนด้วยธรรมในระหว่างท่านอุบาสกและท่านอุบาสิกา ตลอดจนการที่ได้มาเห็นท่านชาวพุทธผู้มีศรัทธาในวิปัสสนากรรมฐานเดินจงกรม และนั่งปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานอยู่ทั้งในวิหาร และนอกวิหาร ตามสนามหญ้า ตามลาน ที่นี้บ้าง ที่นั่นบ้าง ย่อมเว้นเสียมิได้ที่จะกล่าวว่าเป็นภาพที่ประทับใจ

อย่างไรก็ดี สัปดาห์แห่งการฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษอันมโหฬาร ในประเทศไทย ก็กำลังจะผ่านไปแล้ว จึงเป็นการสมควรที่ เราจะสำรวจดูว่า จากการทุ่มเทเงินทองมากมายลงไปใน การฉลองอันยิ่งใหญ่เป็นประวัติการณ์นี้ เราได้รับผลอันเป็นสารคุณอันใดบ้าง นอกจากความสนุกสนานบันเทิงใจและความชื่นชม ในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ทางพุทธศาสนา เราควรพิจารณาถึงผลที่แต่ละคนจะพึงได้รับ และผลที่ส่วนรวมจะพึงได้รับด้วย

ผลอันพึงปรารถนาอย่างยิ่งนั้น น่าจะเป็นว่า การฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษนี้ ได้ก่อความบังตลใจให้แก่พุทธศาสนิกชาวไทย เพียงใด ในการต้อนรับหรือทำความชวนชววยที่จะได้รับรสพระธรรม มาบรรจุไว้ในใจของตน หากว่าปราศจากผลข้อนี้แล้ว การเข้าร่วมฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษของใครก็ตาม ก็จะไม่แตกต่างไปกว่า การเข้าร่วมในงานสนุกสนานบันเทิงชนิดหนึ่งที่มีอยู่ดาษดื่นเป็นการประจำ ก็เป็นธรรมดา ที่คนทั้งหลายจะมองไปยังความประพฤติของบุคคลผู้มีตำแหน่งสำคัญในกิจการของประเทศ โดยเฉพาะบรรดา ท่านผู้มีส่วนเป็นเจ้าของกิจการในการจัดงานฉลองอันมหิพารครั้งนี้หากว่า ไม่ปรากฏเครื่องหมายใดๆ อันจะแสดงว่า ท่านได้มีความตั้งใจที่จะปรับปรุงความประพฤติบางประการอันไม่ประกอบด้วยธรรม อันมหาชนได้เคยวิพากษ์วิจารณ์ไว้แล้ว คนทั้งหลายก็ย่อมจะคิดเห็นว่าการฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ มิได้มีความหมายในทางที่จะเพิ่มเติม คุณธรรมแก่ท่านเลย ก็เป็นธรรมดาอีกเหมือนกันที่คนทั้งหลายจะพากันกล่าวว่า ในขณะที่ ผู้เป็นคนใหญ่คนโตของประเทศกล่าวคำสรรเสริญคุณ และทำท่าบูชาคุณของน้ามนเป็นหนักหนานั้น แต่ตัวท่านก็ได้ดื่มน้ามนนั้นแม้แต่หยดเดียว ในทางกลับกัน หากว่าท่านได้สรรเสริญคุณของน้ามนแล้วก็ได้ดื่มน้ามนนั้นตามสมควรด้วย ท่านก็ย่อมจะได้รับอนุโมทนาสาธุการ ความประพฤติของท่านจะเป็นเครื่องแสดงว่า ท่านได้ดื่มน้ามนแห่งธรรมเข้าไปบ้างหรือไม่

ในงานฉลองพุทธศาสนาครั้งนี้ มีข้อที่น่าชื่นชมยินดีอยู่หลายประการ ความชื่นชมยินดีข้อหนึ่งก็คือข้อที่ท่านอนุญนายก-รัฐมนตรีพม่าผู้ประพฤติธรรม ได้กล่าวไว้ในสุนทรพจน์ของท่านดังต่อไปนี้

“การที่รัฐบาลและประชาชนประเทศต่างๆ ในภาคพื้นเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ ได้ร่วมงานฉลอง ก็เท่ากับสำแดงถึงความสมัคร

สมานสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันนั่นเอง... นอกจากการฉลองพุทธชยันตีนี้จะมีความสำคัญทางศาสนาแล้ว ยังได้มีความสำคัญในแง่ที่จะช่วยก่อให้เกิดความเข้าใจ สันถวไมตรี ความสมัครสมานกลมเกลียวกันระหว่างประเทศต่างๆ ในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วย และทั้งนี้ก็ย่อมหวังได้ว่า ความหมายอันนี้จะมีส่วนช่วยขจัดปัญหาต่างๆ ที่โลกกำลังเผชิญอยู่ทุกวันนี้ด้วย”

และดังที่ท่านเจ้าคุณพิมลธรรม สังฆมนตรีองค์การปกครอง ได้ตอบนักข่าวของ สยามนิกร ว่า “ในการเชิญพระสงฆ์นิกายต่างๆ จากแต่ละประเทศมาร่วมงานฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษนี้ เป็นการเชิญพระสงฆ์ผู้เป็นสาวกของพระพุทธองค์ด้วยกัน มาร่วมการอนุโมทนาและเป็นการสังสรรค์เพื่อการแลกเปลี่ยนชุมนุมมุขมิตราภาพระหว่างชาติที่นับถือธรรมแห่งพระพุทธองค์ด้วยกัน”

ในพระราชสาส์นของพระเจ้าศรีสว่างวงศ์แห่งประเทศลาว มีพระราชดำรัสตอนหนึ่งว่า “พระพุทธศาสนานี้สั่งสอนให้มนุษย์รักกัน ให้ตั้งอยู่ในความยุติธรรมและสันติสุข ไม่ให้อาฆาตพยาบาทแก่กัน หลักธรรมนี้ ถ้ามนุษย์ทั้งหลายปฏิบัติตาม คดีข้อวิวาทระหว่างบุคคลต่อบุคคลหรือระหว่างประเทศต่อประเทศก็ไม่อาจเกิดขึ้นได้”

ในสาส์นของนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น ท่านได้ตั้งความหวังไว้ว่า “โดยพระธรรมของสมเด็จพระพุทธเจ้า ไม่ต้องสงสัยว่า ความเข้าใจซึ่งกันและกันของเราตามแนวพุทธปรัชญานี้ จะมีผลบรรลุสันติภาพของสากลโลกด้วย”

ในคืนวันที่ ๑๒ ซึ่งเป็นคืนเปิดการฉลอง ได้มีคำปราศรัยของนายกพุทธสมาคมจากสาธารณรัฐประชาชนจีนถึงประชาชนไทย มีความตอนหนึ่งว่า “พุทธโอวาทของพระพุทธองค์ได้ชี้ทางเดินไปสู่สันติภาพและความเมตตา... ชาวตะวันออกมีความรักในสันติอย่างแรงกล้ามาแต่โบราณ เราพุทธศาสนิกชนควรจะสมัครสมานกัน

พยายามเพื่อสันติภาพของโลกโดยไม่ย่อท้อ เพื่อให้สันติภาพคงมีอยู่ในโลกเหมือนกับสายน้ำในแม่น้ำคงคา”

การเปล่งเสียงเชิดชูสันติภาพและเมตตา การเว้นเสียซึ่งความอาฆาตมาดร้าย การแสวงหาความเข้าใจกัน ความชวนชวยในการผูกมิตรภาพ และความสมัครสมานกลมเกลียวกันของชาวเอเชีย เพื่อเป็นกุญแจไขไปสู่ความอยู่ร่มเย็นเป็นสุขของชาวโลกทั้งปวง ถ้อยคำอันรื่นรมย์ใจที่ต่างภาษา แต่ร่วมเป็นอันเดียวกันในความเป็นธรรม เป็นกุศลที่ได้เปล่งขึ้นมาในประเทศไทย ในมหามงคลวารฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษนี้ สมควรที่คณะรัฐบาลและทางราชการของไทยผู้เป็นเจ้าของภาพงานพุทธศาสนานันมโหฬารจะพึงสำเหนียกไว้ด้วยความสำนึกอันเป็นธรรม และนำธรรมวาทะเหล่านั้นมาบรรจุไว้ในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และชำระสิ่งที่เปื้อนบาปอกุศลที่มีอยู่ในนโยบายต่างประเทศของรัฐบาลให้หมดสิ้นไป ให้สมกับที่ได้แสดงตนให้นานาชาติได้รู้จักประเทศไทยในยามนี้ว่าเป็นประเทศที่โชติช่วงชัชวาลด้วยธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เมื่อได้ตรวจดูค่าแถลงนโยบายของรัฐบาล ที่ได้แถลงต่อสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๕ รวมทั้งการบริหารประเทศของรัฐบาลชุดนั้น ตลอดเวลาห้าปีที่แล้วมาก็ไม่ควรเป็นที่แปลกใจแก่ใครๆ เลย ถึงแม้ว่าจะเป็นเรื่องที่น่าเศร้าใจอย่างยิ่ง ในเมื่อได้ปรากฏการขาดแคลนสถานที่เล่าเรียนของเยาวชนทั้งชั้นต้นชั้นสูง และชั้นอุดมศึกษาตลอดมาทุกปี และตลอดเวลาหลายปีเหล่านั้นก็ได้ปรากฏการปฏิบัติของรัฐบาลที่แสดงว่ามีความสนใจและมีความกระตือรือร้นอย่างจริงจัง ในอันจะแก้ปัญหาเรื่องการขาดแคลนสถานที่เล่าเรียนให้ลุล่วงไป

ภายหลังที่ได้นำประเทศระจอนเข้าไปในสงครามเกาหลี อันเป็นสงครามเพื่อรักษาผลประโยชน์ของเหล่าฝรั่งเศสจักรพรรดินิยมแท้ๆ และได้สูญเสียเงินทองจำนวนมากมาย รวมทั้งได้ก่อหนี้สินจำนวนมากไว้กับสหรัฐอเมริกา อันเป็นหนี้สินที่ไม่เป็นคุณแก่การสร้างสรรค์ประเทศชาติสักนิดเดียว เมื่อห้าปีมาแล้วรัฐบาลได้ประกาศนโยบาย “ต่อต้านคอมมิวนิสต์ผู้รุกราน” อย่างถึงถึง และเพื่อแสดงความเอาจริงเอาจังต่อการต่อต้านผู้รุกราน ที่เหล่าฝรั่งเศสจักรพรรดินิยมได้มาทำการปลุกปั่นเสี้ยมสอนไว้ให้ รัฐบาลได้แถลงนโยบายชนิดเตรียมออกสงครามไว้ว่า “จะตระเตรียมสรรพกำลังของชาติ และสร้างกำลังรบสำหรับป้องกันรักษาราชอาณาจักร เพื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่จะมารุกรานประเทศไทยให้ดีที่สุด” และด้วยความหลงเชื่อแน่มั่นต์ของฝรั่งเศสจักรพรรดินิยม รัฐบาลก็ได้ทุ่มเท

ทรัพย์สินเงินทองของประเทศ ซึ่งได้มาจากหยาดเหงื่อของประชาชนไทยไปในการเตรียมสงคราม จนภาวะแห่งการครองชีพของมหาชนคนไทยแทบจะตกอยู่ในอาการของคนป่วยเป็นอัมพาตอยู่รอมร่อแล้ว

การ “ตระเตรียมสรรพกำลังของชาติ และสร้างกำลังรบ” เพื่อ “ต่อต้านคอมมิวนิสต์ผู้รุกราน” ได้กระทำกันอย่างสุดเหวี่ยงเพียงใด และด้วยการทุ่มเทเงินทองของราษฎรลงไปในทางนี้อย่างมากมายก่ายกองเพียงใด ย่อมเป็นที่ทราบกันอยู่ทั่วไปแล้ว แม้แต่ผู้แทนราษฎรที่เป็นฝ่ายรัฐบาลก็ยังได้รับแจกเงินแผ่นดินไปใช้สอยเพื่อการดำรงฐานะของตนได้ตามความพอใจ ภายใต้อ้างอิงว่า “เพื่อการต่อต้านคอมมิวนิสต์” ด้วยข้ออ้างอันนี้ ตลอดเวลาหลายปี เงินของชาติได้ถูกใช้และถูกแจกจ่ายไปอย่างเหลวไหลที่สุดเป็นจำนวนมากมายก่ายกองที่จะประมาณได้ เพราะเป็นการใช้จ่ายแจกจ่ายที่กระทำไปเป็นการลับ อันอยู่นอกเหนือการควบคุม มือที่ให้และมือที่รับได้สัมผัสกันในความมืด เงินทองที่จ่ายไปด้วยข้ออ้างอันนี้ และด้วยการปฏิบัติตามข้ออ้างอันนี้ ไม่เป็นที่สงสัยเลยว่า เมื่อรวบรวมเข้าด้วยกันทั้งหมดแล้ว ย่อมสามารถจะแก้ปัญหาเรื่องการขาดแคลนสถานที่เล่าเรียนของเยาวชนไทยได้อย่างเป็นที่พอใจทีเดียว

และก็เพราะเหตุว่า ด้วยการยอมรับการจูงนำของเหล่าฝรั่งจักรพรรดินิยม รัฐบาลได้ทุ่มเทเงินทองของประชาชน และความสนใจในการบริหารประเทศแทบทั้งสิ้นไปในการเตรียมสงคราม รวมทั้งการพยายามจะรักษาฐานะของคณะรัฐบาลให้ตั้งอยู่ในอำนาจอันมั่นคง การทะนุบำรุงประเทศในประการอื่นๆ ที่จะมีผลไปถึงการส่งเสริมชีวิตของประชาชนส่วนรวมให้ดีขึ้น จึงมิได้รับการนำพาเท่าที่ควรแก่ฐานะของประเทศ เป็นผลให้เกิดความยากลำบากในการครองชีวิตแก่ประชาชนส่วนใหญ่ รวมทั้งการขาดแคลนสถานที่เล่าเรียนของเยาวชน อันเป็นเรื่องเกี่ยวกราวอยู่ขณะนี้ด้วย

เมื่อการรุกรานจากคอมมิวนิสต์ ที่พวกฝรั่งเศสจัดกระทำพรตินิยม ได้มาปลุกปั่นไว้ในประเทศนี้ และในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ตลอด เวลาหลายปีมานี้มิได้ปรากฏขึ้นเลย และก็มีได้มีวิแว่วว่าจะปรากฏ ในอนาคตอีกด้วย ดังนี้ ก็เป็นอันว่าการเตรียมสงคราม เพื่อต่อต้านการรุกรานอันปราศจากตัวคนผู้รุกรานนั้น ได้ทำให้เงินทองของชาติจำนวนมากมายนายกายกอง สูญเสียไปโดยเปล่าประโยชน์ แท้จริงแล้วการกึ่งการณืผิดพลาด จนถึงนำความเสียหายมาสู่ประเทศชาติเช่นนี้จะต้องมีผู้รับผิดชอบ เราหวังว่ารัฐบาลปัจจุบันจะรับเอาความผิดพลาดในอดีตไว้เป็นบทเรียน

เนื่องด้วยรัฐบาลมิ่วไปหมกมุ่นอยู่แต่ในเรื่องต่อต้านคอมมิวนิสต์และเตรียมการสงคราม และได้ละเลยเพิกเฉยต่อการแก้ไขอุปสรรคในเรื่องการศึกษามาเป็นเวลานานปี จนเหลือที่พวกนักเรียนจะรอคอยความกรุณาปรานีของรัฐบาลต่อไปได้ ก็เป็นเรื่องที่ไม่ควรจะแปลกใจอีกเหมือนกันที่นักเรียนจำนวนนับพันได้พากันไปชุมนุม ณ ท้องสนามหลวง เรียกร้องให้รัฐบาลจัดหาสถานที่เล่าเรียนให้แก่พวกเขา ที่ยังไม่อาจเข้าโรงเรียนได้เป็นจำนวนอีกหลายพันคน คำเรียกร้องของนักเรียนได้รับความเห็นใจจากประชาชนทั่วไป และหนังสือพิมพ์ก็ได้ให้ความสนับสนุนคำเรียกร้องของเขาอย่างพร้อมเพรียงกัน ทั้งนี้ก็เนื่องมาแต่เหตุผลง่าย ๆ ว่า คนทั้งหลายต่างก็ได้แลเห็นความผิดพลาดบกพร่องของรัฐบาลในเรื่องนี้มาเป็นเวลานานแล้ว

ข้อเรียกร้องของนักเรียนทั้งสามข้อนั้น กล่าวได้ว่าเป็นข้อเรียกร้องที่มหาชนคนไทยก็ปรารถนาจะเรียกร้องต่อรัฐบาลเช่นกัน ข้อเรียกร้องของพวกนักเรียนมิใช่มีแต่ข้อเรียกร้องให้แก่ปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น หากยังเรียกร้องให้รัฐบาล “จัดสรรงบประมาณในการศึกษาให้เพียงพอ” อันเป็นข้อเรียกร้องให้แก่ปัญหาในอนาคต

ด้วย ส่วนข้อเรียกร้องให้เลิกอภิสิทธิ์ในวงการศึกษา นั้น ได้รับการเปิดเผยจาก ขุนคงฤทธิ ศึกษากร รัฐมนตรีช่วยว่าการศึกษาธิการว่าเป็นสิ่งที่มีจริงและไม่อาจที่จะเลิกเสียได้ ท่านรัฐมนตรีได้กล่าวให้เป็นที่เข้าใจว่าพวกใครก็ต้องช่วยพวกของตัวเองก่อน ท่านยังได้กล่าวถึงตัวท่านว่า “ผมเป็นนักการเมือง เมื่อใครเขามาขอร้องให้ช่วยก็ต้องช่วย” การที่รัฐมนตรีผู้หนึ่งในระบอบการปกครองประชาธิปไตยยอมรับในเรื่องการปฏิบัติที่มีอภิสิทธิ์ว่าเป็นของธรรมดาเช่นนี้ ก็เป็นเรื่องที่น่าประหลาดอยู่ อย่างไรก็ตามก็ดีข้อโต้แย้งของนักเรียนที่ว่า “บรรพบุรุษของเราที่เป็นชาวนา เคยเสียสละเพื่อประเทศชาติมาแล้ว เหตุใดในเรารัฐบาลจึงถูกกีดกัน” ดูเหมือนจะได้ทำให้ท่านพวกรัฐมนตรีรู้สึกอึดอัดกันอยู่

เกี่ยวกับปัญหาเรื่องไม่มีโรงเรียนเพียงพอแก่จำนวนนักเรียนตลอดจนการขาดแคลนครูและอื่นๆ อีกนั้น คำตอบที่รัฐบาลได้ตอบมาแล้ว และคาดว่าน่าจะตอบต่อไปนั้นก็มียุ่ว่า เงินไม่มี งบประมาณไม่พอ คำตอบที่ว่า เงินไม่มี จะเป็นคำตอบที่ฟังได้ก็ต่อเมื่อรัฐบาลได้ใช้จ่ายเงินทุกบาทของราษฎรไปในทางที่ถูกต้อง และสมด้วยประโยชน์ของราษฎรจริงๆ ด้วยเหตุนี้ การที่พวกนักเรียนได้เขียนคำเรียกร้องลงไว้ในโปสเตอร์ว่า “จงเอาเงินค่าใช้จ่ายซื้อเอา-ได้มาใช้ในการศึกษา” จึงเป็นคำร้องที่ชอบด้วยเหตุผลและแสดงว่าพวกเยาวชนของเราแลเห็นทางออกจากทางตันได้ถูกต้องแจ่มชัดยิ่งกว่าพวกผู้ใหญ่ที่ปกครองบ้านเมือง และชอบให้อีวาทแก่พวกเขาอยู่เนืองๆ เสียอีก ในการอภิปรายที่ห้องสนามหลวง มีนักเรียนผู้หนึ่งอภิปรายว่า ถ้าให้การศึกษายาวจนเต็มที่แล้ว ก็ไม่ต้องเดินตามหลังจักรวรรดินิยม

ในปัจจุบันนี้ เสียงเรียกร้องให้รัฐบาลถอนตนออกจากพันธนาการ ในรูปความช่วยเหลือของสหรัฐอเมริกา ถอนตนออก

จากสนธิสัญญาซีอาโต้ และเรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินนโยบายต่างประเทศที่เป็นกลางและเป็นอิสระ ได้ตั้งกติกาก่อขึ้นมาจากมหาชนอย่างกว้างขวาง การเป็นเช่นนี้ก็เพราะว่า การดำเนินนโยบายต่างประเทศที่ผูกพันประเทศไว้กับสหรัฐอเมริกาและไม่เป็นอิสระนั้น บังคับให้ประเทศไทยต้องเป็นศัตรูกับประเทศที่อเมริกาถือว่าเป็นศัตรูของเขา บังคับให้ประเทศไทยและประชาชนไทยเกลียดชังมาดร้ายในสิ่งที่อเมริกาเกลียดชังมาดร้าย และบังคับให้ประเทศไทยต้องมีนโยบายเตรียมการสงครามอยู่ตลอดเวลา ดังที่รัฐบาลได้แถลงยืนยันไว้แล้วในเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๔๙๕ อันยังผลให้รัฐบาลต้องนำเงินที่เก็บมาจากราษฎรทุ่มเทไปในการใช้จ่ายเตรียมการสงคราม ดังที่นักเรียนผู้หนึ่งได้แถลงที่สนามหลวงว่า รัฐบาลได้ทุ่มเงินไปในงบประมาณการทหารถึง ๗๐ เปอร์เซ็นต์ เหตุฉะนั้น รัฐบาลจึงไม่มีเงินที่จะนำมาใช้จ่ายในการส่งเสริมชีวิตของประชาชนในด้านต่างๆ โดยสมควรแก่ฐานะของประเทศไทย ดังที่นายจากรบุตร เรื่องสุวรรณหแห่งพรรคเสรีประชาธิปไตยได้วิจารณ์ว่า “รัฐบาลมิได้แบ่งงบประมาณให้แก่การศึกษาอย่างเพียงพอ รัฐบาลให้งบประมาณแก่การศึกษาไม่เคยเกิน ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของงบทั้งหมด แม้แต่ประเทศลาวเขายังให้ตั้ง ๒๕ ถึง ๓๐ เปอร์เซ็นต์”

โดยที่การดำเนินนโยบายต่างประเทศที่เป็นนโยบายเตรียมสงครามตามพันธะที่มีต่ออเมริกา เป็นนโยบายที่ผิดพลาด เป็นนโยบายที่สกัดกั้นความเจริญก้าวหน้าของประเทศและประชาชนไทยไว้แทบทุกวิถีทางดังนี้ เมื่อมีการเรียกร้องให้รัฐบาลแก้ไขปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ไม่ว่าจะไปในด้านใด จึงจำต้องมีการวิพากษ์วิจารณ์พาดพิงไปถึงนโยบายต่างประเทศ ที่เป็นตัวอุปสรรคใหญ่เสมอไป ดังนั้นการที่พวกนักเรียนได้เรียกร้องให้รัฐบาลนำเงินที่ใช้จ่ายในเรื่องของซีอาโต้มาใช้จ่ายในการศึกษาก็

ควรเป็นข้อนำยินดีว่า พวกเด็ก ๆ ของเราได้มองเห็นทางได้ทางเสีย
แห่งผลประโยชน์ของมหาชนได้อย่างถูกต้อง

เป็นข้อที่น่าชื่นชมอยู่ประการหนึ่ง ที่ท่านรัฐมนตรีว่าการ
และช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้รับฟังข้อเสนอเรียกร้องของ
พวกนักเรียนด้วยดี และได้ให้คำรับรองอย่างแข็งแรงที่จะแก้ปัญหา
การไม่มีสถานที่เรียนของนักเรียนให้ลุล่วงไปโดยเร็ว เราหวังว่าจะ
ได้พบการลงเอยที่ดีจุดที่ได้มีการเริ่มต้นที่ดี

เราขอชี้ไว้ให้ชัดในที่นี้ว่า การที่รัฐบาลได้ปล่อยให้เกิดการ
ขาดแคลนสถานที่ศึกษา และโอกาสที่จะได้รับการศึกษาของ
เยาวชนโดยไม่เลือกชั้นนั้น นับว่าเป็นความผิดพลาดบกพร่องที่มีใช้
เล็กน้อย และรัฐบาลก็ควรที่จะได้สำนึกเสียที่ว่า เวลาที่จะปล่อยให้
ความผิดพลาดบกพร่องเช่นนี้ได้เกิดซ้ำแล้วซ้ำเล่าได้หมดลงแล้ว
การแก้ปัญหาเรื่องนี้และเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมชีวิตที่ดีขึ้น
ของประชาชนส่วนรวมนั้น หากว่าจะไม่ใช้วิธีแก้ที่เป็นเพียงการปิด
เป่าปัญหาเฉพาะหน้า และหากว่าปรารถนาจะแก้ปัญหาเพื่อที่จะให้
ได้ผลยืนยาวไปในอนาคตด้วยแล้ว ก็เป็นการจำเป็นที่รัฐบาลจะต้อง
ปรับปรุงการใช้จ่ายเงินของแผ่นดินทั้งหมด และก็ต้องถือเอา
ประโยชน์และความผาสุกของประชาชนทั้งในเมืองและทั่วทุกท้อง
ถิ่นชนบท เป็นเป้าหมายในการใช้จ่ายเงินของแผ่นดิน และจะต้อง
ไม่ลืมว่าที่เรียกกันว่าเงินหลวงหรือเงินของรัฐบาลนั้น ที่แท้แล้ว
หมายถึงเงินของประชาชนคนไทยทั้งประเทศ อยางไรก็ดีรัฐบาลจะ
ทำการปรับปรุงการใช้จ่ายเงินตามเป้าหมายดังกล่าวนี้ไม่ได้ จนกว่า
จะล้มเลิกนโยบายเตรียมสงคราม จนกว่าจะทิ้งนโยบายต่างประเทศ
อันเดิมเสีย และเข้ามาเชิดชูนโยบายเพื่อสันติภาพ และเพื่อ
มิตรภาพกับนานาประเทศทั่วโลก ดังที่มหาชนได้เรียกร้องอยู่อย่าง
กึกก้อง และจากสารทิศในบัดนี้

รัฐบาลของประชาชนจะต้องใช้จ่ายเงินของประชาชนตาม
ปรารถนาของประชาชน รัฐบาลที่ใช้จ่ายเงินของประชาชนโดย
ขัดขึ้นปรารถนาของประชาชน และมีใช้เพื่อประโยชน์และความ
ผาสุกของประชาชน ย่อมมิใช่รัฐบาลของประชาชนอย่างแน่นอน

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๐๐

สัปดาห์แห่งการฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ เย็นระรื่นชื่นฉ่ำ ด้วยธรรมของพุทธศาสนา บทสวดมนต์เจริญสันติและเมตตาธรรม ก้องกังวานไปในอากาศ หากว่าเสียงแห่งสันติและเมตตาที่ชาวพุทธทั้งหลายได้เปล่งออกมาในระหว่างสัปดาห์นั้น จะสามารถแทรกซึมเข้าไป และมีที่อยู่อันถาวรในดวงใจของบรรดาผู้มีอำนาจปกครองบ้านเมือง ผู้เป็นเจ้าการในการจัดงานฉลองพุทธศตวรรษอันเป็นงานฉลองที่ยิ่งใหญ่เป็นประวัติการณ์แล้ว ประชาชนไทยผู้เป็นเจ้าของประเทศและเป็นเจ้าของเงินทองก้อนมหึมา ที่ใช้จ่ายไปในงานฉลองครั้งนี้ก็จะพากันอนุโมทนาอย่างยิ่ง และจะไม่นึกเสียดายเงินทองที่ได้หมดเปลืองไปนั้นเลย แต่เมล็ดพืชแห่งธรรมที่ได้หว่านลงไว้ ในสัปดาห์แห่งการฉลองอันยิ่งใหญ่ จะเติบโตงอกงามต่อไปหรือไม่นั้น จะต้องรอดูผลกันต่อไป

สันติและเมตตาธรรมนั้น เป็นธรรมที่มหาชนคนไทยได้เรียกร้องให้รัฐบาลปฏิบัติอยู่ที่เดียว และใครๆ ก็ปรารถนาว่า คณะรัฐบาลจะได้รับความบังนดาลใจ จากการฉลองพุทธศตวรรษครั้งนี้ และจะรับเอาสันติและเมตตาธรรมเป็นประทีปส่องทางดำเนินของรัฐบาลต่อไป

การเจริญเมตตาธรรมนั้น เป็นการเจริญธรรมที่มีความหมายยิ่งใหญ่แก่วิถีชีวิตของชาวพุทธ การเจริญหรือการแผ่เมตตาในทางพุทธศาสนานั้น ย่อมมีความหมายอย่างไพศาล การเจริญเมตตาธรรมนั้น มิได้มีความหมายแต่เพียงปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุขเท่านั้น หากยังมีความหมายให้เว้นเสียจากการก่อเวรและการเบียดเบียน

การคิดและการปฏิบัติในทางก่อเวรและการเบียดเบียน ย่อมเป็น
ปฏิบัติที่ก่อการเจริญเมตตา

ในการแผ่เมตตา ชาวพุทธมีบทสวดมนต์ดังนี้ :

“ขอสัตว์ทั้งปวง จงเป็นผู้มีตนถึงความสุขเกิด
สัตว์อื่นอย่าพึงข่มเหงสัตว์อื่น

อย่าพึงดูหมิ่นอะไรๆ เขา ในที่ใดๆ เลย

ไม่ควรปรารถนาทุกข์แก่กันและกัน เพราะความกริ้วโกรธ
และเพราะความคุมแค้น

มารดาถนอมลูกคนเดียวผู้เกิดในตน ด้วยยอมพร่าชีวิตได้
ฉันใด พึงเจริญเมตตา มีในใจ

ไม่มีประมาณในสัตว์ทั้งปวง แม้ฉันนั้น

บุคคลพึงเจริญเมตตา มีในใจ

ไม่มีประมาณไปในโลกทั้งสิ้น

ทั้งเบื้องบน เบื้องต่ำ เบื้องเฉียง

เป็นธรรมอันไม่คับแคบ ไม่มีเวร ไม่มีศัตรู”

ชาวพุทธผู้เคารพธรรมของพระศาสดา และผู้เจริญเมตตา
ย่อมเล็งเห็นว่า มนุษย์ทั้งหลายย่อมเสมอกันในฐานะเป็นสิ่งมีชีวิตที่
ร่วมการเกิดแก่เจ็บตายด้วยกัน มนุษย์ทั้งหลายต่างก็ปรารถนาที่จะ
ได้รับความสุข และดิ้นรนที่จะนำชีวิตให้หลุดพ้นออกมาจากความ
ทุกข์เช่นกัน การถือชาติชั้นวรรณะ ว่าเป็นเครื่องวัดความสูง ความ
ต่ำ ความดี ความเลวของมนุษย์ ไม่มีที่อยู่ในพุทธศาสนา พุทธ
ศาสนาสอนว่ามีแต่กรรมหรือการกระทำเท่านั้น ที่จำแนกบุคคลให้
แตกต่างกัน ที่จำแนกบุคคลให้เป็นคนดีและคนเลว ดังมีพุทธภาษิต
ว่า :

“บุคคลไม่ได้เป็นคนถ้อย คนดีเพราะชาติ หากเป็นเพราะ
การกระทำ (กรรม) – โลกเป็นไปเพราะกรรม หมูสัตว์เป็นไป

เพราะกรรม สัตว์ทั้งหลายผูกพันอยู่ที่กรรม เหมือนลิ่มสลัก เป็นเครื่องยึดรถที่แล่นไปอยู่ฉะนั้น”

“ไม่ว่ากษัตริย์ พราหมณ์ แพทย์ หรือศูทร เมื่อทำปาณาติบาต อทินนาทาน กาเมสุมิฉณาจาร พุดเท็จ พุดส่อเสียด พุดคำหยาบ พุดเหลวไหล เป็นคนมากด้วยความโลภ มีจิตพยาบาทเป็นมิจฉาทิฐิ การกระทำของเขาเหล่านั้น ต่างก็ได้ชื่อเป็นอกุศล เป็นสิ่งที่มีโทษ เป็นสิ่งไม่ควรประพฤติ มิใช่เป็นสิ่งที่อารยชนจะพึงกระทำ เป็นกรรมชั่ว มีวิบาก (ผล) ชั่ว วิญญูชนดิเตียนเหมือนกันหมด--”

พระศาสดาตรัสว่า “กรรมเท่านั้นเป็นสิ่งประเสริฐในคน” มิใช่ชั้นวรรณะ หรือชาติกำเนิดของคน

การที่รัฐบาลได้จัดงานฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ อย่างมโหฬาร อันเป็นการแสดงให้เห็นปรากฏแก่ตาโลก และโดยเฉพาะแก่ชาวชาติเอเชียผู้นับถือพุทธศาสนาด้วยกันว่า ประชาชาติไทยมีความเลื่อมใสศรัทธาพุทธศาสนาเป็นล้นพ้นนั้น นับว่าเป็นการชอบแล้ว และเมื่อได้แสดงให้เห็นปรากฏเช่นนั้นแล้ว คณะรัฐบาลซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชาติไทยก็สมควรที่จะสำรวจดูความประพฤติปฏิบัติของรัฐบาล ทั้งในส่วนที่เป็นกิจการภายในประเทศ และกิจการระหว่างประเทศว่ากลมกลืนกับหลักธรรมของพุทธศาสนา ดังที่ได้ชุมนุมสวดกัน ณ โรงพิธีที่ท้องสนามหลวง และดังที่เราได้นำมากล่าวทบทวนไว้โดยสังเขปข้างต้นหรือไม่ เฉพาะอย่างยิ่งในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ การสวดมนต์เจริญสันติและเมตตา ย่อมไร้ความหมาย และจะกลายเป็นการหลอกลวงตัวเองและหลอกลวงโลกอย่างน่าอัปยศอดสู ถ้าการปฏิบัติของเราเป็นไปในทางตระเตรียม และรณาสงคราม และเป็นการเหยียดหยามสันติภาพ เป็นไปในทางเบียดเบียน และแสดงความเกลียดชังมาดร้ายเพื่อนบ้าน ถ้าเราวิจิฉัยความดีความชั่วของประเทศหนึ่งประเทศใด โดยอาศัย

แต่เพียงป้ายยี่ห้อที่แขวนไว้ว่า เป็นโลกเสรี หรือเป็นคอมมิวนิสต์ เราก็วินิจฉัยผิดจากหลักธรรมของพุทธศาสนา เพราะว่า “บุคคลไม่ได้เป็นคนถ้อยคนดี เพราะชาติ” จะเป็นตะวันตกหรือตะวันออก จะเป็นอเมริกันหรือคอมมิวนิสต์ เราชอบที่จะวินิจฉัยความดีความชั่วของเขา โดยอาศัยการกระทำของเขา มิใช่เพราะเหตุว่าเขาเป็นอเมริกันหรือเป็นคอมมิวนิสต์ และเราก็ควรจะศึกษาให้รู้เท็จจริงในการกระทำของเขาโดยต้องแท้ ก่อนที่จะลงความเห็นในเรื่องของเขา

อย่างไรก็ดี เมื่อบุคคลในคณะรัฐบาลได้เข้าร่วมในการสวดมนต์เจริญเมตตาธรรมแล้ว ก็สมควรที่จะได้เฟื่องพินิจเนื้อหาของธรรมในบทสวดมนต์อย่างจริงจังสักครั้งหนึ่ง แล้วก็กลับมาพิจารณาการดำเนินนโยบายต่างประเทศที่ได้ปฏิบัติกันมา เราหวังว่ารัฐบาลจะมองเห็นความขัดแย้งกันอย่างน่าสยงใจ ระหว่างหลักธรรมของพุทธศาสนาและนโยบายต่างประเทศ ที่รัฐบาลของประเทศนี้ ได้ยึดถือปฏิบัติมาเป็นเวลาหลายปี เมื่ออินเดีย พม่า และลังกา ทำการฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษนั้น เขาย่อมมองดูนโยบายต่างประเทศของเขาได้อย่างเต็มตา และปราศจากความกระดากใจ เพราะว่าหลักการอยู่ร่วมกันโดยสันติ และการผูกมิตรภาพกับนานาชาติโดยไม่เลือกปฏิบัติที่รัฐบาลของประเทศทั้งสามได้เชิดชูนั้น ย่อมสอดคล้องกับการเชิดชูธรรมของพุทธศาสนา เราใคร่แสดงความปรารถนาไว้ว่า เมื่อได้ผ่านการฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษอย่างมโหฬารมาแล้ว รัฐบาลจะเปิดโอกาสให้เพื่อนร่วมชาติทั้งหลายได้แสดงความชื่นชมต่อรัฐบาลว่า รัฐบาลได้ทำให้การฉลองนั้น เป็นสิ่งที่มีความหมายต่อการปรับปรุงนโยบายทั้งภายในและภายนอก ให้กลมกลืนกับธรรมของพุทธศาสนา

กรณีพิพาทระหว่างกรรมกรรถไฟบางชื่อ และการรถไฟแห่งประเทศไทย ซึ่งกรรมกรรถไฟได้เปิดฉากการต่อสู้ด้วยการนัดหยุดงาน ตั้งแต่วันที่ ๒๕ พฤษภาคมนั้น ได้ให้การทดลองแก้ท่าทีของบุคคลหลายฝ่าย รวมทั้งได้ให้การทดลองแก่พระราชบัญญัติแรงงาน ที่เริ่มการบังคับใช้ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๐๐ ด้วยผลแห่งการทดลองดังกล่าวนี้ ปรากฏอย่างไร สมควรที่จะได้ทำการศึกษา และรับเป็นบทเรียนไว้

ข้อความจริงข้อแรกที่เราควรจะรับทราบไว้ ก่อนที่จะเข้าสู่การพิจารณาปัญหาเรื่องนี้ก็คือ ตามที่ได้ปรากฏมาแล้วในประเทศนี้ และในนานาประเทศทั่วโลก ในสมัยที่กรรมกรยังไม่อาจรวมกำลังกันได้ ยังปราศจากสิทธิที่จะก่อตั้งสหภาพแรงงาน และสิทธิในการนัดหยุดงานนั้น กรรมกรย่อมตกอยู่ในฐานะที่ฝ่ายนายจ้างหรือนายทุนจะข่มขู่เบียดเบียน และแสวงประโยชน์จากน้ำพักน้ำแรงของเขาตามอำเภอใจ เพราะว่ากรรมกรแต่ละคนผู้ปราศจากทรัพย์สินย่อมไม่อาจจะต่อต้านการกดขี่เอาเปรียบของนายจ้างหรือนายทุนผู้เจ้าของปัจจัยการผลิตผู้มีอำนาจทางเศรษฐกิจเหนือเขาได้ เขาไม่มีทางเลือกหรือทางที่จะต่อรองกับนายจ้าง เมื่อเขาถูกนายจ้างกำหนดให้ทำงานอย่างหนักแทบสายตัวจะขาด ด้วยการแลกกับค่าจ้างอย่างต่ำเพียงเท่าที่จะประทังชีวิตไปวันหนึ่ง เขาไม่มีทางเลือกว่าจะเอาหรือไม่เอา เพราะว่าถ้าเขาปฏิเสธการตกลงรับจ้าง ทางที่เหลืออยู่สำหรับเขาก็คือทางที่จะไปสู่ความมอดตาย ทั้งตัวเขาและครอบครัว

ของเขา กว่าเขาจะได้มาพบกับกำหนดชั่วโมงทำงานสัปดาห์ละสี่สิบ ชั่วโมงหรือไม่เกินสัปดาห์ละสี่สิบแปดชั่วโมงตามที่บัญญัติไว้ใน พ.ร.บ. แรงงานของประเทศเรา พวกคนงานนานาประเทศรวมทั้งในประเทศไทย ก็ต้องทำการต่อสู้มาอย่างสาหัส

เนื่องจากปวงกรรมกรต้องอยู่ในฐานะที่เป็นเบี้ยล่างของฝ่ายนายจ้าง และถูกขูดรีดเอาเปรียบจากฝ่ายที่อยู่ในฐานะเหนือกว่ามาเป็นเวลานานเหลือที่จะนับได้ บัดนี้เมื่อปวงกรรมกรได้รับโอกาสที่จะรวมกำลังกันได้ โดยการก่อตั้งสหภาพแรงงาน และสหภาพของเขาได้ลงมือสำรวจภาวะการทำงานของปวงกรรมกร อันได้รับการปฏิบัติอย่างอยุติธรรม และไม่สมควรที่มนุษย์จะพึงปฏิบัติต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน และเมื่อสหภาพได้ดำเนินการเรียกร้องให้แก้ไขการปฏิบัติเสียใหม่ทั้งสหภาพและปวงกรรมกร ก็ควรจะได้รับ ความเห็นใจและความสนับสนุนจากคนทั่วไป

เมื่อระลึกว่า ปวงกรรมกรในทุกหนทุกแห่งได้รับการปฏิบัติที่เสียเปรียบอย่างหนักจากพวกนายจ้างมาเป็นเวลานานดังกล่าวแล้ว คนทั้งหลายก็น่าจะเข้าใจได้ดีถึงการเรียกร้องขอความเป็นธรรมของกลุ่มคนงานกลุ่มต่างๆ ในประเทศนี้ ที่ได้บังเกิดขึ้นที่นี่และที่นั่นในยามนี้ และก็คงจะต้องมีต่อไปอีก ความเคลื่อนไหวในการพิทักษ์ผลประโยชน์ของปวงกรรมกร ในนามของสหภาพแรงงานนั้นจะเป็นเหตุการณ์ที่ปรากฏขึ้นเป็นครั้งคราว และจะเป็นของธรรมดาตราบเท่าที่การแบ่งมนุษย์ออกเป็นชนชั้นต่างๆ ยังคงมีอยู่ในสังคมมนุษย์ อันเป็นผลให้เกิดความขัดแย้งกันในทางผลประโยชน์ของชนชั้นต่างๆ โดยธรรมชาติของมัน

เมื่อการเรียกร้องขอความเป็นธรรมของพวกคนงานจากนายจ้างไม่เป็นผลตามที่พวกคนงานเห็นว่าเขาจะพึงได้ภายใต้เงื่อนไข ในขณะที่ดำเนินการเรียกร้องแล้วการนัดหยุดงานของพวกคนงาน

ก็จะเป็นผลติดตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การนัดหยุดงานนี้ เป็นอาวุธสำคัญอันเดียวที่พวกคนงานมีอยู่ เพื่อที่จะใช้คุ้มครองพวกเขา ในการต่อต้านการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมของนายจ้าง และเขาก็ต้องนำมันออกใช้เมื่อถึงเวลาจำเป็น และเมื่อเขาเห็นว่าไม่มีทางเลือกอย่างอื่น

การนัดหยุดงานของกรรมกรรถไฟบางซื่อก็เป็นผลของเหตุตามร่องรอยดังที่สรุปไว้ข้างต้นนี้ ใครบ้างที่ไม่ดูหมิ่นเหยียดหยามชีวิตมนุษย์และไม่เมินหน้าไปเสียจากการเผชิญชีวิตอันทุกข์ยากของปวงกรรมกร อันได้เป็นมาในเวลาอันยืดยาว จะไม่เห็นใจในคำเรียกร้องของเขา ใครบ้างจะคิดเห็นไปว่าการต่อสู้เพื่อได้มาซึ่งภาวะของชีวิตที่ดีขึ้นอีกเล็กน้อยจากภาวะเดิมที่เลวร้าย เป็นการต่อสู้ที่ไร้เหตุผลและก่อความรำคาญอย่างน่าท้อใจ มีแต่คนที่มองดูชีวิตของคนทั้งหลาย จากความต้องการของตัว จากความพอใจของตัว จากความสะดวกสบายของตัวเท่านั้น จึงจะคิดเห็นไปเช่นนั้นได้ ถ้าพิจารณาความเคลื่อนไหวเรียกร้องขอความเป็นธรรมของปวงกรรมกร โดยมองดูความเป็นจริงในชีวิตของปวงกรรมกรอย่างทั่วถึง และด้วยความเคารพในชีวิตของมนุษย์แล้ว ยากนักที่ใครจะไม่เห็นพ้องในคำเรียกร้อง เพื่อการปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของเขา

ข้อเสนอของกรรมกรรถไฟที่ขอให้เพิ่มค่าจ้างขึ้นต่ำจากอัตราวันละ ๑๐ บาทเป็นวันละ ๒๐ บาทนั้น ทางคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ผู้มีหน้าที่พิจารณาปัญหาข้อพิพาทได้พิจารณาเพิ่มให้เพียงหนึ่งบาท เป็นวันละ ๑๑ บาท ส่วนข้อเสนอให้การรถไฟรับกรรมกรสองนายที่สหภาพแรงงานถือว่าได้ถูกปลดออกจากการโดยไม่เป็นธรรม ให้กลับเข้าทำงานตามเดิมนั้น ทางคณะกรรมการไม่รับพิจารณา โดยถือว่าไม่ใช่ข้อพิพาทแรงงาน คำวินิจฉัยของคณะกรรมการแรงงาน มีผลเกือบจะเท่ากับเป็นการปฏิเสธคำขอ

ของกรรมกรรถไฟทั้งหมด ครั้นเมื่อสหภาพแรงงานรถไฟบางซื่อได้อุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการไปยังรัฐมนตรีว่าการมหาดไทย ก็ได้ผลเพียงแต่ได้มีการเปลี่ยนแปลงคำวินิจฉัยเดิมเพียงเล็กน้อย คือให้เพิ่มค่าจ้างขั้นต่ำแก่กรรมกรเฉพาะในจังหวัดพระนครและธนบุรี เป็นวันละ ๑๔ บาท ส่วนอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของกรรมกรนอกนั้น คงให้เป็นไปตามวินิจฉัยของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีมหาดไทย จึงนับว่ายังอยู่ห่างไกลกันมากจากคำเรียกร้องของกรรมกรรถไฟ เหตุฉะนั้นเมื่อสหภาพกรรมกรรถไฟได้ยื่นข้อเสนอใหม่ไปยังผู้ว่าการรถไฟโดยผ่านปรนอัตราค่าจ้างขั้นต่ำวันละ ๒๐ ในคำเรียกร้องเดิมลงมาเป็นวันละ ๑๗ บาท และผู้ว่าการรถไฟได้บอกปิดการพิจารณา กรรมกรรถไฟบางซื่อจึงต้องเลือกเอาการนัดหยุดงานตั้งแต่วันที่ ๒๕ พฤษภาคม เป็นการประท้วงการวินิจฉัยทั้งหมดที่ได้กระทำมาแล้ว

ข้อความจริงเกี่ยวกับค่าครองชีพประจำวัน ย่อมให้คำตอบแก่เราได้ดีว่า รายได้วันละ ๑๐ บาท สำหรับครอบครัวกรรมกรประมาณครอบครัวละ ๔-๕ คน เป็นรายได้สำหรับการยังชีพที่แร้นแค้นสักปานใด ทั้งนี้โดยมิต้องรวมค่าใช้จ่ายในการศึกษาของเด็กๆ ค่ารักษาตัวในยามเจ็บป่วยและค่าพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งก็เป็นสิ่งที่มนุษย์ในสมัยปัจจุบันชอบที่จะได้รับตามสมควร ค่าจ้างที่คณะกรรมการแรงงานเพิ่มให้เพียงวันละหนึ่งบาทนั้น ย่อมเป็นสิ่งที่ไร้ความหมาย เมื่อเทียบกับราคาอันสูงของสินค้า คณะกรรมการชี้แจงว่า ถ้าขึ้นค่าจ้างให้ โดยผลิตผลทั่วไปไม่เพิ่มขึ้นตามส่วน สินค้าในท้องตลาดก็ย่อมจะแพงตาม ค่าแรงที่เพิ่มขึ้นก็จะได้ประโยชน์ ก็แปลกอยู่ที่กฎเศรษฐกิจข้อนี้ได้ถูกยกขึ้นมาอ้าง แต่เฉพาะในเวลาที่จะเพิ่มค่าจ้างให้แก่กรรมกรเท่านั้น ส่วนเมื่อรัฐบาลได้เพิ่มเงินเดือนให้แก่ข้าราชการทั้งผู้น้อยและผู้ใหญ่ ทั้งฝ่ายประจำและฝ่ายการ

เมืองนั้น กฎเศรษฐกิจข้อนี้ ก็ไม่เห็นเป็นเครื่องขัดขวางอะไรได้ จะให้เป็นที่เข้าใจว่า กฎเศรษฐกิจข้อนี้จะบันดาลผลก็แต่เฉพาะในกรณีเพิ่มค่าจ้างให้แก่คนงานที่ยากจนจริงๆ เท่านั้นแหละหรือ?

ผู้ว่าการรถไฟได้ชี้แจงว่าไม่อาจเพิ่มค่าจ้างให้แก่กรรมกรรถไฟได้ เพราะการรถไฟมีพันธะต่อธนาคารโลก ก็แล้วพันธะที่กรรมกรมีต่อท้องและต่อชีวิตของเขา พันธะที่กรรมกรมีต่อภรรยาและบุตรของเขา ท่านจะให้เขาทำอย่างไรกับมันเล่า? ท่านจะไม่อำนวยโอกาสให้พวกเขาซึ่งมีส่วนสำคัญมิใช่น้อยที่ยังให้การรถไฟดำเนินไปได้ ได้ปฏิบัติพันธะของเขาด้วยดี จุดที่ท่านปรารถนาจะปฏิบัติพันธะที่มีต่อธนาคารโลกบ้างละหรือ? หากว่าปวงกรรมกรจะรู้สึกขมขื่นใจในเหตุผลที่คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์และผู้ว่าการรถไฟได้ยกขึ้นมาอ้างในการบอกปิดข้อเรียกร้องของเขาก็จะต้องนับว่าความขมขื่นใจของปวงกรรมกรมิใช่เป็นสิ่งที่ไร้เหตุผลเลย

การปฏิบัติที่ก่อความขมขื่นใจแก่กรรมกร อีกข้อหนึ่งก็คือ ทั้งคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ และรัฐมนตรีว่าการมหาดไทย ได้ทำการวินิจฉัยข้อพิพาท โดยติดต่อฟังข้อเท็จจริงและเหตุผลจากฝ่ายการรถไฟเท่านั้น และโดยมิได้เรียกผู้แทนของสหภาพไปแสดงข้อเท็จจริง และเหตุผลทางด้านกรรมกรเพิ่มเติมเลย

เมื่อกรรมกรรถไฟบางชื่อหยุดงาน หนังสือพิมพ์ได้รายงาน ว่า รัฐมนตรีว่าการมหาดไทยได้กำชับเจ้าหน้าที่ตำรวจมิให้ดำเนินการรุนแรงต่อกรรมกร ทั้งนี้เป็นข้อนายินดี อย่างไรก็ตาม โดยที่ตำรวจบางจำพวกเคยชินมากับการใช้อำนาจคุกคามข่มขู่ราษฎรจนติดเป็นนิสัย ดังนั้นในการปฏิบัติต่อกรรมกรครั้งนี้ ก็มีพฤติการณ์ที่ไม่งดงามเกิดขึ้นหลายประการ เช่นที่คณะกรรมการสหภาพแรงงานกรรมกรรถไฟบางชื่อได้แถลงว่า “เนื่องจากมีตำรวจทั้งในและนอกเครื่องแบบเข้าไปในบริเวณหน่วยงานต่างๆ ที่โรงงานรถไฟบางชื่อ

ซึ่งเป็นการสื่อเจตนาและขู่เชิญคุกคาม มีการสอบประวัติและที่อยู่ของกรรมกร...” (สยามนิกร ๑๒ พฤษภาคม) และนายวีระ ถนอมเลียง เลขาธิการสหภาพได้แถลงว่า กองบังคับการตำรวจที่นครราชสีมา ได้ส่งกำลังตำรวจเข้าไปยังหน่วยกรรมกรรถไฟที่จังหวัดนครราชสีมาทุกแห่ง และดำเนินการขู่ขวัญด้วยการสอบถามประวัติและที่อยู่ ทั้งยังสอบสวนว่าจะสไตรค์หรือไม่ แล้วให้ลงชื่อไว้ (พิมพ์ไทย ๒๑ พฤษภาคม) ในวันที่ ๒๕ ซึ่งเป็นวันที่กรรมกรรถไฟบางชื่อเริ่มหยุดงาน ตำรวจจับร้อยพร้อมด้วยอาวุธและตำรวจม้าได้เข้าควบคุมโรงงานบางชื่อ ได้สั่งห้ามกรรมกรมิให้กางเต็นท์ มิให้กระจายเสียง มิให้แขวนป้ายที่มีคำขวัญว่า “เราขอยืนหยัดต่อสู้เพื่อความเป็นธรรม” จนกระทั่งเลขาธิการสหภาพต้องระบายความในใจออกมาว่า “เจ้าหน้าที่ขู่ขวัญพวกกรรมกรมาก ขอให้เห็นใจกรรมกรบ้างเถิด กรรมกรเรียกร้องสิทธิอันชอบธรรมเท่านั้น ขอเท็จจริงมีว่ากรรมกรทำงานมา ๑๗ ปี ไม่ได้ขึ้นเงินเดือน พ่อลูกอยู่กระต๊อบมาตั้ง ๑๗ ปี พ่อตายแล้วลูกก็ยังอยู่กระต๊อบเดิม ขอให้เห็นใจกรรมกรบ้าง” (ไทรยวัน ๒๖ พฤษภาคม)

อีกหนึ่งสื่อพิมพ์ต่าง ๆ ได้รายงานว่ “เมื่อกรรมกรหน่วยอื่น ๆ ได้ส่งข้าวปลาอาหารรวมทั้งน้ำมาให้กรรมกรรถไฟบางชื่อ ตำรวจก็เข้าขัดขวางห้ามปราม เจ้าหน้าที่ตำรวจได้กล่าวคำคุกคามผู้ช่วยเหลือว่า จะมีความผิดร่วมด้วยกรรมกรรถไฟซึ่งทำผิดกฎหมายอยู่แล้ว” (ไทรยวัน ๒๖ พฤษภาคม)

เมื่อวันที่ ๒๙ คนขับรถแท็กซี่ผู้หนึ่ง ได้นำเงิน ๗ บาทไปมอบให้กรรมกรรถไฟที่มาชุมนุมอยู่ที่หน้ากระทรวงมหาดไทย พร้อมกับกล่าวว่า “เงินจำนวนนี้เป็นหยาดเหงื่อของคนที่นำมาช่วยพวกคุณด้วยความบริสุทธิ์ใจ ผมเห็นใจพวกคุณที่ต่อสู้ด้วยสันติวิธี ไม่ทำให้ประชาชนต้องเดือดร้อน จึงคิดว่ากรรมกรทั่วประเทศจะให้ความ

ช่วยเหลือเช่นเดียวกัน” สารเสรี และ พิมพ์ไทย (๓๐ พฤษภาคม) รายงานว่า รองผู้บัญชาการตำรวจนครบาลซึ่งอยู่ในที่นั้นเดือดดาล และได้ตั้งข้อหาว่าเป็นผู้ยุยง และได้บริภาษคนรถแท็กซี่ว่า “ล้อเห็นกงจักรเป็นดอกบัวไปเสียแล้ว” และยังได้บริภาษด้วยถ้อยคำหนักๆ อื่นๆ อีก ต่อมาท่านนายตำรวจใหญ่ ยังตั้งข้อสงสัยว่า ชายใจบุญผู้นั้นจะกินเหล้า จะเอาผิดฐานเมาสุราแล้วขับรถอีกกระทงหนึ่งรวมเป็นสองกระทง และให้ตำรวจนำตัวคนขับรถผู้ใจบุญไปคุมขังไว้ที่สถานีตำรวจสำราญราษฎร์

พฤติกรรมต่างๆ ของท่านนายตำรวจทั้งใหญ่และย่อม ที่ปฏิบัติต่อประชาชนไทย ดังที่ได้นำมาแสดงไว้แต่โดยย่อข้างต้นนี้เป็นพฤติกรรมที่ไม่จำเป็นจะต้องมีความเห็นของเราประกอบ

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๐๐

ในสัปดาห์ที่กำลังเขียนบทวิจารณ์นี้ มีรายงานข่าวทั้งที่เป็นข่าวภายในประเทศ และข่าวที่แสดงการแทรกแซงของต่างประเทศต่อกิจการภายในประเทศไทย อันล้วนแต่เป็นความเสียหายต่อประเทศชาติของเรา ที่เป็นเรื่องภายในประเทศนั้น เกี่ยวกับการปล่อยข่าวว่าจะมีผู้ก่อการร้ายขึ้นในแผ่นดินและจะมีการจับกุมครั้งใหญ่กันอีก ข่าวประเภทนี้ได้มีการปล่อยออกมาถึงสองครั้ง ในเวลาติดๆ กันสองสามวัน และข่าวที่มีลักษณะก่อความสงบสุขของประชาชนอย่างปราศจากหลักฐานนี้ ก็ถูกปล่อยออกมาจากวงการที่มีหน้าที่ในการรักษาความสงบสุขของบ้านเมืองนั่นเอง

ในครั้งหลังนี้ ตัวเลขานุการนายกรัฐมนตรีเองที่เดียว เป็นผู้ประกาศยืนยันย้ำอยู่หลายครั้งว่า จะต้องมีการจับกันครั้งใหญ่

“จะต้องจับกันครั้งใหญ่เสียที ขึ้นปล่อยไว้มีแต่ความไม่สงบขึ้น”

“จับนะต้องจับแน่เร็วๆ นี้ ปล่อยไว้ไม่ได้ ก่อความสงบสุขกันทุกวัน”

“เร็วๆ นี้แหละครับ จะต้องระดมกำลังจับกันครั้งใหญ่เสียที”

ท่านเลขานุการนายกรัฐมนตรี ผู้เป็นร้อยตำรวจเอกได้ประกาศคำยืนยันการ “จับครั้งใหญ่” แก่นักข่าวของพิมพ์ไทย อยู่หลายครั้ง

ในเมืองไทยที่เป็นเมืองซึ่งอวดความนับถือพุทธศาสนายิ่งกว่าประเทศใดๆ เมืองซึ่งอวดความเป็นเสรีประชาธิปไตย ด้วยการ

หมอบราบต่อผู้เป็นหัวใจแห่งโลกเสรีประชาธิปไตย อย่างที่ไม่มีประเทศใดทำได้เสมอเหมือน เมืองซึ่งแสดงความรักดีอย่างสุดจะหาที่เปรียบ ต่อสหประชาชาติอันมีกฎบัตรที่อร่ามเรืองด้วยธรรม ในเมืองนี้แหละที่ได้มีการพุดจาถึงการ “จับครั้งใหญ่” กันอยู่บ่อยๆ และอย่างง่ายดายเหลือเกิน ทั้งการจับเอาคนไปขังอย่างง่าย ๆ และอย่างเห็นเป็นของธรรมดาเสียเหลือเกิน ก็ได้มีการกระทำกันอยู่บ่อยๆ ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการจับกุมคุมขังอย่างว่าเล่นรายหลังที่สุดก็คือ คณะผู้แทนกรรมกรที่กลับจากการไปเจริญไมตรี และความรักต่อเพื่อนมนุษย์บนผืนแผ่นดินแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

เราสงสัยว่า การแสดงความมั่นใจหมายหรือความกระหายที่จะเปิดฉาก “การจับครั้งใหญ่อย่างแน่ๆ และในเร็วๆ นี้” ที่เลขานุการนายกรัฐมนตรีได้ประกาศโผงผางออกไปนั้น ตัวท่านรัฐมนตรีเอง จะได้ร่วมรู้เห็นด้วยหรือไม่? ท่านนายกรัฐมนตรีว่าการและช่วยว่าการมหาดไทย และโดยเฉพาะท่านอธิบดีตำรวจ จะได้ร่วมรู้เห็นด้วยหรือไม่? อย่างไรก็ดี เมื่อบุคคลซึ่งอยู่ในตำแหน่งใกล้ชิดกับรัฐบาล ประกาศถ้อยคำเช่นนี้ออกมาแล้ว ความเสียหายที่เกิดขึ้นก็ย่อมผูกพันไปถึงคณะรัฐบาลด้วย

เป้าหมายของ “การจับครั้งใหญ่ อย่างแน่ๆ และในเร็วๆ นี้” อยู่ที่บุคคลกลุ่มไหน?

ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยโชติ เลขานุการนายกรัฐมนตรีได้แถลงแก่นักข่าวของ **พิมพ์ไทย** ว่า การจับครั้งใหญ่นี้ จะได้กระทำต่อพวกใต้ดินที่ได้วางแผนการสร้าง ความไม่สงบขึ้น โดยการแพร่ข่าวว่า นายกรัฐมนตรีเกิดขัดแย้งกับสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จอมพลสฤษดิ์นำทหารไปอารักขาในหลวงที่พระราชวังหัวหิน และผสมข่าวว่าการที่ นายกรัฐมนตรีจะไปตรวจราชการชายแดน ตลอดจนการที่รัฐมนตรีว่าการมหาดไทยจะไปต่างประเทศนั้น ก็ว่าเพราะเกรงจะเกิดปฏิกิริยา

ขึ้น ล้วนแต่เป็นข่าวที่ไม่เป็นความจริง ด้วยเหตุนี้ เลขานุการนายกรัฐมนตรี้จึงลงความเห็นเอาว่าพวกแพร่ข่าวเหล่านี้ “หวังจะล้มล้างรัฐบาลชุดนี้ และเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศชาติ” (พิมพ์ไทย ๖ มิถุนายน)

พวกแพร่ข่าวเหล่านี้แหละซึ่งเลขานุการเรียกว่า พวกใต้ดิน หรือ พลพรรคใต้ดิน ที่เลขานุการนั้นหมายว่าจะต้องมีการจับกันครั้งใหญ่ในเร็ว ๆ นี้

วิญญูชนคงจะสงสัยว่า ผู้ที่พูดจาโจษจันข่าวจำพวกนี้ ทำไมจึงจะต้องเป็นพวกพลพรรคใต้ดิน (ซึ่งไม่ทราบว่าจะลงไปอยู่ใต้ดินเพื่ออะไรกัน) และทำไมการโจษจันด้วยเรื่องนี้จึงจะหมายความครอบคลุมไปถึงเรื่อง “การล้มล้างรัฐบาลชุดนี้ และเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศชาติด้วย” คนทั้งหลายย่อมทราบอยู่ว่าการพูดจาโจษจันเหตุการณ์บ้านเมืองที่ถูกบ้างผิดบ้าง จริงบ้างไม่จริงบ้าง ที่กระทำกันตามร้านกาแฟนั้น แท้จริงแล้วมีเรื่องที่ฉกรรจ์กว่าที่เลขานุการนายกรัฐมนตรี้ได้เอ่ยถึงเสียอีก แต่พวกชาวบ้านเมืองที่นำเรื่องการเมืองมาคุยกันผิดบ้างถูกบ้างตามร้านกาแฟนั้น ก็ไม่ใช่เป็นพลพรรคใต้ดินมาจากไหน ถ้าการโจษข่าวการเมืองผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปจากความจริง จะต้องกลายเป็นพวกพลพรรคใต้ดิน และเจอข้อหาว่าคิดจะล้มล้างรัฐบาลและเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้วไซร์ บางทีตัวเลขานุการนายกรัฐมนตรี้ก็จะเอาตัวไม่รอดจากข้อหาชนิดนี้

หากว่ามีการโจษข่าวการเมืองที่ไม่เป็นความจริง และข่าวนั้นอาจก่อความเข้าใจผิดหรือความกระทบกระเทือนต่อฐานะของรัฐบาล ทางที่จะระงับการโจษข่าวเช่นนั้นที่เป็นทางง่าย ๆ และที่ใช้กันเป็นปรกติธรรมดา ก็คือ การออกแถลงการณ์ปฏิเสธข่าวนั้นเสียดังที่รัฐบาลก็ได้กระทำอยู่เนื่อง ๆ แล้ว โดยไม่จำเป็นที่จะต้องตีความ

ไปในทางร้ายว่า ผู้โจษข่าวเช่นนั้นเป็นศัตรูของรัฐบาล หรือเป็นพลพรรคใต้ดินที่คิดจะโค่นล้มรัฐบาล วันเสียแต่จะมีหลักฐานอย่างแน่ชัด เพราะว่าการโจษข่าวการเมืองผิดๆ พลาดๆ นั้น ย่อมเนื่องมาจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ได้เสมอ การที่ไปตีความเอาง่ายๆ ว่า ข่าวนั้นๆ ศัตรูของรัฐบาลเป็นผู้แพร่ออกมาก็ดี หรือเป็นอุบายของพลพรรคใต้ดินคิดจะล้มรัฐบาลจนถึงประกาศว่าจะมีการจับกุมกันเป็นการใหญ่ นั้น กลับจะนำความเสียหายมาสู่รัฐบาลหนักขึ้นไปอีก และจะเป็นการก่อกวนความสงบสุขในบ้านเมืองหนักยิ่งไปกว่าการข่าวนั้นเสียอีก

เมื่อมีตำแหน่งและอำนาจ การพูดถึงเรื่องจะจับกุมคนพวกนั้นพวกนี้มันก็พูดได้ง่าย เมื่อมีอำนาจ การพูดว่าประเดี๋ยวพ่อจับเสียนี้ ประเดี๋ยวพ่อเอาเข้าคุกเสียนี้ ก็อาจเป็นการเพลิดเพลินและนำสนุกสนานกันดีในหมู่พวกพ้องของตนที่กำลังมีอำนาจอยู่ด้วยกัน แต่เมื่อพ้นจากตำแหน่งและอำนาจไปแล้ว เมื่อมีใครมาพูดและกระทำแก่ตนในทำนองเดียวกันเข้าบ้าง ท่านก็อาจจะเบียดออกมาด้วยความโทมนัสและคั่งแค้นว่า นี่มันเล่นข่มเหงน้ำใจกันอย่างไรร้ายกาจถึงยังจี้เทียวหรือ!

ตำแหน่งและอำนาจไม่ใช่ของจีรังยั่งยืน ทั้งตำแหน่งและอำนาจในราชการ ตลอดจนกฎหมายของบ้านเมืองนั้น ก็มีใช่เป็นของส่วนตัว สำหรับผู้ที่ดำรงตำแหน่งนั้นๆ ใช้เป็นเครื่องดับโมโหโทโสและข่มขี้ผู้คนตามอำเภอใจ ดังนั้นเราจึงขอเตือนบรรดาผู้ท่านมีอำนาจ ที่มีความหิวกระหายในการจับกุมผู้คนมาขัง ให้ทบทวนถึงความเป็นจริงดังกล่าวข้างต้นไว้บ้าง ถ้าไม่เห็นแก่หลักการประชาธิปไตย ก็จงเห็นแก่ธรรมของพระพุทธศาสนา ที่ได้ทำการฉลองกันมาอย่างมโหฬารอยู่หยกๆ บ้างเถิด ภาษิตที่ว่า “จงเอาใจเขามาใส่ใจเรา” นั้น ยังเปี่ยมด้วยความประเสริฐอยู่เสมอ

อีกข่าวหนึ่งที่เป็นข่าวทำนองเดียวกันนี้ หนังสือพิมพ์ไกลซ์ซิดกับวงการตำรวจ ได้นำเสนอก่อนหน้านี้สองวัน และในวันรุ่งขึ้นก็ได้มีหนังสือพิมพ์หลายฉบับเสนอข้อเท็จจริงและเสนอข้อวิจารณ์ในทางหักล้างข่าวนั้น หนังสือพิมพ์ฉบับนั้นได้เสนอข่าวที่เป็นแต่เพียง “ข่าวแว่ว” และ “ระแคะระคายกลั่นการเมือง” ซึ่งอ้างว่า ทางกรมตำรวจสันติบาลกำลังคุมข่าวนั้นอยู่ ทั้งที่เป็นเพียง “ข่าวแว่ว” และเป็นเพียง “ระแคะระคาย” ของเรื่องที่ “อยู่ในข่ายอาจก่อการร้ายทางการเมือง” หนังสือพิมพ์ฉบับนั้นก็ได้รับนามของบุคคลลงไป ในข่าวนั้น ซึ่งผู้ถูกระบุนามย่อมจะได้รับความเสียหาย และได้รับความกระทบกระเทือนใจ โดยที่ไม่รู้เนื้อรู้ตัวเลยว่าจะต้องมาตกเป็นเหยื่อของการถูกกล่าวหาหรือถูกสงสัยอย่างไม่เป็นธรรม ในกรณีนี้ก็เช่นเดียวกัน ถ้าผู้ซึ่งได้กระทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย โดยปราศจากความเป็นธรรมจะได้ระลึกว่า หากตนหรือญาติมิตรผู้เป็นที่รักของตนจะถูกกล่าวหาหรือถูกตั้งข้อสงสัย ในคดีอุกฉกรรจ์เอาอย่างง่าย ๆ เช่นนั้นแล้วไซ้ร้ ตนเองจะรู้สึกอย่างไรและจะกล่าวว่าตนเองได้รับการปฏิบัติชนิดใด เราคิดว่าเพียงแต่ได้ทำความระลึกในทางกลับกันดูเท่านั้น เราก็จะได้รับคำตอบที่สว่างพอ ถ้ามโนธรรมของเขาจะไม่ทรยศต่อเขา

หากข่าวที่ก่อความเสียหายแก่ผู้ที่ยังมิได้กระทำความผิดที่หนังสือพิมพ์ฉบับนั้นได้นำมาตีพิมพ์ เป็นข่าวที่ได้มาจากทางการตำรวจสันติบาล การปล่อยข่าวเช่นนั้นออกมา ก็จะไม่เป็นคุณแก่ราชการตำรวจเลย ประเทศมิได้มีตำรวจไว้เพื่อที่จะให้คิดมิตีมีร้ายต่อราษฎร หรือคอยตั้งความระแวงสงสัยราษฎร แล้วก็ประกาศความระแวงสงสัยนั้นออกมาให้เป็นที่เสียหายแก่เขา ตำรวจย่อมรู้ดีว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นการละเมิดศีลธรรมและกฎหมาย และย่อมนำความเสียหายมาสู่ราชการตำรวจส่วนรวม และสู่ตำรวจที่ดี ซึ่ง

ย่อมจะมีอยู่ไม่น้อยในกรมตำรวจ ดังนั้นถ้าทางการตำรวจสันติบาล มิได้รู้เห็นในการประกาศข่าวเช่นนั้นออกมา ก็ชอบที่จะได้แถลงการณ์ให้ประชาชนทราบ หากไม่มีแถลงการณ์ของราชการตำรวจ ออกมาแล้ว จะให้คนเข้าใจว่าข่าวนั้นมีได้ออกมาจากวงการตำรวจ สันติบาลก็เป็นการยาก

สำหรับท่านนายตำรวจบางคน ก็เคยชินมากกับการใช้อำนาจหน้าที่ ประหนึ่งว่ากฎหมายเป็นสมบัติส่วนตัวของท่าน และการก่อความเสียหายและการกระทบกระเทือนน้ำใจแก่ผู้อื่นเป็นเอกสิทธิ์ของท่านนั้น เราใครที่จะกล่าวแก่ท่านว่า เมื่อท่านเกิดมา และอยู่มาในโลกเกือบจะยี่สิบปีหรือกว่านั้น ท่านก็ยังมีได้เป็นตำรวจ ท่านเป็นราษฎรธรรมดาเหมือนคนทั้งหลาย ในเวลานั้นหากท่านเห็นตำรวจใช้อำนาจหน้าที่ในทางข่มขู่คุกคาม และแสดงความอหังการของเขา ให้เป็นที่เดือดร้อนแก่ชาวบ้านชาวเมืองผู้สุจริต ท่านจะรู้สึกอย่างไร ในตำรวจผู้นั้น? อนึ่งการอยู่ในตำแหน่งของท่านก็มีใช้ของยืนยาวในวันหนึ่งเมื่อท่านพ้นตำแหน่งไปแล้ว ท่านก็จะต้องใช้ชีวิตเหมือนราษฎรธรรมดาคนหนึ่ง ในเวลาเช่นนั้น ถ้ามีตำรวจอ้างเอาการปฏิบัติกฎหมายมาใช้แก่ท่านหรือพวกพ้องของท่านในทางที่ไม่เป็นธรรม หรือในทางที่ท่านคิดเห็นว่าเป็นการข่มเหงรังแกกัน ท่านจึงจะรู้สึกถึงความขมขื่นและความทุกข์ของผู้อื่นที่ได้รับการปฏิบัติทำนองเดียวกันจากท่านมาแล้ว ตัวอย่างในเรื่องเช่นนี้มีมากมายเมื่อเร็วๆ นี้ก็มีนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่มากท่านหนึ่ง ซึ่งเพิ่งพ้นจากราชการไป ได้ร้องบริภาษตำรวจขึ้นว่า “นี่เอากันถึงยังงี้เทียวหรือ?” คำบริภาษด้วยความโทมนัสของท่านได้ถูกเปล่งออกมา เมื่อตำรวจได้มา “เอากันยังงี้” กับญาติของท่านเข้า!

ท่านผู้มีอำนาจจับกุมผู้คน คนทั้งหลายก็ต้องการความยุติธรรมสำหรับตัวเขา และญาติมิตรที่รักของเขา ดุจที่ท่านต้องการ

เหมือนกัน คนทั้งหลายก็เป็นมนุษย์ที่มีเลือดเนื้อ มีความรู้สึกเจ็บปวดเหมือนกับท่านนั้นแหละ

สำหรับท่านตำรวจทั้งผู้น้อยและผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นผู้ซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ตามคำขวัญที่ว่า “ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์” ซึ่งเป็นผู้เคารพกฎหมายและธรรม และซึ่งเคารพในสิทธิแห่งความเป็นมนุษย์ของประชากรราษฎร ของจึงได้รับความเคารวอย่างสูงจากเรา

๖ มิถุนายน ๒๕๐๐

หมายเหตุ: หลังจากที่เลขานุการนายกรัฐมนตรีได้ประกาศว่าจะมีการจับครั้งใหญ่ ในวันต่อมา สารเสรี และพิมพ์ไทย (๗ มิถุนายน) ได้รายงานข่าวว่า นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่หลายท่านไม่ทราบเรื่องเช่นนี้เลย

ข่าวการคิดล้มล้างรัฐบาล และข่าวแผนการร้ายที่เลขาธิการ นายกรัฐมนตรี และหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งได้ปล่อยออกมา และเราได้นำมาวิจารณ์ไว้ในสัปดาห์ก่อนนั้น ในเวลาต่อมา หนังสือพิมพ์หลายฉบับได้รายงานความคลี่คลายของข่าวจำพวกนี้ ที่ได้มาจากวงราชการที่มีหน้าที่โดยตรง รวมทั้งข้อวิจารณ์จากวงการเมืองด้วย เราจึงขอนำมาเสนอเพิ่มเติมไว้ เพื่อที่ท่านผู้อ่านจะได้ใช้เป็นข้อพิจารณาข่าวจำพวกนี้ซึ่งอาจจะมีผู้แพร่ขึ้นอีกในโอกาสต่อไป

เกี่ยวกับข่าว “การจับครั้งใหญ่อย่างแน่ๆ และในเร็วๆ นี้” ที่เลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้ประกาศโฉบเฉี่ยวออกมา พร้อมด้วยคำยืนยันว่า “รัฐบาลได้รับรายงานทั้งทางตำรวจ ทางทหาร ทางประชาชน และทางทูต พร้อมทั้งได้หลักฐานบางอย่างไว้พร้อมมูลแล้ว” (พิมพ์ไทย ๖ มิถุนายน) ต่อข่าวที่ว่ารัฐบาลได้รับรายงานจากหลายด้าน และได้หลักฐานไว้พร้อมมูลแล้วนี้แหละ หนังสือพิมพ์หลายฉบับได้รายงานข่าวที่ได้มาจากวงการต่างๆ ซึ่งเป็นไปในทางตรงกันข้ามกับคำประกาศยืนยันของเลขาธิการนายกรัฐมนตรี รายงานข่าวต่อไปนี้ ได้เก็บมาจาก *สยามนิกร พิมพ์ไทย* และ*สารเสรี*

ทั้งผู้บังคับการและรองผู้บังคับการตำรวจสันติบาลได้ปฏิเสธว่า ยังไม่ทราบข่าวเรื่องนี้เลย โดยเฉพาะ พ.ต.อ. พุฒ บวรณสมภพ รองผู้บังคับการตำรวจสันติบาล ได้กล่าวอย่างหนักแน่นว่า “ผมไม่เห็นมีอะไร รายงานเรื่องนี้ก็ไม่มี มันทำให้อลเวงกันเปล่าๆ” (*สยามนิกร* ๘ มิถุนายน) และยังได้กล่าวอีกว่า “ขณะนี้บ้านเมืองอยู่ใน

ระยะที่กำลังสงบที่สุด ถ้ามีอะไรจริงผมต้องรู้” (สารเสรี ๘ มิถุนายน) นอกจากนี้ ยังมีการระบุนามของนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่หลายท่านที่ “ต่างก็ปฏิเสธว่า ข่าวการปฏิบัติรัฐประหารไม่มีความจริง หรือมีเค้าว่าจะเกิดเลย”

พล. ท. ประภาส จารุเสถียร รัฐมนตรีช่วยว่าการมหาดไทย “ได้ยืนยันอย่างหนักแน่นว่า ขณะนี้บ้านเมืองกำลังอยู่ในความสงบที่สุด จึงจะไม่มีกรจับกุมใคร ตามที่นายเปี่ยม บุญยโชติพูดไป ก็คงเพราะตนมียศเป็นตำรวจ อยากจะจับใครขึ้นมาบ้างก็ได้ เลยป่าวประกาศให้สถานการณ์ ดูมันยุ่งเหยิงไปหมด” (สารเสรี ๘ มิถุนายน) และในคำตอบที่ได้ให้แก่ (สยามนิกร ๘ มิถุนายน) รัฐมนตรีช่วยว่าการมหาดไทย ก็ได้ปฏิเสธข่าวจำพวกเดียวกันนี้ ที่หนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่ง ได้แพร่ออกมาด้วย

ในวงการเมือง ได้มีการวิจารณ์กันอย่างกว้างขวางในทางหักล้าง และตำหนิการปล่อยข่าวที่ปราศจากหลักฐาน โดยทางโฆษณาในหนังสือพิมพ์ และก่อให้เกิดความอลเวงขึ้นในบ้านเมือง เช่นคำวิจารณ์ของหัวหน้าพรรคเศรษฐกิจ และหัวหน้าพรรคประชาธิปไตย ซึ่งเราจะผ่านไป เพราะว่าคำปฏิเสธข่าวของบรรดาผู้มีหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับข่าวจำพวกนี้ ย่อมมีน้ำหนักเพียงพอแล้ว ที่จะแสดงให้เห็นว่า ข่าวจำพวกนี้เป็นข่าวที่ปล่อยกันออกตามอารมณ์ และปราศจากความรับผิดชอบอย่างไร

นายเลียง ไชยกาล รัฐมนตรีช่วยว่าการยุติธรรม ซึ่งเพิ่งกลับจากการไปเยี่ยมราษฎรทางภาคอีสานมาถึงกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๑๒ ได้เปิดเผยแก่ผู้แทนหนังสือพิมพ์ว่า “ระหว่างทางที่ไปเยี่ยมราษฎรในจังหวัดต่างๆ ต้องชี้แจงแก่ข่าวกับผู้จะโค่นล้มรัฐบาล ซึ่งนายเปี่ยม บุญยโชติ เลขาธิการนายกรัฐมนตรีปล่อยออกไป เพราะข่าวนั้นสร้างความแตกตื่นแก่ประชาชนเสียแทบย่ำแย่” (สยามนิกร

๑๒ มิถุนายน)

ปฏิภิกิริยาต่อข่าวที่เลขานุการนายกรัฐมนตรี้ได้แพร่ออกมา นั้น ทำให้คนทั้งหลายได้เรียนรู้ข้อความจริงข้อหนึ่งว่า ข่าวเกี่ยวกับเรื่องจะมีการล้มล้างรัฐบาล เกี่ยวกับแผนการร้าย ตลอดจนข่าวเกี่ยวกับการเตรียมการจับกุมผู้ก่อการร้าย ที่ได้มีผู้ปล่อยและแพร่ ออกมาเป็นครั้งคราว โดยอ้างว่ารัฐบาลได้รับรายงานมาบ้าง ดำรวจ ได้รับรายงานมาบ้าง และอ้างว่ามีหลักฐานพร้อมมูลแล้วบ้าง แท้จริงแล้วก็มีย่อยบ่่อยๆ ที่เดียว ที่ข่าวซึ่งอ้างว่า มีรายงานและมีหลักฐานนั้น ก็คือข่าวเช่นที่เลขานุการนายกรัฐมนตรี้ได้แพร่ออกมานี้แหละ ซึ่งผู้อ่านจะให้คุณศัพท์ประกอบข่าวชนิดนี้ว่าอะไร ก็สุดแต่ท่านจะเลือกใช้ตามอัธยาศัย

ในระยะใกล้เคียงกับที่ได้มีการปล่อยข่าวออกมามีผู้คิดล้มล้างรัฐบาลและจะมีการจับกุมกันนั้น ก็ได้มีการเคลื่อนไหวของรัฐบาลในการออกแถลงการณ์ปฏิเสธข่าวลือบางข่าว และในการที่นายกรัฐมนตรี้ได้ให้สัมภาษณ์ผู้แทนหนังสือพิมพ์ *นิวยอร์ก ไทมส์* ในปัญหาสำคัญหลายปัญหา ซึ่งทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์กันต่อไปอีก ตลอดจนการแสดงท่าทีของสหรัฐอเมริกาในการแทรกแซงกิจการภายในของประเทศไทย พฤติการณ์เหล่านี้ สมควรจะได้นำมาพิจารณารวมกัน เพราะว่าเป็นพฤติการณ์ที่มีความสัมพันธ์กัน และก็สมควรจะได้พิจารณาอย่างถี่ถ้วนสักหน่อย เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสงบสุขของบ้านเมืองและส่วนได้เสียอันสำคัญของประเทศชาติ

แถลงการณ์ของสำนักคณะรัฐมนตรีฉบับที่ ๑ เป็นแถลงการณ์แก้ข่าวหนังสือพิมพ์เรื่องพระเจ้าอยู่หัวไม่ได้เสด็จพระราชดำเนินในงานฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ และในคำแถลงได้ปฏิเสธข่าวที่ว่า ได้เกิดมีการขัดแย้งกันระหว่างพระเจ้าอยู่หัวและนายก

รัฐมนตรี คำแถลงการณ์ของรัฐบาลฉบับนี้ มีความสัมพันธ์กับคำประกาศโง่งมงายของเลขาธิการนายกรัฐมนตรีที่ว่า จะมีการจับครั้งใหญ่ในเร็วๆ นี้ เพราะเลขาธิการกล่าวว่า การจับครั้งใหญ่นี้จะได้กระทำต่อบุคคลที่ได้วางแผนการสร้าง ความไม่สงบขึ้นโดยการแพร่ข่าวว่า นายกรัฐมนตรีเกิดขัดแย้งกับสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คำแถลงของสำนักคณะรัฐมนตรีกล่าวว่าหนังสือพิมพ์ฝ่ายค้านหลายฉบับลงข่าวในทำนองยุยงมิให้ประชาชนมีส่วนร่วมในงานฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ และว่างานฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษนี้ พระเจ้าอยู่หัวจะไม่เสด็จมาเป็นประธานในพิธี (เกี่ยวกับคำแถลงของรัฐบาลที่ว่า มีหนังสือพิมพ์ไทยและต่างประเทศบางฉบับ ลงข่าวเรื่องการขัดแย้งระหว่างพระเจ้าอยู่หัวและนายกรัฐมนตรีนั้น *ไทรยวัน* ฉบับวันที่ ๑๑ มิถุนายนแย้งว่า ไม่มีหนังสือพิมพ์ไทยฉบับใดเลยที่ลงข่าวเช่นนั้น มีแต่หนังสือพิมพ์*ออบเซอร์เวอร์* ที่ออกในกรุงลอนดอนฉบับเดียวที่ลงข่าวเช่นนั้น)

เมื่อพิจารณาแถลงการณ์แก้ข่าวของรัฐบาลประกอบกับคำประกาศโง่งมงายของเลขาธิการนายกรัฐมนตรีว่าจะจับกันใหญ่แล้วเราก็อาจลำดับเรื่องได้ดังนี้ ๑. ข้อเท็จจริงมีว่า ได้มีการโจษจันกันว่า เกิดมีการขัดแย้งกันขึ้น ระหว่างพระเจ้าอยู่หัวและนายกรัฐมนตรี จนกระทั่งหนังสือพิมพ์ในประเทศอังกฤษได้เก็บเอาข่าวโจษนี้ไปตีพิมพ์ คำโจษนี้อาจจะเกิดขึ้นโดยอาศัยมูลอะไรสักอย่างหนึ่ง แล้วก็แพร่ออกไปและถูกแต่งเติมให้วิจิตรขึ้น ตามทางปกติธรรมดาของการโจษข่าวลือทั้งหลายก็ได้ หรืออาจจะถูกแพร่ออกไป โดยใครซึ่งมีเจตนาไม่ดีต่อรัฐบาล ก็อาจจะคิดกันไปได้ แต่ว่าเป็นเรื่องคิดเกินเอาและไม่มีหลักฐาน ๒. ในแถลงการณ์ของรัฐบาลนั้น แสดงว่ารัฐบาลหรือนายกรัฐมนตรีดูจะปักใจเชื่อลงไปว่าข่าวนี้ได้ถูกแพร่ด้วยเจตนาร้ายต่อรัฐบาล แล้วก็ได้ปักใจเชื่อต่อไปว่า การกระทำอัน

นี่เป็นฝีมือของฝ่ายค้าน ๓. เมื่อได้ทำความสนธิสัญญาหรือทำความปักใจลงไป在那นั่นแล้ว ก็คงจะมีการทำความปักใจในทางอื่นๆ ต่อไปอีก จึงได้มีข่าวโพล่งออกมาจากปากของเลขาธิการนายกรัฐมนตรีว่า จะมีผู้คิดล้มรัฐบาล และจะต้องมีการจับกันครั้งใหญ่

เมื่อรูปการณ์มีทางเป็นไปได้ดังนี้ คนทั้งหลายก็อาจพิจารณาเห็นได้ว่า ขบวนการจับกุมผู้คนก็ดี หรือการลงมือจับกุมกันเข้าจริงๆ ก็ดี อาจเกิดขึ้นได้ง่ายๆ ด้วยการเก็งเดาเหตุการณ์ต่างๆ ไปในทางร้ายตามที่อารมณ์ในขณะนั้นได้ชักนำไป โดยไม่จำเป็นจะต้องอาศัยหลักฐานการกระทำผิดที่แน่นอนอะไร การสนธิสัญญาในทางร้ายเช่นนี้ หากว่าเป็นการสนธิสัญญาผิดจากความจริงแล้ว นอกจากจะเป็นเรื่องที่น่าเศร้า ยังจะก่อให้เกิดความขมขื่นคุมแค้นกันขึ้นอีก และจะยังความเสียหายให้เกิดแก่ทั้งรัฐบาลและประเทศชาติอันเป็นสิ่งที่พึงหลีกเลี่ยง

เกี่ยวกับเรื่องนี้ ทางฝ่ายค้าน คือหัวหน้าพรรคประชาธิปไตยก็ได้ตีโต้ไปว่า ที่กล่าวหาว่า พรรคประชาธิปไตยปล่อยข่าวลือ ทำให้เสถียรภาพของรัฐบาลสั่นคลอน จนรัฐบาลต้องออกแถลงการณ์นั้น ไม่มีมูลความจริง และยังได้กล่าวต่อไปว่า “ผมเห็นแต่พวกเขาปล่อยข่าวลือเล่นงานกันเอง” (สยามนิกร ๙ มิถุนายน)

การต่อสู้กันระหว่างพรรคการเมืองนั้น ถ้าขาดจิตใจที่มุ่งทำงานเพื่อผลประโยชน์ของมหาชนแล้ว นักการเมืองก็มักจะเอาเวลาไปพล่าเสียด้วยการทะเลาะกันในเรื่องที่ไม่มีสาระประโยชน์ต่อประชาชน ด้วยการกล่าวหาใส่ร้ายกัน ด้วยการมุ่งแต่จะเอาชนะกันโดยไม่คำนึงถึงทางได้ทางเสียอันสำคัญของประเทศชาติ ต่อเมื่อการต่อสู้ของพรรคการเมืองใดเป็นการต่อสู้ที่มีอุดมการณ์เพื่อผลประโยชน์และความผาสุกของมหาชนแล้ว นักการเมืองของพรรคนั้นก็ย่อมจะอุทิศเวลาของเขาให้แก่ปฏิบัติการที่จะผลักดันอุดมการณ์ของเขาให้

ก้าวหน้าไป โดยหลีกเลี่ยงเสียจากการใช้เวลาไปในการทะเลาะกัน
ในเรื่องที่ไม่เป็นคุณแก่ประเทศชาติและในการมุ่งทำลายกันโดยไม่
คำนึงถึงศีลธรรม เพียงเพื่อจะเอาชนะกันเท่านั้น

นักการเมืองไทยทั้งหลาย ควรจะสังเกตเห็นอันตรายที่ชะเงื้อม
อยู่เหนือประเทศของตน และร่วมมือกันกำจัดอันตรายนั้นเสีย

๑๓ มิถุนายน ๒๕๐๐

ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของคนไทย ที่จะออกจากประเทศ และ พ.ร.บ. ป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์นั้น เป็นการประหลาดที่รัฐบาลได้ปล่อยให้มีการแสดงท่าทีและการปฏิบัติที่เต็มไปด้วยความพะอืดพะอม ลับลมคมใน ลังเลและโลเล ปราศจากหลักการและหลักเกณฑ์ มีการพูดและการกระทำที่ขัดแย้งกันเอง ในวงราชการฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้เป็นเวลานานมาแล้ว และเป็นการประหลาดไม่น้อยกว่านั้น ที่รัฐบาลได้แสดงความเฉยเมยอยู่ได้ในขณะที่ได้มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ ท่าทีและการปฏิบัติของทางราชการดังกล่าวข้างต้น อย่างที่ภาษาชาวบ้านเรียกกันว่า “ตั้งจนแสบแก้วหู”

หลังจากที่ได้ปล่อยให้คนไทยสามคณะ ได้แก่คณะนักกีฬา คณะนาฏศิลป์ และคณะกรรมกร ออกจากประเทศไทย และก็เป็น การแสดงโดยปริยายถึงการไม่ขัดขวางของรัฐบาลต่อการที่คนไทยจะเดินทางไปสู่สาธารณรัฐประชาชนจีนด้วยความรับผิดชอบของเขาเอง ครั้นเมื่อคณะกรรมกรได้เดินทางกลับสู่ปิตุภูมิของเขาดำรวจกลับคุมกำลังไปคอยดักจับที่สนามบินอย่างเกรียวกราว แล้วก็นำตัวมาคุมขังและสอบสวน ด้วยวิธีการอันเก่า คือห้ามประกัน และห้ามเยี่ยม ขอให้แห่งการกระทำผิดที่ตำรวจได้ตั้งขึ้นเพื่อที่จะเอาโทษแก่บุคคลเหล่านี้มีถึงสี่ข้อ ได้แก่แจ้งความเท็จ กระทำผิดกฎหมายคอมมิวนิสต์ กบฏภายในและภายนอกราชอาณาจักร เมื่อรวมโทษทั้งหมดที่ราชการตำรวจหน่วยที่ปฏิบัติการในเรื่องนี้มุ่งหมาย

จะเอาแก่ผู้ต้องหาชุดนี้แล้ว ชีวิตทั้งชีวิตของเขาก็ยังไม่เพียงพอแก่ การที่จะถูกลงทัณฑ์ด้วยการคุมขังอยู่ในคุก

เพียงการเดินทางออกไปเยี่ยมประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งประชาชนของสองประเทศมีความสัมพันธ์อันสนิทสนมฉันญาติ เมื่อกลับเข้ามาก็ต้องเผชิญกับข้อหาที่มีโทษทัณฑ์อันฉกรรจ์ยิ่งไปกว่า อ้ายมหาโจรปล้นทรัพย์ ต้องเสี่ยงภัยต่อการถูกจำคุกจนตลอดชีวิต มีประเทศไหนในโลกนี้ที่บัญญัติกฎหมายเปิดช่องให้เจ้าหน้าที่ตำรวจตั้งข้อหากว่าโทษสัมมาชนได้อย่างออกฉกรรจ์ถึงปานนี้ มีประเทศไหนในโลกที่เจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายพยายามอ้างข้อกฎหมาย และแปลกฎหมายเพื่อที่จะเอาพลเมืองดีของประเทศมาจำคุกไว้อย่างหนักที่สุด ด้วยเหตุแต่เพียงว่า เขาได้เดินทางไปเยี่ยมเยียน และผูกไมตรีกับประเทศเพื่อนบ้านเท่านั้น!

พฤติกรรมที่ยากจะเกิดขึ้นได้บนดินแดนใดๆ ที่เป็นดินแดนของมนุษย์ แต่พฤติกรรมเช่นนั้นก็ได้มาอุบัติขึ้นแล้วบนดินแดนของประเทศไทย จะไม่มีบุคคลสักคนเดียวในคณะรัฐบาล รู้สึกว่าเป็นการอับอายขายหน้าชาวโลกเขาบ้างหรือ ถ้าจะปล่อยให้การกระทำเช่นนี้ดำเนินไปเหมือนกับว่ามันเป็นเรื่องปกติธรรมดาของประเทศไทย? จะไม่มีแม้แต่สักคนเดียวหรือที่มโนธรรมของเขาได้รับความเจ็บปวดต่อการปฏิบัติที่สามัญสำนึกของวิญญูชนทุกคน ไม่อาจจะกลืนลงไปได้?

เกี่ยวกับการจับกุมคุมขังผู้คน และความพยายามที่จะเอาผิดเอาโทษในกรณีนี้ มีคำกล่าวอ้างของผู้รักษากฎหมายอยู่ข้อหนึ่งซึ่งอาจจะฟังดูเข้าที่ เมื่อฟังแต่เผินๆ คือข้ออ้างที่ว่าเมื่อกฎหมายมีอยู่ เจ้าหน้าที่ก็จำเป็นต้องปฏิบัติไปตามกฎหมาย ในข้อนี้ควรเป็นที่เข้าใจว่า การตีความกฎหมายเพื่อนำมาอ้างว่า ได้ปฏิบัติไปตามกฎหมายนั้น ไม่จำเป็นเลยว่า เจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายจะตีความ

หรือแปลความกฎหมายได้ถูกต้องตามเจตนารมณ์ และตัวบทกฎหมายเสมอไป มีกรณีอยู่บ่อยๆ ที่เดียวที่ผู้รักษากฎหมายได้อำนาจการปฏิบัติตามกฎหมาย เกินขอบเขตของกฎหมาย ในกรณีเช่นนั้นการกระทำของผู้รักษากฎหมายก็กลายเป็นการกระทำที่ละเมิดกฎหมาย หรือมิชอบด้วยกฎหมายไป โดยเฉพาะในกรณีกฎหมายที่เขียนไว้อย่างคลุมเครืออยู่แล้ว ก็ไม่เป็นการสมควรอย่างยิ่งที่ผู้รักษากฎหมายจะฉวยโอกาสแห่งความคลุมเครือของกฎหมายนั้น ดีความกฎหมายให้เตลิดเปิดเปิงไป จนเกินขอบเขตและความประสงค์ของกฎหมาย ไม่ว่าจะด้วยเหตุใดๆ ย่อมไม่มีเป็นอันขาดที่ประเทศจะตรากฎหมายไว้ เพื่อให้ทำแก่เจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายใช้ข้ออ้างของกฎหมายออกล่าสัมมาชนและพลเมืองดีของประเทศมาขังไว้ในคุก ด้วยการตั้งข้อกล่าวหาที่อาจต้องโทษทัณฑ์จำคุกไปจนกว่าจะสิ้นชีวิต

นอกเหนือไปจากการคุกคามอิสรภาพอย่างร้ายแรงต่อผู้ที่กลับจากการไปเยี่ยมเยียนประเทศจีนแล้ว เมื่อไม่กี่วันมานี้ ได้ปรากฏข่าวการริดรอนสิทธิเสรีภาพของชาวไทยในการเดินทางไปต่างประเทศ ซึ่งเท่าที่ปฏิบัติกันมาอย่างฝ่าฝืนหลักการที่ดีนั้น ก็ได้จำกัดไว้เพียงประเทศจีนโดยอาศัยข้ออ้างว่า เพราะยังไม่มีสัมพันธไมตรีกับประเทศไทย แต่บัดนี้การริดรอนสิทธิเสรีภาพของคนไทยในเรื่องการเดินทางออกไปนอกประเทศนี้ได้ขยายออกไปถึงประเทศที่มีสัมพันธไมตรีกับประเทศไทยด้วยแล้ว การวินิจฉัยที่ฝ่าฝืนหลักการสัมพันธไมตรีระหว่างประเทศ และขัดแย้งกับคำแถลงของรัฐมนตรีหลายท่าน ได้อุบัติขึ้น เมื่อสำนักงานตระเตรียมงานชุมนุมเยาวชน ณ กรุงมอสโก ได้มีหนังสือเชิญผู้แทนหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย ไปสังเกต “การชุมนุมเยาวชน และนักเรียนทั่วโลก เพื่อสันติภาพและมิตรภาพ” รวมทั้งไปชม “การกีฬาระหว่างประเทศ เพื่อมิตรภาพ”

ต่อคำเชื้อเชิญจากสหภาพโซเวียต ซึ่งมีสัมพันธไมตรีกับประเทศไทยนี้ ผู้บังคับการตำรวจสันติบาลได้แปลความว่า “การประชุมขององค์การดังกล่าวนี้ เป็นการประชุมขององค์การคอมมิวนิสต์ ดังนั้นผู้ใดเข้าร่วมประชุมด้วย จะต้องมีความผิดตาม พ.ร.บ.คอมมิวนิสต์แน่นอน...ทางสันติบาลไม่ยอมอนุมัติให้เดินทางไปเด็ดขาด” (สยามนิกร ๑๖ มิถุนายน)

นี่เป็นการตีความกฎหมายคอมมิวนิสต์ของผู้รักษากฎหมายที่เราคิดว่าจะยังความตกตะลึงให้แก่วงการนักกฎหมาย และวงการเมืองอีกครั้งหนึ่ง

ได้มีผู้วิพากษ์วิจารณ์ถ้อยแถลงของผู้รักษากฎหมายดังกล่าวข้างต้นนี้ไว้เป็นอันมาก และเนื่องด้วยเวลาและหน้ากระดาษได้หมดเสียแล้ว เราจะผ่านการวิจารณ์ไปก่อน แต่ใครขอเสนอต่อท่านรัฐมนตรีว่าการและช่วยว่าการมหาดไทยว่า ถึงเวลาอันสมควรอย่างยิ่งแล้ว ที่จะเสนอให้เลิกกฎหมายฉบับนี้ ที่ก่อความเสียหายร้ายแรงหลายทางเสียโดยด่วน ซึ่งการปฏิบัติในเรื่องนี้ ก็จะเป็นการสนองตามคำเรียกร้องของมหาชน และวงการต่างๆ ด้วย และในระหว่างที่ยังมิได้ยกเลิกนี้ ก็ขอได้โปรดดูแลให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายได้ใช้ความสำรวมในการอ้างและนำกฎหมายออกใช้ให้อยู่ในหลักเกณฑ์ที่นักกฎหมายทั่วไป พอจะเข้าใจได้สักหน่อย

๒๐ มิถุนายน ๒๕๐๐ (ปิยมิตร)

หลังจากที่นายกรัฐมนตรีได้ให้สัมภาษณ์นายเบอร์นาร์ด คาลป์ ผู้แทนหนังสือพิมพ์*นิวยอร์ก ไทมส์* เมื่อวันที่ ๗ เดือนนี้ กินเวลากว่าสองชั่วโมง อธิปไตยกรมประชาสัมพันธ์ได้เปิดเผยว่า นายกรัฐมนตรีมีความดีใจเป็นที่ยิ่ง ที่ได้มีโอกาสแถลงนโยบายของรัฐบาลให้ต่างประเทศ หรือสหรัฐอเมริกาหายข้องใจกันเสียที่ ท่านนายกรัฐมนตรีอาจเข้าใจเองว่า คำตอบของท่านที่ให้แก่ผู้แทน *นิวยอร์ก ไทมส์* นั้น เป็นความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ที่ควรแก่ความภาคภูมิใจ แต่ปฏิกิริยาของประชาชนไทยและวงการต่างๆ ที่ได้มีต่อการสัมภาษณ์ครั้งนี้ กลับชี้ไปในทางที่ว่า นี่เป็นการล้มเหลวครั้งใหญ่ที่สุดที่ได้เคยมีมาในการให้สัมภาษณ์ของนายกรัฐมนตรี อันสมควรที่ท่านจะเสียใจมากกว่าจะดีใจ มันควรจะเป็นเหตุแห่งการร้องไห้ แทนที่จะเป็นเหตุแห่งการยิ้มแย้ม

เมื่อคำถามคำตอบระหว่างผู้แทน *นิวยอร์ก ไทมส์* และนายกรัฐมนตรีได้ถูกแพร่ออกไปสู่ประชาชนแล้ว ก็ได้มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์แสดงความไม่พอใจ สะท้อนขึ้นมาอย่างทันทีทันควันและอย่างกว้างขวาง ก็เป็นที่น่าเสียดายอยู่ไม่น้อยที่นายกรัฐมนตรีมักจะมีความรู้สึกอ่อนไหวไปในทางที่ว่า เสียงวิพากษ์นโยบายของรัฐบาลเป็นเสียงของศัตรูไปทั้งนั้น การที่ท่านทีกักเอาเช่นนั้น ก็มีหวังจะเป็นผลดีแก่การชี้ถึงฐานะของท่าน เพราะว่าถ้าใครๆ พลอยไปเชื่อตามคำของท่าน เขาก็จะต้องเชื่อต่อไปว่า ท่านนายกรัฐมนตรีช่างมีศัตรูมากมายเสียนี้กระไร และในกรณีการดำเนินนโยบายแบบ

หมอบราบอยู่แทบเบื้องบาทมุลของสหรัฐ อย่างที่รัฐบาลของท่านยังคงยึดถืออยู่ในบัดนี้ หากท่านจะถือเอาว่า เสียงวิพากษ์คัดค้านนโยบายอันนี้ เป็นเสียงของศัตรูรัฐบาลแล้ว ท่านนายกรัฐมนตรีและรัฐบาลของท่านก็จะต้องเผชิญกับศัตรูที่มีอยู่เต็มประเทศ

แท้จริงนั้น เมื่อท่านนายกรัฐมนตรีอยู่ในอารมณ์อันสงบและเยือกเย็น ท่านก็เคยสามารถมองเห็นความจริงตรงกันกับที่มหาชนได้มองเห็นเหมือนกัน และท่านก็ได้เคยยอมรับความเป็นจริงออกมาโดยเปิดเผยอย่างน่าชื่นชมเป็นครั้งคราวเหมือนกัน แต่เป็นที่น่าเสียดายว่า ในไม่ช้าท่านก็ได้ทิ้งความเป็นจริงนั้นเสีย และหันเข้าหาวิธีการสร้างภาวะที่เป็นของเทียมขึ้นปลอมใจตนเอง และกล่าวโทษผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับของเทียมที่ท่านได้สร้างขึ้น คนเราอาจจะผลิตเพลินกับจินตนาการของตนได้ในระยะเวลาสั้นๆ แต่รากฐานของชีวิตนั้น คือความเป็นจริงที่ชีวิตของเราต้องเผชิญอยู่ การเมินหน้าหนีจากความเป็นจริง เป็นความอ่อนแออย่างชัดๆ

ถ้าจะมีสิ่งที้นายกรัฐมนตรีอยากจะเรียกว่าเป็นความสำเร็จสักอย่างหนึ่ง เพื่อความชื่นใจของท่าน ก็อาจจะกล่าวได้ว่าท่านได้ประสบความสำเร็จในการแสดงบทบาทเอาใจมหาสมุทรอเมริกันของท่านที่ท่านแสดงได้อย่างงดงาม ยากที่นายกรัฐมนตรีผู้ใดในดวงดาวพระเคราะห์ที่มีชื่อว่า โลกเสรี จะแสดงได้เสมอเหมือน ถ้าท่านจะถือว่านี่เป็นความสำเร็จก็ต้องนับว่าท่านได้ประสบความสำเร็จจริงๆ และก็เพราะความสำเร็จในข้อนี้เอง ท่านจึงได้รับคำเปรียบเทียบกับผู้วิพากษ์วิจารณ์ท่านว่าเป็นตัวอะไรต่างๆ ซึ่งมีใช่เป็นตัวของท่านเองและมีใช่เป็นสิ่งที่จะแทนศักดิ์ศรีของประเทศชาติและมีใช่เป็นตัวแทนจิตใจของมหาชนคนไทย นี่เป็นข้อที่น่าเสียใจเมื่อจะต้องนำมากล่าวทบทวนให้ท่านนายกรัฐมนตรีฟัง มันเป็นข้อความจริงที่น่าชื่นชมขึ้น แต่มันก็เป็นความจริงที่ท่านนายกรัฐมนตรีจะเหวี่ยงทิ้งไป

เสียไม่ได้ และมันก็จะช่วยกู้ฐานะของท่านได้ถ้าท่านรู้จักใช้มัน

เราใคร่จะชี้ให้ท่านนายกรัฐมนตรีได้ระลึกไว้ด้วยว่า ความสำเร็จในการแสดงความประจบเอาใจมหาสมุทรอเมริกันได้อย่างงดงามนั้น หาใช่เป็นอย่างเดียวกันกับความสำเร็จในการทำความสำเร็จให้แก่มหาสมุทรฝรั่งของท่านไม่ แม้นายกรัฐมนตรีจะได้โน้มตนต่ำลงไปจนถึงปานนั้นแล้วก็ดี คนเป็นอันมากก็มีความสงสัยความสำเร็จของท่านในข้อหลังนี้ โดยเฉพาะภายหลังที่ได้อ่านรายงานข้อสังเกตของผู้แทน *นิวยอร์ก ไทมส์* คนเดียวกัน ที่ได้รายงานถึงความรู้สึกและความเห็นของบรรดาหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย ที่เป็นไปในทางรังเกียจและคัดค้านนโยบายต่างประเทศ ทั้งของสหรัฐและของรัฐบาลไทย

เพื่อที่จะแสดงความประจบเอาใจสหรัฐอเมริกาให้ถึงขนาด ดูเหมือนว่านายกรัฐมนตรีจะได้ยอมทุ่มเททุกสิ่งทุกอย่างลงไป จนเกือบจะเรียกได้ว่าเป็นการทุ่มเทอย่างหมดเนื้อหมดตัว แม้บางสิ่งทีใครๆ ก็จะต้องเห็นว่าท่านควรสงวนไว้อย่างยิ่ง แต่ท่านก็ได้ยอมทุ่มเทลงไปอย่างน่าเสียดาย เพื่อที่จะแสดงให้สหรัฐเห็นว่าพรรคการเมืองที่สนับสนุนรัฐบาลยังคงกุมกันเป็นปีกแผ่นแน่นหนาเช่นเดิม นายกรัฐมนตรีถึงแก่ปฏิเสธความจริงที่รู้กันทั่วไปว่า สมาชิกพรรคเสรีมนังคศิลาจะลาออก ๑๐ คน เพื่อไปตั้งพรรคใหม่ และปิดความรับผิดชอบในการแพร่ข่าวเรื่องนี้ไปให้แก่ฝ่ายค้าน แต่ในที่สุดก็ปรากฏว่า ได้มีการตั้งพรรคสหภูมิ และมีสมาชิกของพรรคเสรีมนังคศิลาลาออก ๑๐ คนจริง ตามข้อถามของ *นิวยอร์ก ไทมส์* นอกจากคำตอบข้อนี้ ซึ่งไม่ตรงกับความจริงอย่างจริงๆ แล้ว ยังมีคำตอบของนายกรัฐมนตรีในเรื่องสำคัญอีกหลายเรื่อง ซึ่งเป็นคำตอบที่หลบเลี่ยงจากความจริง และผู้แทนของ *นิวยอร์ก ไทมส์* ย่อมมีทางจะตรวจสอบได้ ดังนั้นการที่นายกรัฐมนตรีจะคาดหมายเอาว่า คำตอบ

ของท่านจะได้รับความเชื่อถือจากมหาสมุทรฝรั่งเศส ก็จะดูเป็นการคาดหมายที่ปราศจากรากฐานที่เดียว

ด้วยความพะวักพะวนอยู่แต่จะประจบเอาใจสหรัฐอเมริกา ด้วยการยืนยันนโยบายเดินตามหลังสหรัฐตลอดกาล นายกรัฐมนตรีถึงกับได้กระทำในสิ่งที่ไม่มียุทธศาสตร์คนใดของประเทศประชาธิปไตยที่เคยฝันไปว่า จะกระทำ คือการปฏิเสธประชาชนและแยกตนเองออกไปจากประชาชนในประเทศของตน ต่อข้อถามที่ว่า ไทยจะเปลี่ยนนโยบายไปค้ากับจีนแดงเช่นเดียวกับอังกฤษหรือไม่ นายกรัฐมนตรีได้ยืนยันว่า “ไม่เปลี่ยน แม้ประชาชนจะเรียกร้องให้เปลี่ยนก็ตาม” คำตอบของนายกรัฐมนตรีข้อนี้เป็นที่กระเทือนใจประชาชนไทยมาก และบัดนี้ท่านก็คงจะทราบถึงความกระเทือนใจข้อนี้แล้ว เมื่อได้อ่านความเห็นในหนังสือพิมพ์ต่างๆ ที่กล่าวถึงเรื่องนี้

ในคำตอบของนายกรัฐมนตรีนั้น ได้เปิดเผยออกมาอย่างชัดเจน ซึ่งสิ่งสองสิ่งที่ประชาชนไทยได้ขบขันมานานแล้ว สิ่งหนึ่งคือการบีบบังคับหรือการกดดันจากสหรัฐอเมริกา ที่จะให้รัฐบาลไทยดำเนินนโยบายตามหลังสหรัฐอย่างเคร่งครัด ให้ประเทศไทยเกลียดชังประเทศที่สหรัฐต้องการให้เกลียดชัง ให้ประเทศไทยเป็นศัตรูกับประเทศที่สหรัฐถือว่าเป็นศัตรูของตน แม้ว่าจะเป็นการฝ่าฝืนขึ้นน้ำใจของประชาชนไทยสักเท่าใดก็ตาม สิ่งที่สองคือความรื้อร่นกระวนกระวายใจของรัฐบาล และของนายกรัฐมนตรี ที่จะกระทำทุกสิ่งทุกอย่างให้เป็นที่น่าพอใจของประเทศเจ้านาย ถึงแม้ว่าจะเป็นทางเลือกระหว่างการทำความพอใจให้แก่ประเทศเจ้านายกับการผลจากประชาชนในประเทศของตน รัฐบาลก็ถึงแก่ยอมเลือกเอาข้างผลจากประชาชนในประเทศของตน นับแต่ได้มีการประกาศคำถามคำตอบรายนี้ออกมาแล้ว รัฐบาลก็ไม่ต้องไปมัวกังวลต่อไปอีก

ที่จะแถลงการณ์ปฏิเสธว่า สหรัฐอเมริกามีได้มาสอดแทรกในกิจการภายในของประเทศไทยแต่อย่างใด และรัฐบาลไทยก็มิได้รับการบีบหรือการกดดันจากสหรัฐให้ทำเช่นนั้นเช่นนี้เลย เพราะว่าจะเป็นการเสียเวลา และเสียค่าพิมพ์คำแถลงการณ์ไปโดยเปล่าประโยชน์

กล่าวโดยสรุปก็คือ การให้สัมภาษณ์ของนายกรัฐมนตรี แก่ผู้แทน *นิวยอร์ก ไทมส์* ครั้งนี้ ได้นำจิตใจของสหรัฐอเมริกา และของนายกรัฐมนตรีออกมาตีแผ่แก่ประชาชนอย่างชัดแจ้ง และก็เป็น การนำออกมาตีแผ่ในทางที่ก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมขึ้นอย่างยิ่งแก่ประชาชนทั่วไป ทางเยียวยาและทางที่นายกรัฐมนตรีจะแสวงประโยชน์จากกรณีนี้มีอยู่ทางเดียว คือการหันหน้าเข้าเผชิญความจริง คือการรับบทเรียนจากเรื่องนี้ และรับรู้ความรู้สึกของประชาชนไทยตามความเป็นจริงในเรื่องนี้ และทำความตัดสินใจที่จะกลับหันเข้าหาประชาชนไทยอย่างเด็ดเดี่ยวกล้าหาญ และโดยไม่ชักช้า

และท่านนายกรัฐมนตรีก็ไม่ควรจะประมาทว่า นี่ยังมีใช้โอกาสครั้งสุดท้าย

๒๑ มิถุนายน ๒๕๐๐

เมื่อปลายเดือนมีนาคม ได้มีนักหนังสือพิมพ์และนักวิจารณ์ประจำสถานีวิทยุอเมริกาจำนวนหนึ่งเดินทางมาประเทศไทย กล่าวกันว่าคณะอเมริกันชุดนี้ จะมาสอบสวนดูว่าเหตุใดคนไทยจึงชิงชิงสหรัฐอเมริกา บัดนี้เราขอแนะนำว่า ถ้าท่านสหายอเมริกันต้องการทราบสาเหตุอันนี้ ท่านก็ไม่จำเป็นจะต้องเสียเงินเสียเวลาเดินทางมาถึงประเทศไทย ท่านจะพบสาเหตุอันนี้ได้ง่ายๆ จากการอ่านรายงานการสัมภาษณ์ระหว่างผู้แทนหนังสือพิมพ์ *นิวยอร์ก ไทมส์* และนายกรัฐมนตรีไทย และจากการสำรวจจุดความเคลื่อนไหวต่างๆ ในวอชิงตันที่เกี่ยวข้องถึงประเทศไทยและรัฐบาลไทย ซึ่งก่อให้เกิดผลอันน่าเศร้ารันทอนาประการในประเทศนี้

ท่านนักหนังสือพิมพ์และนักวิจารณ์วิทยุอเมริกัน ท่านไม่ทราบจริงๆ หรือว่า สิทธิเสรีภาพของชาวไทยข้อสำคัญบางประการได้ถูกริดรอนทำลายไป เพราะนโยบายของสหรัฐที่ผูกมัดประเทศของเราไว้ เพราะสหรัฐได้นำโซ่ตรวนที่ทำด้วยดอลลาร์ ที่แข็งแรงยิ่งกว่าโซ่ตรวนเหล็ก มามัดรัฐบาลของเราไว้ และรัฐบาลของเราก็ต้องคุกเข่าคลานตามสหรัฐไป ในขณะที่เดียวกัน รัฐบาลของเราก็ได้ทำการบีบบังคับเรา-ประชาชนไทย ให้คุกเข่าลงคลานตามสหรัฐไปด้วย? ท่านไม่ทราบจริงๆ หรือว่า สิทธิเสรีภาพของมนุษย์ที่ได้รับรองไว้ในปฏิญญาสากล เช่นสิทธิที่จะเดินทางออกไปนอกประเทศ และกลับเข้ามาในประเทศของตนโดยปลอดภัยจากการขัดขวางใดๆ และสิทธิที่จะศึกษาหาความรู้โดยปราศจากข้อจำกัด อันเป็นสิทธิ

ที่รักและหวงแหนของชาวอเมริกันนั้น ก็เป็นสิทธิที่เราคนไทยรู้จักรักและหวงแหนเหมือนกัน? ท่านไม่ทราบจริงๆ หรือว่า สิทธิเสรีภาพอันเป็นที่รักของเรา นี้ ได้ถูกกริดรอนทำลายไป เพราะนโยบายของสหรัฐที่ครอบงำรัฐบาลของเราไว้? ท่านไม่ทราบจริงๆ หรือว่า การจับกุมคุมขังผู้แทนกรรมกรและนักกีฬาที่เพิ่งกลับจากไปเยี่ยมประเทศจีนเมื่อเร็วๆ นี้ ด้วยข้อหาอันฉกาจฉกรรจ์นั้น มีการบีบการผลักดันมาจากทางใด? ท่านไม่ทราบจริงๆ หรือว่า การจับกุมฟ้องผู้รักสันติเมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๔๙๕ นั้นเป็นการจับกุมที่เสนอแนะมาจากเมืองหลวงของท่าน รวมทั้งการที่ประเทศไทยต้องประกาศใช้ พ.ร.บ. คอมมิวนิสต์ที่เละเทะที่สุด และได้ถูกนำออกใช้อย่างก้าวร้าวและเข้มขี้จิตใจประชาชนไทยเป็นที่สุด และด้วย พ.ร.บ. ฉบับนี้ประเทศไทยต้องกลายเป็นประเทศอัมพาตทั้งในทางการเมือง การเศรษฐกิจ และวัฒนธรรม? ท่านไม่ทราบจริงๆ หรือว่า การขาดแคลนงบประมาณในการบำรุงการศึกษาและการเศรษฐกิจของประเทศเรา เป็นผลมาจากอะไร ท่านไม่ทราบจริงๆ หรือว่า การที่รัฐบาลต้องประกาศเลิกล้มโครงการสร้างโรงไฟฟ้านครชัยศรีอันก่อให้เกิดขึ้นมาด้วยทุนของประชาชนคนไทย เมื่อเร็วๆ นี้ มีการบีบผลักดันมาจากที่ใด? ในที่สุดท่านไม่ทราบจริงๆ หรือว่า ศักดิ์ศรีของประเทศชาติเรา และความเป็นอิสระที่จะเป็นตัวตนของเรา และที่จะดำเนินชีวิตตามวิถีทางอันชอบธรรมของเรา ได้รับความกระทบกระเทือน เสื่อมทรามไป เพราะเหตุใดและเพราะใคร?

สิ่งเหล่านี้หรือ ที่สหรัฐอเมริกาหวังว่าจะเรียกร้องความรักได้จากประชาชนชาวไทย?

ท่านนักหนังสือพิมพ์และนักวิจารณ์วิทยุอเมริกัน ถ้าท่านต้องการค้นหาสาเหตุแห่งความชิงชังสหรัฐ ท่านจงค้นดูในนครหลวงของท่านและในห้องทำงานของนายดัลเลส ณ กระทรวงการต่าง

ประเทศอเมริกันเกิด สาเหตุอยู่ที่นั่น! ถ้าท่านมาเมืองไทย เพื่อต้องการค้นหาสาเหตุ ท่านก็มาผิดที่ ต่อเมื่อท่านต้องการดูผล ท่านจึงค่อยมาที่นี่ ถ้าท่านต้องการเห็นความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐและไทยคลี่คลายไปในทางแจ่มใสขึ้น ท่านต้องไปปรับปรุงนายดัลเลส และนโยบายที่วอชิงตันของท่าน

เมื่อนายพจน์ สารสิน เอกอัครราชทูตไทยประจำสหรัฐ กลับมาเมืองไทย เมื่อเร็วๆ นี้ ได้กล่าวแก่นักข่าวของหนังสือพิมพ์ที่ชื่อว่า “ความจริงคนอเมริกันก็งั้นเหมือนกันที่ช่วยเหลือประเทศไทย แต่ถูกคนไทยโจมตีเรื่อยๆ” (เดลิเมลล์ ๕ มิถุนายน) และความจริงคนไทยยิ่งงงไปกว่าคนอเมริกันอีก เมื่อปรากฏว่าสหรัฐยิ่งช่วยไทยเท่าใด ไทยก็หายใจไม่ออกยิ่งขึ้นเท่านั้น แต่คนอเมริกันจะหายงเมื่อศึกษาถึงวิธีการช่วยเหลือและการปฏิบัติความช่วยเหลือของสหรัฐในประเทศไทย และได้ทราบถึงผลร้ายที่เกิดแก่ประชาชนไทย ในนามความช่วยเหลือของสหรัฐ

การบีบบังคับและการแทรกแซง ก้าวก้าวของสหรัฐ ต่อกิจการภายในของประเทศไทย ตลอดจนอิทธิพลของสหรัฐที่แผ่เข้ามาในวงราชการของไทยด้วยการบุกเบิกทางของดอลลาร์นั้น ประชาชนไทยได้สดับด้วยความขឹងใจมานานแล้ว และเมื่อเวลาล่วงไป ความพยายามปกปิดการปฏิบัติของสหรัฐต่อประเทศไทย ก็ประสบความล้มเหลวประดุจเดียวกับความล้มเหลวของการเอาใบบัวไปปิด “ข้างตายทั้งตัว” และผู้แทนของ *นิวยอร์ก ไทมส์* ก็ได้ช่วยทำให้ชาวไทยถึงความแจ่มกระจ่างในการแทรกแซงก้าวก้าวของสหรัฐต่อกิจการภายในประเทศไทย ด้วยการตั้งคำถามต่อนายกรัฐมนตรีเมื่อเร็วๆ นี้ คำตอบของนายกรัฐมนตรีและการจับกุมคนไทยที่กลับจากไปเยือนประเทศจีน รวมทั้งถ้อยแถลงและการปฏิบัติอื่นๆ ของรัฐบาลในกรณีที่เกี่ยวข้องกันในระยะเวลาใกล้เคียงกันนี้ ก็แสดงให้เห็น

เห็นแจ้งชัดยิ่งขึ้นถึงการแทรกแซงและอิทธิพลของสหรัฐที่ชะเงื้อม อยู่ในวงราชการของไทย ซึ่งไม่ต้องการทั้งคำรับและคำปฏิเสธอีกต่อไปแล้ว

ก่อนหน้าที่ผู้แทน **นิวยอร์ก ไทมส์** จะเข้าสัมภาษณ์นายกรัฐมนตรีในวันที่ ๗ ไม่กี่วัน ก็ได้มีข่าวมาถึงประเทศไทยว่า รัฐมนตรีช่วยว่าการต่างประเทศสหรัฐ ได้ตั้งคำถามแก่เอกอัครราชทูตไทยสามข้อ เกี่ยวกับเรื่องที่ประชาชน และหนังสือพิมพ์ไทยโจมตีซีอาโต้ และสหรัฐ เรื่องการอนุญาตให้ฉายภาพยนตร์จากประเทศคอมมิวนิสต์ และเรื่องการอนุญาตให้คนไทยเดินทางไปเยี่ยมประเทศจีน เมื่อเอกอัครราชทูตไทยเข้ามาประเทศไทย และถูกนักข่าวถามถึงเรื่องนี้ เอกอัครราชทูตก็มีได้ปฏิเสธเกี่ยวกับกรณีการฉายภาพยนตร์จากสาธารณรัฐประชาชนจีน ก็ได้ปรากฏข่าวว่าเอกอัครราชทูตจีนจากใต้หวันประจำประเทศไทย ได้มีบันทึกประท้วงไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเช่นกัน (**สยามนิกร ๑ มิถุนายน**) เมื่อผู้แทน **นิวยอร์ก ไทมส์** ตั้งข้อถามแก่นายกรัฐมนตรี ก็ได้ถามถึงเรื่องจำพวกเดียวกันนี้ คือเรื่องคนไทยเดินทางไปเยี่ยมประเทศจีน และเรื่องคนไทยจะค้าขายกับประเทศนั้นหรือไม่ และเรื่องการหันเหนโยบายไปสู่การวางตนเป็นกลาง คำถามเหล่านี้มีลักษณะเป็นการคาดคั้นเหนี่ยวรั้งมิให้รัฐบาลปรับปรุงนโยบายให้ออกไปนอกแนวทางที่สหรัฐกำหนดไว้ หลังจากได้มีการเคลื่อนไหวแสดงความข้องแคลงใจและไม่พอใจของสหรัฐ ต่อทำที่อันคลุมเครือของรัฐบาลไทยแล้ว คนไทยที่เดินทางกลับจากประเทศจีน ก็ถูกจับกุม และได้มีการออกแถลงการณ์ต่างๆ ของรัฐบาลในทำนองยืนยันถึงความภักดีอันไม่แปรผันของรัฐบาลไทยต่อสหรัฐ

ท่าทีและพฤติกรรมของสหรัฐที่แสดงออกโดยทางต่างๆ ในระยะเวลาใกล้เคียงกันเมื่อเร็วๆ นี้ อาจสรุปได้ดังนี้

เป็นการแจ่มแจ้งต่อประชาชนคนไทยว่า สหรัฐได้เข้ามาแทรกแซงก้าวท่ายกกิจการภายในของประเทศไทย และอิทธิพลของสหรัฐได้แผ่เข้ามาในวงราชการไทย

สหรัฐต้องการให้รัฐบาลไทยนำประเทศไปตามแนวทางนโยบายของสหรัฐอย่างเคร่งครัด ไม่เลือกกว่าการนั้นจะขัดต่อผลประโยชน์ของประเทศไทยและฝ่าฝืนขึ้นน้ำใจต่อประชาชนหรือไม่

สหรัฐไม่ต้องการให้รัฐบาลไทยปกครองประเทศตามมติของมหาชนคนไทย ถ้ามติของมหาชนคนไทยไปขัดกับนโยบายและผลประโยชน์ของสหรัฐ

ถ้าสหรัฐถือประเทศใดเป็นศัตรู สหรัฐก็เรียกร้องให้ประเทศไทยถือเอาประเทศนั้นเป็นศัตรูของไทยด้วย สหรัฐเกลียดชังสิ่งใด สหรัฐก็เรียกร้องให้ไทยร่วมความเกลียดชังด้วย ถ้าสหรัฐไม่ค้าขายกับประเทศใด สหรัฐก็บีบบังคับมิให้ไทยค้าขายด้วย

ในที่สุดก็อาจกล่าวได้ว่า ถ้าผลประโยชน์ของสหรัฐอยู่ในนรก สหรัฐก็จะลากเอาไทยลงนรกไปกับเขาด้วย

ในขณะที่การเลือกตั้งทั่วไปเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็น การเลือกตั้งที่ “สกปรกที่สุดในประวัติศาสตร์” ตามความรู้สึกของ คนทั่วไป และเป็นการเลือกตั้งที่ “ไม่เรียบร้อย” ตามความรู้สึกของ นายกรัฐมนตรียังกรุ่นอยู่ในความรู้สึกขมขื่นของประชาชน และมีคดี ฟ้องร้องที่ศาลได้ตัดสินให้สมาชิกพรรครัฐบาลแพ่ความไปรายหนึ่ง และที่ยังดำเนินอยู่ในศาลอีกหลายรายนั้น บัดนี้ก็ได้มีเหตุการณ์การ เลือกตั้งซ่อมที่จังหวัดสมุทรสาครอันเป็นการเลือกตั้งแบบ “ไม่ เรียบร้อย” อุบัติซ้ำขึ้นมาอีก แม้จะเป็นการเลือกตั้งซ่อมสมาชิก เพียงคนเดียว และ ณ จังหวัดเดียว แต่ก็ป็นข่าวเกรียวกราวอื้อฉาว และได้มีการวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างอึงคึง อันนำไปสู่การตั้งกระทู้ ถาถามในสภา ตามหัวข้อที่ว่า ๑. เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองใช้อำนาจ และหน้าที่ช่วยเหลือผู้สมัครฝ่ายรัฐบาล ๒. มีการทำร้ายร่างกายกัน ต่อหน้าเจ้าหน้าที่และรัฐมนตรีว่าการมหาดไทยก็อยู่ในที่ใกล้เคียง กับที่เกิดเหตุ แต่จับคนร้ายไม่ได้ (กระทู้ของ สส. ทวีศักดิ์ ตรีพลี แห่งขอนแก่น *สารเสรี* ๕ กรกฎาคม) และจะนำไปสู่การเปิดอภิปราย ไม่ไว้วางใจราชการของกระทรวงมหาดไทยและอาจนำไปสู่การเปิด อภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลทั้งคณะตามที่นักการเมืองชั้นหัวหน้าของ พรรคต่างๆ ได้ให้สัมภาษณ์แก่หนังสือพิมพ์ (*สารเสรี* ๕ กรกฎาคม)

แม้ในวงการคณะรัฐมนตรีก็มีความสนใจในเรื่องนี้ดังที่ (*สยามนิกร* ๕ กรกฎาคม) ได้รายงานว่ ในที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ ได้มีการพิจารณากันถึงเรื่อง “การเลือกตั้งคราวนี้ มี

เสียงกล่าวหากันในหมู่หนังสือพิมพ์ว่าเป็นการเลือกตั้งที่ไม่เรียบร้อย มีผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอและข้าราชการอื่นๆ อาศัยอำนาจหน้าที่ช่วยเหลือในการเลือกตั้งกันมาก” และในที่ประชุมนั้น ได้มีการเสนอตั้ง พล. ท. ประภาส จารุเสถียร รัฐมนตรีช่วยว่าการมหาดไทย เป็นประธานกรรมการสอบสวนการเลือกตั้งที่จังหวัดสมุทรสาคร

เหตุการณ์เรื่องนี้ได้นำความเสื่อมเสียมาเพิ่มเติมให้แก่รัฐบาลอีกครั้งหนึ่ง การที่รัฐบาลได้แสดงความกังวลใจออกมาโดยการตั้งกรรมการขึ้นสอบสวนพฤติกรรมเรื่องนี้ นับว่าเป็นการดีและจะช่วยบรรเทาผลร้ายได้ตามส่วน ถ้าการสอบสวนจะได้กระทำกันอย่างจริงจังตรงไปตรงมา ดังที่ สารเสรี (๕ กรกฎาคม) ได้สรุปถ้อยคำของประธานกรรมการสอบสวนไว้ว่า “จะปฏิบัติหน้าที่โดยเที่ยงธรรม ไม่ไว้หน้าใครทั้งนั้น”

ข้อดีเดียวในการเลือกตั้งครั้งนี้มีอยู่สองสามข้อ ที่เป็นข้อจรรยาวัติก็น่าได้ มีการทำร้ายร่างกายและความพยายามที่จะทำร้ายหมายชีวิตฝ่ายที่เป็นคู่แข่งของพรรครัฐบาล เหตุการณ์ร้ายได้เกิดขึ้น แทบจะกล่าวได้ว่า ภายใต้จุมูกของเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายของบ้านเมืองนั่นเอง แต่ก็ไม่ปรากฏความเคลื่อนไหว หรือความอนุเคราะห์อันใจทางฝ่ายเจ้าหน้าที่ที่จะดำเนินการติดตามจับกุมเอาตัวคนร้ายมาลงโทษแต่ประการใด หลังจากที่คนร้ายเอาขวดขว้างศีรษะคนขับรถของเลขาธิการพรรคสหภูมิ และมีคนร้ายอีกคนหนึ่งวิ่งกุมมิดหรือเหล็กแหลม จะเข้าไปเอาชีวิตโฆษกพรรคสหภูมิ ที่กำลังยืนปราศรัยอยู่ เมื่อนายอำเภอเมืองพร้อมด้วยตำรวจทราบเหตุแล้วกลับพูดว่า “เรื่องเล็ก ปีหนึ่งๆ มีคดีอย่างนี้กว่าสองพันราย” และก็ไม่มีการสืบสวนติดตามตัวคนร้าย ครั้นเมื่อโฆษกพรรคสหภูมิไปขอกำลังตำรวจมาอารักขา ก็ได้รับตอบจากผู้กำกับตำรวจว่า

“เสียใจ กำลังตำรวจไม่มี ขอให้คุ้มครองตัวเองเถิด” (สารเสรี ๒ กรกฎาคม) เมื่อถูกถามว่าเหตุใดไม่มีตำรวจมารักษาการณ์ ผู้กำกับ การตำรวจตอบว่า “วันนี้เจ้านายท่านมาจากกรุงเทพฯ ตำรวจไป รักษาความปลอดภัยให้ท่านหมด” (ไทรยวัน ๔ กรกฎาคม)

ข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ย่อมแสดงอยู่ในตัวเองอย่างเพียงพอ แล้ว ถึงความไม่แยแสของเจ้าหน้าที่ต่อความปลอดภัยในชีวิตของ ราษฎร และเมื่อเป็นเช่นนี้ประชาชนจะมีความรู้สึกขมขื่นอย่างไร รัฐบาลก็น่าจะนึกเห็นได้เกี่ยวกับคำตอบของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ที่ว่า เรื่องการทำร้ายกันถึงเลือดถึงเนื้อเป็นเรื่องเล็กน้อย ท่าน รัฐมนตรีประธานกรรมการสอบสวน ได้ตอบนักข่าวของ สารเสรี ว่า “ถ้าเจ้าหน้าที่พูดเช่นนั้น ก็ต้องเอาออกกัน”

ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องการทำร้ายร่างกายนั้น ตามรายงาน ข่าวของหนังสือพิมพ์หลายฉบับ เรื่องได้พาดพิงไปถึงบุคคลในวง เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองนั่นเอง

สารเสรี และไทรยวัน รายงานเกี่ยวกับเรื่องนี้มีใจความว่า หลังจากที่ชายคนหนึ่งได้เอาขวดน้ำปลาขว้างศีรษะคนรถของเลขา- ธิการพรรคสหภูมิหัวแตกเลือดโชมและขณะที่คนของฝ่ายสหภูมิ ถลันเข้าไปจะจับตัวผู้ขว้างก็มีชายอีกคนหนึ่งปรีเข้ามาขวางไว้พร้อม กับชักปืนที่เอวออกมา ทันใดนั้นโฆษกพรรคสหภูมิก็กระโดดเข้า คว่าข้อมือชายที่ถือปืนกดไว้ และร่นเข้าข้างฝา แล้วบังคับปลดปืน ชาวบ้านผู้หนึ่งได้เขียนหนังสือบอกกล่าวพวกพรรคสหภูมิว่า “คน ถือปืนคือปลัดเก็บ เป็นปลัดอำเภอ คนใช้ขวดน้ำปลาขว้างชื่อนาย ภาพ เป็นเสมียนสรรพากร” (สารเสรี ๒ กรกฎาคม) และเมื่อโฆษก พรรคสหภูมิบอกให้ตำรวจจับคนที่ชักปืน ตำรวจกลับตอบว่า “จับไม่ได้ ท่านคือปลัดเก็บ” (ไทรยวัน ๓ กรกฎาคม) เกี่ยวกับปลัดเก็บ หรือนายเก็บ จันทรแสงสี ปลัดอำเภอเมือง เขาให้คำชี้แจงแก่นัก

ข่าวของ **สยามนิกร** (๓ กรกฎาคม) ว่า เขาวิ่งไปจะระงับเหตุก็พอดี ถูกสารวัตรทหารลือคคอส่งให้ตำรวจท้องที่ เขาว่าที่พวกปืนเข้าไปก็ เพราะมีหน้าที่รักษาการณ์ และในที่สุดเขาก็ยอมมอบปืนให้แก่ ตำรวจโดยดี ในคำตอบที่ปลัดเก็บตอบนักข่าวของ **ไทรยวัน** (๓ กรกฎาคม) นั้น เขาหลงทำยว่า “คนอย่างผมถ้าจะทำไม่จำเป็นจะ ดีหัวหรือครับ มันเล็กเกินไป”

เรานำข้อเท็จจริงแห่งพฤติการณ์และถ้อยคำของเจ้าหน้าที่ผู้ รักษาความสงบของบ้านเมืองมาเสนอไว้ตามสมควร เพื่อผู้เป็นใหญ่ ในบ้านเมืองจะได้ลองพิจารณาดูเองว่า ทำที่และความรู้สึกนี้กคิดต่อ การปฏิบัติหน้าที่รับใช้ประชาชนของท่านข้าราชการเหล่านี้ มีอยู่ อย่างไร ความสำนึกในความรับผิดชอบ และความซื่อตรงต่อหน้าที่ ของข้าราชการเหล่านี้มีอยู่ในขนาดไหน และเบื้องหน้าข้อเท็จจริง ดังกล่าวนี ถ้าประชาชนจะสิ้นความเชื่อถือไว้วางใจในเจ้าหน้าที่ของ บ้านเมืองและดำเนินคดียื่นข้าราชการของประเทศตลอดจนรัฐบาล แล้ว จะนับว่าเรามีเหตุผลหรือไม่? จะนับว่าเรามีความชอบธรรม หรือไม่ที่จะคิดเห็นและกล่าวคำติเตียนเช่นนั้น? จะนับว่าเราใส่ร้าย ทางราชการ และคิดร้ายต่อรัฐบาลหรือ? เราขอมอบเรื่องนี้ให้รัฐบาล ไปตรึกตรองหาคำตอบเอาเอง

ถ้ารัฐบาลจะต้องการฟังความเห็นของหนังสือพิมพ์ประกอบ เราขอคัดมาเสนอไว้สักสองราย **พิมพ์ไทย** (๔ กรกฎาคม) กล่าวว่า “ข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้้นย่อมหมาหมายถึงว่าสมรรถภาพในการปกครอง ท้องถิ่นนั้น มิได้ให้ความคุ้มครองป้องกันเพื่อความปลอดภัยแก่ผู้ใด เลย” และ **ไทรยวัน** (๔ กรกฎาคม) กล่าวว่า “เจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่อำเภอ เขาเป็นที่พึ่งไม่ได้เสียเลย... บ้านเมืองของเรา ปราศจากข้อแปะของกฎหมายโดยแท้แล้ว”

ในการเลือกตั้งครั้งนี้ นอกจากจะมีพฤติการณ์หลายอย่าง

ส่อไปในทางที่ว่า เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองของจังหวัดนั้นได้นำตนเข้ามาเป็นฝักเป็นฝ่ายสนับสนุนผู้รับเลือกที่เป็นฝ่ายรัฐบาลแล้ว ก็ยังมีพฤติกรรมอื่นๆ อีกที่แสดงว่าได้มีการใช้วิธีการอันไม่สุจริตและไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อที่จะเอาชนะกันดังที่หนังสือพิมพ์ต่างๆ ได้รายงานไว้แล้ว และก็เป็นวิธีการเก่าที่รู้จักกันดีในสมัยการเลือกตั้งเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ การที่มีสารวัตรทหารบก และทหารเรือเข้าไปรักษาการณ์ในระหว่างการเลือกตั้งนั้น ก็แสดงถึงความหย่อนสมรรถภาพของเจ้าหน้าที่ของจังหวัดที่จะรักษาการณ์ให้เป็นไปโดยเรียบร้อย ยิ่งไปกว่านั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝ่ายรัฐบาล ซึ่งสนับสนุนฝ่ายตนก็ยังไปแสดงความประพฤติก่อการพุดจาที่มีผลเป็นการเพิ่มความเสียหายให้แก่ฝ่ายรัฐบาลยิ่งขึ้น เป็นต้น สส. สมศักดิ์ ชมจันทร์ แห่งอยุธยา พกปืนขึ้นไปปราศรัย และทิ้งท้ายว่า “จะเอาอย่างไรก็เอา” สส. สมศักดิ์ สมบูรณ์ทรัพย์ แห่งราชบุรี ชยัปเดติวให้ปืนด้ามगाโผล่ด้ามด้วยคามโมโห (ไทรายวัน ๒ กรกฎาคม) และ สส. แห่งราชบุรี ยังได้ร้องด่าประชาชนด้วยถ้อยคำหยาบคาย เช่นว่า “โง่แกมหยิ่ง” และ “โง่เหมือนควาย” (สยามนิกร ๒ กรกฎาคม) นี่เป็นวิธีการหาคะแนนเสียงของสมาชิกฝ่ายรัฐบาล อันยากที่ผู้ใดจะมาทำลายประวัติการณ์ได้

เพราะฉะนั้น ยังจะควรเป็นที่แปลกใจอันใดหรือเมื่อชาวเมืองสมุทรสาครไม่ต้อนรับผู้ปราศรัยของฝ่ายรัฐบาล และขับไล่ไสส่งให้ลงจากเวทีไป?

ยังจะควรเป็นที่แปลกใจแก่รัฐบาลหรือ เมื่อรายงานข่าวเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่สมุทรสาคร ในหนังสือพิมพ์ต่างๆ เป็นไปในทางที่ไม่น่าชื่นชม และก่อความเสียหายแก่รัฐบาล? ใครเป็นผู้ก่อความเสียหายแก่รัฐบาล? หนังสือพิมพ์เป็นผู้ก่อหรือ?

ความตั้งหน้าแต่จะเอาชนะ เพื่อที่จะได้ที่นั่งในสภาเพิ่มขึ้น

โดยไม่คำนึงถึงที่นั่งในหัวใจของประชาชนนั้น เป็นชัยชนะที่ไม่มี
ความหมาย และเป็นชัยชนะที่ปราศจากคุณ

๕ กรกฎาคม ๒๕๐๐

หนังสือพิมพ์ *สยามนิกร* และ *ไทรยวัน* (๕ กรกฎาคม) ได้รายงานว่ ในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ ได้มีการพิจารณาถึงเรื่องความรู้สึกของประชาชนทั่วๆ ไป ที่มีต่อรัฐบาลในขณะนี้ และได้มีการพิจารณากันถึงข้อเสนอของรัฐมนตรี สวัสดิ์ คำประกอบที่แสดงข้อสังเกตว่า “ขณะนี้ประชาชนเริ่มจะหันหลังให้แกรัฐบาลมากเข้าทุกที” มีการโจมตีรัฐบาลในหน้าหนังสือพิมพ์ทุกวัน และประชาชนก็เชื่อหนังสือพิมพ์ และประชาชนก็หันหลังให้รัฐบาล นายเบอนาร์ด คาลปี ผู้แทน *นิวยอร์ก ไทมส์* ก็ได้แสดงข้อสังเกตของเขาไว้ในทำนองเดียวกันนี้ในกรณีของสหรัฐอเมริกาว่า “แทบจะไม่มีวันไหนเลยที่อเมริกาจะไม่ถูกวิพากษ์หรือโจมตีจากบทนำของหนังสือพิมพ์ไทยในกรุงเทพฯ” ท่านนายกรัฐมนตรีเอง ก็ได้ยอมรับว่า “ขณะนี้ สังเกตดูประชาชนเชื่อถือหนังสือพิมพ์มาก รัฐบาลจะพูดว่าอะไร ประชาชนไม่ค่อยเชื่อ และเลื่อมใส”

รายงานของหนังสือพิมพ์กล่าวว่า รัฐมนตรีช่วยว่าการสาธารณสุขเสนอว่า รัฐบาลควรจะปรับปรุงตัวให้สามารถเข้ากันได้กับหนังสือพิมพ์ และนายกรัฐมนตรีก็เห็นชอบตามนั้น และได้มอบให้รัฐมนตรีผู้เสนอรวบรวมข้อเท็จจริงที่ว่า เหตุใดประชาชนจึงไม่ชอบรัฐบาล และรัฐบาลควรจะปรับปรุงตัวเองอย่างไร นายกรัฐมนตรีกล่าวว่า พร้อมทั้งจะปฏิบัติตามข้อเสนอแนะ

การที่ในที่สุดนายกรัฐมนตรีก็ได้ยอมรับรู้ความเป็นจริงอันคมชัดในใจด้วยดีนั้น นับว่าเป็นข้อที่น่าชื่นชมยิ่ง นี่เป็นการเริ่มต้นที่

ถูกต้องในอันจะกู้ฐานะของรัฐบาลที่ชวตเซไปอย่างนำวิตก แล้วปัญหาต่อไปที่เป็นข้อใหญ่ๆ มีอยู่สองข้อ คือการค้นหาเหตุที่ประชาชนไม่ชอบรัฐบาลนั้น จะต้องค้นหาเหตุที่เป็นเหตุใหญ่ และสำคัญให้ถูกต้อง ประการหนึ่ง เมื่อทราบเหตุ และทางที่จะพึงปฏิบัติเพื่อลบล้างความไม่พอใจของประชาชน แล้วก็ต้องลงมือปฏิบัติกันอย่างตรงไปตรงมาและอย่างจริงจังโดยไม่ชักช้าอีกประการหนึ่ง

แท้จริงการที่จะค้นหาเหตุแห่งความไม่พอใจของประชาชนนั้น เป็นของไม่ยาก เพราะว่าบรรดาหนังสือพิมพ์ที่แทนปากเสียงของประชาชน ได้นำความรู้สึกและความคิดเห็นของประชาชนออกเปิดเผยเป็นประจำอยู่แล้ว ยังต้องการแต่ความจริงใจ และความกล้าหาญที่จะกำหนดประเด็นความคิดเห็นของประชาชนที่มีน้ำหนัก และลำดับความสำคัญของความคิดเห็นเหล่านั้นให้ถูกต้องตามความเป็นจริงเท่านั้น

ท่านรัฐมนตรีผู้เสนอเรื่องอันควรแก่การชมเชยนี้ ได้กล่าวถึงเรื่องความเข้าใจผิดระหว่างรัฐบาลกับประชาชนอันสืบเนื่องมาจากการฟังข่าวคลาดเคลื่อน โดยที่หนังสือพิมพ์ไม่อาจได้รับข่าวที่ถูกต้องจากทางราชการ (*พิมพ์ไทย* ๘ กรกฎาคม) การลงพิมพ์ข่าวคลาดเคลื่อนของหนังสือพิมพ์อาจมีได้ และก็สมควรที่จะปรับปรุงการติดต่อให้ข่าวแก่หนังสือพิมพ์ของทางราชการให้ดีขึ้น ดังที่รัฐมนตรีได้เสนอ แต่ข้อนี้มีสาเหตุอันสำคัญที่ก่อให้เกิดความไม่พอใจของประชาชนต่อรัฐบาลที่เป็นไปอย่างกว้างขวางในขณะนี้ ในบางเรื่องบางราย ความไม่พอใจของประชาชนอาจเกิดจากความเข้าใจผิด แต่ในส่วนใหญ่ มิใช่เกิดจากความเข้าใจผิดของประชาชน หากเกิดจากรัฐบาลไม่ยอมเข้าใจสิ่งที่เป็นการเรียกร้องต้องการของประชาชน เกิดจากความบิดพลิ้ว และบิดเบือนของรัฐบาลต่อความต้องการของประชาชน เกิดจากความถือดีของรัฐบาลที่จะฝืนมติ

มหาชนในเรื่องต่างๆ ที่ได้แสดงออกอย่างชัดเจน และได้ปฏิเสธมติมหาชนเอาดีๆ ในกรณีเหล่านี้ ย่อมไม่เกี่ยวกับความเข้าใจผิดของประชาชนอันเกิดแต่การฟังข่าวคลาดเคลื่อนแต่อย่างใด

อย่างไรก็ดี เราเข้าใจว่าท่านผู้เสนอก็คงจะเข้าใจในภาวการณ์ตามความเป็นจริงได้ดี และคงจะไม่ถือเอาเรื่องความเข้าใจผิดของประชาชนที่อาจเกิดขึ้นเป็นบางมีอบางคราวเป็นเหตุสำคัญของเรื่องนี้ เพราะว่าในโอกาสต่อมา ท่านผู้เสนอก็คงได้เปิดเผยความดำริที่ตีบน้าออกไปอีกชั้นหนึ่ง คือการขอรับความคิดเห็นและคำแนะนำจากหนังสือพิมพ์ทั่วไป รัฐมนตรีช่วยว่าการสาธารณสุขกล่าว

ว่า “ขณะนี้เสียงของหนังสือพิมพ์ส่วนมาก ใครเห็นรัฐบาลเปลี่ยนนโยบายเสียใหม่ และจอมพลก็สนใจอยู่” (ไทรายวัน ๑๐ กรกฎาคม) เมื่อท่านผู้เสนอได้ก้าวเข้ามาถึงขั้นที่จะรับเอาความเห็นของประชาชนไปพิจารณา ในการกำหนดนโยบายเสียใหม่ ให้สอดคล้องกับความเรียกร้องต้องการของประชาชนแล้ว ก็นับว่าท่านได้ก้าวมาถึงเหตุที่สำคัญแล้ว

ได้มีผู้ให้คำเตือนแก่รัฐบาลหลายครั้งแล้วว่า รัฐบาลจะต้องเผชิญกับความจริง อันหมายถึงความจริงในเรื่องความต้องการของประชาชน และความจริงในเรื่องผลประโยชน์ของประเทศและประชาชนไทย แต่เมื่อรัฐบาลได้ปิดตาต่อความจริง ได้ปฏิเสธความต้องการของประชาชนครั้งเมื่อมติของมหาชนคนไทยขัดแย้งกับผลประโยชน์ของมหาอำนาจต่างชาติ และรัฐบาลจะต้องเลือกเอาข้างหนึ่ง รัฐบาลกลับผละไปจากมหาชนคนไทย และเลือกเอาข้างปรนนิบัติผลประโยชน์ของมหาอำนาจต่างชาติ เมื่อรัฐบาลได้ทอดทิ้งประชาชนเสียแล้วเช่นนี้ รัฐบาลจะหวังให้ประชาชนไปพอใจรัฐบาลได้อย่างไร นี่เป็นเหตุผลที่เห็นได้ง่ายๆ ข้อหนึ่ง เพราะฉะนั้นทางแก้ที่เห็นได้ง่ายๆ เช่นเดียวกันก็คือ รัฐบาลต้องหันเข้าหาประ-

ชาชน ต้องกลับมาอยู่กับประชาชน ต้องศึกษาความต้องการ และปฏิบัติตามความต้องการของประชาชน ถ้ารัฐบาลไม่นำตนมาผูกพันไว้กับประชาชนแล้ว รัฐบาลก็ไม่ควรที่จะแปลกใจว่า เหตุใดประชาชนจึงไม่ชอบรัฐบาล

สิ่งที่ประชาชนเรียกร้องให้รัฐบาลปฏิบัตินั้น อาจจะแยกออกเป็นเรื่องใหญ่ๆ ได้สามเรื่อง ได้แก่

๑. การปรับปรุงนโยบายต่างประเทศเสียใหม่ ในเรื่องนี้ประชาชนเรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินนโยบายที่เป็นอิสระไม่ผูกพันตนไว้กับฝ่ายใด ไม่เดินตามหลังมหาอำนาจใด ให้ถอนตนออกจากสนธิสัญญาซีโอโต้ และสัญญาทางการทหารกับสหรัฐ และพันธะทั้งปวงที่ส่งเสริมให้ต่างชาติมีอิทธิพลในวงราชการของเรา ประชาชนเรียกร้องให้รัฐบาลเจริญสัมพันธไมตรีกับทุกประเทศ โดยไม่มีการจำกัดแบ่งแยก และรับนับถือหลักการอยู่ร่วมกันโดยสันติอย่างชัดแจ้ง

๒. การปฏิบัติตามหลักการประชาธิปไตย ในเรื่องนี้ ประชาชนเรียกร้องให้รัฐบาลชำระและเลิกล้มกฎหมายที่ไม่เป็นประชาธิปไตยทั้งปวง อาทิกฎหมายป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ กฎหมายการพิมพ์ และบทบัญญัติบางบทในประมวลกฎหมายอาญา โดยเฉพาะกฎหมายคอมมิวนิสต์ ซึ่งปรากฏผลจากการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่แล้วว่า เป็นกฎหมายที่กดขี่คุกคามเสรีภาพของประชาชนอย่างร้ายแรงเป็นประวัติการณ์ ดังนั้นจึงเป็นกฎหมายที่ถูกเรียกให้ยกเลิกจากประชาชนอย่างกว้างขวาง และหนักแน่นยิ่งกว่าเรื่องใดๆ เพื่อให้ประเทศดำเนินเข้าสู่วิถีประชาธิปไตยโดยสมบูรณ์ ประชาชนได้เรียกร้องให้เลิกสมาชิกประเภทสอง ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้เคยรับรองมติมหาชนในเรื่องนี้ไว้แล้ว ก่อนหน้าที่จะมีการเลือกตั้งทั่วไป และประชาชนได้เรียกร้องให้รัฐบาลปฏิบัติตนให้

ถูกต้องตามหลักการ และธรรมเนียมของประชาธิปไตยในกรณีทั่วไป
ไปโดยเคร่งครัด

๓. การบริหารราชการด้วยความสุจริต ด้วยความเคารพ
กฎหมายและศีลธรรม ในเรื่องนี้ประชาชนได้แสดงการตำหนิติเตียน
ไว้มากเกี่ยวกับการบริหารราชการที่ขาดความสุจริต ไร้ศีลธรรม และ
ใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบด้วยกฎหมาย และในทางบังคับกดขี่ผู้
อยู่ใต้บังคับบัญชาและราษฎร เช่นการใช้อำนาจในตำแหน่งราชการ
เข้าแทรกแซงในการเลือกตั้ง การบังคับกะเกณฑ์ให้ข้าราชการได้
บังคับบัญชากระทำตามประสงค์ของผู้เป็นใหญ่ในราชการ เช่นการ
บังคับกะเกณฑ์ให้ข้าราชการตามหัวเมืองอ่านหนังสือพิมพ์ที่บุคคล
ในคณะรัฐบาลมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ด้วยซึ่งกำลังเป็นเรื่องอื้อฉาวที่จะนำ
ความเสียหายมาสู่รัฐบาลอีกทางหนึ่ง

ความเรียกร้องต้องการของประชาชนในเรื่องทั้งสามนี้ ซึ่ง
เป็นที่ปรากฏแก่การรู้เห็นของรัฐบาลอยู่แล้ว ถ้ารัฐบาลจะนำไป
พิจารณาศึกษาอย่างจริงจัง และลงมือปฏิบัติโดยไม่ชักช้าแล้ว
รัฐบาลก็จะเรียกร้องความเชื่อถือจากประชาชนกลับคืนมาได้

ความสำเร็จของเรื่องทั้งหมดนี้ย่อมขึ้นอยู่กับความกล้าหาญ
ทางใจ และน้ำใสใจจริงของรัฐบาลที่จะเคารพและปฏิบัติตามมติ
มหาชน ผลงานของรัฐมนตรีช่วยว่าการสาธารณสุขที่จะนำเสนอต่อ
นายกรัฐมนตรี จะเป็นเครื่องพิสูจน์ว่า ท่านนายกรัฐมนตรีพร้อมด้วย
คณะของท่าน จะมีความตั้งใจและความจริงใจเพียงใด ที่จะกลับมา
อยู่กับประชาชนเพื่อนร่วมชาติของท่าน

อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ ได้แถลงต่อที่ประชุมหนังสือพิมพ์ เมื่อวันที่ ๑๕ ว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้บริษัทไทยโทรทัศน์เชิญ หัวหน้าพรรคการเมืองต่างๆ ที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มาแถลงนโยบายของพรรคทางวิทยุโทรภาพและจะออกเป็นข่าวทางวิทยุของกรมประชาสัมพันธ์ด้วย และอธิบดีได้กล่าวเสริมว่า “เป็นการเชื่อเชิญของฝ่ายรัฐบาล เพื่อประโยชน์ของพรรคการเมืองทุกพรรค และเพื่อความเป็นประชาธิปไตยโดยสมบูรณ์” ชาวไทย (๑๖ กรกฎาคม)

การที่รัฐบาลมีความดำริเช่นนี้ก็เป็นที่น่ายินดี ส่วนข้อที่อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์กล่าวว่า “เพื่อความเป็นประชาธิปไตยโดยสมบูรณ์” นั้น เป็นข้อที่ควรจะนำมาพิจารณาต่อไป ท่านอธิบดีคงจะมีได้หมายความว่า ประเทศไทยจะถึงซึ่งความเป็นประชาธิปไตยโดยสมบูรณ์ขึ้นมา ด้วยการที่รัฐบาลได้ขยับที่ให้แก่พรรคการเมืองต่างๆ สักนิดหน่อย เพื่อที่พรรคการเมืองเหล่านั้นจะติดต่อกับประชาชนได้ทางวิทยุกระจายเสียง แท้จริงนั้นก็มีกิจสำคัญอีกมากที่จะพึงกระทำ เช่นการเลิกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทสอง และการเลิกกฎหมายที่ไม่เป็นประชาธิปไตย และยังมีหนทางอีกมิใช่น้อยที่จะต้องเดินต่อไป ก่อนที่จะไปถึงประชาธิปไตยโดยสมบูรณ์ อย่างไรก็ตาม เมื่อทางรัฐบาลได้เอ่ยถึงความขวนขวาย “เพื่อความเป็นประชาธิปไตยโดยสมบูรณ์” ขึ้นแล้ว เราจึงขอเชิญให้รัฐบาลและเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ได้พิจารณาเหตุการณ์ต่อไปนี้ ที่

วงการรัฐบาลอาจจะเห็นเป็นเรื่องเล็กน้อยว่า มันเป็นเครื่องส่งเสริมหรือเป็นเครื่องขัดขวางการไปสู่ประชาธิปไตยโดยสมบูรณ์อย่างไร

หนังสือพิมพ์ *สารเสรี* ฉบับวันที่ ๑๙ และ ๑๒ กรกฎาคม ได้เสนอจดหมายของผู้อ่านสองฉบับ ฉบับหนึ่งมาจากครูในอำเภอ Mukdahan จังหวัดนครพนม ร้องทุกข์ว่าได้มีคำสั่งของแผนกศึกษาธิการอำเภอ เรียกให้ครูในท้องที่อำเภอ Mukdahan โรงเรียนละหนึ่งคนไปประชุม ณ ที่ว่าการอำเภอ และได้ใช้วิธี “ขอร้องแกมบังคับ” ให้โรงเรียนทุกโรงเรียนรับหนังสือพิมพ์ตามที่แผนกศึกษาธิการอำเภอ ได้ระบุชื่อให้ ศึกษาธิการซึ่งเป็นประธานในที่ประชุมจะรับผิดชอบให้เอเยนต์ส่งให้เรียบร้อย ครูผู้ร้องทุกข์กล่าวว่า การประชุมด้วยเรื่องนี้ “เป็นการบังคับจิตใจของคณะครู” และว่า “หากจะไม่รับหรือก็อาจจะเป็นภัยแก่ตัวเองในปลายปี ด้วยการพิจารณาความดีความชอบ” และรำพันว่าเป็นเรื่องเสมือนน้ำท่วมปาก “ไม่มีอิสระในความคิด ไม่มีเสรีภาพในตัวเอง” บางคนถึงกับบ่นว่า “เล่นบีบบังคับไม่น้อยกว่าเผด็จการ บังคับจนการซื้อหนังสือพิมพ์ จะให้เรียกว่ารัฐบาลนี้ปกครองกันด้วยลัทธิอะไรดี”

อีกฉบับหนึ่งเป็นจดหมายของผู้ใหญ่บ้านแห่งภูเวียง จังหวัดขอนแก่น เขียนเล่ามาว่า นายอำเภอภูเวียงได้เรียกประชุมครูประชาชน ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และนายอำเภอ ได้แจ้งให้บุคคลเหล่านั้นรับหนังสือพิมพ์ โดยนายอำเภอระบุชื่อหนังสือพิมพ์ให้ห้าฉบับ และให้แต่ละคนเลือกรับหนึ่งฉบับ ผู้ใหญ่บ้านร้องว่า ตัวเขามีเงินเดือนเพียง ๗๕ บาท แต่จะต้องหักเอาไปรับหนังสือพิมพ์เสียเดือนละ ๑๔.๕๐ บาท ก็เป็นที่เดือดร้อน นายอำเภอแนะนำว่าให้ไปเรียกราษฎรในหมู่บ้านฝ่ายครูประชาชนก็ต้องไปเรียรจากพวกนักเรียน ผู้ใหญ่บ้านกล่าวว่า “ผมจะไปเรียรชาวบ้านก็ไม่เห็นเหมาะสม เพราะประชาชนก็กำลังทุกข์ยากอย่างแสนเข็ญ” และกล่าวต่อไปว่า “นาย

อำเภอกว่าให้ราษฎรได้ดูหนังสือพิมพ์ ประเทศชาติจึงจะเจริญขึ้น แต่ผมอยากทราบว่า หนังสือพิมพ์ทั้งห้าฉบับนี้เป็นของใคร จะเป็นของประชาชนหรือเป็นของนักการเมือง” และเขามองดูพฤติการณ์เช่นนั้นว่าเป็นการ “บังคับให้ประชาชนรับหนังสือพิมพ์”

จดหมายทั้งสองฉบับนี้ ได้เขียนมาอย่างมีเหตุผลและน่าเห็นใจ และเราก็ใครจะให้ท่านผู้เป็นใหญ่ในราชการได้เรียกหนังสือพิมพ์ที่ลงพิมพ์จดหมายทั้งสองฉบับนี้มาอ่านดูด้วยตนเอง ท่านจะเห็นว่า คนเหล่านี้แม้จะเป็นคนเล็กน้อย เขาก็มิได้กินเกลือ เมื่อนายอำเภอนำมาให้ไปเรียไรเงินจากชาวบ้านนั้น เขามองเห็นความจริงได้แจ่มแจ้งกว่านายอำเภอเสียอีก เมื่อเขากล่าวว่า “ประชาชนก็กำลังทุกข์ยากอย่างแสนเข็ญ” เราหวังว่าความรู้สึกของคนเล็กน้อยในชนบทบ้านนอก ที่แสดงออกมาในจดหมายสองฉบับ ดังที่ได้ตัดตอนนำมาเสนอไว้ข้างต้นนี้ จะเป็นเครื่องเตือนสติรัฐบาลได้บ้างว่า การดำเนินการอย่างไม่เปิดเผยที่จะบังคับกะเกณฑ์ครูประชาบาล กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ให้รับหนังสือพิมพ์ที่ได้คัดเลือกกันมาเสร็จสรรพแล้วนั้น ได้ทำให้บุคคลเหล่านั้นมีความรู้สึกอย่างไรในรัฐบาล และความรู้สึกเช่นนั้นเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่รัฐบาลเพียงใด ทั้งรัฐบาลก็ไม่ควรจะปลอบใจตนเองด้วยการอนุমানเอาว่าความรู้สึกเช่นนั้นคงจะจำกัดอยู่ในวงแคบๆ

พฤติการณ์เช่นนี้เป็นที่เข้าใจว่า ได้ปรากฏแพร่หลายไปในหลายจังหวัด เพราะฉะนั้นนอกจากในจังหวัดทั้งสองดังกล่าวแล้ว ยังมีรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์กล่าวถึงพฤติการณ์เช่นนี้ในจังหวัดอื่นๆ อีก ดังจะได้นำมาแสดงเพิ่มเติมอีกสองราย **ไทรรายวัน** (๒๑ มิถุนายน) รายงานจากคำแถลงของ สส. วิกรานต์ โชติสวัสดิ์ แห่งสกลนคร ผู้ซึ่งเพิ่งเดินทางกลับจากสกลนครว่า “ครูประชาบาลและข้าราชการชั้นผู้น้อยได้ถูกผู้ใหญ่ในจังหวัดสกลนครห้ามอ่านหนังสือ

พิมพ์ฝ่ายค้าน และให้อ่านเฉพาะหนังสือพิมพ์ที่สนับสนุนรัฐบาล และให้ติดต่อบอกรับกับนายอำเภอเมือง”

สารเสรี (๓ กรกฎาคม) ได้รับรายงานจากผู้สื่อข่าวประจำจังหวัดพิจิตรว่า ศึกษาศึกษาธิการจังหวัดได้เรียกประชุมครูใหญ่ทุกโรงเรียน เพื่อชี้แจงข้อราชการ มีข้อราชการข้อหนึ่งที่เขียนไว้บนกระดานดำ ว่า “รัฐบาลมีนโยบายให้โรงเรียนทุกโรงเรียนรับหนังสือพิมพ์ทุกแห่ง โดยบอกรับเป็นปี ให้อำเภอจัดเจ้าหน้าที่คอยส่งให้โรงเรียนได้อ่านเป็นรายวัน เพื่อหาความรู้เพิ่มเติม” ศึกษาศึกษาธิการจังหวัดพิจิตรแจ้งแก่ที่ประชุมครูว่า ได้รับคำสั่งมาจากผู้ใหญ่ของจังหวัด พร้อมด้วยคำแนะนำว่า ควรรับหนังสือพิมพ์ที่เป็นฝ่ายรัฐบาล ผู้ที่ไม่ยอมรับขอให้แจ้งให้ทราบ ถ้าไม่แจ้งทางอำเภอจะถือว่ายินดียิ่ง ถ้าเงินไม่มีให้ครูทุกคนเฉลี่ยกันออก สารเสรี รายงานว่า ครูใหญ่ทั้งหลายต่างแสดงความประหลาดใจที่ถูกแนะนำเชิงบังคับเช่นนั้น และครูบางคนได้วิจารณ์ว่า “เสรีภาพที่จะเลือกอ่านหนังสือพิมพ์ ก็ต้องถูกรีดรอนด้วยหรือ...การกดขี่บังคับแบบนี้ช่างไม่ผิดกับการปกครองในระบบเผด็จการเลย”

เกี่ยวกับการแนะนำเชิงบังคับ ให้ข้าราชการชั้นผู้น้อยในจังหวัดต่างๆ อ่านหนังสือพิมพ์ที่ทางราชการระบุให้อ่าน และมีให้อ่านหนังสือพิมพ์ที่วิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลนั้น พล. ท. ประภาส จารุเสถียร รัฐมนตรีช่วยว่าการมหาดไทย ได้ตอบนักข่าวของไทรยวัน (๑๗ กรกฎาคม) ว่า “มหาดไทยไม่เคยมีคำสั่งห้ามข้าราชการอ่านหนังสือพิมพ์ฝ่ายค้านเลย” อย่างไรก็ตาม เมื่อได้มีพฤติการณ์ดังที่เราได้นำมาประมวลไว้ข้างต้นเกิดขึ้นแล้ว ก็เป็นการแน่นอนว่า จะต้องมีการสั่งหรือคำแนะนำไปจากราชการส่วนกลาง ที่ใดที่หนึ่ง การสอบสวนเพื่อหาที่มาของเรื่องนี้เป็นของที่ทำได้ไม่ยาก เพราะข้าราชการที่ไปทำการกะเกณฑ์บังคับแก่ข้าราชการผู้

น้อย ก็ถูกระบุตัวไว้ในข่าวแล้ว และพยานผู้รู้เห็นในเรื่องนี้ก็มิจำนวนมาก มิใช่น้อย

พฤติกรรมเช่นนี้ เป็นการคุกคามทำลายเสรีภาพส่วนบุคคล เป็นการแทรกสอดโดยพลการในความเป็นอยู่ส่วนตัวของเขา แม้ผู้บังคับบัญชาในราชการก็มิได้มีอำนาจอันชอบด้วยกฎหมาย ที่จะเข้าไปแทรกสอดผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ในเรื่องที่เขาจะอ่านหรือไม่ อ่านหนังสือพิมพ์ฉบับใด เมื่อหนังสือพิมพ์ได้เปิดเผยพฤติกรรมเรื่องนี้ ติดต่อกันมาหลายครั้งแล้ว รัฐบาลก็ไม่ควรจะทำเป็นทองไม่รู้ร้อน ความเฉยเมยของรัฐบาล จะไม่มีทางให้คนแปลเป็นอย่างอื่นไปได้ นอกจากจะต้องเข้าใจว่า รัฐบาลมีส่วนรู้เห็นเป็นใจในเรื่องนี้ หรืออย่างน้อยก็มีความยินดีที่จะได้รับประโยชน์จากการกระทำ อันพึงรังเกียจเช่นนี้

อนึ่งเราขอถือโอกาสนี้ เสนอเรื่องการใช้ตำแหน่งในราชการ ขู่เชิญบังคับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ให้รัฐบาลพิจารณาสอบสวน และ แกลงผลของการพิจารณาสอบสวนให้ประชาชนได้ทราบ อีกรายหนึ่ง **สยามนิกร** (๕ กรกฎาคม) และ **สารเสรี** (๑๑ กรกฎาคม) รายงานว่าในคดีที่นายสุเทพ เทพสิทธิ์า และ สส. กลิ่น ปลั่งนิล แห่งอุบล เป็นโจทก์ฟ้องนายสถิตย์ จิตตยะโสธร ต่อศาลจังหวัดอุบลราชธานี ว่า จำเลยได้ใช้อำนาจหน้าที่ในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ ทำการ บังคับขู่เชิญ ให้พวกครูช่วยเหลื่อหาเสียงให้พรรคเสรีมนังคศิลา ในการเลือกตั้งเมื่อเดือนกุมภาพันธ์นั้น เมื่อถึงวันนัดสืบพยาน โจทก์ ๑๒ ปาก ซึ่งเป็นครูประจำบาล ไม่ยอมเข้าเบิกความเป็นพยาน โดย แจ้งกับโจทก์ นายเสนอ นาระคล ศึกษาธิการจังหวัด ได้เรียกไปขู่ ว่า ถ้าครูคนไหนไปเบิกความเป็นพยานให้แก่โจทก์แล้ว ก็จะต้องย้ายไป ประจำท้องถื่นกันดาร และจะไม่พิจารณาเลื่อนเงินเดือนประจำปีให้ นี้ก็เป็นเรื่องขู่เชิญบังคับผู้น้อยที่อยู่ใต้บังคับบัญชาอีกรายหนึ่ง ที่มัก

ลอบกระทำกันเนื่องๆ ตามหัวเมือง เพื่อแสดงความภักดี และเพื่อ
รักษาผลประโยชน์ของคณะรัฐบาลในทางที่มีชอบ พฤติการณ์เช่นนี้
ถ้ารัฐบาลไม่ทำความปลงใจที่จะยุติและชำระให้ขาวสะอาดแล้ว ก็มี
แต่จะนำรัฐบาลให้จมลึกลงไปในความเสื่อมศรัทธาของประชาชน
จนอาจเป็นการยากที่จะกลับถอนตัวขึ้นมาได้

ควรจะเป็นที่เข้าใจกันเสียที่ว่า การขู่เข็ญบังคับกันเช่นนี้
เป็นของที่พ้นสมัยแล้ว เป็นของที่หมดเวลาที่จะกระทำกันอีกแล้ว
ความผิดร้ายเช่นนี้จะเดินกรายหัวประชาชนอยู่ตลอดเวลาหาได้ไม่

๑๙ กรกฎาคม ๒๕๐๐

เท่าที่จะอ่านได้จากรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ เรา รู้สึกว่า ท่านนายกรัฐมนตรีมีอารมณ์อันแจ่มใส และเป็นกุศลในระหว่างที่ท่านให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์เมื่อวันที่ ๒๓ ในวันนั้น ท่านได้กล่าวถ้อยคำอันสุนทรต่อฝ่ายค้านและหนังสือพิมพ์ ซึ่งท่านเคยกินแค้นและแคลงใจ ท่านได้ตอบปัญหาหลายข้อด้วยการยอมรับรู้ความจริง และความต้องการของมหาชน ท่านได้แสดงความพร้อมเพรียงที่จะหันหน้าให้หนังสือพิมพ์ ท่านได้กล่าวถึงการให้สัมภาษณ์ของฝ่ายค้านด้วยความเห็นอกเห็นใจและเป็นธรรม (ไทรรายวัน ๒๔ กรกฎาคม) ท่านนายกรัฐมนตรีย่อมได้รับผลตามเมล็ดพันธุ์พืชที่ท่านได้หว่านลงไป

ในการตอบข้อถามของหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับเรื่องที่นักศึกษาไทยจะไปร่วมชุมนุมในงานฉลองเยาวชนและนักศึกษาแห่งโลกครั้งที่หก ณ กรุงมอสโกนั้น นายกรัฐมนตรีได้แสดงความพร้อมเพรียงที่จะอนุมัติให้นักศึกษาเดินทางไปได้ในเมื่อสหรัฐอเมริกา ก็ยอมให้เยาวชนอเมริกันไปร่วมชุมนุมได้ตั้งสองสามร้อยคน และเมื่ออนุญาตให้นักศึกษาเดินทางไปสหภาพโซเวียตได้แล้ว รัฐบาลก็จะเปิดโอกาสให้นักหนังสือพิมพ์ออกไปศึกษาสถานการณ์ และภาวะการณ์ในสหภาพโซเวียตเช่นกัน ส่วนในกรณีสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้น หากสหรัฐอเมริกา ยอมผ่อนผันให้นักหนังสือพิมพ์ของเขาเดินทางไปประเทศจีนได้ นายกรัฐมนตรีก็จะยินยอมให้นักหนังสือพิมพ์ไทยออกไปศึกษาสังเกตภาวะการณ์ในประเทศจีนได้เช่นกัน (สยามนิกร

๒๔ กรกฎาคม)

ไม่เป็นที่สงสัยเลยว่า การอนุญาตให้นักศึกษาไทยไปร่วม การชุมนุมที่กรุงมอสโกได้ และการแสดงความไม่ขัดข้องที่นัก หนังสือพิมพ์ไทยจะออกไปศึกษาสังเกตภาวะการณ์ในสหภาพ โซเวียตและสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้น ย่อมจะได้รับการต้อนรับ ด้วยความชื่นชมจากประชาชนทั่วไป และในการกระทำเช่นนี้ ก็ เท่ากับว่ารัฐบาลได้ปฏิบัติการไปตามคำเรียกร้องของประชาชน นั้นเอง แม้เงื่อนไขที่นายกรัฐมนตรีได้ตั้งไว้ว่า ต่อเมื่ออเมริกา อนุญาตให้คนของเขาไป เราก็จะอนุญาตให้คนของเราไป จะเป็น เงื่อนไขที่คนไทยจะยินดีด้วยไม่ได้

งานฉลองเยาวชนและนักศึกษาแห่งโลก ที่นักศึกษาจาก ประเทศของเรา จะได้ไปร่วมประชุมด้วยการอนุมัติของรัฐบาลเป็น ครั้งแรกนี้ เป็นงานฉลอง เพื่อสันติภาพและมิตรภาพ งานฉลอง เยาวชนและนักศึกษาแห่งโลกนี้ ได้เริ่มจัดขึ้นเป็นครั้งแรกใน พ.ศ. ๒๔๙๐ ณ กรุงปารีส และได้จัดให้มีขึ้นทุกๆ สองปีในนครหลวงของ ประเทศต่างๆ เราได้ทราบจากเอกสารของสำนักงานแถลงข่าว โซเวียตว่ามีองค์การเยาวชนนานาชาติต่างๆ กัน ตลอดจนจนส่วน ต่างๆ ของสังคมได้มาร่วมงานฉลอง ซึ่งได้กลายเป็นประเพณีอันน่า มหัศจรรย์ของงานฉลองนี้ ดังเช่นในงานฉลองครั้งที่สอง ณ กรุง บูดapest คณะผู้แทนอิตาลีที่มาร่วมงานฉลองประกอบด้วยคนงาน หนุ่มสาว ๖๐๐ คน นักศึกษาและพ่อค้า ๑๘๐ คน ผู้ประกอบวิชาชีพ อีสิระ ๑๕๐ คน ชาวนาและกรรมกรเกษตรกรรม ๑๒๐ คน ในบรรดา ผู้แทนเหล่านี้ประกอบด้วยผู้นิยมลัทธิการเมืองต่างๆ กัน มีทั้งชาว คอมมิวนิสต์ ชาวสังคมนิยม สมาชิกพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตย เสรี นิยม คริสเตียนประชาธิปไตย และพรรคอื่นๆ อีก ในงานฉลองครั้ง ที่สี่ที่กรุงคาเรสต์ มีการแสดงดนตรีชาติต่างๆ และระหว่างประเทศ

๕๕๔ ครั้ง การแสดงภาพยนตร์ ๑๕๖๘ ครั้ง ผู้เข้าชมการแสดงมีจำนวนกว่า ๓.๕ ล้านคน ในงานครั้งที่ห้าที่กรุงวอซอร์ มีผู้ส่งบทประพันธ์ประมาณ ๒,๗๖๐ รายจาก ๕๘ ประเทศเข้าประกวดชิงรางวัล เยาวชนโปแลนด์ได้มอบของขวัญกว่า ๒๖๗,๕๐๐ ชิ้นแก่ผู้เข้าร่วมงานฉลองจากประเทศอื่นๆ เยาวชนจากหลายประเทศได้จัดให้มีการแข่งขันรวบรวมลายมือชื่อ ในคำวิงวอนเรียกร้องให้ห้ามใช้อาวุธปรมาณูและไฮโดรเจน มีผู้แทนจากสหภาพอัฟริกาใต้หลายคนด้วยความกลัวตำรวจจะรังแก ได้เดินทางมาสู่งานฉลอง โดยซุกซ่อนมาในที่เก็บถ่านหินใต้ห้องเรือกลไฟ เป็นเวลาถึงสองสัปดาห์โดยไม่ได้อินอาหารและน้ำอย่างเพียงพอ ในงานฉลองครั้งที่ห้า มีผู้แทนจาก ๑๑๔ ประเทศ จำนวน ๓๐,๐๐๐ คน มาร่วมงานฉลอง

ในงานฉลองครั้งที่หก ณ กรุงมอสโก ซึ่งนักศึกษาไทยจะเข้าร่วมในงานฉลองครั้งนี้ด้วย ก็มีเยาวชนชายหญิงประมาณ ๓๐,๐๐๐ คนจากประเทศต่างๆ ประมาณว่าไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ ประเทศไปร่วมงานฉลอง เช่นเยาวชนฝรั่งเศสจะส่งคณะผู้แทนมาร่วมฉลองประมาณ ๒,๐๐๐ คน ฟินแลนด์จะส่งคณะผู้แทน ๒,๐๐๐ คน จากเยอรมนี ๒,๓๐๐ คน จากอิตาลี ๑,๘๐๐ คน จากอินเดีย ๖๐๐ คน นอกจากคณะผู้แทนเยาวชนโซเวียต ๓,๐๐๐ คนแล้ว ยังมีเยาวชนชายหญิงของโซเวียตอีก ๘๐,๐๐๐ คน จะมาจากส่วนต่างๆ ของประเทศในฐานะเป็นแขกพิเศษ แต่ละวันในงานรื่นเริงครั้งนี้จะมีการแข่งขันประเภทต่างๆ ตั้งแต่ ๓๕๐ ถึง ๔๐๐ ชนิด และจะมีรายการรื่นเริงนานาชนิด สิ่งที่น่าชมมากอย่างหนึ่ง คือการฉายภาพยนตร์รื่นเริงระหว่างนานาชาติ จะมีการวิ่งผลัดตามเส้นทางสายต่างๆ ทัวทั่วยุโรป และมาสิ้นสุดที่กรีฑาสถานเลนิน กรุงมอสโกในวันที่ ๒๘ กรกฎาคม อันเป็นวันเปิดพิธีรื่นเริง คาดกันว่าจะมีนักหนังสือพิมพ์เกือบ ๖๐๐ คนจากประเทศต่างๆ ไปร่วมงานรื่นเริงของเยาวชน

และนักศึกษาครั้งนี้

งานขึ้นชุมนุมเยาวชนและนักศึกษาซึ่งมาจากที่ต่างๆ ทั่วโลกนี้ เป็นงานต้อนรับผู้แทนเยาวชนชายหญิงที่ไม่เลือกเชื้อชาติชั้นวรรณะ และไม่เลือกลัทธิความเชื่อถือทั้งในทางศาสนาและทางการเมือง ในงานนี้เด็กหนุ่มสาวผิวขาว ผิวเหลือง ผิวดำ ได้มาชุมนุมรื่นเริงกันด้วยความรู้สึกอันซาบซึ้งในสมภาพและภราดรภาพระหว่างเพื่อนมนุษย์เด็กหนุ่มสาวที่มีศาสนาต่างๆ กัน เด็กหนุ่มสาวที่เป็นสาวกของพระพุทธเจ้าของพระเยซู ของพระโมหम्मัด และเด็กหนุ่มสาวที่เป็นสาวกของมาร์กซ เอ็งเกลส และเลนิน เด็กหนุ่มสาวที่เป็นชาวเสรีนิยม ชาวสังคมนิยม และชาวคอมมิวนิสต์ เด็กหนุ่มสาวจากประเทศจักรพรรดินิยมและประเทศที่เคยเป็นเมืองขึ้น เด็กหนุ่มสาวอเมริกันและจีนจากสาธารณรัฐประชาชนจีน เด็กหนุ่มสาวอังกฤษและโซเวียต เด็กหนุ่มสาวฝรั่งเศสและเวียตมินห์ เด็กหนุ่มสาวทั้งหมดนี้ได้มาชุมนุมกันเพื่อส่งเสริมสันติภาพและมิตรภาพของเพื่อนมนุษย์ เพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมที่ดีงามของกันและกัน เพื่อเรียนรู้จากกัน และเข้าใจเหตุผลและสิ่งที่ดีงามของกันและกัน มันจะไม่ควรเป็นที่น่าชื่นชมยินดีอย่างยิ่งดอกหรือที่เด็กหนุ่มสาวจากส่วนต่างๆ ของโลกซึ่งจะมีชีวิตอยู่ในโลกต่อไปอีกนานปีได้มาชุมนุมกันเพื่อที่จะเรียนรู้ถึงการที่มนุษย์จะอยู่ร่วมกันได้โดยสันติและผาสุก แม้ว่าจะมีผิวกายและลัทธิความเชื่อถือแตกต่างกัน? และมันก็ควรเป็นที่น่าชื่นชมยินดีอย่างยิ่งเช่นเดียวกัน ที่นักศึกษาไทยจะได้ไปร่วมในงานชุมนุมของเยาวชนแห่งโลก เพื่อสันติภาพและมิตรภาพ เช่นนั้นการที่นายกรัฐมนตรีได้วินิจฉัยให้นักศึกษาเดินทางไปร่วมชุมนุมได้นั้น จึงเป็นการวินิจฉัยที่ขอบและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนโดยแท้

อย่างไรก็ดี ควรจะได้บันทึกไว้ในที่นี้ด้วยว่าเกี่ยวกับงาน

ฉลองของเยาวชนและนักศึกษาแห่งโลก ณ กรุงมอสโกนี้ ได้มี
 พฤติการณ์อันน่าเสียใจและน่าชังเกิดขึ้นในประเทศไทย โดยการ
 กระทำขององค์การต่างประเทศที่รัฐบาลได้นำประเทศไทยไปผูกพัน
 อยู่ด้วย กล่าวคือได้มีรายงานข่าวในหนังสือพิมพ์ว่า สำนักงาน
 องค์การซีอาโต้ในประเทศไทย ได้เข้าดำเนินการแทรกแซงที่จะมิให้
 นักศึกษาไทยไปร่วมชุมนุมในงานนี้ ด้วยการพิมพ์หนังสือออก
 โฆษณาประณามและป้ายร้ายการประชุมครั้งนี้ด้วยแบบวิธีอันเก่าที่
 เคยใช้ได้ผลมาแล้ว รวมทั้งได้ก่อความเสียหายอย่างหนักขึ้นใน
 ประเทศของเราด้วย คือวิธีการกล่าวหาว่าอะไรๆ ก็เป็นคอมมิวนิสต์
 หนังสือประณามการประชุมเยาวชนนี้ หนังสือพิมพ์**ปิตุภูมิ** ได้
 รายงานว่า สำนักข่าวสารอเมริกันได้นำไปแจกจ่ายตามโรงเรียน
 และสถานศึกษาต่างๆ ซึ่ง **ปิตุภูมิ** ได้ตั้งข้อสังเกตว่า การโฆษณา
 เอกสารชิ้นนี้ของซีอาโต้ และด้วยความร่วมมือของสำนักข่าวสาร
 อเมริกันเป็นไปในทำนอง “ที่แนะรัฐบาลไทยให้ห้ามเยาวชน นิสิต
 นักศึกษา ของไทยไปร่วมงานชุมนุมเยาวชนนานาชาติ”

การสอดแทรกแซงของต่างประเทศ ในทำนองปลุกปั่นให้
 เกิดความเกลียดชังมาดร้ายระหว่างชาติเช่นนี้ แม้กระทั่งมาถึงเวลา
 ที่ดวงตะวันขึ้นโแดงฟ้าแล้ว ชาวต่างประเทศกลุ่มอิทธิพลในซีอาโต้ก็
 ยังไม่พยายามจะเรียนรู้ว่า มันเป็นเรื่องที่กระทบกระเทือนจิตใจของ
 ประชาชนไทยเพียงใด และประชาชนไทยรังเกียจเพียงใด

แม้ว่านายกรัฐมนตรีและรัฐบาลจะได้อนุมัติการเดินทางไป
 มอสโกของนักศึกษาแล้วก็ดี แต่ในระหว่างที่เขียนบทวิจารณ์นี้
 นักศึกษาก็ยังมีได้ออกเดินทาง ยิ่งทราบไม่ได้ว่าจะถูกเหนี่ยวรั้งขัด
 ขวางจากวงการที่มีอิทธิพลทางหนึ่งทางใดที่มุ่งขัดขวางการเดินทาง
 ของนักศึกษาไทยเพื่อไปชื่นชมและเรียนรู้โมติวีจิตอันอบอุ่นใน
 ท่ามกลางเยาวชนแห่งโลกหรือไม่

๒๓

ณ บัดนี้ ความเหลวแหลกทางศีลธรรมในวงการเมืองของไทย อันเป็นความเหลวแหลกที่เป็นประวัติการณ์ กำลังตกเป็นเป้าสายตาของประชาชน ที่ได้มองดูอย่างเหยียดหยามและอเนจอนาถ ถ้อยคำที่มีผู้กล่าวตำหนิติเตียนพฤติกรรมของนักการเมืองจำพวกหนึ่ง ซึ่งในยามปกติอาจดูเป็นคำรุนแรงเกินไปนั้น เมื่อมาถึงในระหว่างสองสัปดาห์ที่แล้วมา ดูเหมือนจะรู้สึกกันว่า คำติเตียนที่รุนแรงเท่าใดก็ไม่เกินไปกว่าพฤติกรรมอันน่าอับยศอดสูที่กำลังเป็นไปอย่างพลุ่งพล่านในวงการเมืองของไทยในขณะนี้

เมื่อมีข่าวว่าสมาชิกของพรรคมนังคศิลาจำนวนหนึ่งผละออกมาตั้งพรรคสหภูมิ และเพื่อที่จะแสดงเสถียรภาพของรัฐบาล นายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นหัวหน้าพรรคมนังคศิลาได้ตอบคำถามของนายคาร์ล ผู้แทน *นิวยอร์ก ไทมส์* ว่า ข้อนั้นไม่จริงหรือ นั้นเป็นการปล่อยข่าวของฝ่ายค้าน ครั้นเมื่อสิ่งที่นายกรัฐมนตรีบอกว่าไม่จริง กลับเป็นความจริง ท่านก็ประกาศความจริงอันใหม่ของท่านต่อไป ว่าพรรคของท่านเสียสมาชิกไป ๙ หรือ ๑๐ คน แต่จะได้มาใหม่อีก ๑๔ คนในนามของพรรคอิสระ ซึ่งท่านกล่าวว่า ท่านกลับได้กำไรเสียอีก แต่จนถึงเวลานี้ กำไรที่ท่านคาดว่าจะได้นั้นยังไม่ปรากฏ ส่วนที่ปรากฏนั้น กลับเป็นความอลเวงอันน่าชัง ที่เกิดจากความพยายามของฝ่ายพรรครัฐบาลที่มุ่งแต่จะเสริมกำลังที่เสียไปโดยไม่ห่วงใยถึงความเสียหายในประการต่างๆ ที่จะเป็นผลติดตามมากับวิธีการอันเป็นอัมปลก

ตามที่หนังสือพิมพ์เรียกพรรคของรัฐบาลว่า พรรคอุดม
สตางค์นั้น ก็ดูจะเป็นที่พอใจของฝ่ายรัฐบาลอยู่ เพราะพรรคของ
รัฐบาลมักจะประกาศความอุดมสตางค์ แทนการประกาศอุดมคติอยู่
เสมอ และพฤติการณ์ต่างๆ ของฝ่ายรัฐบาล ก็มักจะเกี่ยวข้องกับ
เรื่องอุดมสตางค์ไปเสียทั้งนั้น เช่นในกรณีการวิ่งเต้นหาเสียงสนับสนุน
ชุดใหม่มาชดเชยเสียงที่เสียไป ในรูปของพรรคที่หนังสือพิมพ์
เรียกว่า พรรคใต้ดินหรือพรรคผีนั้น หนังสือพิมพ์ก็ได้เปิดเผยเรื่อง
ออกมาอย่างระเบ็งเชิงแซะว่า ฝ่ายพรรครัฐบาลได้ทุ่มเงินซื้อสมาชิก
พรรคอิสระ และพรรคฝ่ายค้านต่อคนละนับหมื่นนับแสน และจะต้อง
ใช้เงินเพื่อการซื้อบุคคลผู้นิยมเรียกกันว่า ผู้มีเกียรติเหล่านี้เป็นเงิน
นับล้านๆ หนังสือพิมพ์ต่างๆ ได้ลงข่าวนี้อย่างครึกโครม และอย่าง
ตรงๆ จังๆ และก็ไม่มีกัฏฐิเสฐกันเลยว่า นี่เป็นข่าวใส่ร้ายให้ฝ่าย
รัฐบาลต้องเสื่อมเสียชื่อเสียง กลับมีแต่พฤติการณ์ที่เป็นการรับรอง
ยืนยันว่า เรื่องอุดมสตางค์ของพรรครัฐบาลนี้เป็นเรื่องจริงๆ หาใช่
เป็นเรื่องนิทานไม่ เช่นที่ได้มีข่าวเปิดเผยในหนังสือพิมพ์ว่า สมาชิก
ของพรรคมนังคศิลาพากันไม่พอใจ และหึงหวงในการที่เลขาธิการ
ของพรรคจะนำความอุดมสตางค์ไปประเคนให้แก่คนนอกพรรค
แทนที่จะเอามาโปรยลงไปให้หมู่พวกอุดมสตางค์ด้วยกัน ให้อุดม
สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

รายงานของหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับเรื่องจำพวกนี้ มีว่า นอก
จากการจ่ายเงินนับหมื่นนับแสนต่อคนแล้ว ยังมีการเสนอให้รถยนต์
และบ้านเป็นการจูงใจอีก ต่อมาก็มีการปล่อยข่าวออกมาทางสถานี
วิทยุของตำรวจ ระบุชื่อสมาชิกของพรรคอิสระ และพรรคฝ่ายค้านที่
จะมาร่วมอยู่ในพรรคที่สนับสนุนรัฐบาล ความซุลมุนวุ่นวายอย่าง
ขนานใหญ่ก็เกิดขึ้น ทั้งนี้ภายหลังที่หนังสือพิมพ์ได้ประโคมข่าวและ
ความเห็น ซึ่งหนังสือพิมพ์เรียกว่า เป็นเรื่องการซื้อขายทาสใน

ตลาดการเมือง ติดต่อกันมาหลายเวลาแล้ว เมื่อมีการปล่อยข่าวระบุนิวส์สมาธิออกมาทางวิทยุเช่นนี้ ก็เกิดความร้อนตัวและเดือดดาลกันขึ้นในหมู่สมาชิก ซึ่งทางฝ่ายรัฐบาลคาดหมายว่า จะได้มาเสริมกำลังที่ขาดไป จึงได้มีการเปิดโปงเบื้องหลังของการถูกชักชวนออกมา พร้อมทั้งการปฏิเสธและคำว่าการกลับไป ในการแถลงปฏิเสธสมาชิกหลายคนที่มีชื่อพัวพันอยู่กับเรื่องการซื้อขายรายนี้ ได้ระบุนามบุคคลที่เรียกกันว่าหน้าม้าของพรรครัฐบาลที่มาชักจูง ได้กล่าวถึงลาภสการและพันธะที่หน้าม้าได้นำมาเสนอ เป็นการต่อรองในการซื้อขาย และได้เปิดเผยถึงกลอุบายอันชั่วร้าย ที่หน้าม้าได้นำหน้าผู้ถูกชักชวนให้ใช้แก่พรรคฝ่ายค้านภายหลังที่ผู้ถูกชักชวนได้ผลออกมาแล้ว คำเกลี้ยกล่อมชักชวน ที่ได้มีการเปิดเผยออกมานี้ ไม่ได้มีเรื่องเกี่ยวกับนโยบายและผลประโยชน์ของประชาชนรวมอยู่ด้วยเลย การแสวงหาสมาชิกเข้าพรรคเข้าพวก ได้ถือเอาเรื่องเงินทองลาภสการเป็นหัวใจของการชักชวน ข้อเสนอหรือภัยคุกคามส่วนได้เสียในเรื่องผลประโยชน์ส่วนตัว และการดำเนินเล่น์เพทุบายเข้าประหัดประหารกันเป็นประเด็นของการหารือ

ฝ่ายสมาชิกที่ถูกระบุนิวส์ว่าเข้าไปพัวพันอยู่ในเรื่องการขายตัว นอกจากจะตำตอฝ่ายพรรครัฐบาลที่มาทำการชักชวนด้วยน้ำเสียงอันเกรี้ยวกราดแล้ว สมาชิกหลายคนยังได้ประกาศว่าจะดำเนินการฟ้องร้องผู้โฆษณาเรื่องนี้ที่ก่อความเสียหายร้ายแรงแก่เขาด้วย ทางฝ่ายพรรคประชาธิปไตยก็ได้มีการประชุมซักฟอกสมาชิกที่มีชื่อไปพัวพันในการซื้อขายอันฉาวโฉ่รายนี้ และในการประชุมนั้นก็ได้มีการระบุนามสมาชิกบางคนที่ได้รับเงินของฝ่ายพรรครัฐบาลมาแล้ว และได้มีการแสดงความไม่เชื่อถือคำปฏิเสธของสมาชิกบางคน ที่ปฏิเสธความเปราะเป็นในเรื่องนี้

ข้อสรุปเหตุการณ์ในวงการเมืองดังแสดงไว้ข้างต้นนี้ เป็น

แต่เพียงการสรุปเหตุการณ์อันน่าเศร้าสลดใจส่วนหนึ่งที่ได้เกิดขึ้น ในระยะสองสัปดาห์มานี้ เหตุการณ์เพียงเท่าที่ปรากฏเปิดเผยออกมา นี้ก็เป็นอันแสดงแจ่มชัดว่า บัดนี้นักการเมืองน้อยใหญ่ของเรา กลุ่มหนึ่ง ได้ล้มไปเสียอย่างสนิทเหมือนคนที่หมดสติสัมปชัญญะ ว่า ภารกิจของผู้ปฏิบัติการเมืองมีอยู่อย่างไร เขาได้ประกาศความมุ่งหมายในการเข้าสู่วงการเมือง หรือในการขึ้นสู่อำนาจทางการเมืองของเขาไว้อย่างไร เขาได้ให้คำมั่นสัญญาในการรับใช้ประชาชนไว้อย่างไร และในเวลานี้เขากำลังทำอะไรอยู่ เขาเคยบอกแก่ประชาชน หรือว่า เขาเข้ามาสู่วงการเมือง เพื่อที่จะกอบโกยและแสวงสุขจาก ขุมสมบัติของประชาชนให้เปี่ยมแปล้ คอยแต่จะสอดสายหลาภยศ และตั้งหน้าแต่จะรักษาอำนาจและผลประโยชน์ส่วนตัวของเขาไป ทำเดียว? เขาเคยบอกแก่ประชาชนสักครั้งหนึ่งหรือว่า เรื่องชีวิต ความเป็นอยู่ และทุกข์สุขของประชาชนนั้น ไม่เป็นเรื่องสำคัญอะไรเลย ความอยู่ดีกินดี ความมั่นคงแห่งฐานะ ความปลอดภัยและความยั่งยืนนานในอำนาจครองเมืองของเขา เป็นเรื่องสำคัญกว่า และด่วนกว่ามากนัก? เขาเคยบอกแก่ประชาชนสักคำหนึ่งหรือว่า ผลประโยชน์ของประชาชนจะต้องมาที่หลังผลประโยชน์ส่วนตัวของเขา?

และก็ในเวลานี้ เขากำลังคิดถึงอะไรและกำลังทำอะไรกันอยู่เล่า?

ถ้านักการเมืองเหล่านี้ไม่กลับคืนสู่สติสัมปชัญญะ เขาก็จะไปได้สู่วิวที่ซึ่งกรรมของเขาเองจะบอกให้เขาทราบว่า มันเป็นที่ใด

หลังจากที่ได้รับการขีดขวางหน่วงเหนี่ยวทั้งจากหน่วยราชการบางหน่วยและจากวงการต่างประเทศที่มีอิทธิพลอยู่ในประเทศไทย และหลังจากที่ได้พยายามต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆ อย่างไม่ลดละถอยหลัง ในที่สุดนักศึกษาไทย ๗ นาย ซึ่งเป็นผู้แทนของนักศึกษาจาก ๔ มหาวิทยาลัย และซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นผู้แทนของเยาวชนและนักศึกษาของประเทศไทย ก็ได้ประสบความสำเร็จในการเดินทางไปร่วมงานฉลองเยาวชนและนักศึกษาแห่งโลก ณ กรุงมอสโก ในบัดนี้นักศึกษาไทยทั้ง ๗ ก็ได้ไปอยู่ในท่ามกลางชุมนุมเยาวชนที่มาจากประเทศต่างๆ รวบรวมประเทศแล้ว ชุมนุมที่เต็มไปด้วยบรรยากาศของสันติภาพและมิตรภาพ

การแสดงความชื่นชมของประชาชนอย่างกว้างขวางต่อการไปร่วมงานฉลอง ณ กรุงมอสโกของนักศึกษาไทยครั้งนี้ ได้เป็นเครื่องพิสูจน์ให้เห็นประจักษ์อีกครั้งหนึ่งถึงความปรารถนาของประชาชนไทย ที่ใครจะให้รัฐบาลได้แสดงตนเป็นมิตร และส่งเสริมมิตรภาพกับทุกฝ่ายทุกประเทศ และให้เลิกล้มนโยบายที่ผูกพันประเทศไทยไว้กับอเมริกา ซึ่งตั้งตนเป็นศัตรูกับเพื่อนมนุษย์ตั้งครั้งโลก และพยายามที่จะให้ประชาชนไทยถือเอาเพื่อนมนุษย์ครั้งโลกนั้นเป็นศัตรูเช่นเดียวกับเขาด้วย แม้ว่าเราจะมี ความชื่นชมต่อการวินิจฉัยอันชอบของนายกรัฐมนตรี ที่ได้อนุมัติให้นักศึกษาไปร่วมงานฉลองของเยาวชนที่มอสโกก็ดี แต่เราก็หาไม่มีความชื่นชมต่อเหตุผลที่นายกรัฐมนตรีนำมาอ้างเพื่อการอนุมัติไม่

เราเห็นว่าการชุมนุมเยาวชน และนักศึกษาทั่วโลกเพื่อผลในทางผดุงส่งเสริมสันติภาพของโลกและมิตรภาพระหว่างเพื่อนมนุษย์ การชุมนุมเพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมที่ดีของกันและกันเพื่อเรียนรู้จากกัน และเข้าใจเหตุผลและสิ่งที่ตั้งงามของกันและกัน การชุมนุมเพื่อเรียนรู้ถึงการที่มนุษย์จะอยู่ร่วมกันได้โดยสันติและผาสุก แม้ว่าจะมีผิวกายและลัทธิความเชื่อถือแตกต่างกัน การชุมนุมที่มีเป้าหมายเช่นนี้ ไม่ว่าใครจะเป็นเจ้าภาพจัดขึ้นและไม่ว่าจะจัดขึ้น ณ ประเทศใด ก็สมควรที่จะได้รับการส่งเสริม และสมควรอย่างยิ่งที่เยาวชนและนักศึกษาไทยจะไปร่วมชุมนุม มันเป็นการใช้เวลาที่มีค่า และเป็นการใช้เวลาเพื่อความสุขที่ยิ่งใหญ่กว่าการรับเชิญไปชมการซ้อมรบหรือชมการทดลองระเบิดปรมาณู และไฮโดรเจนเป็นไหนๆ

ส่วนเหตุผลของนายกรัฐมนตรีที่อนุมัติการเดินทางของนักศึกษามีว่า เพราะอเมริกาเขาก็อนุญาตให้นักศึกษาของเขาไปร่วมงานฉลองที่มอสโก เมื่อเป็นเช่นนั้น ทางไทยเราก็จะอนุญาตเช่นเดียวกัน นายกรัฐมนตรียังได้กล่าวว่าจะถือเกณฑ์อันนี้สำหรับการปฏิบัติในกรณีสาธารณรัฐประชาชนจีนด้วย กล่าวคือ ถ้าอเมริกาอนุญาตให้นักหนังสือพิมพ์ของเขาไปปฏิบัติหน้าที่ในสาธารณรัฐประชาชนจีน รัฐบาลไทยก็จะให้อนุญาตแก่นักหนังสือพิมพ์ไทยเช่นกัน เกณฑ์ที่นายกรัฐมนตรีประกาศออกมา นี้ นับว่าเป็นการคลายการบีบคั้นสิทธิของคนไทยที่จะเดินทางไปต่างประเทศในชั้นหนึ่ง แต่การจำกัดสิทธิของคนไทยข้อนี้ก็ยังคงมีอยู่ ซึ่งประชาชนก็จะต้องเรียกร้องให้รัฐบาลเพิกถอนการจำกัดที่ไร้เหตุผลนี้เสียทั้งหมด

อย่างไรก็ดี เกณฑ์ที่นายกรัฐมนตรีได้ประกาศออกมา นี้ ก็กลับเป็นการยืนยันคำกล่าวที่ว่า รัฐบาลเดินตามหลังอเมริกา และไม่มีอิสระในการบริหารนโยบายต่างประเทศตามผลประโยชน์ของ

ประเทศไทย เป็นคำกล่าวหาที่เป็นจริง การที่นายกรัฐมนตรีปฏิเสธว่า ไม่ได้เดินตามหลังอเมริกา หากเดินตามหลังสหประชาชาตินั้น เป็นคำปฏิเสธหรือคำแก้ตัวที่นายกรัฐมนตรีไม่น่าจะกล่าวออกมาเลย เพราะเป็นเรื่องที่เห็นกันอยู่ชัดๆ ว่า ไม่ตรงกับความเป็นจริง ไม่เคยมีมติของสหประชาชาติแต่ครั้งไหนเลยที่ห้ามหรือแนะนำประเทศสมาชิก มิให้อนุญาตพลเมืองเดินทางไปประเทศจีนหรือสหภาพโซเวียต หรือที่เรียกกันว่าประเทศคอมมิวนิสต์ ดังนั้นจะว่าการขัดขวางการเดินทางของคนไทยไปประเทศจีนหรือประเทศคอมมิวนิสต์อื่นๆ เป็นการเดินตามหลังสหประชาชาติได้อย่างไร แม้ประเทศเสรีประชาธิปไตยอื่นๆ และประเทศที่เป็นภาคีซีอโต้อื่นๆ ก็มิได้ทำการห้ามเช่นที่รัฐบาลไทยได้ปฏิบัติแก่ประชาชนของตน ดังนี้ถ้าไม่เรียกว่า รัฐบาลไทยเดินตามหลังอเมริกาแล้ว จะให้เรียกอย่างไร จึงจะตรงกับความจริง ข้อที่จะผิดความจริงไปบ้าง ก็มีแต่ว่า รัฐบาลเอานโยบายเดินตามหลังอเมริกามาบีบบังคับคนไทย ยิ่งเสียกว่า รัฐบาลอเมริกันเขาบีบบังคับคนของเขาในเรื่องเดียวกันนี้ และก็เป็นเพราะ ข้อความจริงที่เห็นกันอยู่ชัดๆ เช่นนี้แหละ นายกรัฐมนตรีจึงได้ประกาศการผ่อนปรนออกมาว่า จะทำการบีบบังคับสิทธิเสรีภาพของคนไทย ในการเดินทางออกนอกประเทศไม่ให้เป็นไปกว่ารัฐบาลอเมริกันได้กระทำแก่พลเมืองของเขา แต่เมื่อการบีบบังคับยังมีอยู่ การเรียกร้องให้ยกเลิกเพิกถอนจะหมดไป ก็จะต้องดำเนินต่อไป

ข้อที่คนไทยไม่อาจเข้าใจได้ก็คือ เหตุใดรัฐบาลจึงรับเอา เหตุผลของรัฐบาลอเมริกันมาปฏิบัติแก่คนไทย และยังนำมาใช้ในการกำหนดนโยบายต่างประเทศของไทย ในเมื่อเหตุผลของรัฐบาลอเมริกัน เป็นเหตุผลเพื่อผลประโยชน์ของอเมริกา ซึ่งมีใช่เป็นอย่างเดียวกันกับผลประโยชน์ของไทย เพราะเหตุที่รัฐบาลไปคอยแต่รับเอาเหตุผลของอเมริกา ซึ่งเป็นเหตุผลของพวกเจ้าเงินนายเงินของ

ประเทศนั้น มาใช้แก่ประเทศไทยและประชาชนไทย ซึ่งมีฐานะคนละอย่าง และมีผลประโยชน์คนละอย่างกับพวกเจ้าเงินนายเงินของอเมริกัน ดังนั้นสิ่งที่เรียกว่า ความช่วยเหลือ ที่อเมริกาพยายามจะให้แก่ประเทศไทยจึงปรากฏว่า ยิ่งให้มากเท่าใดประชาชนก็ยิ่งคัดค้าน และแสดงความไม่พอใจเพิ่มขึ้นเท่านั้น ในระยะเวลาสิบปีมานี้ ประชาชนไทยได้เรียนรู้อย่างแจ่มแจ้งแล้วว่า สิ่งทีเรียกว่า ความช่วยเหลือที่ให้มาพร้อมกับข้อผูกมัดนานาประการนั้น ที่แท้แล้ว มันก็คือโซ่ตรวนอีกรูปหนึ่ง

และก็เพราะเหตุที่รัฐบาลได้แต่บริหารประเทศเคลื่อนคล้อยไปตามนโยบาย และผลประโยชน์ของอเมริกา โดยไม่มีหลักการเพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติที่แน่นอนอะไร ประกอบทั้งอิทธิพลของอเมริกาที่ติดตามความช่วยเหลือเข้ามา ได้แทรกซึมครอบงำอยู่ในหน่วยราชการของไทยแทบทั่วไปหมด เหตุฉะนั้นการปฏิบัติราชการของไทยจึงมีความสับสนและขัดแย้งกันเองอยู่เสมอ ทั้งระหว่างราชการประจำและฝ่ายการเมือง และราชการในวงผู้กำหนดนโยบายด้วยกันเอง ความสับสนขัดแย้งทั้งหลายเหล่านี้ได้ตกเป็นผลร้ายแก่ประเทศและประชาชนไทยนี้ ก็มีเหตุมาแต่รัฐบาลได้นำตนเข้าไปอยู่ในความผูกมัดของต่างประเทศที่เป็นเจ้าเงินนายเงินนั่นเอง

ความสับสนขัดแย้งภายในวงงานรัฐบาล และความเสียหายที่ตกแก่ประชาชนไทยนั้น จะเห็นตัวอย่างได้ชัดเรื่องหนึ่งจากกรณีที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ไม่ว่าจะเป็นการอ้างกฎหมาย การใช้หรือการงดใช้กฎหมายฉบับนี้ตลอดจนการจะเลิกหรือจะแก้กฎหมายฉบับนี้ ล้วนแต่ได้เป็นมาและเป็นอยู่อย่างสับสนขัดแย้งและปราศจากหลักเกณฑ์ ทั้งนี้ก็เนื่องมาแต่มูลเหตุใหญ่ที่ว่า การกำเนิดและการดำรงอยู่ของกฎหมายฉบับนี้ ไม่ใช่

เป็นเรื่องคุ้มครองผลประโยชน์ของมหาชนคนไทย กฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่ออกและใช้ในเมืองไทยก็จริง แต่การบริหารกฎหมายฉบับนี้มีผลเป็นการคุ้มครองผลประโยชน์ของฝรั่ง และคนไทยไม่กี่คนที่มีหุ้นส่วนอยู่กับผลประโยชน์จากกฎหมายนี้ เพราะเหตุนี้พรรคการเมืองแทบทั้งหมดในประเทศไทยยกเว้นแต่พรรคฝ่ายรัฐบาลพร้อมด้วยมติมหาชนอันเป็นปีกแผ่นไพศาล จึงเรียกร้องให้ยกเลิกเสียเป็นเวลานานมาแล้ว

รัฐบาลจึงควรจะได้สำรวจดูความเสียหายทั้งที่รัฐบาลเองได้รับและที่ประชาชนคนไทยได้รับ อันเป็นผลจากการนำประเทศไปไว้ได้เอกของนโยบายของต่างประเทศที่ผลประโยชน์ของเขาและผลประโยชน์ของเรามิได้ร่วมกัน ทั้งยังขัดแย้งกันในกรณีที่สำคัญๆ อีกด้วย รัฐบาลใดที่ไม่คำนึงถึงผลประโยชน์และความต้องการของประชาชน รัฐบาลนั้นมิได้เอาเท้าเหยียบลงบนพื้นดิน หากได้เหยียบลงไปใ้อากาศ

๒๙ กรกฎาคม ๒๕๐๐ (ประชามิตร)

ข่าวเรื่องบริษัทน้ำมันอังกฤษ และอเมริกันสามบริษัทร่วมกันเรียกร้องให้องค์การเชื้อเพลิง ชำระหนี้ค่าน้ำมันที่ค้างอยู่ในลักษณะที่เรียกกันว่าเป็นค่าขาดนั้น เป็นข่าวที่ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง ทั้งในวงการเมืองและในด้านประชาชน ในทันทีที่ข่าวเรื่องนี้ได้ถูกเปิดเผยออกมา ก็ได้มีปฏิกิริยาแห่งความไม่พอใจของชาวไทย ต่อปฏิบัติการของบริษัทน้ำมันฝรั่ง ตอบโต้ออกมาอย่างทันควัน

ด้วยข้อเท็จจริงและเหตุผลบางประการเกี่ยวกับสถานะน้ำมันของประเทศไทยดังที่ทราบกันอยู่ จึงมีความรู้สึกกันโดยทั่วไปว่า การเรียกร้องทวงหนี้ของบริษัทน้ำมันฝรั่งด้วยท่าทีอันเฉียบขาดในยามนี้ เป็นการบีบบังคับอ้อมต่อความชวนชวยของราชการทหารที่จะผลิตน้ำมันในประเทศขึ้นใช้ด้วยน้ำพักน้ำแรงของคนไทยเอง แต่ทางฝ่ายฝรั่งแถลงว่า กรณีนี้เป็นเรื่องการทวงหนี้สินตามปรกติธรรมดาของประเพณีการค้าขายนั้น อย่างไรก็ดี การทวงหนี้สินตามประเพณีการค้าขายนั้น ก็อาจถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการบีบบังคับลูกหนี้ เพื่อผลประโยชน์อันไม่เปิดเผยในประการอื่นของเจ้าหนี้ได้

ในส่วนหนี้สินที่องค์การเชื้อเพลิงเป็นหนี้บริษัทน้ำมันนั้น เมื่อทางฝ่ายบริษัทเรียกให้ชำระหนี้ตามสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายของเจ้าหนี้แล้ว ก็เป็นหน้าที่ของลูกหนี้จะต้องจัดการชำระตามพันธะ และในข้อนี้ทางราชการก็ได้แสดงความพร้อมเพรียง ที่จะชำระให้

ตามความประสงค์ของเจ้าหน้อยอยู่แล้ว และหากว่าความล่าช้าในการชำระหนี้รายนี้เกิดจากความไม่เหมาะสมของระเบียบราชการ หรือเกี่ยวกับตัวผู้ปฏิบัติราชการก็ดี ก็สมควรที่จะได้มีการพิจารณาปรับปรุงให้มีสมรรถภาพขึ้น

ส่วนข้อที่ว่า การเร่งรัดทวงหนี้ของบริษัทน้ำมันฝรั่งในกรณีนี้ รวมทั้งการเสนอเงื่อนไขการชำระหนี้ขึ้นมาใหม่ จะเป็นการบีบบังคับการซื้อเพลิงหรือราชการทหาร เพื่อความประสงค์อื่นใดอันไม่เปิดเผยของบริษัทน้ำมันหรือไม่นั้น เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณากันเป็นอีกเรื่องหนึ่ง มิใช่ว่าเมื่อบริษัทแถลงว่า นี่เป็นการทวงหนี้สินกันตามธรรมเนียมของการค้าขายแล้ว เรื่องราวทั้งหลายเหล่านี้ก็ควรจะลงเอยกันอยู่ผาสุก

ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกรณีนี้ ตามคำชี้แจงของผู้ใหญ่ในราชการทหารมีดังนี้ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ รัฐมนตรีว่าการกลาโหม ได้ชี้แจงแก่หนังสือพิมพ์มีความว่าเรื่องหนี้ที่ค้างชำระบริษัทน้ำมันนั้น เป็นเรื่องที่มีติดพันกันมานานแล้ว เมื่อเกิดมีเรื่องทวงถามกันขึ้นจึงเรียกเจ้ากรมพลังงานทหารมาถามว่า ที่ว่าถูกฝรั่งบีบนะ ความจริงเป็นอย่างไร เจ้ากรมพลังงานตอบว่า “รูปการนะมันก็บีบกันอยู่ชัดๆ” และอ้างข้อเท็จจริงว่า เมื่อคราวโรงงานบางยี่ขันขาดน้ำมันบริษัทเชลล์ขอเช็คล่วงหน้าภายใน ๑๕ นาที มิฉะนั้นจะไม่จ่ายน้ำมันให้แก่องค์การซื้อเพลิง (พิมพ์ไทย ๓๑ กรกฎาคม) อนึ่ง ความได้ปรากฏว่า เงื่อนไขการชำระหนี้ที่บริษัทเชลล์เสนอให้ชำระเป็นเงินสด หรือโดยเงื่อนไขอื่นอีกสามข้อนั้น ทางบริษัทจะจงใจใช้แต่เฉพาะองค์การซื้อเพลิงเท่านั้น มิได้ใช้แก่ลูกค้ารายอื่น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ พล. ต. ณรงค์ สาสิทธิวิภาค เจ้ากรมพลังงานทหาร จึงได้ระบายความในใจออกมาว่า “เรื่องน้ำมันที่เกิดยุ่งยากขึ้นนี้ มิใช่เป็นเรื่องการค้าขายธรรมดาเสียแล้ว มีเรื่องการ

เมืองเข้าพัวพันด้วย ทั้งนี้คงเนื่องมาจากไทยเราได้ชูดันทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเขาจะต้องขาดผลประโยชน์ไป เขาจึงต้องบีบบังคับเราทุกวิถีทาง...ได้ทราบมานานแล้วว่าบริษัทน้ำมันจะบีบไทย และก็เป็นไปตามที่คาดหมายไว้ทุกประการ ...การปล่อยให้ใครต่อใครมามีอิทธิพลเหนือเรา เหตุการณ์อันขมขื่นก็ต้องอุบัติขึ้นเช่นนี้” (ข่าวภาพ ๓๑ กรกฎาคม)

อนึ่งข้อเท็จจริงในเรื่องสถานะน้ำมันมีว่า ขณะที่กรมพลังงานทหารดำเนินการชูด และตั้งโรงกลั่นน้ำมันอยู่นี้ ทางบริษัทเชลล์ได้เสนอขอตั้งโรงกลั่นน้ำมัน ขนาดวันละ ๒๕,๐๐๐ บาเรล แขนงขึ้นมา และเมื่อนักข่าวของ *ข่าวภาพ* ได้ตั้งข้อถามแก่ผู้แทนของบริษัทเชลล์ว่า การเสนอตั้งโรงกลั่นน้ำมันของบริษัทเชลล์ในยามนี้ บริษัทหมายจะให้รัฐบาลเลิกโครงการตั้งโรงกลั่น และมอบการกลั่นน้ำมันให้อยู่ในมือของบริษัทเชลล์ ใช่หรือไม่ ข้อถามดังกล่าวนี้ ผู้แทนของบริษัทเชลล์ไม่ยอมตอบ

ข้อเท็จจริงบางส่วน ดังที่ได้นำมาประมวลไว้ข้างต้นนี้อาจเป็นประโยชน์แก่ท่านผู้อ่านชาวไทยที่จะใช้ประกอบการพิจารณาว่าการเร่งรัดทวงหนี้และการกำหนดเงื่อนไขการชำระหนี้ ที่บริษัทน้ำมันฝรั่งได้เสนอเจาะจงแต่เฉพาะองค์การเชื้อเพลิงนี้ เป็นการทวงหนี้สินตามปกติธรรมดา ดังคำแถลงของบริษัท หรือเป็นการบีบบังทางราชการทหารตามข้อสังเกตของเจ้ากรมพลังงานทหาร เพื่อผลประโยชน์อันมหาศาลในการค่าน้ำมันของบริษัทฝรั่งตามแผนการที่เขาวางไว้แล้ว

เมื่อต้องมาเผชิญกับท่าที่อันมิใช่ฉันทมิตรกับบริษัทน้ำมันฝรั่งเช่นนี้ เจ้ากรมพลังงานทหาร จึงเปิดเผยแก่หนังสือพิมพ์ว่า ที่ประชุมของกองทัพทั้งสามได้ตกลงว่า แต่ต่อไปจะใช้สิทธิเลือกซื้อน้ำมันจากที่อื่น ๆ โดยไม่จำกัดว่าจะซื้อจากบริษัททั้งสามดังแต่ก่อน

(พิมพ์ไทย ๒ สิงหาคม) และรัฐมนตรีกลาโหมก็ได้กล่าวว่า “แม้จะต้องเผชิญกับการขัดขวางอย่างไรก็ตาม เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนชาวไทยแล้ว ก็ยินดีจะเผชิญและฟันฝ่าต่อไปจนถึงที่สุด” (สารเสรี ๒ สิงหาคม) นโยบายของราชการทหารในเรื่องนี้ รวมทั้งคำยืนยันของท่านรัฐมนตรีกลาโหม ย่อมจะได้รับความสนับสนุนอย่างเต็มอกเต็มใจจากประชาชน และพรรคการเมืองต่างๆ อย่างไม่เป็นที่สงสัย

ในทันทีที่แว่วข่าวว่า ทางองค์การเชื้อเพลิงจะดำเนินการซื้อน้ำมันโดยอิสระ ก็มีการเคลื่อนไหวทางฝ่ายอเมริกัน โดยทางผู้แทนของ *นิวยอร์ก ไทมส์* ซึ่งได้ตั้งข้อถามแก่เลขาธิการกรมพลังงานทหารว่า “ขณะนี้ทางองค์การเชื้อเพลิงได้ตัดสินใจซื้อน้ำมันจากสหภาพโซเวียตแล้ว ใช่หรือไม่?” และเลขานุการก็ได้ตอบไปว่า “เรายินดีจะซื้อน้ำมันจากทุกประเทศที่เสนอราคามาต่ำพอสมควร โดยเฉพาะโซเวียต หากได้ติดต่อมายังกระทรวงต่างประเทศและคณะรัฐมนตรีอนุมัติแล้ว เราก็คงลงที่จะซื้อ” (สารเสรี ๑ สิงหาคม) แม้ว่าคำตอบของเลขานุการจะเป็นที่แจ่มแจ้งพอแล้ว ผู้แทนหนังสือพิมพ์อเมริกันฉบับนั้นก็ได้ถามย้ำอีกสองครั้งว่า “ไทยมีนโยบายที่จะติดต่อกับโซเวียตหรือไม่?” สำเนียงที่ถามนั้น ดูประหนึ่งว่าการติดต่อกับสหภาพโซเวียตนั้นเป็นบาปชนิดที่พระผู้เป็นเจ้ายากที่จะโปรดยกให้ได้

เราเห็นว่ากรณีที่บริษัทน้ำมันเร้งรัดทวงหนี้จากราชการทหารอย่างไม่มีการผ่อนปรนครั้งนี้ มีบทเรียนหลายข้อที่รัฐบาลจะเรียกได้จากเรื่องนี้ บทเรียนบทหนึ่งที่เราใคร่จะชี้ไว้ในที่นี้ก็คือ ความรู้สึกอันขมขื่นของประชาชนคนไทยต่อการกระทำในทำนองบีบบังคับประเทศของเรา โดยพวกนายทุนใหญ่ของมหาอำนาจตะวันตก โดยการถือผลประโยชน์ของเขาเป็นใหญ่ และโดยไม่คำนึงถึงความ

ปรารถนาอันชอบธรรมของเรา ที่จะก่อสร้างสร้างตัวให้เป็นอิสระในทางเศรษฐกิจ นอกจากไม่คำนึงถึงแล้วยังพยายามที่จะเห็นยวรั้งขัดขวาง ทั้งโดยตรงและทางอ้อมอีกด้วย ทั้งนี้ก็เพราะเหตุว่าถ้าเรามีอิสรภาพในทางเศรษฐกิจแล้ว การกอบโกยผลกำไรอันมหาศาลจากประเทศของเราไปบำรุงบำเรอพวกพ้องของเขาก็จะถูกบั่นทอนลงไป เหตุฉะนั้น ความช่วยเหลือใดๆ ที่เขาได้ให้แก่เราหรือจะให้แก่เรา จึงย่อมเป็นความช่วยเหลือชนิดที่จะทำให้เราต้องอยู่ในความพึ่งพิงของเขาตลอดไป และถ้าปราศจากความช่วยเหลือของเขาเสียแล้ว เราก็จะต้องล้มพับลงทันที เข้าทำนองที่ว่า “จะบีบก็ตายจะคลายก็รอด” ความช่วยเหลือชนิดนี้ เรายังรับไว้มากเท่าใด ก็จะทำให้เราต้องสูญเสียอิสรภาพมากขึ้นทุกที ดังที่เหตุการณ์ต่างๆ ในบ้านเมืองของเราได้แสดงให้เห็นอย่างน่าสลดใจอยู่แล้ว ประชาชนไทยเกลียดชังชาวจีนบนผืนแผ่นดินใหญ่หรือ? หามิได้เลย แต่เราถูกกดขี่ให้เกลียดชัง และถูกบังคับมิให้ไปมาหาสู่และเรียนรู้ความดีงามจากกัน ประชาชนไทยไม่ประสงค์จะเดินทางไปศึกษาเยี่ยงเยียนและเพิ่มพูนสัมพันธไมตรีกับสหภาพโซเวียตหรือ? หามิได้เลย แต่เราต้องถูกกีดกันขัดขวางการแสดงไมตรีจิตของเราต่อเพื่อนมนุษย์ที่บังเอิญไปอยู่บนแผ่นดินของสหภาพโซเวียต ประชาชนไทยจำเป็นต้องเปล่งเสียงอันกึกก้องปฏิเสธความช่วยเหลือชนิดนี้ ก็เพราะว่ามันเป็นความช่วยเหลือที่ผู้รับต้องนำอิสรภาพของเขาออกสังเวก และผู้ให้ความช่วยเหลือก็หวังดีตลุกคิดนับผลกำไรในรูปแบบต่างๆ ที่ได้มาเกินกว่าการลงทุนหลายเท่า

เราหวังว่ารัฐบาลจะพยายามเข้าใจว่าประชาชนไทยได้เรียนรู้ความจริง ในเรื่องความช่วยเหลือนี้อย่างแจ่มแจ้งแล้ว และหวังว่าจะรับเอาบทเรียนในเรื่องปฏิบัติการของบริษัทน้ำมันฝรั่งที่มีอยู่มากกว่าที่ได้ชี้ไว้ ไปพิจารณาแก้ไขนโยบายต่างประเทศเสียใหม่ รัฐบาล

คงจะได้เห็นแล้วว่า รัฐบาลจะได้รับความสนับสนุนจากประชาชนอย่างพร้อมเพรียงและเป็นปึกแผ่นเพียงใด หากรัฐบาลเลือกเอาการดำเนินนโยบายที่จะให้ประเทศไทยเป็นอิสระ ทั้งในทางการเมืองและเศรษฐกิจจากอำนาจของต่างประเทศ

๒ สิงหาคม ๒๕๐๐

ตำรวจสันติบาลได้ผ่อนคลายความเข้มงวดในการจับกุมผู้คนที่
กลับจากประเทศจีน โดยยอมให้คณะศิลปินไทยที่กลับจากประเทศ
จีนเมื่อวันที่ ๒ (สิงหาคม) กลับบ้านได้ และให้มารายงานตัวภายใน
๒๔ ชั่วโมง และในที่สุดได้ยอมให้ทุกคนมีประกันตัวไป การผ่อน
คลายเช่นนี้กล่าวได้ว่า เป็นผลของการคัดค้าน การดำเนินนโยบาย
ตามหลังอเมริกาของรัฐบาล และการคัดค้านการนำกฎหมายคอม-
มิวนิสต์มาใช้ในทางวิตรอนเสรีภาพของพลเมืองอย่างนอกกลุ่มนอกทาง
อันเป็นเสียงคัดค้านของประชาชนที่เป็นอย่างกว้างขวางและอย่าง
เหนียวแน่น การที่รัฐบาลรู้จักก้มหัวให้แก่มติมหาชนเสียบ้างนั้น ก็
เป็นที่น่ายินดี และอันที่จริงก็เป็นคุณแก่รัฐบาลเอง

ทางการตำรวจสันติบาลแถลงว่า “การที่ไม่จับกุมคณะศิลปิน
มาสอบสวนดำเนินคดีโดยทันทีนั้น ก็เพราะเหตุว่า การเดินทางกลับ
ของคณะศิลปินนี้ ต้องเดินทางรอนแรมมาทางเรือหลายวัน และ
ประสบกับมรสุม บางคนเกิดความเจ็บป่วยขึ้น” อย่างไรก็ตามก็ดี คณะ
ศิลปินก็ยังคงตกเป็นเหยื่อของ พ.ร.บ. ป้องกันการกระทำอันเป็น
คอมมิวนิสต์ อันเป็น พ.ร.บ. ที่ประชาชนได้แสดงความรังเกียจ
เหยียดหยามอยู่นั่นเอง

เมื่อรัฐบาลได้แสดงท่าทีผ่อนคลายลงมาเช่นนี้ รัฐบาลก็
สมควรจะได้พิจารณาถึงความรู้สึกของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติ
อันไม่อยู่ในร่องรอยของรัฐบาลในอดีตและพึงพยายามตั้งตนไว้ในร่อง
รอยอันถูกต้องต่อไป

ทางการตำรวจได้ตั้งข้อหาแก่คณะศิลปินสองข้อคือข้อหาว่า
แจ้งความเท็จและกระทำผิด พ.ร.บ. คอมมิวนิสต์ โดยไม่ต้องขอหา
ฐานกบฏภายในและภายนอกราชอาณาจักร เช่นเดียวกับที่คณะ
ผู้แทนกรรมกร และคณะนักกีฬาบาสเก็ตบอลล์ ได้เจอมาแล้วอย่าง
เต็มเหนี่ยว การปฏิบัติต่อคนไทยคณะต่างๆ และในวาระต่างๆ ที่
กลับมาจากสาธารณรัฐประชาชนจีน อันมีความผิดแผกแตกต่างกัน
อยู่ตลอดมานั้น ไม่ว่าจะทางทางจะมีคำชี้แจงแถลงการณ์ว่า เพราะการ
ไปเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวกับการเมือง หรือจะอาศัยข้ออ้างอื่น
ใดก็ดี แต่วิญญูชนทั่วไปก็คงเห็นว่า ความแตกต่างและความสับสน
ของการใช้กฎหมายคอมมิวนิสต์นั้น เป็นเรื่องที่กระทำกันไปตาม
อำเภอใจ และโดยอาศัยนโยบายทางการเมืองเฉพาะหน้าในโอกาส
หนึ่งๆ เท่านั้น มิใช่อาศัยเจตนารมณ์ของตัวบทกฎหมายและหลัก
ความยุติธรรมในการบริหารกฎหมายแต่อย่างใด

เมื่อทางราชการไม่ออกหนังสือเดินทางให้คนไทยไปสู่แผ่นดิน
ใหญ่จีน ได้เคยมีคำชี้แจงว่า เพราะประเทศไทยไม่มีความ
สัมพันธ์ไมตรีกับสาธารณรัฐประชาชนจีน และทางรัฐบาลไม่
สามารถจะให้ความคุ้มครองในความปลอดภัยได้ คำชี้แจงแสดงให้
เป็นที่เข้าใจกันว่า หากคนไทยจะไปสู่ประเทศใดๆ ที่มีสัมพันธ์ไมตรี
กับประเทศไทยแล้ว ทางรัฐบาลก็ย่อมไม่มีเหตุผลที่จะขัดข้องหรือ
จะไปขัดขวางไว้ได้ ในการตอบคำถามของผู้แทน *นิวส์วอร์ค ไทมส์*
เกี่ยวกับการอนุมัติให้คนไทยไปประเทศจีน รัฐมนตรีว่าการมหาด-
ไทยถึงกับแสดงหลักการอันดงามออกมาว่า เนื่องด้วยคนไทยเหล่านั้น
ขอหนังสือเดินทางไปฮ่องกง มิใช่ขอไปจีนแดง การขัดขวางไว้
จะเป็นการขัดกับหลักสิทธิมนุษยชน ครั้นถึงเวลาที่นักศึกษาไทยจะ
เดินทางไปสหภาพโซเวียต ซึ่งมีสัมพันธ์ไมตรีกับประเทศไทย ใน
คราวนี้รัฐมนตรีว่าการมหาดไทยได้ประกาศล่วงหน้าว่าจะไม่อนุญาต

ให้นักศึกษาออกไป และในคราวนี้ก็มิได้เอ่ยถึงว่า การที่ไม่อนุญาตนั้น จะเป็นการขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชน แต่อ้างว่ามีอำนาจจะป้องกันไม่ให้คนกระทำผิดกฎหมาย แท้จริงข้ออ้างเช่นนี้ หมายถึงการสันนิษฐานไว้ล่วงหน้าว่า บุคคลจะกระทำผิดกฎหมายก่อนที่จะมีการกระทำผิดกฎหมายเกิดขึ้นจริงๆ และแท้จริงไม่ว่าจะเป็นรัฐมนตรีว่าการมหาดไทย หรือนายกรัฐมนตรี ก็ไม่มีอำนาจที่จะสันนิษฐานเช่นนี้ ในชั้นแรกนายกรัฐมนตรีเองก็ไม่ต้องการให้นักศึกษาไทยเดินทางไปชุมนุมเยาวชนชนแห่งโลกที่มอสโก โดยอ้างว่าจะไปถูกล้างสมองภายหลัง ท่านก็ยินยอมอนุญาตให้นักศึกษาเดินทางไปได้ เมื่อท่านไปพบเข้าว่า อเมริกาเขาก็อนุญาตให้คนของเขาไป และข้อเป็นห่วงว่านักศึกษาไทยจะถูกล้างสมองก็เป็นอันหมดไป ในเมื่อเยาวชนอเมริกันก็ออกไปมอสโกเหมือนกัน แม้เช่นนั้นท่านนายกรัฐมนตรีก็ยังกล่าวว่า รัฐบาลของท่านมิได้เดินตามหลังอเมริกา หากเดินตามหลังสหประชาชาติ เป็นการเคราะห์ร้ายสำหรับนายกรัฐมนตรีอยู่สักหน่อย ที่ประชาชนไทยได้แลเห็นความจริงเพียงพอจนไม่อาจที่จะเชื่อถ้อยคำของท่าน เพราะว่ามีอยู่บ่อยๆ ที่เดียวที่ประชาชนทราบดีว่า นามเหล่านี้ คือสหประชาชาติซีอาโต้ หรือธนาคารโลก เป็นต้นนั้น เกือบไม่มีอะไรเลยที่จะแตกต่างกับการออกนามอเมริกาอย่างไรก็ดี เมื่อนายกรัฐมนตรีถูกถามว่า การที่นักศึกษาไทยไปสหภาพโซเวียต เมื่อกลับเข้ามาจะไม่ต้องข้อหาว่ากระทำผิดตามกฎหมายคอมมิวนิสต์หรือ นายกรัฐมนตรีก็ได้ตอบว่า เมื่อรัฐบาลอนุญาตให้ไปแล้ว ก็คงจะไม่มีเรื่องอะไร นี่แสดงว่าการใช้หรือไม่ใช้กฎหมายนั้นขึ้นอยู่กับ การดำเนินนโยบายเฉพาะหน้าของรัฐบาลในขณะหนึ่ง

เกี่ยวกับ พ.ร.บ. ป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ซึ่งประชาชนได้เรียกร้องให้เลิกกลับมาเป็นเวลานาน และนายกรัฐมนตรี

ก็ถึงกับเคยออกปากว่า เป็นกฎหมาย “บ้า” นั้น และเพื่อที่จะแสดงว่ารัฐบาลมีความเคารพในมติมหาชน นายกรัฐมนตรีจึงได้ประกาศก่อนหน้าที่จะมีการเลือกตั้งในเดือนกุมภาพันธ์ว่า จะพิจารณายกเลิก จนถึงได้มีจดหมายสั่งการไปยัง ดร. หยุต แสงอุทัย ผู้เชี่ยวชาญกฎหมายประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ให้พิจารณาดำเนินการครั้งนายกรัฐมนตรีได้รับเลือกเป็นผู้แทนราษฎรและได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้ารัฐบาลแล้ว ท่านก็หาได้ดำเนินการตามวาจาที่ได้ประกาศไว้ไม่ ข้าเมื่อพรรคฝ่ายค้านเสนอให้เลิกกฎหมายอันไม่เป็นประชาธิปไตยฉบับนี้ ท่านกลับคัดค้านว่าเลิกไม่ได้ “เพราะประเทศไทยยังมีพระมหากษัตริย์” (ชาวไทย ๑๘ กรกฎาคม) เหตุผลของท่านข้อนี้เป็นสิ่งที่ยากจะเข้าใจได้ เพราะเมื่อปีกลายในขณะที่ท่านเองแถลงว่า จะเลิกกฎหมายฉบับนี้ ประเทศไทยก็ยังมีพระมหากษัตริย์อยู่ อนึ่งกฎหมายฉบับนี้ก็เพิ่งจะประกาศใช้เมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๔๙๕ นี้เอง ก่อนหน้านั้น เป็นเวลานาน เรามีพระมหากษัตริย์มาได้อย่างไร โดยที่ไม่ต้องมีกฎหมายที่ไร้เหตุผลเช่นนี้ ไม่ว่าจะด้วยเหตุใดๆ การอ้างตำแหน่งกษัตริย์มาเป็นเงื่อนไขของการคงไว้ซึ่งกฎหมายที่ไม่เป็นประชาธิปไตยนั้นเป็นการไม่สมควรอย่างยิ่ง และไม่สมควรจะนำมากล่าวอ้างกันขึ้นอีก อนึ่งในการโต้กับฝ่ายค้านเกี่ยวกับการยกเลิกกฎหมายฉบับนี้ รัฐมนตรีว่าการมหาดไทยได้กล่าวว่า “จอมพลเคยพูดก่อนสมัยเลือกตั้งจริงว่าจะพิจารณายกเลิก แต่มีข้อแม้ว่าประชาชนต้องเรียกร้อง แต่จนกระทั่งบัดนี้ ไม่เห็นมีประชาชนคนใดเรียกร้องเลย” (สยามนิกร ๒๖ กรกฎาคม) การที่ท่านรัฐมนตรีมองไม่เห็นว่ประชาชนคนใดได้เรียกร้องให้เลิกกฎหมายฉบับนี้ ก็เป็นเรื่องที่อยู่นอกเหนือคำวิจารณ์ของเราเสียแล้ว...

การที่เรา นำคำกล่าวส่วนหนึ่งของทางราชการ และของผู้เป็นใหญ่ในราชการบ้านเมืองที่กล่าวถึง พ.ร.บ. คอมมิวนิสต์ใน

วาระต่างๆ กันมาประมวลไว้ในที่นี้ ก็ด้วยหวังว่า เมื่อพวกท่านได้พิจารณาดูมันอีกครั้งหนึ่งในยามที่มีไข้เป็นยามหน้ามืด หรือในยามที่อยู่ในอารมณ์อันสงบแล้ว ท่านก็คงจะไม่ต้องการให้คนอื่นมาชี้ให้ดูว่า วาจาที่ท่านได้กล่าวไว้ในวาระต่างๆ นั้นมันขัดแย้งกันเอง ไม่อยู่ในร่องในรอย เต็มไปด้วยความสับสนและปราศจากหลักการอย่างไร และเมื่อท่านได้พิจารณาดูมันอย่างพิถีพิถะระห์อีกครั้งหนึ่งแล้ว ท่านยังจะต้องการกล่าวคำและใช้ท่าทีเช่นนี้ต่อประชาชนซึ่งท่านปฏิญาณตนว่า จะรับใช้เขาให้ต้องตามผลประโยชน์ของเขาอีกต่อไปหรือไม่ เราเชื่อว่าท่านมีแต่จะปฏิเสธมันอย่างแน่นอนเมื่อท่านอยู่ในอารมณ์ของเหตุผล

คำกล่าวและท่าทีดังกล่าวนี้ อันเป็นเหตุให้รัฐบาลต้องเสื่อมจากความเชื่อถือของประชาชนเป็นลำดับมานั้น เมื่อพวกท่านที่เป็นรัฐบาลได้ทบทวนรำลึกดูแล้ว ท่านก็จะทราบได้โดยง่ายว่า การที่ท่านต้องพูดและกระทำการต่างๆ อันตัวท่านเองก็อาจจะนึกถึงถึงความประพฤติก่อนในภายหลังนั้น สาเหตุข้อใหญ่ ก็เนื่องมาจากพวกท่านได้ไปรับเอาจิตใจและนโยบายของรัฐบาลอเมริกัน อันเป็นจิตใจและนโยบายของพวกนายทุนผูกขาดของอเมริกามาเป็นหลักแห่งการดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทย ก็จิตใจของพวกฝรั่งนายทุนผูกขาดเหล่านั้นซึ่งคิดถึงแต่ผลกำไร และผลประโยชน์ของพวกเขาถ่ายเดียวโดยไม่คำนึงถึงความหายนะอันใหญ่หลวงที่จะเกิดขึ้นแก่ใครๆ นั้น ย่อมเข้ากันไม่ได้เลยกับจิตใจและผลประโยชน์ของมหาชนคนไทย และเมื่อพวกท่านได้เอาประเทศของเราไปผูกไว้กับจิตใจและนโยบายของพวกฝรั่งเหล่านั้นแล้ว และเมื่อประชาชนไทยก็พอจะรู้เท่าทัน รัฐบาลจึงต้องประสบกับการคัดค้านอย่างกว้างขวาง และหนักหน่วงดังที่เห็นกันอยู่ในเวลานี้ และนับวันการคัดค้านก็มีแต่จะหนักหนายิ่งขึ้น และนับวันฐานะของรัฐบาลก็มีแต่จะคลอนแคลน

หนักยิ่งไปกว่าที่คลอนแคลนอยู่มากแล้วในเวลานี้ หากว่ารัฐบาล
ไม่รู้จักซังน้ำหนักเสียงคัดค้านของมหาชนคนไทยในเรื่องนี้ ให้ถูก
ตรงกับความเป็นจริง

สิ่งที่จำเป็นที่สุดแก่การเยียวยาแก้ไข และรัฐบาลก็ยังขาด
อยู่เป็นอันมาก คือความตั้งใจอันเด็ดเดี่ยวและความกล้าหาญที่จะ
สลัดโซ่ตรวนที่ซ่อนมาภายใต้การช่วยเหลือของพวกนายฝรั่ง

๙ สิงหาคม ๒๕๐๐

ท่านจอมพลรัฐมนตรีว่าการเกษตร และรัฐมนตรีที่เป็นชาวอีสานอีกบางท่าน หลังจากที่ได้ทราบรายงานจากหนังสือพิมพ์ถึงเรื่องการอพยพออกจากภูมิลำเนาของชาวอีสานอันเนื่องด้วยความอดอยากแล้ว ก็ได้กล่าวว่าเรื่องที่ประชาชนอีสานกินตัวแมลงและสัตว์ต่างๆ ที่คนทั่วไปมิได้ใช้กินเป็นอาหารนั้น เป็นเรื่องที่เขากินกันมานานแล้ว คำพูดของท่านรัฐมนตรีเกษตรมีนัยไปในทางที่ว่าการกินอยู่อย่างที่ไม่เหมือนคนทั้งหลายเขากินอยู่กันนั้น เป็นเรื่องธรรมดาของชาวอีสาน และรัฐมนตรีช่วยว่าการยุติธรรมก็กล่าวว่า ความอดอยากของชาวอีสานเป็นสภาพตามปกติ เป็นมาแล้วแต่ดึกดำบรรพ์ และรัฐมนตรีที่เป็นชาวอีสานอีกผู้หนึ่งก็มองดูการอพยพหลบหนีจากความอดตายของชาวอีสาน ว่าเป็นประเพณีของชาวอีสาน รัฐมนตรีทั้งสองพยายามจะแสดงให้เห็นว่า การอพยพอันมีเหตุมาแต่ความอดอยากแร้นแค้นนี้ เป็นประเพณีการเลี้ยงชีพอันเป็นปกติธรรมดาของชาวอีสาน (สารเสรี ๑๔ สิงหาคม ไตรรายวัน ๑๕ สิงหาคม)

ใครๆ คงอยากจะทราบที่ท่านรัฐมนตรีเหล่านี้จะรู้สึกอย่างไรบ้าง เมื่อนิสิตแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้สังเกตเห็นความทุกข์ยากของพี่น้องชาวอีสานด้วยความเห็นอกเห็นใจอย่างลึกซึ้ง แทนที่จะเห็นเป็นเรื่องธรรมดาของชาวอีสาน เขาวงคนผู้เปี่ยมด้วยมนุษยธรรมเหล่านี้ต่างก็รู้สึกว่ เขาไม่อาจที่จะปล่อยให้เพื่อนมนุษย์ผู้เคราะห์ร้ายจากท้องถื่นกันดารเหล่านี้ เผชิญชะตากรรมอันเลวร้าย

อย่างสาหัสไปตามยถากรรม และอย่างอ้างว้างว่าเหว่ พวกนิสิตรุ่นหนุ่มรุ่นสาวเหล่านี้ ไม่เพียงแต่จะมีความเห็นอกเห็นใจในความทุกข์ยากของเพื่อนร่วมชาติอยู่ในใจเท่านั้น หากเห็นว่าจะต้องลงมือกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อบรรเทาทุกข์เพื่อนร่วมชาติโดยทันที และเพื่อที่จะแสดงให้เห็นเพื่อนมนุษย์ผู้นำสงสารเหล่านั้นได้ทราบว่ เขามีได้อยู่ในโลกนี้แต่ลำพัง และความทุกข์ยากของเขานั้น ก็มีผู้เข้าใจและเล็งเห็น เสียงร้องหาความช่วยเหลือของเขามีได้เจียบหายไปในอากาศ หากมีเสียงขานรับจากสหายประชาชน และจากเสียงอันแจ่มใสบริสุทธิ์ของเยาวชนชายหญิง พวกเขาได้ลงมือปฏิบัติงานสงเคราะห์โดยไม่รั้งรอด้วยการเปิดประชุมแสวงหาความร่วมมือจากสหายนิสิตทั้งปวง ในทันทีที่ความทุกข์ยากของชาวอีสานได้กระทบใจของบรรดานิสิตที่เข้าร่วมประชุม ความร่วมมือช่วยเหลือก็หลั่งไหลออกมาโดยพลัน ในการเริ่มต้น พวกนิสิตจุฬาลงกรณ์รวบรวมเงินได้เกือบสองพันบาท และพวกเขาได้สละเวลาไปพบปะสนทนาใต้ถ้ำทุกซอกซอกของชาวอีสานที่สถานีหัวลำโพง ที่ศาลาวัด และตามข้างถนน พร้อมกันนั้นเขาก็เสนอการรับใช้แก่สหายชาวบ้านนอกในประการต่างๆ เช่นนำคนที่ป่วยเจ็บ และต้องการความช่วยเหลือด่วนส่งโรงพยาบาล และให้การรับใช้ในทางอื่นๆ เท่าที่กำลังของพวกเขาจะทำได้ ความร่วมมือช่วยเหลือชาวอีสานของเยาวชนนักศึกษากำลังแผ่ขยายไปตามมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยต่างๆ

ท่านรัฐมนตรีที่เห็นความเป็นอยู่อันเต็มไปด้วยความทุกข์ยากของพี่น้องชาวอีสานเป็นเรื่องธรรมดา เป็นเรื่องประเพณีการครองชีวิตของชาวอีสานที่เป็นมาแต่มนานมาแล้ว และดังนั้นจึงไม่มีความรู้สึกหวั่นไหวแต่อย่างใดนั้น จะเกิดความรู้สึกอย่างไรบ้างหนอ เมื่อได้มาพบว่าเยาวชนชายหญิงของเรามีได้เห็นเช่นเดียวกับท่าน หากเห็นว่าชาวอีสานเหล่านี้มีความทุกข์อย่างแท้จริง ทั้งเป็น

ทุกข์หนักและพึงได้รับการบรรเทาโดยด่วน และพวกเขาก็ได้ลงมือปฏิบัติการสงเคราะห์โดยไม่ชักช้าขนานไปกับบริการของหนังสือพิมพ์และประชาชนโดยทั่วไป

ถึงแม้ท่าทีของรัฐบาลในกรณีนี้ที่แสดงออกมาในขั้นต้น จะเป็นเรื่องที่น่าใจได้ยาก แต่แท้จริงมันก็มีข้อของที่ผิดแปลกอะไรที่บุคคลในคณะรัฐบาลหลายท่านได้พยายามที่จะให้คนทั้งหลายเห็นเป็นเรื่องธรรมดา และเป็นเรื่องการกระพือข่าวของฝ่ายค้านเพื่อประโยชน์ที่จะหาเสียงจากราษฎรในภูมิภาคนั้น ที่ว่าท่าทีของฝ่ายรัฐบาลไม่เป็นของผิดแปลกอะไรนั้น ก็เพราะว่าท่าทีเช่นนี้ ฝ่ายรัฐบาลได้เคยนำออกใช้มาแล้วครั้งหนึ่งเมื่อห้าปีก่อน และเป็นผลให้มีการจับกุมผู้คนไปขังไว้ในคุกเป็นจำนวนมาก แต่ความพยายามของฝ่ายรัฐบาลที่จะใช้ทำที่อันเก่าในวันนี้ ได้ประสบความสำเร็จล้มเหลว เพราะว่าทั้งสถานการณ์และประชาชนในวันนี้ ไม่เหมือนกับสถานการณ์และประชาชนเมื่อห้าปีก่อน ในวันที่รัฐบาลต้องยอมอ่อนลู่ลงตามพายุแห่งกำลังการผลักดันของประชาชน ถ้ารัฐบาลไม่ยอมรับความจริง และทำแข็งข้อต่อต้านลมพายุที่มีกำลังอันแข็งแกร่งแล้ว รัฐบาลก็จะหนีการแตกหักไปไม่พ้น ดุจดั่งไม้ใหญ่ที่ยืนต้านลมพายุต้องหักโค่นลง ฉะนั้น

ทุกครั้งที่มีการอดอยากอย่างสาหัสบังเกิดขึ้นแก่ประชาชนในพวกอีสาน ก็จะมีเสียงต่อต้านความจริงดังออกมาจากฝ่ายรัฐบาลในรูปเดียวกันว่า เรื่องเช่นนั้นเป็นเรื่องธรรมดาของพวกอีสานเขา และรัฐบาลก็ดูเหมือนจะพอใจที่จะปล่อยให้เพื่อนไทยที่เป็นชาวอีสานอยู่ไปตามเรื่องตามราวของพวกเขา ที่ได้เคยคุ้นกับความยากลำบากมาเป็นเวลานานแล้ว กล่าวคือปล่อยให้เขาอดมื้อกินมื้อ ปล่อยให้เจ็บป่วย โดยไม่ต้องมีการรักษาพยาบาลอย่างถูกต้อง และในที่สุดก็ปล่อยให้เขาตายไปตามเรื่องตามราวของเขา เป็นเรื่องธรรมดาของ

พวกเขา!

เพราะเหตุที่พวกท่านเป็นรัฐบาลมีความคิดเห็นกันว่า ภาวะความเป็นอยู่อันแสนจะเลวร้ายต่างๆ นานาที่ชาวอีสาน ตลอดจนชาวชนบทโดยทั่วไปได้เผชิญอยู่ในเวลานี้ เป็นภาวะที่เขาเคยชินกันมาแต่กาลดึกดำบรรพ์ เหตุฉะนั้นความอดอยากแร้นแค้นถึงขนาดไม่มีข้าวจะกินต้องขูดฝือกขูดมันมากินต่างข้าว ต้องกินจิ้งหรีด ตั๊กแตน กินกบเขียด และบุง แะ และกินสัตว์เล็กน้อยนานาชนิดอันเป็นอาหารที่คนทั่วไปมิได้กินกัน และต้องอพยพเร่ร่อนพาครอบครัวลูกน้อยออกเที่ยวหากิน โดยไม่มีจุดหมายและความหวังที่แน่นอนอะไรในการประทังชีวิตไปวันหนึ่งๆ พฤติการณ์เช่นนี้ก็ยังไม่อาจที่จะสันนิษฐานเตือนความรู้สึกของพวกท่านที่นั้งปกครองบ้านเมืองด้วยความอหิหมิพีมันได้ พวกท่านที่ปกครองบ้านเมืองเชื่อมั่นในคาถาอาคมที่ว่า พวกชาวบ้านนอกผู้เคราะห์ร้ายเหล่านี้ได้ใช้ชีวิตที่เหมือนกับมิใช่ชีวิตของมนุษย์ มาแต่กาลนานดึกดำบรรพ์แล้ว มันเป็นเรื่องของเขา มันเป็นเรื่องธรรมดาของเขา มันเป็นเรื่องที่เขาเคยชินกันมานานแล้ว และตั้งนั้นก็สมควรจะไปเดือดร้อนโวยวายกับเขานัก ทำไมหนอท่านจึงไปภูมิใจกับคาถาอาคมที่ว่าพวกเขายังไม่อดอยากถึงตาย และก็จะไม่อดอยากถึงตาย? ที่ท่านปกครองบ้านเมืองอยู่กันทุกวันนี้เนะ ท่านปกครองเพียงเพื่อจะไม่ให้พวกเขาอดอยากถึงตายเท่านั้นหรือ? และท่านก็คาดหมายว่าเพื่อนไทยที่เป็นชาวอีสานก็ควรจะพอใจในฐานะที่เกิดมาแล้วไม่อดตายเพียงเท่านั้นเองแหละหรือที่ท่านได้กำหนดลงไว้เป็นมาตรฐานแห่งชีวิตของพวกเขา?

เพราะพวกท่านที่เป็นรัฐบาลมีความคิดเห็นกันเช่นนี้เนะสิ พวกท่านจึงได้ปล่อยปลละเลยชีวิตความเป็นอยู่ของพวกเขาให้ตกต่ำลำบากถึงปานดังที่รู้เห็นกันอยู่ในเวลานี้ พวกท่านจึงไม่คิดอ่านที่จะ

ทำนุบำรุงความเป็นอยู่ของเขาให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นมาแต่ “กาลดึกดำบรรพ์” พวกท่านจึงได้แยกตัวออกไปจากพวกเขา ใช้นาฬิกาคนละเรือนกับพวกเขา ใช้ชีวิตคนละศตวรรษกับพวกเขา ท่านพอใจที่จะปล่อยให้พวกเขาอยู่ในศตวรรษของพ่อขุนรามคำแหง ในขณะที่พวกท่านแสวงสุขอยู่ในวิมานแมนของศตวรรษแห่งปรมาณู แต่พวกท่านก็ควรจะได้เรียนจากคนที่ชีวิตของเขาเต็มไปด้วยความอดอยาก หิวโหย เมื่อพวกเขาคนหนึ่งได้กล่าวว่า “เพ็ญอยู่เมืองสวรรค์ ก็เป็นคนเหยียบดินคือกันแมนป่ครับ”

เมื่อพวกท่านปกครองบ้านเมืองด้วยจิตใจเช่นนี้ ท่านจะเรียกรัฐบาลของท่านว่าเป็นรัฐบาลของใคร? ท่านจะเรียกตัวเองว่าเป็นผู้แทนของประชาราษฎรได้อย่างไร เมื่อท่านมิได้ปกครองด้วยการอุทิศเวลาและปัญญาเพื่อชีวิตที่ดีขึ้นของราษฎรส่วนใหญ่ ท่านเอาเงินทองที่ได้มาจากหยาดเหงื่อของชาวชนบทไปใช้จ่ายเพื่อการส่งเสริมความสุขสำราญของผู้คนเพียงสักหยิบมือหนึ่งของประเทศ ท่านมีเงินและมีเวลาที่จะให้ความสนใจแก่การก่อสร้างทำเนียบที่พัก ดากอากาศ โรงแรม และอาคารอันหรูหรา ด้วยความสนใจในความผาสุกของพวกฝรั่งและเพื่อที่จะไ้อวดความงามกำมะลอและความงามที่เปลือกแก่พวกฝรั่ง สนใจกับการก่อสร้างที่เป็นเรื่องยุทธศาสตร์และเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของพวกฝรั่ง แต่เมื่อมาถึงปัญหาที่เกี่ยวกับการส่งเสริมชีวิตของประชาราษฎร จะเป็นเรื่องในการครองชีพหรือการศึกษาก็ตาม ท่านก็กล่าวว่ารัฐบาลไม่มีเงิน ที่ท่านกล่าวเช่นนั้นก็มีส่วนเป็นความจริงอยู่ เพราะท่านเอาเงินที่เก็บไปจากประชาราษฎรไปทุ่มจมลงไปในรายการงบประมาณที่เป็นผลของการที่ท่านนำประเทศของเราไปผูกไว้กับนโยบายของนายฝรั่ง

ก็เป็นข้อนำยินดีที่ด้วยการเรียกร้องผลักดันอย่างแข็งแรงทางด้านประชาชน ได้ทำให้รัฐบาลยอมรับรู้ความจริงขึ้นบ้าง และ

ได้มีการเคลื่อนไหวที่จะบรรเทาทุกข์ชาวอีสานขึ้นมา รัฐบาลไม่ควรจะยินดีกับการไปเที่ยวแบมือขอกทานเงินจากต่างประเทศ และภาคภูมิใจในความเป็นคนขอกทานผู้ว่านอนสอนง่ายของนายฝรั่ง เราควรที่จะพยายามช่วยตัวเอง และพึ่งตนเองให้มากที่สุด และเราก็ควรจะทำอะไรๆ ด้วยลำแข้งของเราเองได้อีกมาก และเราก็จะมีเงินของเราเองที่พอจะทำมันได้ ถ้าเราถอนเอาเงินทั้งหมดที่ทุ่มจมลงไปในการดำเนินนโยบายที่ผิดพลาดมาเป็นเวลานาน

๑๖ สิงหาคม ๒๕๐๐

เหตุการณ์บางเรื่องที่ได้เกิดขึ้นและผ่านไปนั้น บางทีมันก็ได้ทิ้งร่องรอยของมันไว้ข้างหลังเกินกว่าที่ใครๆ จะคิดเห็น เหตุการณ์บางเรื่องถ้าเราได้พิจารณาโดยพินิจพิเคราะห์ แทนการมองดูอย่างผิวเผิน เราก็อาจได้พบข้อความจริงที่มีค่าที่เราอาจจะมองข้ามไปเสียในขั้นต้น

การอพยพออกจากภูมิลำเนาของชาวอีสาน ไปสู่ประเทศลาวและลงมากรุงเทพฯ และจังหวัดอื่นๆ เพื่อหลีกเลี่ยงความอดอยากแร้นแค้น ที่รุมล้อมชีวิตของพวกเขาในท้องถิ่นอันเป็นบ้านเกิดของเขานั้น เป็นเหตุการณ์ที่มีข้อความจริงที่มีค่าน่าเรียนรู้อยู่บางประการ ในประการแรกได้แก่ข้อความจริงที่เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของเพื่อนร่วมชาติของเราในท้องถิ่นที่ห่างแล้งกันดารในภาคอีสาน ภาพชาวอีสานที่อพยพลงมาจากบ้านเกิดเมืองนอนของเขา ที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์ และจากรายงานของผู้สังเกตการณ์ และผู้ที่ไปให้ความสงเคราะห์ช่วยเหลือ เช่นชาวหนังสือพิมพ์และนักศึกษาแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า เหตุอะไรที่ผลักดันให้เขาเดินทางเข้ามากรุงเทพฯ เป็นการแน่นอนว่าเขามิได้ลงมากรุงเทพฯ เพื่อที่จะแสวงหาโชคลาภหรือหาลำไผ่ หรือเพื่อที่จะมากินหมูเห็ดเป็ดไก่ แทนตัวแมลงและสัตว์ที่น่าเกลียดต่างๆ ที่ท่านรัฐมนตรีว่าการเกษตรกล่าวว่ามันเป็นอาหารประจำของพวกเขา พวกเขาได้หอบหิ้วกันลงมาทั้งสตรี ลูกเด็กเล็กแดง และคนชรา ลงมาออกกันอยู่ที่ซานชาลา สถานีรถไฟ ด้วยท่าทางประหม่างกเงินและอดโรยด้วยสายตาที่

หวาดระแวงจากการถูกหลอกลวง และเกรงภัยจากการเกาะกุมตัวจากเจ้าพนักงานของบ้านเมือง ผู้อพยพส่วนใหญ่ได้ทั้งบ้านทั้งญาติเดินทางระแหร่รอนลงมาโดยปราศจากที่หมายปลายทาง โดยไม่มีความคิดว่าจะไปอาศัยซุกหัวนอนเข้าที่ไหน และโดยไม่ทราบว่ามีเมืองลงจากรถไฟที่สถานีกรุงเทพฯ แล้วจะเดินทางต่อไปที่ใด ส่วนใหญ่ไม่มีญาติมิตรมารอรับเพื่อนำไปสู่ที่พัก หรือแนะนำการงาน ความใหญ่โตมโหฬารของกรุงเทพฯพระมหานครได้กลายเป็นที่คับแคบสำหรับเขา ความสว่างไสวเจิดจ้าด้วยแสงไฟฟ้าและนีออน ได้กลายเป็นความมืดตื้อสำหรับเขา ในเมื่อเขาไม่มีความรู้ และไม่มีเงินทองที่จะจัดการกับมัน ความสง่างามเจิดฉายของพระมหานคร แม้ว่าจะรายล้อมอยู่รอบตัวเขา แต่เขาก็ไม่อาจจะเดินเข้าไปหามันได้ และไม่อาจจะสัมผัสกับมันได้ เพราะไม่มีสะพานที่ทอดระหว่างเขากับสิ่งเหล่านั้น เพราะมีความมืดตื้อสำหรับเขาอยู่ในความสว่างไสวนั้น พวกเขาส่วนหนึ่งเมื่อลงจากรถไฟที่สถานีหัวลำโพงแล้ว จึงได้แต่จะนั่งนอนระเนระนาดอยู่ที่แถวชานชาลาหรือตามริมถนนแถวนั้นเอง พวกเขาจะต้องนั่งนอนจนแต่มอญที่นั่นจะมีจำนวนมากกว่านั้นอีกมากนัก ถ้าหนังสือพิมพ์จะมีได้ตะโกนถึงความเดือดร้อนทุกข์ยากของชาวอีสานจนสะเทือนทำเนียบของรัฐบาล และถ้าปราศจากการผลักดันและความสงเคราะห์ช่วยเหลือที่นักศึกษาและประชาชนได้นำขึ้นลักษณะการของการอพยพดังเป็นที่รู้เห็นกันทั่วไปเช่นนี้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า เป็นการหนีภัยที่คุกคามชีวิตของเขาอยู่เบื้องหลัง และภัยที่พวกเขาพากันหนีมานั้นก็คือภัยแห่งความอดอยากรวมทั้งความแร้นแค้นด้วยประการทั้งปวง ซึ่งพวกเขาได้ถูกทอดทิ้งให้ต้องผจญมาแต่ลำพัง แต่ “กาลตึกดำบรรพ์” แล้ว ดังคำของรัฐมนตรีท่านหนึ่ง

เมื่อพิจารณาดูท่าทีของรัฐบาล ต่อการอพยพด้วยความอด

อยากของชาวอีสาน จะเห็นว่าเป็นท่าที่เย็นชาเฉยเมย และปราศจากความสำนึกในความรับผิดชอบอย่างน่ารังเกียจ ในชั้นต้นรัฐบาลพยายามที่จะไม่รับรู้ความเป็นจริง ทำท่าจะหาความรู้เผยแพร่ข่าว และในที่สุดก็อธิบายการอพยพเพราะความอดอยากของชาวอีสาน ให้เป็นเรื่องปกติธรรมดาไปเสีย การที่บุคคลในคณะรัฐบาลมองดูความอดอยากทุกข์ยากของชาวอีสานด้วยจิตใจที่แห้งแล้ง ความเห็นอกเห็นใจก็ไม่มีทางจะอธิบายเป็นอย่างอื่น นอกจากว่าคณะบุคคลที่ปกครองบ้านเมืองอยู่ในเวลานี้ ในส่วนใหญ่มิใช่เป็นตัวแทนของประชาชนโดยแท้จริง มิใช่เป็นผู้มีจิตใจที่จะรักษาผลประโยชน์และอาหารต่อทุกข์สุขของประชาชนโดยแท้จริง และดังนั้นจึงไม่อาจนับได้ว่าเป็นกัลยาณมิตรของประชาชน บุคคลเหล่านี้ปกครองประเทศไปตามรสนิยมของเขา เพื่อความอภิมภิมในความมีหน้ามีตาและความเป็นเจ้าคนนายคนของเขา บุคคลเหล่านี้กำหนดนโยบายบริหารประเทศตามแต่จะกลมกลืนกับผลประโยชน์ และความยั่งยืนแห่งการครองอำนาจของเขา ด้วยเหตุนี้นโยบายที่เป็นข้อสำคัญทั้งภายในและต่างประเทศของรัฐบาลนี้ จึงขัดกับผลประโยชน์ของประชาชน และขัดกับเจตจำนงของประชาชน และโดยที่บุคคลส่วนใหญ่ในคณะรัฐบาลนี้ มิใช่ตัวแทนของประชาชนโดยแท้จริง และมีได้มีจิตใจเป็นอย่างเดียวกันกับจิตใจของประชาชน รัฐบาลจึงไม่ฟังเสียงประชาชน ที่เรียกร้องให้เปลี่ยนแปลงนโยบายเสียใหม่ เพื่อว่ารัฐบาลจะได้สามารถนำเงินของประชาชนที่รัฐบาลได้ทุ่มเทลงไปในกิจการที่ไม่เป็นผลประโยชน์แก่ประชาชน มาใช้จ่ายในทางปรับปรุงส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น เพราะว่รัฐบาลมิได้เป็นกัลยาณมิตรของประชาชน รัฐบาลจึงไม่ฟังเสียงประชาชน และไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชน ด้วยจิตใจเช่นนี้ของผู้เป็นรัฐบาล และด้วยการที่รัฐบาลแยกตัวออกไป

จากประชาชน พี่น้องไทยในภาคอีสานจึงถูกปล่อยให้เผชิญกับชะตากรรมอันร้ายกาจแต่ลำพังมาเป็นเวลานาน และการอพยพหนีความอดอยากและความตายของพี่น้องชาวอีสานจึงได้ถูกแลดูจากรัฐบาลด้วยสายตาที่เย็นชืด

แต่พี่น้องชาวอีสานก็ได้พบกัลยาณมิตรของเขาในหมู่ประชาชนนี้เอง หนังสือพิมพ์ เยาวชนนักศึกษา พระภิกษุ ผู้แทนราษฎรส่วนหนึ่งจากภาคอีสาน และประชาชนทั่วไป ได้สังเกตเห็นความทุกข์ยากและชีวิตอันอาภัพของเขา นักศึกษาได้เปิดประชุมรวบรวมเงินเสื้อผ้าและยาจากผู้บริจาค นำไปส่งเคราะห์ชาวอีสานต่างๆ วันนี้นักศึกษารุ่นหนุ่มรุ่นสาวจำนวนหนึ่งจากมหาวิทยาลัยต่างๆ อาสาสมัครไปต้อนรับชาวอีสานที่สถานีหัวลำโพงทุกเที่ยวรถคอยให้ความช่วยเหลือในเรื่องที่พัก การรักษาตัว ให้คำแนะนำและความช่วยเหลือในประการต่างๆ ตามที่ผู้อพยพจะต้องการ ความช่วยเหลือทางการเงินทองและอื่นๆ ก็หลั่งไหลมาจากประชาชนทุกทิศพร้อมด้วยบริการอันแข็งขันจากสำนักหนังสือพิมพ์

มีอันสลอนที่ยื่นไปจากประชาชน ไปสู่พี่น้องชาวอีสานนี้แหละ ที่ทำให้ทำเนียบรัฐบาลต้องหวั่นไหว และทำให้รัฐบาลเปิดตาขึ้นมองดูความจริง และก็อาศัยกำลังผลักดันทางด้านประชาชนนี้แหละ ที่เป็นเหตุให้มีการเคลื่อนไหวทางด้านรัฐบาลในการดำเนินการบรรเทาทุกข์ประชาชนอีสาน อันนี้แหละคือข้อความจริงที่มีคุณค่ายิ่งข้อหนึ่ง ความถูกต้องนานาประการที่สมควรจะได้กระทำเพื่อผลประโยชน์ของประเทศและประชาชนไทย และรัฐบาลก็ยังมีได้กระทำ ทั้งรัฐบาลก็ไม่มีเหตุผลอันใดที่จะรีรออยู่ต่อไปนั้น กำลังการผลักดันอันเข้มแข็งของประชาชน ย่อมสามารถจะบันดาลให้เกิดการกระทำขึ้นได้

ข่าวการลาออกของผู้บัญชาการทหารบกจากตำแหน่ง รัฐมนตรีพร้อมด้วยนายทหารผู้ใหญ่ผู้คุมกำลังของกองทัพบกอีก สองท่าน ยังเป็นข่าวที่อยู่ในกระแสแห่งความคลี่คลาย ในขณะที่ นักการเมืองของพรรคฝ่ายค้าน และในวงการทั่วไป เล็งเห็นกันว่าการลาออกจากตำแหน่งในคณะรัฐบาลของนายทหารผู้ใหญ่ทั้งสาม หมายถึงว่ารัฐบาลจะมีได้รับความสนับสนุนจากกองทัพบกเช่นที่เคยได้รับอยู่แต่ก่อน และด้วยกรณีแวดล้อมอื่นๆ อีก จะทำให้ฐานะของรัฐบาลทรุดลงอย่างเป็นที่น่าวิตกมาก แต่นายกรัฐมนตรีก็หาได้มีความรู้สึกเช่นนั้นไม่ ท่านกล่าวว่า การลาออกของนายทหารผู้ใหญ่ทั้งสามเป็นเรื่องธรรมดา และท่านไม่รู้สึกว่าเป็นเรื่องที่กระทบกระเทือนฐานะของรัฐบาลแต่อย่างใด ความรู้สึกของนายกรัฐมนตรีจะเป็นอย่างไรก็ตาม แต่ความเป็นจริงก็คงจะดำเนินไปตามวิถีทางของมัน อย่างไรก็ตาม อดีตนายกรัฐมนตรีผู้บัญชาการทหารบก เกี่ยวกับการลาจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกลาโหม รวมทั้งเหตุการณ์ที่กำลังคลี่คลายไปภายหลังการลาออกของนายทหารผู้ใหญ่ทั้งสามนั้น ดูไม่สอดคล้องกับความรู้สึกของนายกรัฐมนตรีเสียเลย

เหตุผลข้อสำคัญการลาออกที่ผู้บัญชาการทหารบกกระทำไว้ในใบลาออกมีว่า นโยบายของท่านไม่ตรงกับนโยบายของรัฐบาล ที่ว่านโยบายไม่ตรงกับรัฐบาลนั้น ในการตอบคำถามของหนังสือพิมพ์ผู้บัญชาการทหารบกได้ไขความว่า มีพฤติการณ์หลายอย่าง ที่รัฐบาลไม่แก้ไขหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมติมหาชน เช่นมีรัฐมนตรีบางคน

ที่ประชาชนรังเกียจ นายกรัฐมนตรีก็ยิ่งเอามาร่วมเป็นรัฐบาล ความบกพร่องและการกระทำต่างๆ ที่ไม่ต้องกับมติมหาชนนั้น ผู้บัญชาการทหารบกกล่าวว่า ได้ขอให้นายกรัฐมนตรีปรับปรุงแก้ไขหลายครั้ง แต่นายกรัฐมนตรีก็ได้แก้ไข “เป็นรัฐบาลในระบอบประชาธิปไตย ถ้าไม่ปฏิบัติตามเสียงเรียกร้องของประชาชนแล้ว จะเป็นกันได้อย่างไร” (สารเสรี ๒๑ สิงหาคม)

ผู้บัญชาการทหารบก ได้ปรารถนาถึงความเหลวแหลกหลายประการที่รัฐบาลและโดยเฉพาะราชการตำรวจ ไม่อาจชำระสะสางให้ประชาชนได้ทราบและอุ่นใจได้ เช่นกรณีธนบัตรปลอมจากฮ่องกง กรณีบริษัทอเมริกันซีซีพีพลาซงหนีบิลกลับ ๖๙ หนีบ กรณีความเดือดร้อนในภาคอีสาน รัฐบาลเอาแต่ใจพวกพ้องให้กินกัน ประชาชนทนค่าครองชีพสูงเป็นบ้าหลังอยู่แทบไปไม่รอดแล้ว ไม่เหลือวแล บ้านเมืองทุกวันนี้เป็นอย่างไร ประชาชนก็รู้อยู่ ความรู้สึกของรัฐมนตรีอาจเหมือนกับประชาชนบ้างก็ได้ (ไทรยวัน ๒๑-๒๒ สิงหาคม)

พล. ท. ประภาส จารุเสถียร ได้แสดงเหตุผลในการลาออกไว้ว่า “ไม่สามารถร่วมกับรัฐมนตรีชุดนี้ได้” และได้กล่าวกับนักข่าวหนังสือพิมพ์ว่า “ผมทนไม่ได้และไม่สบายใจ” ได้กล่าวถึงนายกรัฐมนตรีว่า เป็นผู้มึนเจตนาดี “แต่มีคนชักจูงท่านไปในทางอื่น เลยทำให้ยุ่ง” (สารเสรี ๒๑ สิงหาคม)

คำแถลงของนายทหารผู้ใหญ่ทั้งสองนี้ เป็นการตำหนิความประพฤติและคัดค้านนโยบายบางประการของรัฐบาลอย่างตรงไปตรงมา และการลาออกก็แสดงให้เห็นว่ามีความรังเกียจที่จะอยู่ร่วมกับรัฐบาลที่ไม่บริหารงานให้เป็นไปตามมติมหาชน ดังที่ผู้บัญชาการทหารบกได้ใช้คำว่า “มันสุดจะทนทาน” การถอนตัวออกจากคณะรัฐบาลของคณะนายทหารผู้ใหญ่ทั้งสาม พร้อมกับได้แสดงข้อ

วิพากษ์รัฐบาลไว้ในขนาดนี้ นอกจากนายกรัฐมนตรีนี่ ซึ่งเห็นว่าฐานะของรัฐบาลจะไม่กระทบกระเทือนแล้ว ก็เห็นจะหาผู้ที่มีความเห็นเช่นเดียวกับท่านได้ยากสักหน่อย

การที่รัฐบาลได้เสียดัฐมนตรีที่เป็นกำลังของกองทัพไปสามท่านนั้น ย่อมจะทำให้ความสนับสนุนที่รัฐบาลได้รับจากคณะรัฐประหาร และสมาชิกประเภทสองคลอนแคลนไปไม่มากนักน้อย นอกจากนั้นก็ยังมีรัฐมนตรีอีกบางท่านได้ลาออกไปในโอกาสนี้ได้แก่ พล. ต. ศิริ ศิริโยธิน รัฐมนตรีว่าการสหกรณ์และรัฐมนตรีคนสำคัญอีกบางท่านก็ยังอยู่ในระหว่างการตัดสินใจ เช่น จอมพลอากาศ พัน รณนภาภาส ผู้บัญชาการทหารอากาศ ซึ่งได้ตอบแก้หนังสือพิมพ์ว่า ถ้าพรรคพวกเขาออกกันเป็นส่วนมากก็จะออกด้วยเหมือนกัน และจอมพลเรือหลวงยุทธศาสตร์ โกศล ผู้บัญชาการทหารเรือ ก็ดูเหมือนจะอยู่ในระหว่างความลังเลใจ คือในขั้นต้นก็คิดว่าจะลาออก แต่ภายหลังได้เปลี่ยนใจใหม่เป็นไม่ออก (*พิมพ์ไทย* ๒๒ สิงหาคม) ส่วน พล. ต.อ. เผ่า ศรียานนท์ ผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการมหาดไทยและอธิบดีกรมตำรวจนั้น ในขั้นต้น *ชาวไทย* (๒๑ สิงหาคม) ได้รายงานว่า จะเลือกทางใดทางหนึ่งเหมือนกัน คือจะเป็นข้าราชการประจำ หรือการเมือง ต่อมาเมื่อหนังสือพิมพ์ได้ถามถึงการตัดสินใจของรัฐมนตรีว่าการมหาดไทยต่อหน้านายกรัฐมนตรี ท่านรัฐมนตรีได้ตอบว่า “ผมขอลาออกจากองค์การ ขอเป็นรัฐมนตรี” และเมื่อหนังสือพิมพ์ซักว่า ตำแหน่งอธิบดีตำรวจจะลาออกหรือไม่ ท่านได้ตอบว่า “ยังต้องขอเป็นอยู่ก่อน” (*ไทรรายวัน* ๒๒ สิงหาคม) ต่อมาอีกเมื่อหนังสือพิมพ์ได้พูดถึงปัญหาเรื่องการแยกผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการประจำและการเมืองออกจากกันโดยเด็ดขาดกับนายกรัฐมนตรี และหนังสือพิมพ์ได้ถามถึงการดำรงตำแหน่งทั้งสองของ พล. ต.อ. เผ่า ศรียานนท์ นายกรัฐมนตรีได้ตอบว่า “ในเมื่อคนอื่น ๆ

เขาแยกคุณเผ่าก็ต้องแยกด้วย ไม่มีปัญหาอะไร เขาก็เตรียมแยกอยู่แล้ว” (ไทรยวัน ๒๓ สิงหาคม) หนึ่ง ในขณะที่เขียนเรื่องนี้ หนังสือพิมพ์ได้รายงานข่าวล่ำที่ลุดว่า นายทหารผู้ใหญ่อีกท่านหนึ่งได้ยื่นใบลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรี คือ พล. ท. เฉลิมเกียรติ วัฒนากร รัฐมนตรีช่วยว่าการเกษตร และนายวรการ บัญชา รัฐมนตรีว่าการคลัง หลังจากที่ได้ไปเยี่ยมสนทนากับบัญชาการทหารบกแล้ว ก็ได้ยื่นใบลาป่วยต่อนายกรัฐมนตรี และได้งดการรับแขก (สารเสรีสยามนิกร ๒๔ สิงหาคม) ทั้งหมดนี้เป็นเพียงความเคลื่อนไหวส่วนหนึ่งที่แสดงให้เห็นความอลเวงระส่ำระสายในวงการคณะรัฐบาล ซึ่งนายกรัฐมนตรียังคงยืนยันว่าไม่ประสบความสำเร็จคลอนแคลนแต่อย่างใด

การที่คณะนายทหารผู้ใหญ่ทั้งสามได้ลาออกจากตำแหน่งในคณะรัฐบาลพร้อมด้วยข้อวิพากษ์รัฐบาลอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาว่า เพราะรัฐบาลไม่ปฏิบัติตามมติมหาชนหลายประการนั้น แม้ว่านายกรัฐมนตรีอาจจะต้องรับฟังด้วยความขมขื่นใจก็ดี แต่ข้อวิพากษ์อันตรงกับความเป็นจริงนี้ นอกจากว่าจะเป็นคนุเคราะห์ต่อประเทศชาติแล้ว ก็ยังเป็นคุณต่อคณะรัฐบาลเองด้วย หากนายกรัฐมนตรีจะตัดสินใจเข้าเผชิญความจริงอย่างกล้าหาญ เราเชื่อว่ารัฐมนตรีอยู่บางท่านที่ได้รับเลือกมาจากราษฎรในชนบท และได้เคยอยู่ใกล้ชิดชีวิตของบรรดาราษฎรผู้ทุกข์ยากมาแล้ว จะเล็งเห็นถึงการดำเนินนโยบายอันผิดพลาดของรัฐบาลทั้งภายในและต่างประเทศที่เป็นนโยบายข้อสาระสำคัญได้ดี สิ่งที่ยังต้องการอยู่ในเวลานี้ ก็มีแต่ความกล้าหาญ และความจริงใจของท่านเหล่านั้นที่จะคัดค้านวิพากษ์ และพูดความจริงกันออกมาโดยอย่างห่วงหน้าพะวงหลังถึงส่วนได้ส่วนเสียส่วนตัวกันนัก และอย่าพยายามที่จะใช้วิธีเอาใบบัวไปปิดข้างตายกันเลย ดังเช่นที่ได้พยายามจะใช้กันในกรณีความอดอยากยากแค้นของชาวอีสาน ถ้านายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี

ที่มาจากชนบทที่ในใจจริงของท่านอาจจะมีได้ล้มความทุกข์ยากของพี่น้องในชนบทของท่าน ใครจะฟังคำเตือนอันสุจริตใจจากสหayaประชาชนของท่านสักคำสองคำแล้ว เราก็ใคร่จะกล่าวว่า ท่านทั้งหลายจงหลีกเลี่ยงเสียจากความดิ้นรนอย่างหน้ามืดที่จะเอาแพ้อะไรสักอย่างมาทำเตี่ยว โดยไม่คำนึงถึงความเป็นจริงอันเป็นที่ประจักษ์แก่ตาของประชาชนเป็นอย่างดีแล้ว ท่านทั้งหลายจงกล้าที่จะเรียกความผิดว่าเป็นความผิด อย่าได้เรียกเป็นอย่างอื่น อย่าได้เอาเยี่ยงอย่างของพวกจักรพรรดินิยมที่ส่งเสริมและทำการประหัดประหารเช่นฆ่าชนชาติที่อ่อนแอกว่า เพื่อผลประโยชน์ทางเงินทองของตนอย่างเตี่ยวแท้ๆ แต่ก็เที่ยวประกาศว่าได้กระทำไปในนามของคุณธรรมต่างๆ ซึ่งไม่มีอยู่ในจิตใจของพวกเขาเลย แม้ว่าท่านจะอยู่ในที่คับขันสักปานใด จงอย่าได้หันเข้าพึ่งอำนาจของฝรั่งจักรพรรดินิยมเป็นอันขาด เพราะนั่นจะเป็นการเลือกเดินทางผิดอันร้ายกาจที่สุดที่ประชาชนจะไม่มีวันอภัยให้ผู้ใดเลย

การที่นายกรัฐมนตรีได้วินิจฉัยให้รัฐมนตรีถอนตนออกจากตำแหน่งที่เป็นกิจการค้าและอุตสาหกรรมทั้งในส่วนบริษัทเอกชนและองค์การของรัฐ รวมทั้งได้ดำริที่จะดำเนินการแยกข้าราชการประจำและการเมืองออกจากกัน โดยตัวท่านเองก็ได้แสดงความพร้อมเพรียงที่จะลาออกจากตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อยู่แล้วนั้น ก็แสดงอยู่ว่า นายกรัฐมนตรีก็ทราบถึงความไม่พอใจของประชาชนต่อรัฐบาลในเรื่องนั้นเรื่องนี้อยู่เหมือนกัน และก็แสดงว่า ท่านก็มีเวลาที่จะโน้มโน้มไปตามมติของมหาชนอยู่เหมือนกัน เราจึงหวังว่า นายกรัฐมนตรีจะไม่ทิ้งโอกาสนี้ ซึ่งอาจจะเป็นโอกาสครั้งสุดท้ายของท่าน ที่จะยอมรับความผิดพลาดทั้งหลายของรัฐบาลอย่างตรงไปตรงมา และตัดสินใจอย่างกล้าหาญที่จะหันเข้าหาประชาชน และดำเนินไปตามแนวทางของประชาชน

ในระยะเวลาอันมีตมของการปกครองที่จมอยู่ในถังสุราแห่งอำนาจ เมื่อไม่นานปีมานี้ ผู้ที่คัดค้านหรือแสดงท่าที่ไม่พอใจนโยบายของรัฐบาล มักถูกขู่กรรโชกว่า จะขายชาติและเป็นคอมมิวนิสต์ ในระยะนั้นคอมมิวนิสต์ราวกับเป็นเจ้าของอัมกัตสิทธิ์ หรือเป็นเครื่องรางคุ้มตัวของคนกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเมื่อจนแแต่มีขึ้นมา เขาเหล่านั้นก็ได้ยกเอาเจ้าพ่อองค์นั้นขึ้นมากวัดแกว่ง พร้อมกับส่งเสียงตวาดและถลิ่งตาวางจะกินเลือดกินเนื้อเอาแก่คนทั้งหลาย แต่เมื่อได้ใช้เจ้าพ่อองค์นั้นเป็นเครื่องรางคุ้มตัวบ่อยเข้าและนานเข้า ประชาชนต่างก็แลเห็นความหมดท่าของรัฐบาล และต่างก็พากันสงสัยว่า รัฐบาลจะปกครองบ้านเมืองไปได้อย่างไร หากโลกนี้ไม่มีคอมมิวนิสต์สำหรับจะนำมาอ้าง เพื่อคุกคามประชาชน และสร้างบรรยากาศอันตึงเครียดขึ้นไว้เสมอ

อย่างไรก็ดี ภายหลังที่นายกรัฐมนตรีได้กลับจากทัศนจรต่างประเทศเมื่อสองปีที่แล้ว และได้ประกาศว่าต่อไปนี้จะป็นประชาธิปไตยกันละ นิยายเรื่องคอมมิวนิสต์อันเป็นนิยายที่แต่งส่งเข้ามาจากเมืองฝรั่ง และได้มาเป็นนิยายที่สนุกครั้นเครงกันในหมู่คนไทยไม่กี่คน แต่ได้เป็นที่เปื้อน่ายกันอย่างเหลือทนในประชาชนทั่วไปนั้น ก็ได้ระงับไปเป็นเวลานานพอควร แต่ในขณะที่ใครๆ พากันเข้าใจว่ารัฐบาลคงจะหาทางออกจากการจมนุ่ม โดยวิธีการที่งตงามกว่าที่จะหันไปพึ่งเจ้าพ่อคอมมิวนิสต์ อันเป็นวิธีการที่ประชาชนรู้เท่าทันมานานแล้ว และก็เอือมระอากันเต็มที่อยู่แล้ว ครั้น

เมื่อไม่กี่วันมานี้ ในท่ามกลางความสลดสังเวชใจอย่างลึกซึ้งของประชาชนไทยทุกหมู่เหล่า ต่อความอดอยากยากแค้นสาหัสของพี่น้องชาวอีสาน นายกรัฐมนตรีก็ได้ทำให้ประชาชนต้องตกตะลึงไปด้วยการแถลงออกมาว่า การอพยพของชาวอีสานเป็นเรื่องแผนการของฝ่ายค้านและคอมมิวนิสต์ ในขณะที่คนทั้งหลายได้รู้ได้เห็นอย่างมีหลักฐานว่า การอพยพของชาวอีสานเป็นการกระเสือกกระสนดิ้นรน เพื่อให้พ้นจากความตายและทุกข์ทรมานด้วยความอดอยาก

นายกรัฐมนตรีแถลงแก่หนังสือพิมพ์ว่า “การที่ชาวอีสานอพยพหลังไหลเข้ามายังกรุงเทพฯ เพื่อหนีความอดอยากแห้งแล้งนั้น รัฐบาลได้สอบสวนดูแล้วไม่เป็นความจริง หากแต่เกิดขึ้นจากการยุแหย่มากกว่า “ผมทราบว่าได้มีแผนการที่จะแบ่งแยกอีสานออกไปตั้งเป็นประเทศอิสระขึ้น เหมือนกับซาห์เนือและพงสาลี คุณเผ่าเป็นคนรายงานผมเอง แผนการอย่างนี้อัตริรัฐมนตรีทองอินทร์ ภูริพัฒน์เคยนำมาใช้ครั้งหนึ่งแล้ว...โดยมีโฮจิมินห์ แห่งเวียตมินห์ ให้การช่วยเหลือสนับสนุน และร่วมในการปกครองนั้นด้วย...เป็นแผนการของคอมมิวนิสต์ ซึ่งดำเนินการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา...ขณะนี้ชาวอีสานมีความโน้มเอียงที่จะแยกตัวเองออกไปถึง ๒๕ เปอร์เซนต์แล้ว” (สารเสรี ๒๓ สิงหาคม)

ต่อมาได้มีแถลงการณ์ของสำนักคณะรัฐมนตรีว่าหนังสือพิมพ์บางฉบับได้บันทึกข้อความคลาดเคลื่อนไปจากที่นายกรัฐมนตรีได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อความซึ่งได้รับการวิพากษ์วิจารณ์กันอยู่นั้น แถลงการณ์กล่าวว่า นายกรัฐมนตรีได้กล่าวว่า “ส่วนที่ประชาชนชาวตะวันออกเฉียงเหนืออพยพมากรุงเทพฯ มากผิดปกติในเวลานี้ มีความเห็นว่า มาจากฝ่ายค้านซึ่งนิยมคอมมิวนิสต์ ได้มีส่วนปลุกปั่นให้อพยพลงมา” คำแถลงการณ์ก็ยังคงยืนยันอยู่ว่า นายกรัฐมนตรีได้พูดออกไปจริงๆ ว่า การอพยพของชาวอีสานครั้ง

นี่ เป็นเรื่องที่เนื่องมาแต่การปลุกปั่นของฝ่ายค้านซึ่งนิยมคอมมิวนิสต์ หรือนัยหนึ่งเป็นฝีมือของฝ่ายคอมมิวนิสต์ ข้อแตกต่างสำคัญข้อหนึ่งระหว่างแถลงการณ์และรายงานของหนังสือพิมพ์ ก็คือในแถลงการณ์ไม่ได้อ้างว่า นายกรัฐมนตรีได้รับรายงานเรื่องนี้จากอธิบดีกรมตำรวจ ดังที่ได้แถลงแก่หนังสือพิมพ์ ในแถลงการณ์กล่าวแต่เพียงว่า นายกรัฐมนตรี “มีความเห็นว่า” และนายกรัฐมนตรีก็ “เชื่อว่า” จะเป็นไปได้ตามแผนการแบ่งแยกดินแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นประเทศคอมมิวนิสต์ คำชี้แจงของนายกรัฐมนตรีที่ปรากฏในคำแถลงการณ์นั้น กลับแสดงให้เห็นว่า คำกล่าวหาของนายกรัฐมนตรีต่อฝ่ายค้านหรือคอมมิวนิสต์ เป็นคำกล่าวหาที่เลื่อนลอยปราศจากหลักฐาน คำกล่าวหาอันฉกรรจ์นี้ในที่สุดก็ได้กลายเป็นว่า เป็นเรื่องที่มาจาก “ความเห็น” และ “ความเชื่อ” ของนายกรัฐมนตรีเท่านั้น เมื่อเรื่องได้กลับกลายเป็นความเลื่อนลอยเสียเช่นนี้ เราก็ไม่จำเป็นต้องแสดงข้อวิจารณ์ลงไว้อีก

หลังจากที่นายกรัฐมนตรีได้แถลงเรื่องนี้ออกไปแก่หนังสือพิมพ์ด้วยอารมณ์แห่งโทสะแล้ว ผลก็คือได้มีปฏิกริยาความไม่พอใจทางด้านผู้แทนราษฎรชาวอีสานทั่วไป และถ้อยแถลงของท่านก็ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ด้วยความขมขื่นจากคนทั้งหลาย ที่กำลังมีความเห็นอกเห็นใจชาวอีสานอย่างลึกซึ้งซึ่งอยู่ในเวลานี้ ส่วนชาวอีสานเองซึ่งกำลังตกอยู่ในความทุกข์อย่างสาหัสนั้น หากได้ทราบถ้อยคำของนายกรัฐมนตรีดังกล่าว จะรู้สึกขมขื่นและสะเทือนใจลึกเพียงใดนั้น ก็ไม่จำเป็นจะต้องกล่าวถึง เราไม่ทราบว่าการตั้งข้อกล่าวหาอันเลื่อนลอยเช่นนั้นออกมา ถ้าประชาชนอีสานจะบังเกิดความแค้นหน่ายในรัฐบาล ก็จะไม่มีการที่ไหนเลยจะสามารถทำให้เขาแค้นหน่ายได้ เท่ากับที่รัฐบาลได้พยายามกระทำอยู่แล้วใน

เวลานี้ หนึ่ง นิยายเรื่องเจ้าพ่อคอมมิวนิสต์นั้น ใครๆก็ทราบกันอยู่ว่าเป็นเรื่องที่พวกนายทุนผูกขาดอเมริกันเขาแต่งขึ้นเป็นที่ผลิตเพลลินสำราญใจกันในหมู่พวกเขา และบริวารผู้ร่วมผลประโยชน์กับเขาเราเป็นไทยมีฐานะและฐานะแห่งประเทศชาติของเราที่จะต้องจัดต้องทำแตกต่างกว่าเขา จึงอย่าไปหลงไหลผลิตเพลลินกับนิยายเรื่องเดียวกับเขาเลย

ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความอดอยากยากแค้น อันเป็นเหตุที่แท้จริงอันเดียวที่ “ยุยง” หรือ “ยุแห่” ให้ชาวอีสานอพยพทิ้งถิ่นฐานระเห่ร่อน ไปเที่ยวหากินตามที่ต่างๆ นั้น ในเวลานี้ก็ปรากฏหลักฐานเป็นที่สอดคล้องกันหมดแล้ว รายงานของหนังสือพิมพ์ที่ได้ส่งผู้แทนไปสำรวจดูความเป็นอยู่ และทางใต้ทางเสียในการทำนาของชาวอีสานตามจังหวัดต่างๆ ของภาคอีสาน และคำแถลงของผู้แทนราษฎรภาคอีสานก็สอดคล้องตรงกันกับรายงานของรัฐมนตรีภาคอีสานบางท่านที่ได้ไปสำรวจมา และได้เสนอรายงานนั้นต่อนายกรัฐมนตรีแล้ว หนึ่งรัฐมนตรีว่าการเกษตรผู้เป็นประธานคณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งได้ออกไปสำรวจความเป็นอยู่ของอีสานมาแล้วหลายจังหวัด ก็ได้ยอมรับความจริงว่า “การทำนาเสียหายประมาณ ๘๐ ถึง ๙๐ เปอร์เซ็นต์ เพราะฝนแล้งผิดปกติ ราษฎรอดอยาก แม้พระสงฆ์ก็อด” (สารเสรี ๒๗ สิงหาคม) และ “ประชาชนแร้นแค้นจริงๆ” การทำนาที่จังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ และศีร์ษะเกษได้ผลแห่งละห้าเปอร์เซ็นต์เท่านั้น ส่วนเงิน ๕๓ ล้านบาทที่รัฐบาลอนุมัติให้นำไปช่วยเหลือนั้น ท่านรัฐมนตรีกล่าวว่า “ข้าพเจ้าคิดว่าไม่พอ” (พิมพ์ไทย ๒๗ สิงหาคม) เมื่อข้อเท็จจริงจากรายงานทุกด้านเกี่ยวกับความอดอยากยากแค้นของชาวอีสานสอดคล้องตรงกันหมดเช่นนี้แล้ว นายกรัฐมนตรีจะเอาเพลงเรื่องคอมมิวนิสต์มาขับร้องให้ใคร

ฟังก์กัน

ความเห็นใจและความช่วยเหลือชาวอีสานได้หลังไหลมาจากประชาชนทุกทิศทาง ผู้มีเมตตาจิตจากกลุ่มชนต่างๆ ทั้งในพระนครและต่างจังหวัด ได้บริจาคเงินและเสื้อผ้าผ่านทางหนังสือพิมพ์อยู่ทุกวัน สหภาพแรงงานหลายสำนักได้รวบรวมเงินจากกรรมกรผู้ยากจนได้เป็นจำนวนมิใช่น้อยและได้ทยอยส่งมาสงเคราะห์ชาวอีสานอยู่เรื่อยๆ สมาคมหนังสือพิมพ์ได้มีมติให้ดำเนินการสงเคราะห์ประชาชนอีสาน โดยการนำเงินและสิ่งของไปส่งเคราะห์ถึงท้องถิ่น สภาภาษาไทยได้ประกาศคำวิงวอน ตามพระราชเสาวนีย์ขององค์สมานายิกา ชักชวนพี่น้องชาวไทยและชาวต่างประเทศให้บริจาคเงินหรือเสื้อผ้าหรือผ้าห่มกันหนาว เพื่อให้สภาภาษาไทยไปทำการบรรเทาทุกข์ในภาคอีสาน นักศึกษาของมหาวิทยาลัยต่างๆ นอกจากว่าจะได้ออกไปปฏิบัติงานสงเคราะห์ที่มีคุณค่ายิ่งแก่พี่น้องชาวอีสานที่สถานีหัวลำโพง และที่อื่นๆ แล้ว ยังได้ร่วมมือกับคณะศิลปินที่กลับจากสาธารณรัฐประชาชนจีน เปิดการแสดงที่หอประชุมของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในวันจันทร์ เพื่อรวบรวมเงินสงเคราะห์ชาวอีสาน และในวันอาทิตย์นี้ตอนบ่ายศิลปินอีกกลุ่มหนึ่ง โดยการนำของดอกดินและชูศรี ก็จะมีการแสดงกลางแปลงที่ท้องสนามหลวง เพื่อรับการบริจาคสงเคราะห์ประชาชนอีสาน ทั้งนี้เป็นเพียงรายงานความเคลื่อนไหวสงเคราะห์ประชาชนอีสานส่วนหนึ่งที่แสดงความเห็นใจอันลึกซึ้งและไพศาลของประชาชนทั่วไป ที่มีต่อความทุกข์ยากของพี่น้องชาวอีสานทั้งในอดีตและปัจจุบัน

ภาพต่างๆ ที่อธิบายว่าอะไรเป็นอะไร ออกมาอย่างชัดเจน เช่นนี้ ยังจะไม่เป็นคำเตือนเพียงพออีกหรือ ที่จะให้บุคคลในคณะรัฐบาลรู้จักสำรวมในการพูดจา และเลิกใช้วิธีการสาดโคลนสีแดงใส่ผู้อื่น อันเป็นวิธีการที่ประชาชนรู้เท่าทันและรังเกียจเหยียดหยามมา

นานแล้ว เวลาที่รัฐบาลจะได้ประโยชน์จากการลงประชามติ ด้วยการขับเพลงคอมมิวนิสต์ขึ้นมาได้สิ้นสุดลงแล้ว และเวลาเช่นนั้นก็จะไม่กลับคืนมาอีก

๓๐ สิงหาคม ๒๕๐๐

ภายหลังการเปิดอภิปรายทั่วไปตามญัตติ ๙ ข้อที่พรรคฝ่ายค้านได้ร่วมกันอภิปรายเป็นเวลาสองวันกับสองคืนเต็มๆ ได้ผ่านไปแล้ว ทางฝ่ายรัฐบาลดูจะมีความพอใจว่าได้แก้ข้อกล่าวหานานาประการของฝ่ายค้านไปได้พอแรง และได้ทำให้เนื้อหาของรัฐบาลสะอาดหมดจดขึ้นมีใช้น้อย จนถึงรัฐมนตรีท่านหนึ่งได้ออกปากว่า เสียตายที่มีได้มีการถ่ายทอดกระจายเสียงการอภิปรายให้ประชาชนได้ฟังโดยละเอียด เราไม่ทราบว่าการแสดงความพอใจของรัฐบาลในผลของการเปิดอภิปรายดังกล่าวนี้ จะเป็นความจริงใจหรือเป็นแต่เพียงหน้ากากที่ปกปิดความระทมภายในไว้ เพราะว่าได้ตรวจดูข้อวิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นเครื่องสะท้อนความรู้สึกนึกคิดของประชาชนดูแล้ว ก็หาข้อวิจารณ์ที่ยังความพอใจให้แก่รัฐบาลได้ยากเต็มที่ ข้อวิจารณ์ส่วนใหญ่ของหนังสือพิมพ์บ่งไปในทางที่ว่า รัฐบาลได้รับความกระทบกระเทือนจากการอภิปรายครั้งนี้มีใช้น้อย เพราะว่าคำโต้ตอบของรัฐบาลไม่มีน้ำหนัก และเหตุผลพอที่จะหักล้างการโจมตีอันหนักหน่วงของฝ่ายค้านได้

ข้ออภิปราย ๙ ข้อที่กำหนดลงไว้ในญัตติขอเปิดอภิปรายนั้น เป็นข้อตำหนิรัฐบาลอย่างรุนแรงและเป็นการแสดงความไม่ไว้ใจของพรรคฝ่ายค้านต่อการบริหารประเทศของรัฐบาลอยู่ในตัว รายละเอียดของข้ออภิปรายตามญัตติทั้ง ๙ ข้อนั้น ก็เป็นการเปิดโปงความผิดพลาดบกพร่องและความเสื่อมเสียทางศีลธรรมในการบริหารราชการแผ่นดิน อันมีทั้งเรื่องที่ได้เคยเปิดเผยกันมาแล้ว และยังมีได้

เปิดเผยรวมกัน ส่วนข้อโต้ตอบของรัฐบาลนั้น ฝ่ายพรรคพวกของรัฐบาลจะฟังกันว่าเป็นคำตอบชนิดที่เด็ดหรืออย่างไรก็ตาม แต่ที่ปรากฏในรายงานของหนังสือพิมพ์นั้น ใครๆ ก็ดูจะเห็นกันว่า เป็นคำตอบที่ไม่ได้ทำให้เนื้อตัวมอมแมมของรัฐบาลลดความมอมแมมลงมากกว่าเดิม หากว่าจะมีได้เพิ่มขึ้น

มีอยู่บ่อยๆ ที่คำโต้ตอบของฝ่ายรัฐบาลไม่ตรงกับประเด็น บางทีก็เป็นไปในทำนองที่ภาษาตลาดเรียกกันว่า พาลพาโลโจนเก เช่นกล่าวหาว่าเป็นวิธีการของคอมมิวนิสต์ ดังที่นายกรัฐมนตรีได้ใช้คำนี้ในการตอบคำอภิปรายของหัวหน้าพรรคประชาธิปไตยและบางทีก็ชี้หน้าว่า เป็นคอมมิวนิสต์เอาดีๆ ดังที่ สส. สมศักดิ์ แห่งราชบุรี ได้กล่าวส่าทับแก่ สส. ทวีศักดิ์ แห่งขอนแก่น และดังที่นายसानนท์ ได้ชี้ว่าหัวหน้าพรรคเศรษฐกิจมีนโยบายมุ่งทำลายระบบนายทุน ภิภรรมลสิทธิ์ทรัพย์สินอันเป็นเจตนารมณ์ของคอมมิวนิสต์ และบางทีก็เป็นคำตอบที่มุ่งแต่จะเอาชนะอย่างสงัดโดยไม่คำนึงถึงความเป็นจริงเช่นที่ สส. ล้วน เวกชาลี กานนท์ แห่งพรรคมนังคศิลา ได้ตอบ สส. ทวีศักดิ์ ดรีพลี ว่า “จอมพล ป. ไม่เคยเดินตามหลังอเมริกา มีแต่เดินนำหน้า” เราคิดว่านายกรัฐมนตรีจะเป็นคนแรกที่ปฏิเสธถ้อยคำของท่าน สส. ผู้นี้ในข้อที่ให้เกียรติแก่ท่านว่า “มีแต่เดินนำหน้าอเมริกา” และบางทีก็เป็นคำตอบที่เหยียดหยามมติมหาชน ดังที่ สส. สมศักดิ์ แห่งราชบุรีได้กล่าวออกมาว่า “ประชาชนเห็นผิดเป็นชอบที่โงมตืออเมริกา” (สารเสรี ๓๐-๓๑ สิงหาคม) และในกรณีที่ไม่มีความจะหลีกเลี่ยงจากข้อเท็จจริงไปได้ เช่นในกรณีฝิ่นเถื่อนและปัญหาการลดค่าครองชีพ ซึ่งรัฐบาลต้องยอมรับว่าหมดปัญญาแล้ว ทางฝ่ายรัฐบาลก็ใช้วิธีปลอบใจตนเองโดยอ้างว่า ในประเทศอื่นๆ ก็มีเหมือนกับประเทศไทยเหมือนกัน และแถมด้วยคำทำทนายว่า ถ้าใครสามารถแก้ปัญหาที่รัฐบาลแก้ไม่ได้ก็จะยอมให้ตัดหัว คำโต้ตอบ

ของฝ่ายรัฐบาลตามลักษณะอาการดังที่ยกมาแสดงเป็นตัวอย่างข้างต้นนี้ ถ้าพรรคพวกของรัฐบาลคิดว่าล้วนแต่เป็นคำตอบที่เด็ดอันสมควรที่จะภาคภูมิใจแล้ว เราก็จะขอผ่านไป

ในส่วนนโยบายต่างประเทศซึ่งประชาชนได้เรียกร้องอย่างหนักแน่น และได้เรียกร้องมาเป็นเวลานาน ให้รัฐบาลถอนตนจากการผูกพันกับสหรัฐอเมริกา และให้ดำเนินนโยบายที่เป็นอิสระและเป็นกลางนั้น ในขณะที่นายกรัฐมนตรีได้ปฏิเสธอยู่เสมอว่า มิได้เดินตามหลังอเมริกาและสมาชิกแห่งพรรคมนั่งคิดลาถึงกับอวดอ้างว่า นายกรัฐมนตรีมีแต่เดินนำหน้าอเมริกานั้น เสด็จในกรมรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศได้ทรงแถลงอย่างเปิดเผยว่า “การดำเนินนโยบายต่างประเทศของเรานั้นใช้นโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาเทียบเคียงอยู่ตลอดเวลา” และสำหรับการรับรองสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้น พระองค์ตรัสว่า “ยังไม่มี ความจำเป็น ในขณะนี้” (สารเสรี ๓๐ สิงหาคม) และมีได้ตรัสถึง ความถูกต้อง หรือไม่ถูกต้องที่สาธารณรัฐประชาชนจีนควรจะให้มีผู้แทนอยู่ในสหประชาชาติ แทนที่จะเป็นผู้แทนของรัฐบาลจีนแห่งเกาะไต้หวัน ซึ่งได้รับการอุม্মชูอย่างตั้งต้นจากสหรัฐอเมริกา ฝ่ายนายรักษ์ ปันยารชุน รัฐมนตรีช่วยว่าการต่างประเทศกล่าวว่า การที่ฝ่ายค้านพรวดพาดังถึงแต่สันติภาพและการอยู่ร่วมกันโดยสันตินั้น “เป็นคำพูดที่คอมมิวนิสต์ชอบใช้กันอยู่เสมอ” และได้ยืนยันว่า “รัฐบาลนี้จะมั่นคงกับซื่อสัตย์และมหามิตรอเมริกายังไม่มีเสื่อมคลาย” (สารเสรี ๓๐ สิงหาคม) คำแถลงที่แสดงว่ารัฐบาลยืนอยู่คนละปลายสุดกับความปรารถนาของประชาชนดังกล่าวนี้ ถ้ารัฐบาลคาดว่าจะทำความพอใจให้แก่ประชาชนได้แล้ว ก็นับว่ารัฐบาลกำลังสำราญอยู่กับความฝัน

ในระหว่างที่ฐานะของรัฐบาลตกอยู่ในความคลอนแคลนอันเนื่องจากการลาออกของรัฐมนตรีที่เป็นนายทหารผู้ใหญ่รวม ๕ ท่าน

ประกอบกับการถูกโจมตีอย่างหนักจากการเปิดอภิปรายทั่วไปนี้ ก็มีข่าวที่เกี่ยวกับท่าทีของซีอาโต้และมหามิตรอเมริกาที่ปรากฏออกมาในทางที่ไม่เป็นผลดีแก่การเสริมสร้างฐานะของรัฐบาลเลย เกี่ยวกับปัญหาที่ว่า หากรัฐบาลซึ่งมีจอมพลพิบูลสงคราม มีอันเป็นต้องคว่ำลงไป ซีอาโต้จะมีบทบาทอย่างไรนั้น นายวัฒนา อิศรภักดี เลขาธิการองค์การซีอาโต้ได้ตอบหนังสือพิมพ์ว่า “ถ้าคอมมิวนิสต์จะมალ้มล้ารัฐบาลเรา (ซีอาโต้) ก็ต้องช่วยกันป้องกันทันที” (ไทรรายวัน ๒๘ สิงหาคม) อนึ่งพรรคสหภูมิได้อ้างรายงานของหนังสือพิมพ์ฝ่ายรัฐบาล ๕ ฉบับที่เสนอข่าวสอดคล้องตรงกันว่า ถ้ารัฐบาลของจอมพล ป. พิบูลสงคราม พ้นตำแหน่งไป หรือจอมพล ป. พิบูลสงครามมิได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกลาโหมแล้ว หน่วยจู่โจมซึ่งเป็นหน่วยช่วยเหลือทางการทหารของอเมริกา ก็จะถอนตัวกลับทันที ข่าวที่หนังสือพิมพ์ฝ่ายรัฐบาลปล่อยออกมานี้ ทำให้คนทั้งหลายมองดูความช่วยเหลือของอเมริกาไปในทางที่ว่า เป็นการช่วยเหลือคำจุนอำนาจของบุคคลกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่งในประเทศนี้ที่รับใช้ผลประโยชน์ของอเมริกาและดำเนินตามนโยบายของอเมริกาอย่างเคร่งครัด อย่างไรก็ตามก็ดีเจ้าหน้าที่ของสำนักยูซิส ได้ตอบนักข่าวของ **สารเสรี** ว่าข่าวดังกล่าวเป็นแต่ข่าวลือ และผู้อำนวยการหน่วยจู่โจมได้ตอบว่าเขาไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับข่าวที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเมือง เขาถูกส่งมาปฏิบัติงานทางทหารในกรอบของจู่โจมเท่านั้น ข่าวเรื่องนี้จึงยังคงเป็นข่าวที่คลุมเครืออยู่ ไม่ว่าจะข่าวเรื่องนี้มีมูลความจริงหรือไม่มีเลยก็ตาม การปล่อยข่าวเช่นนี้ออกมาย่อมไม่เป็นมงคลทั้งแก่รัฐบาลและแก่สหรัฐอเมริกาทั้งสองทาง

ความเคลื่อนไหวใดๆ ของต่างประเทศที่เป็นการแทรกแซงทางกิจการภายในของประเทศ ที่เป็นการบีบบังคับทั้งโดยตรงและโดยปริยาย ให้รัฐบาลไทยต้องดำเนินนโยบายที่ฝ่าฝืนความปรารถนา

ของประชาชน ที่เป็นการโฆษณาปั่นหัวให้ประชาชนไทยเกลียดชัง และตัดไมตรีกับประเทศอื่นๆ อันมีแต่ผลร้ายต่อประเทศไทยหนักขึ้นทุกวัน ดังที่องค์การของต่างประเทศที่มาตั้งอยู่ในประเทศไทย ได้ถือโอกาสกระทำอยู่เนื่องกันนั้น ได้เป็นที่รังเกียจชิงชังของประชาชนไทยมาเป็นเวลานานแล้ว และนับวันก็มีแต่จะเพิ่มพูนยิ่งขึ้น แต่ดูเหมือนองค์การต่างประเทศที่ดำเนินการในเรื่องเช่นนี้จะไม่มีความเข้าใจถึงความรู้สึกนึกคิดของประชาชนไทยในข้อนี้เสียเลย เพราะว่าการดำเนินการเช่นที่กล่าวยังคงมีอยู่เรื่อยๆ

ภายหลังที่การอภิปรายทั่วไปในสภาผู้แทนราษฎรได้ผ่านไป แล้ว และรัฐบาลก็ได้มีเวลาศึกษาคำอภิปรายของฝ่ายค้านและสลับดัดรับฟังเสียงวิพากษ์วิจารณ์ของหนังสือพิมพ์และประชาชนตามสมควรแล้ว เราก็หวังว่ารัฐบาลจะพยายามแสวงประโยชน์จากข้อวิพากษ์วิจารณ์เหล่านั้น เพื่อนำไปแก้ไขความผิดพลาดบกพร่องต่างๆ และเหนือสิ่งอื่นใดรัฐบาลจะต้องเข้าใจถึงความปรารถนาข้อสาระสำคัญของประชาชนว่าอยู่ที่ไหน และเกี่ยวกับความข้อนี้เราก็ได้เคยเขียนเสนอรัฐบาลไว้เป็นครั้งคราวมาแล้ว การแก้ไขปรับปรุงอย่างผิวเผิน เช่นการสับเปลี่ยนตัวบุคคล เข้ารับตำแหน่งใหม่ๆ ซึ่งก็เป็นบุคคลในกลุ่มพวกพ้องของรัฐบาลนั่นเอง หรือดำเนินการปรับปรุงระเบียบราชการบางอย่าง โดยมีได้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายข้อสำคัญตามที่ประชาชนเรียกร้องให้รัฐบาลปฏิบัติ เฉพาะอย่างยิ่งในกรณีนโยบายต่างประเทศ หากรัฐบาลใช้แต่เพียงวิธีการปรับปรุงชนิดฉาบหน้าผิวเผินแล้ว รัฐบาลก็ไม่มีหวังจะกู้ฐานะที่ทรุดหนักอยู่แล้วให้กระเตื้องขึ้นได้เลย เราหวังว่า นายกรัฐมนตรีจะไม่ใช้วิธีการปรับปรุงที่จะทำให้คนทั้งหลายแลเห็นว่าเป็นการปรับปรุงชนิดตบตา และมุ่งผลเพียงการรักษาอำนาจของตนไว้ให้นานที่สุดเท่านั้น ท่านย่อมทราบว่ามันมิใช่สิ่งที่ประชาชนเรียกร้อง และท่านก็

น่าจะทราบว่า นั้นมิใช่เป็นทางกอบกู้ในฐานะของรัฐบาล หากแต่จะ
เป็นการทำลายให้ย่อยยับไปเลยทีเดียว

๗ กันยายน ๒๕๐๐

ข่าวการลาออกของสมาชิกประเภท ๒ จากพรรคมนังคศิลา ซึ่งตามหลังการลาออกจากคณะรัฐบาลของผู้บัญชาการทหารบก และคณะนายทหารผู้ใหญ่อีก ๕ ท่านนั้นได้ทำให้นาวาของรัฐบาล พิบูลสงครามเอียงวูบวาลงไป จักแหล่นจะล่มมีล่มแหล่อยู่ที่เดียว เหตุฉะนั้นในระหว่างสองสามวันมานี้ จึงมีเสียงพูดจาคาดคะเนกัน ถึงความอับปางของนาวาพิบูลสงครามกันอย่างอึ้งคะนึง หนังสือพิมพ์รายงานว่าหัวหน้าพรรคประชาธิปไตยถึงกับบึ้งรถเบนซ์ไปที่สำนักของพรรคสหภูมิ ปรีภิกษากับหัวหน้าพรรคสหภูมิถึงการตั้งรัฐบาลผสม ภายหลังการอับปางของรัฐบาลพิบูลสงคราม แต่ท่าน กัปตันแห่งนาวาพิบูลสงครามได้ตอบหนังสือพิมพ์ว่า “รัฐบาลไม่ลาออกแน่ เพราะตามหลักรัฐบาลจะลาออกก็ต่อเมื่อพรรคล้มไปเท่านั้น” (สารเสรี ๑๒ กันยายน)

สมาชิกประเภท ๒ ซึ่งประกอบด้วยนายทหารชั้นผู้ใหญ่ ได้ ยื่นใบลาออกจากพรรคมนังคศิลา เป็นชุดแรก มีจำนวน ๔๖ คน เพียงจำนวนของชุดแรกนี้ก็ได้ออกความตื่นเต้นให้แก่วงการทั่วไปและ ได้ก่อความตกตะลึงให้แก่วงการของพรรคมนังคศิลาพอแรงอยู่แล้ว แต่ในเวลากระชั้นชิดกันยังมีใบลาของสมาชิกประเภท ๒ ติดตาม มาอีก ๑๕ คน และอีก ๓๐ คน รวมเป็น ๙๓ คน (สยามนิกร ๑๓ กันยายน) และหนังสือพิมพ์ฉบับเดียวกันนี้ ยังได้รายงานว่สมาชิก ประเภท ๑ อีกประมาณ ๓๐ คน ก็เตรียมการจะยื่นใบลาออกจาก พรรคมนังคศิลา การถอนตัวออกจากพรรคมนังคศิลาของสมาชิก

ประเภท ๒ เป็นจำนวนถึงสามในสี่นี้ ได้เป็นเหตุให้เกิดความร้อน อาสน์กันขึ้นในวงการคณะรัฐมนตรี จนถึงได้มีรัฐมนตรีได้ยื่นใบลา ออกและดำริว่าจะลาออกกันหลายท่าน ความอลหม่านในวงการ พรรคมนังคศิลาและในวงการคณะรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีต้อง เผชิญอยู่ในเวลานี้ อาจเป็นสัญญาณครั้งสุดท้ายที่จะเตือนนายกรัฐมนตรีให้ตัดสินใจเลือกทางดำเนินที่เป็นไปตามคำเรียกร้องของ ประชาชนในกรณีต่างๆ ดังที่นายกรัฐมนตรีควรจะทราบอยู่แล้ว

สมาชิกประเภท ๒ ที่ลาออกจากพรรคมนังคศิลา ได้แสดง เหตุผลของการลาออกไว้ว่า “เพื่อบำเพ็ญภารกิจตามเจตนารมณ์ แห่งรัฐธรรมนูญ และดำเนินการเป็นอิสระ” การสังกัดอยู่กับ พรรคการเมืองเป็นการที่ไม่ชอบด้วยเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ การลาออกจากพรรคมนังคศิลาของสมาชิกประเภท ๒ ด้วยเหตุผล ดังกล่าวนี้นี้ปรากฏว่าได้รับการต้อนรับจากวงการทั่วไป มิใช่แต่ เฉพาะวงการของพรรคฝ่ายค้านซึ่งเป็นคู่แข่งทางการเมืองของ รัฐบาลเท่านั้น การต้อนรับขานี้แสดงให้เห็นความจริงสองประการ ประการแรกคือความไม่พอใจและความเอือมระอาของคนทั้งหลาย ต่อนโยบายและความประพฤติอันไม่เป็นที่น่านับถือไว้วางใจของ คณะรัฐบาลในประการต่างๆ ดังเป็นที่ยอมรับกันแล้วในวงการของ คณะรัฐบาลเอง ประการที่สองคือความต้องการของประชาชนที่ใคร จะได้เห็นการปกครองในประเทศของเขาคลี่คลายไปในทางประชาธิปไตยให้มากที่สุด และในเวลาอันเร็วที่สุด เราหวังว่านายกรัฐมนตรีซึ่งกำลังหาทางแก้ปัญหาอันยุ่งยากที่เป็นอยู่ในเวลานี้ จะ ยอมรับความจริงดังกล่าวนี้โดยซื่อสัตย์ เพื่อที่ท่านจะได้ถือเอาข้อความจริงนี้แก้ปัญหาต่างๆ ให้เป็นคุณแก่ประเทศชาติ อันจะให้ผล เป็นคุณแก่ตัวท่านเองด้วย แทนที่จะไปบ่นให้หนังสือพิมพ์ฟังว่า เป็นประชาธิปไตยมันก็ยุ่ง เป็นเผด็จการจึงจะไม่ยุ่ง ซึ่งมีแต่จะทำให้

คนทั้งหลายไม่ไว้วางใจในรัฐบาลยิ่งขึ้น

นอกจากเหตุผลที่แถลงไว้ในใบลาแล้ว พล. อ. กฤษณ์ ศรี-
วรार्หิ รองผู้บัญชาการกองพลที่ ๑ ยังได้เผยแพร่จดบันทึกใจของ
สมาชิกประเภท ๒ ที่ลาออกจากพรรคมนังคศิลาแก้หนังสือพิมพ์ว่า
“เนื่องจากประชาชนและหนังสือพิมพ์ได้กล่าวโจมตีรัฐบาลต่าง ๆ
นานาถึงบรรดาสมาชิกประเภท ๒ ว่าไม่เห็นทำประโยชน์อะไรให้
แก่บ้านเมือง นอกจากการยกมือให้รัฐบาลเท่านั้น ผมอายเหลือ
เกิน...” (พิมพ์ไทย ๑๒ กันยายน)

เป็นที่น่ายินดีที่สมาชิกประเภท ๒ ส่วนหนึ่ง ได้แสดงความ
รับรู้และเคารพในข้อวิพากษ์วิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ และประชาชน
ที่เป็นไปตามความจริงด้วยดี และได้กล่าวออกมาตรง ๆ ว่า มีความ
อายที่ถูกใคร ๆ กล่าวถึงว่ามีหน้าที่แต่เพียงยกมือให้รัฐบาลอย่าง
เดียว ความอายหรือจะกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่าหิริโอตตปัทธธรรมนั้นได้
เป็นสิ่งที่ขาดแคลนอย่างยิ่งในวงการเมืองของเรามาเป็นเวลานานแล้ว
และการที่ท่านสมาชิกประเภท ๒ กลุ่มหนึ่ง ได้ประกาศความรู้ใน
ธรรมข้อนี้ออกมา และท่านก็คงปรารถนาจะเชิดชูต่อไปนั้นก็เป็นที่
น่าอนุโมทนา

การลาออกของสมาชิกประเภท ๒ จากพรรคมนังคศิลา
นี้แสดงให้เห็นความเคลื่อนไหวอีกทางหนึ่งที่โน้มเอียงไปสู่ความเป็น
ประชาธิปไตยยิ่งขึ้น และความโน้มเอียงในข้อนี้ก็กำลังผลักดันไป
จากประชาชนหรือมติมหาชนนั่นเอง เราหวังว่านายกรัฐมนตรีและ
รัฐบาลตลอดจนพรรคการเมืองต่าง ๆ จะได้สังเกตสนใจ และรับรู้
ข้อความจริงข้อนี้ด้วยดี ปัจจุบันนี้เป็นเวลาที่ประชาชนได้เข้ามารับรู้
และเข้ามามีบทบาทในการกำหนดวิถีการเมือง ในการกำหนดชะตา
กรรมของเขาและของประเทศชาติของเขา ที่การเมืองจะชักนำไป
แล้ว เมื่อประชาชนได้เข้ามาแล้วครั้งหนึ่งก็ไม่มีวันที่เขาจะถอยกลับ

ไปอีก และก็ไม่มีอำนาจที่แม้จะใหญ่โตปานใดจะคัดเขาออกไปจากภาระหน้าที่ในการกำหนดชะตากรรมของเขาและของประเทศชาติได้ เพราะว่าไม่มีขุนเขาหรือมหาสมุทรใดจะมายับยั้งขัดขวางกมลของพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไว้ได้ เวลาที่คนผู้มีอำนาจราชศักดิ์หรือคนชั้นสูงคนใดคนหนึ่ง หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง จะมากำหนดวิธีการเมืองตามใจชอบและตามผลประโยชน์แห่งชนชั้นของเขา หรือจะมาถือเอาการเมืองเป็นของเล่นเพื่อความสนุก เพื่อความมีหน้ามีตาในสังคม หรือเพื่อเหตุอื่นใดและมีใจด้วยจิตใจที่มุ่งรับใช้ประชาชนนั้น เวลาเช่นนั้นนับว่าได้ผ่านไปแล้ว ได้กลายเป็นอดีตไปเสียแล้ว

ในปัจจุบันนี้ สถานการณ์ทางการเมืองได้คลี่คลายมาถึงขั้นที่ท่านนักการเมืองทั้งหลายจะต้องรับรู้อย่างจริงจังและอย่างจริงจังว่า ท่านจะต้องดำเนินการเมืองด้วยการสอดคล้องความปรารถนาของประชาชน มิใช่สอดคล้องความปรารถนาของเจ้าเงินนายเงินต่างประเทศ หรือความปรารถนาของพวกพ้องของท่านที่ใครจะได้أي้นั้นและใครจะเป็นأي้นี้ ท่านจะต้องดำเนินการเมืองด้วยการเพ่งเล็งถึงผลประโยชน์ของมหาชนคนไทย และร่วมมือกับมหาชนคนไทยในการสร้างสรรค์ชีวิตที่ดีขึ้นของพวกเขาผู้เป็นเจ้าของประเทศ

หากว่านายกรัฐมนตรีจะอาศัยข้อความจริงดังกล่าวนี้เป็นประทีปส่องทางออกจากตรอกตันที่ท่านกำลังเข้ามาจนมุมอยู่ในขณะนี้ ท่านก็จะเห็นทางออก ที่จะทำให้ชีวิตในทางการเมืองของท่านแจ่มใสขึ้น มีอยู่บางสิ่งบางอย่างที่ไม่มีใครจะมอบให้ท่านได้ เพราะว่ามันอาจจะมิได้อยู่ได้ก็แต่ในตัวของท่านเอง ซึ่งท่านท่านนั้นที่จะค้นคว้านำมันออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ คือ ความกล้าหาญที่จะกระทำในสิ่งที่ถูกต้องอย่างองอาจ และความสุจริตจริงใจอันสม่ำเสมอต่อประชาชน

ปัญหาที่เผชิญหน้ารัฐบาลอยู่ในเวลานี้ เป็นปัญหาใหญ่ จะ

แก้ด้วยวิธีจับแพะชนแกะหรือด้วยวิธีบิดผันที่ตรงโน้นนิดตรงนี่หน่อย ดังที่เคยใช้กันมา จะไม่ทำให้อะไรดีขึ้นเลย และการแก้ปัญหาด้วย คิดถึงแต่การชิงไหวชิงพริบ ในระหว่างคู่แข่งทางการเมืองด้วยกัน ก็จะไม่ช่วยอะไรได้ ถ้าจะไม่กลับทำให้ทรุดหนักลง สิ่งที่จะพึงพึงเล็ง ยิ่งกว่าสิ่งอื่นใดคือข้อเรียกร้องของประชาชน การที่จะคัดบุคคล บางคนที่ประชาชนตั้งรังเกียจออกจากตำแหน่งราชการงานเมืองนั้น เป็นเพียงส่วนน้อยส่วนหนึ่ง และยังห่างไกลจากความต้องการของ ประชาชน สิ่งที่ประชาชนเรียกร้องมาเป็นเวลานาน และประชาชน ก็จะต้องได้บรรลุตามความต้องการของเขา ก็คือ การปลดเปลื้องทุก สิ่งทุกอย่างที่ไม่เป็นประชาธิปไตยออกไปเสียให้หมด เปลี่ยนแปลง นโยบายต่างประเทศ เลิกนโยบายเดินตามหลังนายฝรั่ง และตั้ง นโยบายที่เป็นกลางและเป็นอิสระ จะเป็นรัฐบาลนี้หรือรัฐบาลไหนๆ ที่จะมาข้างหน้าก็ตาม ถ้าไม่แก้ไขและเสนอนโยบายให้ต้องตาม เจตนารมณ์ของมหาชนดังกล่าวนี้แล้ว ก็จะต้องถูกขับไล่ไปในเวลา หนึ่ง

นายกรัฐมนตรีได้แถลงอยู่เสมอว่า นโยบายนั้นเปลี่ยนแปลงไม่ได้ เพราะได้แถลงไว้ต่อสภาผู้แทนราษฎรแล้ว เพราะได้จด ทะเบียนไว้ที่กระทรวงมหาดไทยแล้ว แท้จริงนั้นถ้าท่านจะต้องการ จะเปลี่ยนให้เป็นที่ไปตามเสียงเรียกร้องของประชาชนแล้ว ท่านก็ ย่อมจะหาเหตุผลมากล่าวได้ดังที่ท่านมักจะหาได้เสมอเมื่อจะเปลี่ยนแปลงในเรื่องต่างๆ แม้กระทั่งการเปลี่ยนจากดีไปสู่เลว อย่างว่าแต่จะ อ้างว่า ได้จดทะเบียนนโยบายไว้ที่กระทรวงมหาดไทยเลย แม้จะนำ ไปจดทะเบียนไว้บนสวรรค์ เมื่อมหาชนไม่ต้องการแล้ว นโยบายนั้น ก็ไม่มีที่อยู่อีกต่อไป นโยบายที่พรรคการเมืองได้ตั้งขึ้นนั้นไม่ใช่เพื่อ ความประสงค์อันสำคัญว่าจะนำไปจดทะเบียนแต่เพื่อที่จะนำนโยบาย นั้นมารับใช้มหาชน และเมื่อมหาชนไม่ต้องการมันแล้ว จะรักษามัน

ไว้เพื่อใครเล่า?

คำตอบที่แจ่มแจ้งที่สุดในเวลานี้อาจมีอยู่ว่า ถ้านายกรัฐมนตรีและคณะรัฐบาลของท่านต้องการจะลงจากเวทีการเมือง การที่ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงนโยบายและไม่รับนับถือมติมหาชน ก็นับว่าเป็นการถูกต้องแล้ว แต่ถ้าท่านต้องการจะอยู่ต่อไป ท่านจะเลือกปฏิบัติเช่นเดียวกันนั้น หาได้ไม่

๑๓ กันยายน ๒๕๐๐

การขับไล่วัฒนธรรมจอมพลพิบูลสงคราม ด้วยการเข้ายึดอำนาจของคณะทหาร ซึ่งนำโดยผู้บัญชาการทหารบก ในคืนวันที่ ๑๖ นั้น หาใช่เป็นเรื่องที่มีได้อยู่ในความคาดหมายของคนทั่วไปไม่ แม้เสด็จในกรมรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ของประธานสมัชชาใหญ่สหประชาชาติอยู่ที่กรุงนิวยอร์ก ก็ยังรับสั่งว่ามีได้แปลกพระทัย

หลังจากการเลือกตั้งในเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นที่ปรากฏแก่ประชาชนทั่วไปว่า เป็นการเลือกตั้งที่สกปรกโสมมอย่างปราศจากยางอายเป็นประวัติการณ์แล้ว ความไม่พอใจของประชาชนในคณะรัฐบาลที่ได้ครองอำนาจสืบต่อกันมาเป็นเวลาสิบปี ก็ได้ขึ้นถึงขีดสุด และได้ระเบิดออกมาในรูปการเดินขบวนคัดค้านการเลือกตั้งของนักศึกษาและประชาชนในวันที่ ๒ มีนาคม ทั้งที่รัฐบาลได้ประกาศภาวะฉุกเฉินเพื่อจะกวดการเคลื่อนไหวในการคัดค้านของประชาชนไว้ แม้จะมีอาการสำแดงความไม่พอใจรัฐบาลถึงปานนั้นแล้วบุคคลในคณะรัฐบาลผู้รับผิดชอบต่อพฤติกรรมอันสกปรกโสมมนี้ ก็มิได้มีความสะทกสะท้านแต่อย่างใด และในการเลือกตั้งซ่อมที่สมุทราสารในเดือนกรกฎาคม ก็มีการกระทำที่ทำลายกฎหมายอันเป็นที่รู้หรือเข้าใจกันว่าเจ้าหน้าที่ของบ้านเมืองได้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมมือเกิดซ้ำขึ้นอีก และก็เช่นเดียวกัน เรื่องก็ได้ผ่านไป โดยที่ผู้ใหญ่ในคณะรัฐบาลไม่มีความสำนึกผิดเลย จนกระทั่งเหตุการณ์ได้คลี่คลายไปเป็นการเปิดอภิปรายทั่วไปในสภาผู้แทนราษฎร และพรรค

ฝ่ายค้านทั้งหมดได้ร่วมกันแสดงข้อตำหนิติเตียนการบริหารราชการของรัฐบาลอย่างรุนแรงหลายประการเมื่อเร็ว ๆ นี้

นอกจากการบริหารราชการ ที่ปราศจากความเคารพ กฎหมายและศีลธรรม ตั้งในกรณีการเลือกตั้งและในกรณีอื่นๆ ตามที่ได้มีการวิพากษ์วิจารณ์กันในหนังสือพิมพ์ และในสภาผู้แทนนั้นแล้วยังมีข้อเรียกร้องของประชาชน ให้รัฐบาลคลี่คลายการปกครองให้เป็นประชาธิปไตยให้มากที่สุดและโดยเร็วที่สุด และให้รัฐบาลเปลี่ยนแปลงนโยบายบางข้อให้สอดคล้องกับผลประโยชน์และความเป็นอยู่อันผาสุกของประชาชน อันมีนโยบายต่างประเทศเป็นข้อสาระสำคัญ ในส่วนที่เกี่ยวกับการคลี่คลายการปกครองไปสู่ประชาธิปไตยให้มากที่สุดนั้น ประชาชนได้เรียกร้องให้รัฐบาลเลิกกฎหมายที่ไม่เป็นประชาธิปไตย ดังเช่น พ.ร.บ. ป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ และ พ.ร.บ. การพิมพ์ ซึ่งพรรคฝ่ายค้านก็ได้ร่วมกันเสนอให้รัฐบาลเลิกกฎหมายทั้งสองฉบับนี้ในสภาผู้แทนราษฎรแล้ว แต่ข้อเรียกร้องของประชาชนดังกล่าวนี้ ซึ่งแสดงให้เห็นอย่างแจ่มชัดว่าเป็นมติของมหาชน รัฐบาลก็ปฏิเสธเสียทั้งหมดอย่างไม่ไยดี เสมือนหนึ่งว่า เสียงของประชาชนเป็นเสียงนกเสียงกา และประเทศไทยเป็นบ้านส่วนตัวของพวกเขา

ความเคืองแค้นของประชาชนต่อรัฐบาลพิบูลสงครามได้บรรลุถึงขีดสุดอีกครั้งหนึ่ง เมื่อนายกรัฐมนตรีได้ตอบคำถามของนายเบอนาร์ดี คาลปี แห่ง *นิวยอร์ก ไทมส์* เกี่ยวกับเรื่องนโยบายเป็นกลางว่า รัฐบาลจะไม่ยอมเปลี่ยนแปลง แม้ประชาชนจะเรียกร้องให้เปลี่ยนแปลงก็ตาม จากคำตอบข้อนี้ นายกรัฐมนตรีจอมพลพิบูลสงครามก็ได้ถูกโจมตีอย่างหนักจากสารทิศ ความชิงชังรัฐบาลได้เพิ่มพูนทวีขึ้น เพราะเหตุที่รัฐบาลถือนโยบายเดินตามหลังอเมริกาไว้อย่างเหนียวแน่น และปฏิเสธมติมหาชนที่เรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินนโยบาย

บายที่เป็นอิสระและเป็นกลางอย่างตั้งต้น และอย่างไว้อำนาจ

ประชาชนได้ให้คำเตือนแก่จอมพลพิบูลสงครามหลายครั้งที่เตือนว่า การแสดงความไม่แยแสต่อคำเรียกร้องของประชาชนที่ได้แสดงออกอย่างมีน้ำหนักนั้น จะนำภัยพิบัติมาสู่ตัวท่านและคณะของท่าน และได้ชี้ทางแห่งความปลอดภัยและสวัสดิ์ไว้ว่า คือการหันเข้าหาประชาชน การรู้จักเกรงใจและเคารพมติมหาชน และแม้เมื่อสมาชิกประเภท ๒ ส่วนใหญ่ ได้ลาออกจากพรรคมนังคศิลาอันเป็นสัญญาณบอกอันตรายครั้งสุดท้าย ท่านก็ยังได้รับคำเตือนอีกครั้งหนึ่ง แต่เมื่อโมหะได้ครอบงำท่าน จนทำให้ท่านหุ้อและนัยน์ตามืดมิดเสียแล้ว การขับไล่รัฐบาลที่หันหลังให้ประชาชนด้วยการใช้กำลังที่ได้บังเกิดขึ้นในคืนวันที่ ๑๖ จึงกลายเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งที่ไม่มีใครจะปรารถนามัน

อย่างไรก็ดี เมื่อการยึดอำนาจโดยคณะทหารซึ่งนำโดยผู้บัญชาการทหารบก และซึ่งได้ปฏิบัติการไปอย่างมีประสิทธิภาพและได้รับความสำเร็จอย่างงดงามยิ่ง โดยที่ประชาชนมิได้เสียเลือดเนื้อและได้รับความเดือดร้อนจากปฏิบัติการของคณะทหารแต่อย่างใดเลย เสียงของหนังสือพิมพ์ซึ่งแทนเสียงของประชาชน ก็ได้แสดงความชื่นชมในประสิทธิภาพของคณะทหารโดยทั่วกัน ความยินดีเป็นพิเศษของประชาชน ต่อคณะทหารและผู้บัญชาการทหารบกอยู่ที่ว่า ท่านผู้บัญชาการทหารบกและคณะของท่านได้แถลงว่าได้กระทำการขับไล่รัฐบาลโดยถือตามมติมหาชน และได้กระทำการในนามของประชาชน ท่านผู้บัญชาการทหารบกและคณะของท่านได้ประกาศแถลงให้เป็นที่มั่นใจว่า ในกาลอนาคตท่านก็จะฉนีกการปฏิบัติของท่านไว้กับมติมหาชน และนำประเทศไปในแนวทางของประชาชน ท่านผู้รักษาพระนครฝ่ายทหารได้แถลงว่า ในขั้นนี้ ท่านยังไม่มโนบายอะไรมีแต่ความมีศีลมีสัตย์ และความตั้งใจที่จะปฏิบัติ

ตามมติมหาชน วาจาของท่านข้อนี้ก็เป็นที่อุ่มใจได้ส่วนหนึ่ง

การที่คณะทหารได้จัดการให้รัฐบาลจอมพลพิบูลสงคราม สิ้นสภาพไป รวมทั้งได้จัดการให้บุคคลที่ประชาชนไม่พึงปรารถนา พ้นจากตำแหน่งราชการไป และยังได้จัดการให้สมาชิกภาพของ สมาชิกประเภท ๑ ที่ผ่านการเลือกตั้งอันสกปรกมาได้สิ้นสุดลงนั้น ก็นับว่าคณะทหารได้ปฏิบัติการตามข้อเรียกร้องประชาชนให้ลุล่วง ไปส่วนหนึ่ง และก็สมควรจะได้รับความขอบคุณจากประชาชนไว้ ชันหนึ่ง แต่คณะทหารก็คงจะเข้าใจได้ดีว่า ปฏิบัติการดังกล่าวนี้ เป็นแต่เพียงบุพพกิจของการปฏิบัติตามข้อเรียกร้องของประชาชน เท่านั้น ยังมีข้อเรียกร้องหรือมติมหาชนอีกบางประการที่เป็นข้อ สาระสำคัญ รอคอยการปฏิบัติอยู่ ซึ่งสมควรที่คณะทหารจะได้ ศึกษาสำรวจดูให้ถี่ถ้วน

หนังสือพิมพ์หลายฉบับได้กล่าวทบทวนข้อเรียกร้องของ ประชาชนไว้บ้างแล้ว ซึ่งอาจสรุปได้เป็นสองข้อคือ ๑. การชำระ สะสางพฤติการณ์ทุจริตชั่วร้ายและที่กระทำไปโดยมิชอบด้วย กฎหมาย โดยเจ้าหน้าที่ของบ้านเมือง พฤติการณ์ทุจริตชั่วร้ายที่ เป็นเรื่องอื้อฉาวนั้น มีอยู่มากเรื่อง สมควรที่จะตั้งคณะกรรมการ ชำระสะสางให้เป็นที่พอใจของประชาชน ๒. การแก้ไขเปลี่ยนแปลง นโยบายที่ผิดพลาดและไม่ชอบด้วยผลประโยชน์ของประเทศและ ประชาชน และการเลิกล้มกฎหมาย รวมทั้งการปฏิบัติต่างๆ ที่ไม่ เป็นประชาธิปไตย

ข้อเรียกร้องของประชาชนในข้อหลังนี้ สมควรที่คณะทหาร จะให้ความสนใจเป็นพิเศษ เพราะว่ามีคามสำคัญไม่น้อยกว่าการ ขับไล่รัฐบาลที่ประชาชนไม่ปรารถนาออกไป และอันที่จริงเนื้อหาของ การเปลี่ยนรัฐบาลก็อยู่ที่ตรงนี้เอง เพราะหากว่ามี การเปลี่ยน รัฐบาล โดยที่ไม่มีการเปลี่ยนนโยบายแล้ว การเปลี่ยนรัฐบาลก็อาจ

ไม่มีผลไปถึงการปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้นเลย ท่านผู้บัญชาการทหารบกและคณะทหาร ย่อมทราบอยู่ว่าประชาชนได้ปฏิเสธ และแสดงการตำหนิติเตียนนโยบายบางข้อของรัฐบาลชุดที่ถูกขับออกไปไว้อย่างหนัก เฉพาะอย่างยิ่งคือนโยบายต่างประเทศ ซึ่งประชาชนได้เรียกร้องอย่างกว้างขวางและอย่างไม่ละลดอยู่ตลอดเวลา ให้เลิกนโยบายเดินตามหลังอเมริกา อันเป็นนโยบายที่มุ่งแสดงความเกลียดชังและตั้งตนเป็นศัตรูกับมนุษย์ตั้งครึ่งโลก ให้ตั้งนโยบายที่เป็นอิสระและเป็นกลาง ให้มีไมตรีและรับไมตรีอันสนิทสนมจากทุกประเทศ คณะทหารน่าจะตระหนักอยู่ว่ารัฐบาลชุดเดิมได้เชื่อมความนิยมจากประชาชนไปเป็นอันมาก จนถึงขั้นที่ไม่อาจจะแก้ไขให้คืนดีได้ก็เพราะไม่ปฏิบัติตามมติมหาชนในข้อนี้ และไม่ว่าจะจะเป็นรัฐบาลชุดไหนและพรรคการเมืองพรรคใด หากว่าไม่รับเอานโยบายต่างประเทศตามที่ประชาชนได้เสนอขึ้นมา นี้ไปปฏิบัติแล้ว เราก็กล่าวได้ว่ารัฐบาลหรือพรรคการเมืองนั้น ไม่มีทางจะได้รับความไว้วางใจจากประชาชนเลย เราจึงหวังว่าผู้บัญชาการทหารบกพร้อมด้วยคณะทหารซึ่งมีนัยหมายและปฏิญาณว่า จะถือเอามติมหาชนเป็นแนวทางดำเนินการเมืองของท่านอยู่แล้ว จะได้สนใจในข้อเรียกร้องของประชาชนข้อนี้เป็นพิเศษ นอกจากนั้นก็สมควรจะพิจารณายกเลิกกฎหมายที่ไม่เป็นประชาธิปไตยตามที่ประชาชนได้เรียกร้องเสียโดยไม่ชักช้า ได้แก่กฎหมายป้องกันการค้าทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ และกฎหมายการพิมพ์เป็นอาทิ

ถ้าคณะทหารได้ดำเนินการถึงขั้นที่ได้รับเอานโยบายที่ประชาชนได้เสนอไว้มาปฏิบัติให้บังเกิดผลไปถึงชีวิตของประชาชนแล้ว ก็จะมีน้ำหนักได้ว่าการยึดอำนาจของคณะทหารได้มีผลไปถึงประชาชนโดยแท้จริง และก็จะนับได้ว่า คณะทหารได้กระทำการขับไล่รัฐบาลชุดเดิมไปในนามของประชาโดยแท้จริง

สิ่งที่คณะกรรมการจะพึงระมัดระวังในยามนี้มีอยู่สองประการ ประการหนึ่งคือการแทรกแซงและอิทธิพลของนายฝรั่งที่จะมาคอย ชักใบให้คณะกรรมการหันเหออกไปนอกแนวทางของประชาชนเพื่อ ผลประโยชน์ของเขาอย่างเดียวนั้นอีกประการหนึ่ง คือกลุ่ม บุคคลบางกลุ่มซึ่งแม้ว่าจะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ แต่ก็อาจจะขาดความ สำนึกในภาวะความเป็นอยู่อันทุกข์ยากของมหาชนชาวไทย และ อาจพิจารณาปัญหาการเมือง แต่ในแง่ของผู้มีศรีสุข ดังนั้นก็อาจ แลไม่เห็นคุณประโยชน์ของนโยบายที่เสนอขึ้นมาโดยมหาชน และ เพื่อมหาชน การติดต่อและรับคำปรึกษาหารือ จากทางทั้งสองนี้เป็น สิ่งที่พึงระมัดระวังอย่างยิ่ง

ทางที่ปลอดภัยและสวัสดิ คือการเข้าใกล้ชิดและสอดส่อง ศึกษาความปรารถนาของประชาชนอยู่เป็นนิจ

ขอให้ผู้บัญชาการทหารบก และคณะกรรมการจงรับเอาความ สนับสนุนที่ประชาชนได้ให้แก่ท่านในเบื้องต้นนี้ เป็นกำลังที่จะ ปฏิบัติภารกิจตามมติมหาชนที่รออยู่ต่อไปและยืนอยู่ในแนวทาง ของประชาชนอย่างมั่นคงตลอดไป

เราจะอภิปรายถึงความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องนโยบายอีกครั้ง หนึ่งในสัปดาห์หน้า

การขับไล่รัฐบาลจอมพลพิบูลสงคราม ให้พ้นจากตำแหน่ง โดยคณะทหารซึ่งนำโดยจอมสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ในคืนวันที่ ๑๖ นั้น ปรากฏว่าได้ยังความพอใจอย่างยิ่งให้แก่ประชาชนทั่วไป ความเกลียดชังของประชาชนต่อรัฐบาลพิบูลสงครามนั้น มิใช่ว่าเป็นสิ่งที่อยู่นอกเหนือความคาดหวังของรัฐบาล เพราะว่า ก่อนหน้านั้นไม่กี่เดือน ในวงการรัฐบาลก็ได้มีการพิจารณากันว่า เหตุใดประชาชนจึงชังนำหน้ารัฐบาลนัก แต่สิ่งที่อยู่นอกเหนือความคาดหวังของประชาชนนั้นคือ ความต้อตึงอย่างเหลือที่จะเข้าใจได้ของรัฐบาล ในการยืนยันที่จะไม่ปฏิบัติตามมติมหาชน และความตึงตันอย่างทรหดของหัวหน้ารัฐบาลที่จะไม่ลาออก เมื่อพรรคที่สนับสนุนรัฐบาล และคณะรัฐบาลเองตกอยู่ในฐานะที่เรียกกันว่า ‘แพแตก’ ทั้งหัวหน้ารัฐบาลก็ทราบอยู่ว่าประชาชนไม่ต้องการรัฐบาล อย่างไรก็ดี การคว่ำของรัฐบาลพิบูลสงคราม ก็เป็นเครื่องพิสูจน์ว่า รัฐบาลที่ฝ่าฝืนมติมหาชนและไม่เป็นมิตรกับประชาชนนั้น ไม่อาจยืนยงอยู่ได้ แม้ว่าจะมีมหามิตรฝรั่งคอยค้ำบัลลังก์อยู่ก็ตาม

เมื่อรัฐบาลพิบูลสงครามได้ล้มลงแล้ว ประชาชนก็ได้ต้อนรับคณะทหารและผู้บัญชาการทหารบกในฐานะเป็นกัลยาณมิตรของเขา และเฝ้าดูความคลี่คลายของเหตุการณ์ด้วยความเอาใจช่วย และในขณะเดียวกันนี้ ทางพวกฝรั่งตะวันตกเฉพะอย่างยิ่งนายฝรั่งผู้เป็นเจ้าของเงินนายเงินของรัฐบาลไทยก็ได้มองดูการล้มของรัฐบาลพิบูลสงคราม ซึ่งเป็นผู้สนับสนุนอำนาจและปกป้องผลประโยชน์ของตน

ในประเทศไทย และในเอเชียอาคเนย์ด้วยความรู้สึกหวั่นหวาด แต่ก็ ได้พยายามปลอบใจตนเอง และเตือนคณะทหารไปด้วยในตัว ด้วยการคาดการณ์ต่างๆ ไปในทางดี ข้อคาดการณ์เหตุการณ์ในประเทศไทยของพวกฝรั่งเหล่านี้ก็ล้วนแต่เป็นข้อคาดการณ์ที่มองจากแง่การรักษาผลประโยชน์ และอำนาจของเขาเท่านั้น โดยปราศจากความสนใจใฝ่ดีต่อผลได้ผลเสียของประชาชนคนไทย

ครั้นเมื่อการเลือกเฟ้นตัวนายกรัฐมนตรี ได้ปรากฏเปิดเผยออกมาว่า ได้แก่นายพจน์ สารสิน อดีตเอกอัครราชทูตไทย ณ วอชิงตัน และเลขาธิการใหญ่ของซีอาโต้ เหล่านายฝรั่งผู้มีอิทธิพลเหนือรัฐบาลชุดที่ล้มไปต่างก็พากันหน้าบาน และลงความเห็นกันว่า การคว่ำรัฐบาลพิบูลสงครามครั้งนี้ เป็นการเปลี่ยนแต่รัฐบาล ส่วนนโยบายนั้นมิได้เปลี่ยน ในขณะที่เดียวกันประชาชนไทยก็หน้าเศร้า เมื่อมองดูเก้าอี้นายกรัฐมนตรีที่ว่างอยู่ด้วยความรู้สึกกว่าอีกวันสองวันท่านผู้มีเกียรติจากองค์การซีอาโต้จะได้มานั่งบนเก้าอี้ตัวนั้น พร้อมด้วยนโยบายที่ออกมาจากแม่พิมพ์เดียวกันกับรัฐบาลชุดที่เขาเกลียดชัง และซึ่งได้ถูกขับไล่ไปหยอกๆ รายงานข่าวและข้อวิจารณ์ของหนังสือพิมพ์แสดงอย่างชัดแจ้งว่า ประชาชนได้รับความผิดหวังอย่างมากในการที่เลขาธิการองค์การซีอาโต้ได้รับเลือกเป็นนายกรัฐมนตรีแห่งประเทศของเขา ในเมื่อเขาได้ปรารถนามาเป็นเวลานานแล้ว ที่จะจัดอิทธิพลของนายฝรั่งที่เข้ามาแทรกแซงก้าวก่ายกิจการภายในประเทศ อย่างที่ไม่เป็นมงคลแก่ประเทศของเขา

การที่นายฝรั่งพากันหน้าบาน ในขณะที่ประชาชนไทย มีหน้าอันเศร้าเกี่ยวกับตัวบุคคลผู้เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีนี้ ก็เป็นข้อความจริงข้อหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่า ผลประโยชน์ของนายฝรั่ง และผลประโยชน์ของประชาชนไทยนั้น แตกต่างกันอย่างตรงกันข้าม และแสดงให้เห็นว่า ความปรารถนาของประชาชนที่จะให้

รัฐบาลนำประเทศออกมาจากการผูกพันไว้กับอเมริกา เป็นความปรารถนาที่รุนแรงอย่างไร นี่เป็นบทเรียนอันแรกที่คณะทหารได้รับจากปฏิกริยาทางด้านประชาชน ภายหลังการยึดอำนาจ ซึ่งเราหวังว่าคณะทหารจะรับบทเรียนอันสำคัญบทนี้ไว้ ด้วยความรูสึกประทับใจ

แม้ว่ารัฐบาลชั่วคราวจะได้ตั้งขึ้นเรียบร้อยแล้วก็ดี แต่ความรับผิดชอบของคณะทหาร ที่จะให้การปกครองประเทศดำเนินไปตามความเรียกร้องต้องการของประชาชนที่ได้แสดงไว้แล้วในหนหลังหาได้สิ้นสุดลงไม่ เพราะว่ารัฐบาลที่มีเลขธิการใหญ่ของซีอาโต้เป็นนายกรัฐมนตรีนี้เป็นรัฐบาลที่อุบัติขึ้นในสมัยของสภาผู้แทนราษฎรที่มีแต่สมาชิกประเภทสอง ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบด้วยคณะทหาร ดังนั้นรัฐบาลนี้จึงเป็นรัฐบาลของคณะทหาร แม้ว่าคณะทหารจะมีใช้พรรคการเมืองก็ตาม เหตุฉะนั้นคณะทหารจึงสมควรจะใช้อำนาจหน้าที่ทางสภาผู้แทนราษฎรสอดส่องควบคุมการบริหารราชการของรัฐบาล ให้ดำเนินสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนที่ได้เคยแสดงไว้แล้ว และที่จะแสดงต่อไปอย่างดีที่สุดที่จะทำได้ ข้อนั้นแหละที่จะรักษาความเป็นกัลยาณมิตรของคณะทหารกับประชาชนไว้ได้ตลอดไป คณะทหารจะต้องสอดส่องควบคุมมิให้รัฐบาลชั่วคราวปฏิบัติกรใด ๆ ที่จะก่อให้เกิดความรู้สึกขมขื่นแก่ประชาชนในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ ในเมื่อสามารถจะหลีกเลี่ยงได้

การที่คณะทหารได้จัดการให้สมาชิกภาพของสมาชิกประเภทหนึ่งชุดที่แล้วสิ้นสุดลง และจะจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ภายในเวลาเก้าสิบวัน นับแต่วันประกาศพระบรมราชโองการนั้น ก็นับว่าเป็นการเปิดทางให้แก่ประชาชนที่จะใช้สิทธิของเขาเลือกนโยบายบริหารประเทศตามความต้องการของเขา แต่ทั้งนี้ก็อยู่ในเงื่อนไขที่ว่า ประชาชนจะต้องได้รับความร่วมมือจากพรรคการเมืองต่างๆ ที่

จะปฏิบัติตัวให้ต้องตามธรรมเนียมสากลของการเลือกตั้ง กล่าวคือ ในการรณรงค์หาเสียง พรรคการเมืองต่างๆ จะต้องเสนอข้อนโยบายของแต่ละพรรคให้เป็นกิจจะลักษณะ แทนที่จะใช้วิธีการโจมตีตำว่าประจานกันเป็นส่วนตัวโดยไม่มีเนื้อหาสาระอะไร หรือเพียงแต่จะให้คำมั่นสัญญาที่จะช่วยเหลือราษฎรในเรื่องปลีกย่อยต่างๆ อันเป็นเรื่องของท้องถิ่นตามที่ปฏิบัติกันมาในอดีต ในกาลที่ล่วงมาแล้ว นักการเมืองของเรามักจะถูกกล่าวถึงด้วยความดูหมิ่นเหยียดหยามจากประชาชน ก็เพราะว่ามีนักการเมืองจำนวนไม่น้อย ที่นำตนเข้ามาสู่วงการเมืองโดยปราศจากอุดมการณ์ และทฤษฎีทางการเมืองอันแน่นอนที่จะรับใช้ประเทศและประชาชน เหตุฉะนั้นจึงปรากฏมีเรื่องการประมูลซื้อขายนักการเมืองกันอย่างอื้อฉาว โดยพรรคการเมืองที่มีชื่อในทางอุดมคติ แทนอุดมคติ อันเป็นเรื่องที่ทำให้วงการเมืองของไทยได้รับความอับอายขายหน้าอย่างยิ่ง และเป็นการทำลายนักการเมืองของไทยอย่างที่ไม่มียุวิธีใดอีกแล้ว ที่ใครจะกล้านำมาใช้ให้เป็นผลอย่างน่าสะอิดสะเอียนยิ่งไปกว่านั้น

ในการเลือกตั้งที่จะมาถึงนี้เพื่อที่ประชาชนจะได้เลือกนโยบายบริหารประเทศตามที่เขาปรารถนา ก็สมควรที่ประชาชนจะเรียกร้องให้ผู้สมัครของพรรคการเมืองต่างๆ เสนอนโยบายออกมาให้ชัดเจน เฉพาะอย่างยิ่งนโยบายต่างประเทศ อันเป็นนโยบายที่ประชาชนมีความสนใจเป็นพิเศษ ถ้าผู้สมัครคนใดไม่เสนอนโยบายที่สำคัญๆ ให้ประชาชนได้วินิจฉัย ประชาชนก็ไม่ควรที่จะเลือกผู้สมัครชนิดนั้นเป็นผู้แทนของเขา ด้วยการเรียกร้องเช่นนี้ และด้วยความร่วมมือของพรรคการเมืองที่จะเสนอนโยบายของพรรคต่อผู้เลือก ประชาชนก็มีโอกาสที่จะเลือกนโยบายตามที่เขาปรารถนาได้

“เจตจำนงของประชากร จะต้องเป็นมูลฐานแห่งอำนาจของ
รัฐบาล”

(ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนข้อ ๒๑)

“อำนาจอธิปไตย ย่อมมาจากปวงชนชาวไทย”

(รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒)

บัดนี้การจัดตั้งรัฐบาลชั่วคราวก็เสร็จสิ้นไปแล้ว ตลอดจน
การแถลงนโยบายของรัฐบาลเพื่อขอรับความไว้วางใจจากสภาผู้แทน
ราษฎร ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกประเภทที่ ๒ ที่พระมหากษัตริย์เป็น
ผู้ทรงแต่งตั้ง ก็ได้ผ่านไปแล้ว เราจึงใคร่จะสำรวจดูเหตุการณ์ที่ได้
ผ่านมา ภายหลังการยึดอำนาจของคณะทหารในคืนวันที่ ๑๖ เพื่อ
แสวงบทเรียนจากเหตุการณ์เหล่านั้น ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อการ
ศึกษาและการดำเนินการเมืองที่จะคลี่คลายต่อไป

ในระหว่างที่วงการผู้ยึดอำนาจได้ปรึกษาหารือกันถึงการ
เลือกตัวบุคคลที่จะรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือพิมพ์
หลายฉบับแสดงความห่วงใยในข้อที่คณะทหารจะเลือกบุคคลภายนอก
เป็นนายกรัฐมนตรี ทั้งนี้ก็อาศัยเหตุผลที่ว่า คณะทหารได้
ประกาศว่าได้ทำการขับไล่รัฐบาลพิบูลสงครามโดยถือตามมติมหาชน
และได้แสดงปรารถนาที่จะให้การบริหารประเทศดำเนินไปตามความ
เรียกร้องต้องการของประชาชน คณะทหารได้แสดงความสำนึกใน
ผลประโยชน์และความต้องการของประชาชน ออกมาให้เห็นอย่าง

เป็นที่ประทับใจ ส่วนบุคคลภายนอกที่มารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีนั้น อาจจะไม่มีความสำนึกถึงความต้องการของประชาชนจุดที่คณะกรรมการได้มีอยู่ และอาจจะบริหารประเทศออกนอกกลุ่มทางความต้องการของประชาชนไปจุดเดียวกับรัฐบาลชุดที่คว่ำไปได้ปฏิบัติมาแล้ว อาศัยเหตุนี้จึงมีเสียงทักท้วงกันขึ้นในเรื่องที่จะเลือกบุคคลภายนอกมาเป็นนายกรัฐมนตรี

ครั้งเมื่อได้มีข่าวปรากฏออกมาว่า นายพจน์ สารสิน อดีตเอกอัครราชทูตไทยประจำวอชิงตัน และเลขาธิการใหญ่แห่งองค์การซีอาโต้ ได้รับเลือกเป็นนายกรัฐมนตรีก็ได้มีปฏิกริยาในทางไม่พอใจ ปรากฏออกมาทางหนังสือพิมพ์หลายฉบับ ด้วยคาดหมายว่านายกรัฐมนตรีคนใหม่ ก็คงจะมีนโยบายแบบเดียวกับนายกรัฐมนตรีคนที่ถูกขับออกไป กล่าวคือ คงจะนำประเทศไทยไปผูกพันไว้กับนโยบายของอเมริกาอย่างเหนียวแน่นเช่นเดิม และต่อมาเมื่อนายพจน์ สารสิน ผู้ได้หายใจจากาศกการเมืองของวอชิงตันมาเป็นเวลาห้าปี ได้บรรยายสรรพคุณขององค์การซีอาโต้ อันตรงตามทัศนะอเมริกัันให้หนังสือพิมพ์ฟัง และยังได้แสดงสัมเสียงในปัญหาอื่น ๆ ตรงตามทัศนะอเมริกัันออกมาอีก จึงไม่เป็นที่แปลกใจเลย ที่การต้อนรับข่าวการเลือก นายพจน์ สารสิน เป็นนายกรัฐมนตรีได้เป็นไปอย่างซาเย็น จะมีก็แต่ผู้ที่ไม่เข้าใจจิตใจของประชาชนในยามนี้เท่านั้นที่อาจรู้สึกแปลกใจ หนังสือพิมพ์บางฉบับเรียกนายกรัฐมนตรีคนใหม่ของไทยว่า นายกรัฐมนตรีซีอาโต้ การบันทึกเรื่องนี้โดยตรงไปตรงมา ย่อมหลีกเลี่ยงเสียมิได้ที่จะต้องบันทึกไว้ว่า กล่าวโดยทั่วไปแล้ว ประชาชนรู้สึกผิดหวังมากในการเลือกเลขาธิการใหญ่ของซีอาโต้เป็นนายกรัฐมนตรีของไทย ภายหลังจากที่ประชาชนได้แสดงความชิงชังนโยบายเดินตามหลังอเมริกา ซึ่งมุ่งหมายจะดึงประชาชนไทย ให้ร่วมความเกลียดชังทุกสิ่งทีรัฐบาลอเมริกัันเกลียดชัง และ

ภายหลังที่ประชาชนได้แสดงความรังเกียจที่รัฐบาลพิบูลสงคราม ได้นำประเทศไทยเข้าร่วมในองค์การซีโต้เป็นเวลานานมาแล้ว

ปฏิกริยาทางด้านประชาชนต่อการเลือก นายพจน์ สารสิน เป็นนายกรัฐมนตรีครั้งนี้เป็นข้อความจริงที่แสดงให้เห็นว่าในปัจจุบันนี้ ความสนใจของประชาชนไทยในนโยบายต่างประเทศเป็นความสนใจที่อยู่ในระดับสูงเพียงใดและความปรารถนาของประชาชนไทยที่ใครจะให้ประเทศของเขาถอนตนจากความผูกพันกับอเมริกา และให้ประเทศของเขาดำเนินนโยบายที่เป็นอิสระและเป็นกลาง เป็นความปรารถนาที่หนักแน่นจริงจังเพียงใด และคณะทหารผู้มีความปรารถนาอันแรงกล้าที่จะรับใช้ประชาชนก็สมควรจะรับรู้ในความสำคัญของเรื่องนี้ ดังที่หนังสือพิมพ์แมนเชสเตอร์กาเดียน ของอังกฤษได้กล่าวไว้อย่างถูกต้องว่า “ผู้นำในการรัฐประหารคราวนี้ คงจะต้องเผชิญกับกระแสความเรียกร้องนโยบายเป็นกลาง ซึ่งขึ้นสูงในประเทศไทย เมื่อจอมพลแปลก พิบูลสงคราม ผู้ใกล้ชิดกับอเมริกันต้องพ่ายแพ้ไปเช่นนี้ ย่อมถือได้ว่า เป็นความพ่ายแพ้ของอเมริกันเช่นกัน”

ความสนใจเป็นพิเศษของประชาชนต่อนโยบายต่างประเทศ และการเรียกร้องให้เปลี่ยนแปลงนโยบายต่างประเทศนี้ นอกจากที่ได้ปรากฏเป็นข้อเรียกร้องของหนังสือพิมพ์ต่างๆ แล้ว ในการชุมนุมสาธารณะที่ท้องสนามหลวง เมื่อวันที่ ๒๑ ก็ได้มีการเรียกร้องให้รัฐบาลที่จะมาใหม่ ทิ้งนโยบายเดิมและใช้นโยบายที่เป็นกลาง และให้ถอนตนออกจากซีโต้ และต่อมาในวันที่ ๒๕ นิสิตและนักศึกษาของสามมหาวิทยาลัย ก็ได้แสดงมติของเขา ในกรณีนโยบายต่างประเทศไว้ว่า “ให้ดำเนินการให้สมกับศักดิ์ศรีที่ประเทศไทยเป็นเอกราช มีนโยบายเป็นอิสระเป็นตัวของตัวเอง ให้สอดคล้องต้องกันกับมติมหาชน” (สยามนิกร ๒๖ กันยายน)

การเรียกร้องของประชาชนเกี่ยวกับเรื่องนโยบายต่างประเทศ อันเป็นคำเรียกร้องที่ไพศาลหนักแน่นและได้ดำเนินมาเป็นเวลานานนี้ สมควรที่รัฐบาลปัจจุบันและรัฐบาลที่จะมาข้างหน้ารวมทั้งพรรคการเมืองต่าง ๆ จะพึงรับรู้ไว้ เรากล่าวได้ว่า รัฐบาลหรือพรรคการเมืองใดที่ยังคงตั้งต้นจะใช้นโยบายต่างประเทศแบบเดียวกับที่รัฐบาลพิบูลสงครามได้ใช้มาแล้ว ไม่มีวันจะได้รับความสนับสนุนจากประชาชน และก็มีแต่จะได้รับความชิงชังจากประชาชนยิ่งขึ้น

เราขอถือโอกาสชี้แจงไว้ในที่นี้ด้วยว่าเหตุที่ประชาชนสนใจและถือว่าการเปลี่ยนแปลงนโยบายต่างประเทศเป็นเรื่องสำคัญยิ่งนั้นก็เพราะประชาชนได้เล็งเห็นว่า ที่เรียกว่านโยบายต่างประเทศนั้น แท้จริงมิได้มีความหมายแต่เพียงว่า เป็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับนานาประเทศเท่านั้น หากว่านโยบายต่างประเทศนั้นเป็นนโยบายที่เบียดประดุจตาข่ายที่ครอบนโยบายข้ออื่น ๆ และความคลี่คลายขยายตัวของชีวิตทั้งในด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และการเมืองเข้าไว้ทั้งหมด เมื่อใช้นโยบายต่างประเทศในรูปที่รัฐบาลพิบูลสงครามได้ใช้มา เราทั้งหลายก็ได้ประสบกับภาวะการณ์ต่าง ๆ อันเป็นเหตุให้ต้องมีการขับไล่รัฐบาลชุดนั้นออกไปด้วยการใช้กำลังบังคับ ด้วยการดำเนินนโยบายต่างประเทศที่ผิดพลาด และไม่ชอบด้วยผลประโยชน์ของประเทศชาติ ได้เป็นเหตุให้การดำเนินงานในด้านอื่น ๆ ประสบความติดขัดกระทบกระเทือน และผิดพลาดไปด้วย เช่น ในด้านการเศรษฐกิจ และการศึกษา เป็นต้น รวมทั้งการกดขี่เสรีภาพของประชาชนอย่างร้ายแรงในรูปต่างๆ ก็มีผลมาจากนโยบายต่างประเทศที่ผิดพลาดนี้ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดก็คือ การกดขี่เสรีภาพทั้งหมดที่เป็นผลของการอ้างกฎหมายป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ กฎหมายอันเป็นที่รังเกียจเหยียดหยามของคนทั่วไปนี้ จะมีได้ตลอดออกมาเลย หากว่ารัฐบาลไม่มีนโยบายต่างประเทศที่ผิด

พลาดเช่นนั้นด้วยความเล็งเห็นโทษอเนกประการที่มีอยู่ในนโยบายต่างประเทศที่รัฐบาลพิบูลสงครามได้ใช้บริหารประเทศมาเป็นเวลานานเช่นนี้แหละ ประชาชนจึงได้เรียกร้องอย่างไม่ลดละที่จะให้เลิกและมันก็จะต้องเลิก การเรียกร้องในเรื่องนี้มีแต่จะหนักหนายิ่งขึ้น

ในการแถลงนโยบายของรัฐบาลต่อสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ ๒๔ รัฐบาลก็ได้ความพยายามอยู่เหมือนกันที่จะแถลงนโยบายให้เป็นที่ชื่นชมแก่ประชาชน และในข้อนโยบายต่างประเทศนั้น รัฐบาลก็ได้ระมัดระวังในการใช้ถ้อยคำเพื่อจะมีให้เป็นที่ชมชื่นแก่ประชาชนอยู่เหมือนกัน แต่เมื่อนายกรัฐมนตรีได้เปิดเผยเสียแล้วว่านโยบายของรัฐบาลใหม่ก็จะเป็นไปในรูปเดียวกับนโยบายของรัฐบาลเก่า ความละเมียดละไมของถ้อยคำในคำแถลงจึงช่วยอะไรไม่ได้ แต่คำอภิปรายของ พล. ต. อำนวน ชัยโรจน์ เจ้ากรมข่าวทหารบกได้ช่วยกู้ศรัทธาของประชาชนต่อคณะทหารไว้ได้บ้าง เมื่อเขาได้วิพากษ์นโยบายต่างประเทศของรัฐบาลตามแนวของมติมหาชน นายกรัฐมนตรีเลขาธิการใหญ่ซีไอได้ ได้ตอบว่า ข้อที่กล่าวว่าไทยมีนโยบายเดินตามหลังอเมริกานั้นไม่เป็นความจริง คำตอบปฏิเสธเช่นนี้ จอมพลพิบูลสงครามได้เคยใช้มาแล้ว ยังขาดอยู่ก็แต่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับคำปฏิเสธเท่านั้น เมื่อไม่กี่วันมานี้ในที่ประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ สหรัฐอเมริกาก็ได้ล้มญัตติของอินเดียที่เสนอให้สาธารณรัฐประชาชนจีนได้มีที่นั่งในสหประชาชาติ การดำเนินการที่ปราศจากทั้งหลักธรรมและหลักกฎหมายระหว่างประเทศ ทั้งปราศจากการรับรู้ความเป็นจริงที่อเมริกาได้ปฏิบัติในการกีดกันมิให้สาธารณรัฐประชาชนจีนได้มีที่นั่งในสหประชาชาติมาปีแล้วปีเล่านี้ ประเทศไทยก็ได้ออกเสียงสนับสนุนอเมริกาตลอดมา บทบาทของไทยในสหประชาชาติเช่นนี้ จะมีคำชี้แจงจากนายกรัฐมนตรีว่าอย่างไร

นายกรัฐมนตรี พจน์ สารสิน ได้แสดงความแปลกใจที่คนไทยไม่ต้องการให้ประเทศของเขาพร้อมอยู่ในองค์การซีเอโต้ และคิดว่านิสิตนักศึกษายังไม่เข้าใจนโยบายเป็นกลาง และคิดว่าบรรดาผู้ที่คัดค้านการกู้เงินจากธนาคารโลกมาสร้างเขื่อนยันฮี ยังไม่ทราบข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ดี นายกรัฐมนตรีได้กล่าวว่าจะได้ทำการชี้แจงให้คนทั้งหลายเข้าใจเรื่องราวเหล่านี้ตามที่ศนะของนายกรัฐมนตรี เราคิดว่านายกรัฐมนตรีมีความคิดเห็นโดยสุจริตใจ แต่มีปัญหาอยู่ข้อหนึ่งที่นายกรัฐมนตรีควรจะตอบเสียก่อนคือว่า นายกรัฐมนตรีควรจะไปหาภูเขาหรือว่าจะให้ภูเขาเคลื่อนมาหาท่าน

๒๗ กันยายน ๒๕๐๐

กรณีที่มาชิกประเภทที่ ๒ หรือนัยหนึ่งคณะกรรมการผู้ทำกร
เข้าไปสู่รัฐบาลชุดคอร์รัปชั่น และเดินตามหลังอเมริกาได้คัดค้านมติ
แก้กฎหมายเลือกตั้งของรัฐบาล และรัฐบาลก็ได้ยอมรับการคัดค้าน
ด้วยดีนั้น นับว่าเป็นบทเรียนที่มีค่าอีกบทหนึ่ง ที่จะช่วยให้รัฐบาล
และบรรดาผู้มีส่วนรับผิดชอบในการบริหารประเทศ ได้ตระหนัก
ว่าการปฏิบัติหน้าที่ของท่านนั้น จะเรียกว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่
ด้วยความซื่อตรงต่อประชาชน และเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน
ก็ต่อเมื่อท่านดำเนินตามแนวมติมหาชนและด้วยการดำเนินตาม
แนวมติมหาชนท่านก็จะปลอดภัยและประสบความสำเร็จ และก็จะ
ได้รับความสนับสนุนอันอบอุ่นจากมหาชน

รัฐบาลควรจะได้ทบทวนถึงความผิดพลาดในเรื่องนี้ รัฐบาล
ปัจจุบันควรจะต้องทราบเป็นอย่างดีว่า ประชาชนได้คัดค้านและเรียก
ร้องให้รัฐบาลชุดที่ผิดมติมหาชน เลิกกฎหมายที่ไม่เป็นประชาธิปไตย
และการปฏิบัติที่เสื่อมเสียประโยชน์ของประเทศชาติอีกหลาย
ประการ ซึ่งรัฐบาลชุดนั้นได้ทำหุทวนล้มเสีย เมื่อรัฐบาลที่เหยียด
หยามมติมหาชนได้ล้มไปแล้ว ประชาชนก็มันหมายความว่ารัฐบาลของ
คณะกรรมการจะได้จัดการยกเลิกกฎหมายและการปฏิบัติต่างๆ ที่
ประชาชนได้เรียกร้อง และแสดงการตำหนิติเตียนไว้อย่างเห็นได้ชัด
แจ้งแล้ว ก็เป็นการน่าแปลกใจมิใช่น้อย ที่ในขณะที่มีงานตามข้อ
เรียกร้องของประชาชนหลายเรื่อง รอคอยให้รัฐบาลใหม่ยกเลิกเพิก
ถอนอยู่นี้ รัฐบาลกลับคิดจะไปแก้หลักการบางข้อของกฎหมายเลือก

ตั้ง ซึ่งประชาชนมิได้เรียกร้องและแสดงข้อข้องใจเลย ความดำริของรัฐบาลเช่นนี้ได้ก่อความผิดหวังอย่างมากแก่ประชาชนอีกครั้งหนึ่ง เพราะเป็นที่เห็นได้ว่าผู้มีความดำริเช่นนี้ไม่เข้าใจความต้องการของประชาชน และอยู่ห่างเหินจากประชาชนทีเดียว ความดำริข้อแรก ของวงการรัฐบาล ที่จะเพิ่มอายุผู้สมัครให้สูงขึ้น และจะเพิ่มคุณสมบัติ ของผู้สมัครให้ได้แก่ผู้สำเร็จชั้นมัธยมหกนั้น ได้ทำให้ราคาของ รัฐบาลที่มีอยู่ไม่มากนักนั้นตกวุบลลงไปจนแทบจะหมดราคาทีเดียว เพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น ก็เพราะเหตุว่าข้อเสนอเช่นนั้น เป็นข้อเสนอที่ดีสิทธิการสมัครรับเลือกตั้งของประชาชนจำนวนมาก เป็น ข้อเสนอให้ถอยหลัง เป็นทัศนะจำพวกคอนเซอเวตีฟ เป็นความคิด ของพวกที่ต้องการจะหมุนเข็มนาฬิกาถอยหลัง จึงทำให้เกิดความประ- หวั่นกันว่า นี่เป็นรัฐบาลที่เป็นตัวแทนของคนกลุ่มน้อยที่ไหนกัน นี่ เป็นรัฐบาลที่เป็นตัวแทนของอดีตที่เดียวละ เพราะว่าผู้ที่มีความคิด จำกัดตัดสินใจทางการเมืองของประชาชนจำนวนมากเช่นนี้ จะเป็น ตัวแทนของประชาชนไปไม่ได้ และก็จะเป็นตัวแทนของปัจจุบันก็ไม่ได้ด้วย เป็นการนำยืนต้อยบังที่ความคิดข้อนี้ ดูเหมือนจะมีใช่เป็น ความคิดที่หนักแน่นในวงการรัฐบาล เพราะว่าเมื่อปรากฏมีเสียงคัดค้านจากประชาชนพอสมควร ทางรัฐบาลก็ได้สละความดำริในเรื่อง นี้โดยดี แต่การที่มีความคิดแบบถอยหลังเช่นนี้ปรากฏขึ้นมาใน วงการรัฐบาล คณะทหารก็ควรถือเป็นคติที่จะคอยควบคุมรัฐบาล ชั่วคราว โดยทางสภาผู้แทนราษฎรอย่างใกล้ชิด อย่าให้รัฐบาลออก นอกกลุ่มทางของประชาชนไป

ส่วนความคิดที่จะแก้ไขกฎหมายจากการเลือกตั้งรวมเขต เป็นแบ่งเขต เป็นเรื่องการแสวงหาวิธีการเลือกตั้งอันเหมาะสม แต่เมื่อประชาชนได้เรียกร้องให้ใช้วิธีการรวมเขตแทนการแบ่งเขตอัน เป็นมติของคณะรัฐมนตรี และสมาชิกประเภท ๒ ก็ได้แสดงความ

เคารพในมติมหาชน และได้เรียกร้องให้รัฐบาลปฏิบัติตามมติมหาชน ทั้งฝ่ายรัฐบาลก็ได้ยอมรับข้อเรียกร้องของสมาชิกประเภท ๒ และมหาชนด้วยดีนั้น ก็ได้มีผู้ถือว่าเป็นนิมิตอันดีของประชาธิปไตยในทันทีที่สมาชิกประเภท ๒ และรัฐบาลแสดงความเคารพและปฏิบัติตามมติมหาชน หนังสือพิมพ์ต่างๆที่คัดค้านรัฐบาล และที่แทนเสียงของประชาชนในเรื่องนี้ต่างก็สรรเสริญปฏิบัติการของสมาชิกประเภท ๒ และแสดงความชื่นชมต่อรัฐบาลด้วยความจริงใจ ถ้อยแถลงของนายกรัฐมนตรีที่ว่า “เมื่อสมาชิกสภาและประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าไม่ควรและต้องกฎหมาย ดังนั้นรัฐบาลนี้ก็จะปฏิบัติตามนโยบายที่แถลงไว้ ในอันที่จะทำให้เป็นที่พอใจประชาชนส่วนมาก และต้องเคารพต่อความคิดเห็นที่ได้ฟังมา” (พิมพ์ไทย ๓ ตุลาคม) เป็นถ้อยแถลงที่น่านับถือ

หนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินการเลือกตั้งนั้น นอกจากที่รัฐบาลได้แถลงถึงเจตจำนงไว้ในคำแถลงนโยบายว่า “จะจัดการให้เลือกตั้งเป็นไปตามกฎหมาย และสุจริตเที่ยงธรรม” แล้ว รัฐมนตรีว่าการมหาดไทยก็ได้มีคำสั่งกำชับข้าราชการทุกจังหวัด ให้วางตนเป็นกลางและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม และได้คาดโทษไว้ว่า ผู้ใดฝ่าฝืนจะต้องถูกพิจารณาโทษทางวินัยสถานหนัก และจะดำเนินการทางคดีโดยไม่มีการยกเว้น นอกจากนั้นท่านรัฐมนตรียังได้ให้คำมั่นต่อหนังสือพิมพ์ว่า “ผมยอมสละชีวิต เพื่อความบริสุทธิ์สะอาดของการเลือกตั้งเพื่อประชาธิปไตย... ผมขอยืนยันว่าจะไม่ให้อิทธิพลมาบีบบังคับข้าราชการ เพื่อการเลือกตั้งโดยเด็ดขาด” (ไทรรายวัน ๒ ตุลาคม) คำมั่นของรัฐมนตรีว่าการมหาดไทย และการดำเนินการต่างๆของรัฐบาลในเรื่องนี้ได้ยังความอุ่นใจให้แก่ประชาชนได้ส่วนหนึ่ง

อนึ่ง เกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อเรียกร้องของประชาชนนั้น

ในส่วนที่เกี่ยวกับการชำระสะสางความทุจริตชั่วร้ายนานาประการที่ได้กระทำกันไว้ในสมัยรัฐบาลเก่า รวมทั้งข้อกล่าวหาว่า ตำรวจได้สังหารชีวิตบุคคลที่มีชื่อเสียงหลายคน ด้วยการใช้อำนาจพลการอย่างเหี้ยมโหดทารุณนั้น ได้ปรากฏจากคำแถลงยืนยันของอธิบดีกรมตำรวจหลายครั้งว่า จะได้มีการชำระสะสางกันอย่างจริงจัง และรัฐบาลก็ได้ตั้งกรรมการดำเนินการเรื่องนี้ขึ้นแล้ว นี่ก็เป็นข้อที่น่ายินดีอีกข้อหนึ่ง อนึ่งเนื่องด้วยประชาชนได้รอคอยฟังผลการชำระสะสางเรื่องเหล่านี้ด้วยความสนใจ เราจึงหวังว่าทางราชการจะแถลงการณ์ให้ประชาชนได้ทราบผลของการพิจารณาโดยมิชักช้า

อย่างไรก็ดี ทั้งคณะทหารและรัฐบาล ก็ควรจะเข้าใจว่าการดำเนินการอันน่าชื่นชมบางประการ ดังกล่าวข้างต้นนั้น เป็นแต่ส่วนหนึ่งแห่งคำเรียกร้องของประชาชนเท่านั้น ยังมีคำเรียกร้องที่เป็นข้อสารสำคัญและเป็นมติมหาชนอย่างหนักแน่นอยู่อีกหลายประการ ที่รอการพิจารณาปฏิบัติของคณะทหารและรัฐบาลอยู่ การที่รัฐบาลชั่วคราวจะไม่ทำการใดๆ ที่เป็นการผูกมัดรัฐบาลชุดใหม่ โดยที่ยังไม่ทราบว่าคุณต้องการของประชาชนเป็นอย่างไรนั้น ก็เป็นการชอบแล้ว แต่สำหรับกรณีที่ประชาชนและพรรคการเมืองฝ่ายค้านต่างๆ ได้เคยร่วมกันเรียกร้อง อันแสดงว่าเป็นมติมหาชนอย่างชัดเจนแล้ว หากแต่ได้ถูกรัฐบาลชุดที่หันหลังให้ประชาชน หลับตาปฏิเสธอย่างดิ่งตันเสีย นั้น ก็จะต้องถือว่าเป็นภารกิจของรัฐบาลนี้ ที่จะปฏิบัติให้ลุล่วงไปตามมูลฐานของการยึดอำนาจที่หัวหน้าคณะทหารได้ประกาศว่า ได้กระทำโดยอาศัยมติมหาชนและในนามประชาชน

ข้อเรียกร้องที่ปรากฏอย่างชัดเจนแล้ว ได้แก่ข้อเรียกร้องให้ยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ อันเป็นกฎหมายที่กดขี่เสรีภาพของประชาชนในประการต่างๆ อย่างร้ายกาจที่สุด และกฎหมายการพิมพ์อันเป็นกฎหมายที่ไม่เป็นประ-

ชาติปไตย และรัฐบาลได้เคยใช้กตชื่การแสดงความคิดเห็นของประชาชน อันเป็นผลร้ายแก่ประเทศชาติมาแล้ว รวมทั้งข้อคัดค้านที่ให้ระงับการกู้เงินจากธนาคารโลกจำนวนมหึมา มาสร้างเขื่อนยันฮีนันด้วย กิจเหล่านี้สมควรที่รัฐบาลปัจจุบันจะปฏิบัติให้ลุล่วงไปโดยเร็ว ในบรรดาข้อเรียกร้องของประชาชนทั้งหมดนั้น ข้อเรียกร้องให้เปลี่ยนแปลงนโยบายต่างประเทศเสียใหม่ นับว่าเป็นข้อสารสำคัญ และมีน้ำหนักอย่างยิ่ง ซึ่งคณะทหารจำเป็นจะต้องรับไว้พิจารณาอย่างจริงจัง การที่จะเพียรรักษานโยบายของรัฐบาลชุดที่ประชาชนเกลียดชังสืบต่อไปนั้น เป็นสิ่งที่เป็นไปได้

อนึ่งเกี่ยวกับพฤติการณ์อันลึกลับและไม่เป็นที่ไว้วางใจของบริษัทซีซีพพลาย ในการให้ความช่วยเหลือแก่ราชการตำรวจในสมัยของรัฐบาลเก่า ตามที่หนังสือพิมพ์และอริบตีตำรวจปัจจุบันได้เปิดเผยออกมานั้น เป็นเรื่องที่ประชาชนมีความสนใจและข้องใจเป็นอันมาก เพียงพฤติการณ์เท่าที่ได้มีการเปิดเผยออกมา ก็เป็นที่น่ารังเกียจอยู่เพียงพอแล้ว การที่จะว่าจ้างหรือทำการติดต่อกับบริษัทเอกชนฝรั่งที่มีพฤติการณ์อันลึกลับและไม่เป็นที่ไว้วางใจ ให้ปฏิบัติราชการของประเทศในเรื่องสำคัญสืบต่อไปนั้น ย่อมเป็นเรื่องที่ประชาชนไทยไม่อาจจะคาดคิดไปได้ เพราะฉะนั้นจึงสมควรที่ท่านอริบตีตำรวจจะชำระสะสางเรื่องของบริษัทซีซีพพลาย และประกาศการตัดสินใจของทางราชการที่จะเลิกว่าจ้างติดต่อกับบริษัทฝรั่งจำพวกนี้เสียโดยเร็ว

ด้วยจิตใจที่รักความเป็นธรรมและซิงซังธรรม หนังสือพิมพ์หลายฉบับได้ปฏิบัติหน้าที่ของเขาอย่างน่าสรรเสริญในการเรียกร้องและเร่งรัดให้อธิบดีกรมตำรวจจัดการกับเหล่าตำรวจเพชรฆาตที่ได้ประหารชีวิตผู้คนอย่างป่าเถื่อนโดยไม่ชักช้า รายงานของหนังสือพิมพ์ได้เปิดเผยถึงฆาตกรรม การทำร้ายและการทรมานผู้ต้องหาหรือเพียงแต่เป็นผู้ต้องสงสัยในคดีการเมือง ซึ่งได้กระทำโดยผู้รักษากฎหมายด้วยความดูหมิ่นเหยียดหยามกฎหมายที่เขาได้รับมอบให้รักษา และด้วยจิตใจอันเหี้ยมโหดอย่างเหลือที่ใครๆ จะคาดคิดไปได้ว่าจะเป็นไปได้ในประเทศของชาวพุทธ แต่ความจริงก็ปรากฏว่าการใช้อำนาจอย่างป่าเถื่อนทารุณและด้วยการเอาเท้าเหยียบขยี้กฎหมายไว้ ดังที่หนังสือพิมพ์ได้ร่วมมือกันเปิดโปงมาเป็นเวลาหลายวันแล้วนั้น ได้เป็นเอกสิทธิ์ของบุคคลกลุ่มหนึ่งในวงการตำรวจที่ได้กระทำติดต่อกันมาเป็นเวลาหลายปี ตามจริงนั้นพฤติการณ์เบื้องหลังการสอบสวนผู้ต้องหาที่เต็มไปด้วยความหยาบช้ำทารุณ และการลอบประหารชีวิต ดังที่หนังสือพิมพ์ได้นำมาเปิดเผย ก็เป็นแต่ส่วนเล็กน้อยของพฤติการณ์ทั้งหมดเท่านั้น ในวงการของพวกเขา ตำรวจเพชรฆาตเหล่านี้เขามีได้ถือว่า การทำร้ายทรมานและการขู่ว่าจะเอาชีวิตผู้ต้องหาในคดีการเมืองเป็นสิ่งที่น่าอับอายอะไรเลย คำขู่ผู้ต้องหาว่า จะนำตัว “ไปบางเขน” นั้นเป็นคำขู่ที่เหล่าตำรวจเพชรฆาตได้ใช้แก่ผู้ต้องหาอย่างเป็นของธรรมดา และอย่างเปิดเผย และคำขู่เช่นนี้ก็เป็นการรับอยู่ในตัวว่า สื่อตีตรัฐมนตรี ได้ถึงแก่

ความตายด้วยน้ำมือของใคร พวกเขายังอวดอ้างถึงการฆาตกรรม และการกระทำทารุณโหดร้ายอื่นๆ ที่พวกเขาได้กระทำมาแล้วในอดีตด้วยความเข้าใจว่าการกระทำนอกกฎหมายเหล่านั้น เป็นวีรกรรมของเขาและของกรมตำรวจในยุคสมัยของเขา!

อย่างไรก็ดี พฤติการณ์ของเหล่าตำรวจเพชรฆาตเพียงเท่าที่หนังสือพิมพ์ต่างๆ ได้นำมาเปิดเผยก็มากพอที่จะทำให้คนทั่วไปต้องตกตะลึงและเป็นที่น่าอนว่าเสียงเรียกร้องอันร้อนรนของหนังสือพิมพ์ให้ชำระสะสางคดีฆาตกรรมและการละเมิดกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของเหล่าตำรวจอสังขีเหล่านี้ ได้แทนเสียงเรียกร้องของประชาชนทั่วไป เสียงเรียกร้องนี้ หมายถึงการจัดการให้ชื่อแปงของบ้านเมือง และหลักความยุติธรรมได้สถิตย์สถาพรสืบไป หมายถึงการกวาดล้างมือของกฎหมายที่ทรยศต่อกฎหมายและทรยศต่อประชาชน ให้หมดสิ้นไปจากกรมตำรวจเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน และเพื่อชื่อเสียงอันดีของกรมตำรวจ เป็นที่น่ายินดีว่า อธิบดีกรมตำรวจก็ได้ขานรับคำเรียกร้องนี้ ด้วยคำขานอันหนักแน่นแล้ว

แท้จริงนั้น ท่านอธิบดี พล. อ. ไสว ไสวแสนยากร ก็ได้แถลงไว้แต่เบื้องต้นแล้วว่า จะชำระสะสางบรรดาคดีฆาตกรรมนักการเมือง นักหนังสือพิมพ์ และบุคคลอื่นๆ ที่ประชาชนมีความข้องใจ แต่เนื่องด้วยเมื่อเวลาได้ผ่านไปพอสมควรแล้ว ยังมีได้มีการปฏิบัติการใดๆ เกี้ยวแกผู้กระทำผิดหรือผู้ต้องสงสัยในคดีเหล่านี้แต่สักรายเดียว จึงได้มีความข้องใจกันขึ้นในด้านประชาชนว่า อธิบดีตำรวจจะเอาจริงจังกับเรื่องนี้สักเพียงไหน และเมื่ออธิบดีตำรวจได้ให้คำยืนยันในครั้งหลังที่สุดว่า “จะรื้อฟื้นการตายของนักการเมืองทุกคนขึ้นดำเนินคดีใหม่ทั้งหมด” ทั้งยังได้ให้คำรับรองว่า “จะไม่เป็นมวยล้มอย่างเด็ดขาด” (สารเสรี ๙ ตุลาคม) ดังนี้ เราก็คงจะเชื่อถือในวาจาแห่ง

ความเป็นผู้มีเกียรติคุณของท่าน ในส่วนตัวท่านอธิบดีนั้นเมื่อท่าน ได้มีโอกาสทราบถึงความปรารถนาความเป็นธรรมอันแรงกล้าของ ประชาชนต่อคดีเหล่านี้แล้ว เราก็หวังว่า ท่านจะอุทิศเวลาและความ สนใจให้แก่งานชิ้นนี้เป็นพิเศษ

อึ่งเกี่ยวกับกรณีของบริษัทอเมริกันซีซีพีหลาย ซึ่งได้มีการ ติดต่อสัมพันธ์กับราชการกรมตำรวจอย่างลึกซึ้งและไม่เป็นที่น่าไว้ วางใจนั้น ในการแถลงถึงบริษัทซีซีพีหลายครั้งหลังที่สุดนี้ เสียงของ อธิบดีตำรวจได้เปลี่ยนแปลงไป กล่าวคืออธิบดีตำรวจได้กล่าวว่า เสียงของคณะทนายส่วนมากต้องการที่จะรับความช่วยเหลือของ บริษัทที่เคยมีพฤติกรรมอันลึกซึ้งและไม่เป็นที่น่าไว้วางใจนี้ต่อไป ในการพิจารณาว่า จะรับความช่วยเหลือของบริษัทซีซีพีหลายต่อไป อีกหรือไม่นั้น เราคิดว่าทั้งผู้บัญชาการทหารสูงสุด อธิบดีตำรวจและ คณะทนาย ไม่ควรจะมองข้ามความรู้สึกรังเกียจและความขบขันใจ อย่างมากของประชาชน ต่อพฤติกรรมของบริษัทต่างประเทศนี้ แม้ เพียงเท่าที่ได้มีการเปิดเผยกันมาแล้ว และก็ไม่ว่าที่จะคิดเห็นแต่ จะได้อาวุธ โดยไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีของประเทศชาติที่จะต้องได้รับความ กระทบกระเทือนมิใช่น้อยจากการรับความช่วยเหลือชนิดนี้

พฤติกรรมของบริษัทซีซีพีหลายที่ได้เปิดเผยโดยอธิบดี ตำรวจเอง รวมทั้งความขบขันใจของอธิบดีตำรวจและวงการคณะ ทนายที่มีต่อบริษัทลึกซึ้งนี้ พอจะประมวลได้จากคำแถลงที่อธิบดี ตำรวจได้แถลงแก่อนั่งสื่อพิมพ์หลายวาระ ดังต่อไปนี้

ความช่วยเหลือที่บริษัทซีซีพีหลายได้ให้แก่ราชการตำรวจ นั้น เป็นเรื่องลึกซึ้ง ผู้ที่ติดต่อและทราบพฤติกรรมของบริษัทลึกซึ้ง นี้ มีแต่พล.ต.อ. เผ่า ศรียานนท์ แต่ผู้เดียว เป็นการช่วยเหลือในรูป ที่ให้แก่บุคคล มิใช่ให้แก่ประเทศชาติ อาวุธที่บริษัทซีซีพีหลายมอบ ให้และได้ฝึกตำรวจตระเวนชายแดนและพลร่มให้รู้จักการใช้นั้น มี

อาวุธที่มีอำนาจร้ายแรงที่ทางการทหารทุกเหล่าไม่เคยมี รวมทั้ง ลูกกระเบิดสำหรับก่อวินาศกรรมด้วย ในเรื่องนี้ อธิปไตยตำรวจก็ได้ แสดงความสงสัยว่า ทำไมตำรวจจึงมีลูกกระเบิดสำหรับก่อวินาศกรรม และทำไมบริษัทต่างประเทศจึงมาสอนเรื่องการก่อวินาศกรรมแก่ ตำรวจไทย อธิปไตยตำรวจกล่าวว่า พฤติการณ์ของบริษัทซีซีพีพลาย “ผิดกฎหมายและเข้ามาเล่นการเมืองแบบใต้ดิน เป็นอันตรายต่อ ความปลอดภัยของชาติอย่างร้ายแรงยิ่ง จะปล่อยไว้ไม่ได้ หน่วย ซีซีพีพลายมิได้เจตนาจะช่วยเหลือประเทศไทยโดยความบริสุทธิ์ เพราะถ้าบริสุทธิ์แล้ว ทำไมถึงเผาเอกสาร...” (ข่าวภาพ ๒๗ กันยายน) เกี่ยวกับการที่บริษัทซีซีพีพลายเผาเอกสารในการติดต่อกับราชการตำรวจในคืนที่คณะทหารยึดอำนาจนั้น นายฮิลแลร์ เจ้าหน้าที่ของบริษัท ซึ่งมียศเป็นพันตำรวจตรีของกรมตำรวจไทยได้ชี้แจงว่า “ไม่รู้ว่าใครยึดอำนาจ จึงได้ทำลายเอกสารเสีย” เมื่อหนังสือพิมพ์ถามถึงเรื่องสิ่งของที่บรรจุในหีบลิกลับ ๖๙ หีบ ซึ่งยังคงเป็นเรื่องลึกลับและคนทั่วไปมีความข้องใจกันเป็นอันมากนั้น นายพันตำรวจตรีแห่งบริษัทซีซีพีพลาย ก็ไม่อาจให้ความจริงได้ เขาตอบว่า “ไม่ทราบรายละเอียด” (สารเสรี ๒๕ กันยายน) ในส่วนฐานะของ บริษัทซีซีพีพลายนั้น ก็มีคำกล่าวที่ไม่ลงรอยกันและดูเป็นเรื่องลึกลับ นายวิสูตร อรรถยุดิ รัฐมนตรีช่วยว่าการต่างประเทศ กล่าวว่า บริษัท ซีซีพีพลายเป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อ ซี.ไอ.เอ. ซึ่งเป็นหน่วยสืบราชการลับของอเมริกา ขึ้นตรงต่อประธานาธิบดี และว่า “ตามปรกติ สัญญาต่างๆ ต้องทำผ่านกระทรวงต่างประเทศ” แต่เรื่องบริษัท ซีซีพีพลายนี้นี้ มิได้ผ่านกระทรวงต่างประเทศ “และเจตนาของงานก็ ดูเหมือนจะเป็นเรื่องลับ” (ข่าวภาพ ๔ ตุลาคม) แต่ในการตอบหนังสือพิมพ์ครั้งหลังที่สุด อธิปไตยตำรวจได้กล่าวว่า “บริษัทนี้ไม่ได้ขึ้นกับองค์การ ซี.ไอ.เอ. เป็นบริษัทเอกชน แต่ก็ไม่เข้าใจเหมือนกัน

ว่า บริษัทนี้ช่วยเรื่องอาวุธได้อย่างไร เพราะมีการปฏิบัติลึกลับมาก” (สารเสรี ๙ ตุลาคม) รูปการณ์ของมันก็เป็นเรื่องลึกลับจริงๆ และเมื่อ อธิปไตยตำรวจเอง ยังต้องยอมรับว่า บริษัทซีซีพีพลาย “มีการปฏิบัติลึกลับมาก” แล้ว ก็เป็นธรรมดาที่ประชาชนจะยินยอมให้บริษัทลึกลับเช่นนี้มาทำมิตติมิร้ายต่อประเทศชาติของเขาต่อไปอีกไม่ได้

ข้อที่ประชาชนไทยต้องรู้สึกสะดุ้งใจอีกครึ่งหนึ่งก็คือ เมื่อ อธิปไตยตำรวจได้เปิดเผยว่า บริษัทซีซีพีพลายไม่เพียงแต่จะจัดหาอาวุธให้แก่ตำรวจอย่างไม่เป็นการเปิดเผยเท่านั้น แต่หากยังได้เป็นผู้จ่ายเงินเดือนเลี้ยงดูตำรวจไทยถึงสองหน่วย คือตำรวจตระเวนชายแดนและตำรวจพลร่ม มันเรื่องอะไรกันที่เรายอมให้ข้าราชการของเราผู้มีสมญาอันมีเกียรติว่าผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ ไปกินเงินเดือนของบริษัทเอกชนฝรั่งอย่างเป็นการถาวร? มันเรื่องอะไรกันที่เราปล่อยให้ข้าราชการไทยของเราต้องไปฝากชีวิตความเป็นอยู่ไว้กับบริษัทนายทุนฝรั่ง? ประเทศของเราเป็นเหมือนคนทุพพลภาพและง่อยเปลี้ยเสียขาหรือ จึงต้องทำตัวเป็นคนขอทานเกาะเขากินอยู่ตลอดกาลเช่นนั้น? ภาวะเช่นนี้ไม่เป็นที่ควรอับอายและเห็นกันว่าเป็นการเอาศักดิ์ศรีของประเทศชาติไปขายเสียด้วยราคาถูกๆ เช่นนั้นหรือ?

และกับบริษัทนายทุนฝรั่งเขามาจ่ายอาวุธและเงินเดือนเลี้ยงดูตำรวจไทยของเราเปล่าๆ หรือ? เขามีใช่เป็นนักบุญรอก และเมื่อถึงคราวจำเป็นเขาก็มิได้ปิดบังความในใจของเขา เขาเคยแถลงอย่างเปิดเผยในหมู่ชาวอเมริกันของเขาว่า การช่วยเหลือของอเมริกาต่อประเทศต่างๆ นั้น ที่แท้จริงคือการลงทุน และก็เป็นการลงทุนที่เขาคาดหวังว่าจะได้ผลกำไรเกินกว่าทุนที่ลงไปหลายเท่า!

ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบริษัทซีซีพีพลายเท่าที่ได้มีการเปิดเผยออกมาจากวงราชการเองนั้น ก็เพียงพอที่ประชาชนจะประกอบ

ความคิดเห็นของเขาได้แล้ว และเพื่อความแจ่มกระจ่างในทางได้
ทางเสียของการรับความช่วยเหลือชนิดนี้ เราจะแสดงข้อวิจารณ์
ของเราเพิ่มเติมในโอกาสอันควร

๑๒ ตุลาคม ๒๕๐๐

พล.อ.ไสว ไสวแสนยากร อธิบดีกรมตำรวจได้ลงมือดำเนินคดีแก่เหล่าตำรวจเพชรฆาต ตามคำแรงเร้าของหนังสือพิมพ์และประชาชนแล้ว ด้วยการตั้งคณะกรรมการดำเนินคดีขึ้น อันมี พล. ต. ประเสริฐ รุจิระวงศ์ รองอธิบดีกรมตำรวจเป็นประธานกรรมการ คณะกรรมการชุดนี้ได้เปิดการประชุมครั้งแรกขึ้นแล้ว และคณะกรรมการก็ได้มีมติให้นำคดีสังหารนายอารีย์ ลีวีระ นักหนังสือพิมพ์และผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์สยามนิกร และพิมพ์ไทย ขึ้นสอบสวนดำเนินคดีเป็นคดีแรก และคณะกรรมการจะได้ดำเนินการสอบสวนการสังหาร พ.ต.อ. บรรจงศักดิ์ ซีพเป็นสุข เป็นคดีถัดไป ในการให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ครั้งหลังที่สุด อธิบดีตำรวจได้ย้ำถึงความตั้งใจอันแน่วแน่ที่จะชำระสะสางคดีของเหล่าตำรวจเพชรฆาตทั้งหมดด้วยความพยายามอย่างดีที่สุดที่จะทำได้ จะไม่เป็น “มวยล้มหรือมวยร่ำ” อย่างแน่นอน และท่านอธิบดีตำรวจก็ได้พิสูจน์สัจจวาจาของท่านด้วยการลงมือปฏิบัติแล้ว อนึ่ง อธิบดีตำรวจยังได้เปิดเผยถึงการพบปะสนทนากับ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ว่า “จอมพลสฤษดิ์ได้สั่งให้เร่งรัดสอบสวนสะสางคดีอิทธิพลเหล่านี้ เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน” (พิมพ์ไทย ๑๘ ตุลาคม) พฤติการณ์ดังกล่าวนี้สมควรเป็นที่ชื่นชมอนุโมทนา

อนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้บัญชาการทหารสูงสุดนั้น นอกจากจะได้เร่งรัดในเรื่องการสอบสวนคดีของเหล่าตำรวจเพชรฆาตแล้ว ยังได้กำชับนายกรัฐมนตรีในเรื่องการเลือกตั้งว่า ขออย่าให้เกิด

ความไม่เรียบร้อยขึ้นได้เพราะว่า “ที่ทำรัฐประหาร ก็เพราะประชาชนไม่พอใจที่การเลือกตั้งไม่บริสุทธิ์” (ชาวไทย ๑๗ ตุลาคม) การที่ผู้บัญชาการทหารสูงสุดได้สอดส่องความต้องการของประชาชนและได้ร่วมกับประชาชนคอยดูแลให้รัฐบาลปฏิบัติราชการไปตามความต้องการของประชาชนนั้นนับว่าเป็นศิริมงคลแก่ตัวท่าน และเราก็ปรารถนาว่า ท่านผู้บัญชาการทหารสูงสุด จะได้สอดส่องและรับรู้ข้อเรียกร้องของประชาชนข้อสำคัญอื่นๆ อีกที่ยังเหลืออยู่และได้ร่วมกับประชาชนสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามข้อเรียกร้องนั้นๆ ในกาลต่อไป

ในส่วนที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งนั้น เมื่อท่านหัวหน้าคณะทหารได้แสดงความปรารถนาที่จะได้เห็นการเลือกตั้งครั้งที่จะมีมาถึงเป็นไปอย่างบริสุทธิ์สะอาดด้วยความหวังโยอย่างจริงใจแล้ว เราก็หวังว่าบรรดาผู้สมัครและพรรคการเมืองที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับคณะทหาร รวมทั้งบุคคลในคณะทหารที่ให้ความสนับสนุนผู้รับเลือกบางคนบางกลุ่มจะได้ใช้ความระมัดระวังและหลีกเลี่ยงการกระทำใดๆ ที่จะก่อกมลทินแก่การเลือกตั้ง อันจะมีผลกระทบกระเทือนไปถึงหัวหน้าคณะทหาร และรัฐบาลซึ่งได้ให้คำมั่นไว้อย่างแข็งแรงในกรณีนี้

เรื่องด่วนเรื่องหนึ่งที่ผู้บัญชาการทหารสูงสุดและรัฐบาลจะพึงพิจารณาอย่างจริงจังก็คือ เรื่องกฎอัยการศึก การที่จะคงกฎอัยการศึกไว้ในยามสุกดิบของการเลือกตั้ง ซึ่งจะต้องมีการชุมนุมอภิปรายการเมืองกันอย่างเข้มข้นนั้นย่อมเป็นการผิดปรกติวิสัย และย่อมจะทำให้การชุมนุมอภิปรายการเมืองดำเนินไปไม่สะดวก และจะเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพในการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร เฉพาะอย่างยิ่งผู้สมัครของพรรคที่มิใช่ฝ่ายนโยบายไม่ตรงกับนโยบายของรัฐบาล แม้ว่าทางรัฐบาลจะมีได้มีความประสงค์เช่นนั้น แต่ในทางปฏิบัติก็

อาจจะเกิดผลเช่นนั้นได้ ในเมื่อได้มีข้อห้ามของทางราชการมิให้ผู้สมัครดำเนินการโฆษณาหาเสียง ให้เสียสัมพันธไมตรีอันดีระหว่างประเทศ ข้อห้ามดังกล่าวนี้เป็นบัญญัติที่เกิดจากความหวาดกลัวเดชะอนุภาพการรุกรานของฝรั่งเศสจรรยาบรรณในอดีต และยังทิ้งซากเดนความคิดอันนี้ไว้ใน พ.ร.บ. การพิมพ์โบราณที่ราชการตำรวจในสมัยตำรวจเพชรฆาตได้นำมาใช้กดหัวหนังสือพิมพ์อยู่หลายปี ด้วยความประสงค์ที่จะปกป้องคุ้มครองบารมี และผลประโยชน์ของพวคนายฝรั่งในประเทศไทยอันเป็นการประจบเอาใจเขาโดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกขมขื่นทางด้านประชาชนไทยเลย หากว่ารัฐบาลพร้อมด้วยคณะทหารยังคงให้มีข้อห้ามข้อนี้ไว้ ในระหว่างการรณรงค์เลือกตั้งแล้ว บรรดาผู้สมัครที่สนับสนุนนโยบายเป็นกลาง อันเป็นนโยบายที่แตกต่างจากนโยบายของรัฐบาลปัจจุบัน ก็ไม่อาจที่จะเสนอข้อเท็จจริงและเหตุผลของเขาในการขีดขูนโยบายเป็นกลางต่อประชาชนได้อย่างเต็มที่ เพราะว่าการอภิปรายเรื่องนี้ย่อมหลีกเลี่ยงเสียมิได้ที่จะต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติกรรมของสหรัฐและวิพากษ์สหรัฐที่พยายามจะผูกมัดประเทศไทยไว้กับนโยบายของตน อันเป็นความเสียหายแก่ประเทศและประชาชนไทย การกระทำด้วยความเห็นแก่ประเทศชาติในกรณีเช่นนั้นก็อาจถูกเจ้าหน้าที่แปลความไปได้ว่า เป็นการกระทำที่ละเมิดข้อห้าม ซึ่งใครๆ ก็คงจะเห็นว่าเป็นข้อห้ามที่ไม่ถูกต้อง ในเวลานี้เสียงเรียกร้องให้เลิกใช้กฎอัยการศึกก็ดังหนาหูขึ้นแล้ว หากว่ามีทางจะผ่อนปรนได้ก็ชอบที่ผู้บัญชาการทหารสูงสุดจะพิจารณายกเลิกเสีย เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สมัครรับเลือกได้แถลงนโยบายการเมืองต่อประชาชนได้โดยเต็มที่

อนึ่งในระหว่างนี้ได้มีการพูดกันถึงเรื่องการแทรกแซงของคอมมิวนิสต์ และการกล่าวหาใครต่อใครว่าเกี่ยวข้องกับคอมมิวนิสต์

กันขึ้นมาอีกแล้ว และก็ล้วนแต่เป็นการพูดการกล่าวหาอย่างเลื่อนลอย ปราศจากหลักฐาน ในครั้งหลังที่สุด การกล่าวหาอย่างเลื่อนลอยเช่นนี้ถึงกับปรากฏออกมาในรูปคำแถลงของกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นการกล่าวเปรยๆ ขึ้นมาว่า ทางราชการจะได้ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดและตามกฎหมายอัยการศึกที่ใช้บังคับอยู่แก่ “หนังสือพิมพ์ฉบับใดหรือบุคคลใดที่ได้รับการสนับสนุน และได้รับเงินอุดหนุนจากคอมมิวนิสต์” และกล่าวว่า “มีหนังสือพิมพ์บางฉบับได้โฆษณาข้อความในทางที่จะชักจูงจิตใจของประชาชนให้นิยมลัทธิและวิธีการของฝ่ายคอมมิวนิสต์”

ข้อกล่าวหาที่ว่าหนังสือพิมพ์ และนักหนังสือพิมพ์ไทยได้รับเงินอุดหนุนจากคอมมิวนิสต์นี้ ได้เริ่มประโคมกันขึ้นในหนังสือพิมพ์อเมริกัน *นิวสวีค* เมื่อไม่กี่วันมานี้เอง โดยนายอลิแกนต์เป็นผู้รายงานตามที่หนังสือพิมพ์ไทยฉบับหนึ่งได้แปลไว้ดังนี้ “โดยการให้ทุนอย่างเต็มที่จากพ่อค้าชาวจีนในกรุงเทพฯ การโฆษณาชวนเชื่อให้นิยมคอมมิวนิสต์ได้ถูกเร่งระดมอย่างกว้างขวางในระหว่างปีกลาย นักข่าวไทยตั้งแต่ ๕๐ ถึง ๓๐๐ คน ได้ขายตัวให้แก่คอมมิวนิสต์ หนังสือพิมพ์ส่วนมากจำนวน ๓๐ ฉบับที่ออกในนครหลวงล้วนแอนตี้อเมริกันอย่างรุนแรง” ชะรอยจะเป็นด้วยได้มีการแอนตี้อเมริกันอย่างรุนแรงนั่นเอง ชาวกล่าวหาว่านักหนังสือพิมพ์ไทยได้รับเงินอุดหนุนจากคอมมิวนิสต์จึงได้เกิดขึ้น เพราะว่าตามทัศนะของอเมริกันนั้น ผู้ใดไม่นิยมอเมริกัน ผู้นั้นก็เป็นคอมมิวนิสต์ หลังจากที่ *นิวสวีค* ได้ตีพิมพ์รายงานเรื่องนี้ไปไม่กี่วัน ชาวที่ไร้หลักฐานชิ้นนี้ก็ได้มาปรากฏอยู่ในคำแถลงของกรมประชาสัมพันธ์ ในขณะที่หนังสือพิมพ์ไทยได้ตอบโต้ไปแล้วว่าเป็นชาวเท็จเหลือประมาณและได้ประณามการรายงานข่าวเรื่องนี้ว่า เป็นการสบประมาทนักหนังสือพิมพ์ไทย

คำแถลงของกรมประชาสัมพันธ์ฉบับนั้นยังได้วิจารณ์บทความซึ่งเขียนโดย “อนัตตา” ในหนังสือพิมพ์*ข่าวภาพ* ว่าได้แสดงเจตนา “ก้าวร้าวลบล้างศาสนา” ข้อความที่ผู้เขียนได้เขียนเตือนผู้นับถือศาสนาว่า “อย่าติดศาสนาให้เหมือนติดฝิ่น” ก็ได้ถูกประชาสัมพันธ์แปลความไปว่า “ที่ประณามว่า ศาสนาเป็นยาเสพติดนั้น ก็เหมือนหลักการที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์ชอบยกขึ้นอ้างเพื่อจะล้มล้างศาสนาให้สิ้นไป” ข้อกล่าวหาปรักปรำของกรมประชาสัมพันธ์เมื่อนักข่าวของ*ข่าวภาพ* ได้นำบทความของ “อนัตตา” ไปถวายให้สมเด็จพระมหาธีรวงศ์อานและขอฟังข้อวิจารณ์จากท่าน สมเด็จพระมหาธีรวงศ์ได้แสดงข้อวิจารณ์ว่า “คนๆ นี้มีเหตุผล เขาเขียนไม่ให้นับถือศาสนาอย่างมงาย” ท่านกล่าวว่า ไม่รู้สึกว่าเป็นคอมมิวนิสต์และลบล้างศาสนาแต่อย่างใด และไม่เป็นการทำลายศาสนา “เพราะเขียนตามหลักของพุทธศาสนา” (*ข่าวภาพ* ๑๗ ตุลาคม) อนึ่ง ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช บรรณาธิการ *สยามรัฐ* ก็ได้สนับสนุนความถูกต้องและคุณประโยชน์ของบทความของ “อนัตตา” โดยกล่าวว่า “กรมประชาสัมพันธ์หวาดระแวงจนเกินไป” (*ข่าวภาพ* ๑๗ ตุลาคม) ผู้เขียนบทความนี้ได้อ่านบทความของ “อนัตตา” แล้วก็มีความเห็นไม่ว่าใครที่เข้าใจในหลักธรรมของพุทธศาสนา ก็จะมีความเห็นต่อบทความของ “อนัตตา” ทำนองเดียวกับที่ท่านทั้งสองได้แสดงไว้แล้ว สาธุชนย่อมสลดใจที่ผู้เขียนและหนังสือพิมพ์ซึ่งมีความปรารถนาดีต่อพุทธศาสนา กลับมาถูกประณามจากทางราชการว่า “ก้าวร้าวลบล้างศาสนา” เพราะอำนาจแห่งโมหะและโทสะของผู้ไม่เข้าใจในหลักธรรมของพุทธศาสนาที่ได้เขียนคำแถลงออกมา

ท่านอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์เป็นนายทหารที่มีปรีชาสามารถผู้หนึ่ง เราจึงสงสัยว่าคำแถลงของกรมประชาสัมพันธ์ฉบับนั้นจะได้ผ่านออกมาโดยที่ตัวท่านเองได้ตรวจพิจารณาบทความที่

ถูกประณามนั้นอย่างถ่องแท้หรือไม่ เราคิดว่าข้อวิจารณ์หรือข้อประณามบทความของ “อนัตตา” นั้นเป็นการผิดพลาดมากที่สุดทีเดียว และหากท่านอธิบดีกลับไปพิจารณาบทความนั้นใหม่และเห็นด้วยกับเรา ท่านก็คงใคร่จะแสดงความเสียใจต่อผู้เขียนและหนังสือพิมพ์ ที่ได้รับความเสียหายจากคำแถลงการณ์ที่ผิดพลาดฉบับนั้น

อนึ่งเราขอชี้ไว้ด้วยว่า การกล่าวหาว่าใครต่อใครเกี่ยวข้องกับคอมมิวนิสต์หรือเป็นคอมมิวนิสต์กันง่าย ๆ และอย่างปราศจากหลักฐานนั้น เป็นความประพฤติอันโสโครกของรัฐบาลชุดที่ล่วงลับไปแล้ว และได้ก่อความขมขื่นเคืองแค้นแก่ประชาชนมิใช่น้อย ความประพฤติอันโสโครกเช่นนั้นได้เป็นเหตุข้อหนึ่งแห่งการล้มของรัฐบาล เราจึงขอเสนอว่า คำแถลงปรักปรำใส่ร้ายผู้คนอย่างโคมลอยอันเป็นเยี่ยงอย่างที่กำลังที่รัฐบาลชุดที่ล้มไปแล้วได้สร้างขึ้นไว้นั้น จะไม่ถูกจดจำหรือฟื้นขึ้นมาใช้กันอีก

๑๘ ตุลาคม ๒๕๐๐

ในขั้นต้น ประชาชนได้กล่าวขวัญถึงการเลือกผู้แทนราษฎรที่จะได้กระทำในวันที่ ๑๕ ธันวาคมนี้ ไปในทำนองที่ว่า จะเป็นการต่อสู้ชิงชัยระหว่างพรรคการเมืองใหญ่สองพรรค ได้แก่ พรรคประชาธิปไตยและพรรคสหภูมิ ส่วนพรรคมนังคศิลา ซึ่งเคยขึ้นชื่อว่าเป็นพรรคที่ยิ่งใหญ่เพราะเป็นพรรคของผู้ยิ่งใหญ่ อันประกอบด้วยความอุดมสดด่างและอิทธิพล และประกอบด้วยพฤติการณ์อันเป็นที่รังเกียจของประชาชนทั่วไปนั้น ได้ตกอยู่ในภาวะที่เรียกกันว่า “แพแตก” เสียแล้ว เพราะฉะนั้นจึงเป็นพรรคที่หมดความหมายสำหรับการเลือกตั้งครั้งนี้ พรรคประชาธิปไตยได้ชื่อว่าเป็นพรรคใหญ่ เพราะเหตุที่เป็นพรรคเก่าและมีอดีตนายกรัฐมนตรีคง อภัยวงศ์ซึ่งเคยได้รับประธานนิยมนมาในสมัยหนึ่งเป็นหัวหน้าคณะ ประกอบกับมีสมาชิกบางท่านที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ พรรคประชาธิปไตยมีแนวนโยบายไปทางขวา ซึ่งมีผู้กล่าวถึงพรรคนี้ว่าเป็นพรรค “ศักดินา” นโยบายต่างประเทศซึ่งเป็นนโยบายที่ประชาชนสนใจกันมากเวลานี้ ตามที่หัวหน้าพรรคได้แถลงแก่หนังสือพิมพ์เป็นครั้งคราวนั้น ปรากฏว่านโยบายของพรรคประชาธิปไตยเป็นไปในรูปเดียวกันกับนโยบายของรัฐบาลชุดที่ถูกขับไป คือนโยบายที่ผูกพันประเทศไทยไว้กับสหรัฐอเมริกา ในการรณรงค์หาเสียงในสมัยการเลือกตั้งเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ทางพรรคประชาธิปไตยได้แถลงแก่ประชาชนเป็นใจความว่า ในเวลานี้บ้านเมืองเต็มไปด้วยความท้อใจชั่วร้าย ขอให้ขับรัฐบาลที่สกปรกออกไปเสียก่อนเถอะ เรื่องที่จะปกครองบ้านเมืองอย่างไรต่อ

ไปนั้นเอาไว้ว่ากันทีหลัง บัดนี้รัฐบาลชุดที่สกปรกนั้นก็ได้ถูกขับไล่ไปแล้ว ประชาชนจึงกำลังคอยฟังว่าพรรคประชาธิปไตยจะเสนอนโยบายบริหารประเทศให้ประชาชนได้พิจารณาประการใดบ้าง โดยเฉพาะนโยบายต่างประเทศที่ประชาชนกำลังสนใจอยู่ แม้การแก้ปัญหาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่โดยตรง เช่นปัญหาเศรษฐกิจ ประชาชนก็ใคร่จะฟังอยู่เช่นกัน

ฝ่ายพรรคสหภูมิ ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบด้วยอดีตสมาชิกแห่งพรรคมนังคศิลา นั้น ที่ได้ชื่อว่าเป็นพรรคใหญ่ก็เพราะเหตุที่เข้าใจกันว่า มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้บัญชาการทหารสูงสุดและคณะทหารและประกอบกับมีข่าวว่ามีทุนรอนเพียงพอ ที่จะให้ความสนับสนุนทางการเงินทองแก่ผู้ที่สมัครในนามของพรรคเหนือกว่าพรรคใดๆ ในเวลานี้ ส่วนตัวท่านหัวหน้าพรรคซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ และมีชื่อเสียงว่าเป็นคนซื่อตรงนั้นก็นับว่าเป็นศรีของพรรคอยู่ อย่างไรก็ดีเมื่อทำที่ของท่านในการคัดค้านการสร้างเขื่อนยันฮีด้วยเงินกู้จากธนาคารโลกที่มีข้อผูกพันหลายประการได้เปลี่ยนแปลงไปภายหลังที่ได้เข้าร่วมในคณะรัฐบาลแล้ว ได้ก่อให้เกิดความข้องใจแก่ประชาชนอยู่บ้าง หนึ่ง การรับสมาชิกจากพรรค “แพแตก” มนังคศิลาเข้ามาร่วมด้วยนั้น ได้ทำให้พรรคสหภูมิดูเป็นพรรคที่ส่ำสอนไป นโยบายต่างประเทศของพรรคสหภูมิตามที่แถลงไว้ในกาเปิดพรรคนั้น แสดงท่าทีว่าจะดำเนินนโยบายอิสระ และจะคลายความผูกพันจากสหรัฐ ซึ่งดูจะหันเข้าหาตามข้อเรียกร้องของประชาชนอยู่บ้าง แต่ก็ยังเป็นข้อแถลงที่คลุมเครือและไม่แจ่มแจ้งเป็นที่กลางแคลงของประชาชนอยู่ เช่นเดียวกับนโยบายภายในประเทศที่มีสมาชิกแถลงว่า มีความโน้มเอียงมาในทางสังคมนิยมนั้น ก็ไม่เป็นที่แจ่มแจ้งว่าจะเป็นสังคมนิยมแค่ไหน เวลานี้มีคนเป็นอันมากเข้าใจกันว่า นโยบายของพรรคสหภูมิก็ดูจะไม่แตกต่างไปจากนโยบายของประชาธิปไตยเท่าใด จึง

สมควรที่พรรคสหภูมิจะได้ประกาศนโยบายในการเลือกตั้งครั้งนี้ออกมาให้แจ่มแจ้ง

อย่างไรก็ตามถึงเวลานี้ที่กล่าวกันว่าพรรคพรรคเลือกตั้งครั้งนี้จะเป็นการชิงชัยระหว่างพรรคประชาธิปัตย์และพรรคสหภูมินั้น รูปการณ์ดูจะเปลี่ยนแปลงไปเสียแล้ว เพราะว่าแนวร่วมสังคมนิยม อันประกอบด้วยพรรคเศรษฐกิจและพรรคอื่นอีกสามพรรคนั้น ได้ยั้งขึ้นสู่ฐานะที่ใครๆ ไม่อาจจะมองข้ามความสำคัญไปได้ ความสำคัญของแนวร่วมสังคมนิยมได้ปรากฏขึ้นจากการยืนยันนโยบายเป็นกลาง อันเป็นนโยบายที่สอดคล้องกับข้อเรียกร้องของประชาชนในที่ต่างๆ และต่อมาเมื่อนายเทพ โชตินุชิต หัวหน้าพรรคเศรษฐกิจ และประธานแนวร่วมสังคมนิยมได้ประกาศว่าจะส่งสมาชิกของแนวร่วมเข้าแข่งขันการเลือกตั้งในจังหวัดต่างๆ ในขนาดที่อาจจะทัดเทียมกันกับสองพรรคใหญ่ และต่อมาอีกเมื่อแนวร่วมสังคมนิยมได้ส่งสมาชิกเข้าแข่งขันการเลือกตั้งในเขตจังหวัดพระนคร ร่วมกับกลุ่มสันติชนครบทั้งเก้าคน ก็ได้เซ็ดฐานะของแนวร่วมสังคมนิยมให้ตระหง่านขึ้นมา การเปิดเผยตัวผู้สมัครของสันติชนและแนวร่วมทั้งคณะ และการแถลงนโยบายของคณะอย่างจริงจังต่อที่ชุมนุมนักศึกษาหนังสือพิมพ์เมื่อวันที่ ๒๑ ได้เรียกความสนใจจากประชาชนอย่างกว้างขวาง

นอกจากจะได้แถลงนโยบาย ทั้งในด้านกิจการต่างประเทศ และในด้านกิจการภายในประเทศรวมสืบประการอย่างเป็นกิจจะลักษณะแล้ว คณะสันติชนและแนวร่วมสังคมนิยม ยังได้ออกคำแถลงประกอบข้อนโยบายด้วย คำแถลงนั้นได้ชี้แนะว่า ให้ผู้เลือกตั้งถือเอานโยบายที่ผู้สมัครรับเลือกเสนอต่อประชาชน เป็นหลักเกณฑ์อันสำคัญในการเลือกผู้แทนและกล่าวว่า “เราจะหวังอะไรไม่ได้มากนัก จากการเปลี่ยนตัวบุคคลผู้ปกครองประเทศ โดยที่มีได้มีการ

เปลี่ยนนโยบาย”

และโดยที่ปัญหาต่างๆ ที่เป็นเรื่องภายในประเทศล้วนแต่มีความสัมพันธ์กับนโยบายต่างประเทศทั้งสิ้น และแยกไม่ออกจากนโยบายเป็นกลาง คณะสันติชนและแนวร่วมสังคมนิยมจึงได้แสดงมติไว้ว่า “นโยบายเป็นกลางเป็นทางออกของการแก้ปัญหาภายในประเทศทั้งหมดที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผลประโยชน์และความผาสุกของประชาชนอย่างกว้างขวาง การแก้ปัญหาเรื่องท้อง เรื่องโรงเรียน และเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของเราโดยตรง ล้วนแต่ขึ้นอยู่กับนโยบายเป็นกลางนี้แหละ การพูดถึงนโยบายเป็นกลางก็คือการพูดถึงการแก้ปัญหาทั้งหมดในขั้นมูลฐาน”

คำแถลงของคณะสันติชนและแนวร่วมสังคมนิยม ได้กล่าวถึงนโยบายเป็นกลางว่า “นโยบายเป็นกลางนั้น อาจเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่านโยบายเพื่อสันติภาพและมิตรภาพอันเป็นการตรงกันข้ามกับนโยบายเพื่อสงคราม และบำเพ็ญตนเป็นศัตรูกับมนุษย์ตั้งครั้งโลก นโยบายเป็นกลางหมายถึงการไม่เข้าร่วมกลุ่มทหารในยามสันติ และการไม่เข้าร่วมรบในยามสงครามไม่ว่าจะอยู่ในภาวะใดๆ เว้นเสียแต่ประเทศจะถูกโจมตีโดยตรง นโยบายเป็นกลางหมายถึงการเชิดชูหลักการแห่งการอยู่ร่วมกันโดยสันติ และแสวงหามิตรภาพจากนานาประเทศโดยไม่เลือกค่าย”

คำแถลงยังได้กล่าวถึงการที่จะพึงปฏิบัติ อันเป็นการเชิดชูนโยบายเป็นกลางให้ปรากฏเป็นความจริงขึ้นมาแทนการกล่าวอย่างคลุมเครือและเลื่อนลอย คำแถลงยังได้ประมวณไว้ซึ่งผลร้ายสิบประการ ที่ประเทศไทยได้รับจากการดำเนินนโยบายแบบ “ตามหลักหรือตามกันอเมริกา” และได้ชี้ไว้ว่า ผลร้ายสิบประการนั้นย่อมบำบัดเสียได้ ด้วยการดำเนินนโยบายเป็นกลาง อันเป็นเรื่องที่สมควรจะได้รับการศึกษา

การแข่งขันเลือกตั้งด้วยการเสนอนโยบายให้ประชาชนได้พิจารณาอย่างถี่ถ้วนเช่นนี้ เป็นแบบอย่างอันชอบด้วยธรรมเนียมในการเลือกตั้ง สมควรที่ผู้สมัครและพรรคการเมืองอื่นจะปฏิบัติเช่นเดียวกัน

๒๔ ตุลาคม ๒๕๐๐ (ปียมิตร)

ในการตอบข้อสัมภาษณ์ของหนังสือพิมพ์สารเสรี (๒๔ ตุลาคม) เกี่ยวกับปัญหาที่ว่า ได้มีเสียงเรียกร้องให้ประเทศดำเนินนโยบายเป็นกลางนั้น จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้กล่าวว่า “ได้สำนึกในเสียงนั้นอยู่มากเหมือนกัน” ในส่วนที่เกี่ยวกับข้อหาเรื่องการดำเนินนโยบายตามหลังอเมริกานั้น จอมพลสฤษดิ์กล่าวว่า “ผมถือว่าเราควรดำเนินนโยบายของเราแบบอิสระไม่ตามหลังใครจะดีกว่า อย่าไปใช้คำว่าเป็นกลางเลย มันจะกลายเป็นตามอย่างคนอื่น เราดำเนินนโยบายอิสระแบบไทยๆ” นโยบายอิสระแบบไทยๆ คืออย่างไร เป็นนโยบายที่มีหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติอย่างไรนั้น ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ยังมีได้ไขความให้เป็นที่แจ่มแจ้ง แม้ว่าถ้อยแถลงของผู้บัญชาการทหารสูงสุด เกี่ยวกับเรื่องนโยบายอิสระของท่าน ยังเป็นที่คลุมเครืออยู่ก็ตาม แต่ก็เป็นที่ยินดีที่ท่านได้สอดส่องตรึงฟังเสียงของประชาชนที่เรียกร้องให้ประเทศดำเนินนโยบายเป็นกลาง

เสียงเรียกร้องให้ดำเนินนโยบายเป็นกลางในประเทศไทยนี้ หนังสือพิมพ์ต่างประเทศของฝ่ายมหาอำนาจตะวันตกเองก็ได้กล่าวขวัญถึงอยู่เสมอ และก็ได้อ้างอิงการรับรู้ว่า กำลังของนโยบายเป็นกลางนี้ ได้เติบโตใหญ่ขึ้นแล้ว แต่ก็มีบางคนที่ไม่ชอบนโยบายเป็นกลาง ทำเป็นมองไม่เห็น และไม่เข้าใจว่าเสียงเรียกร้องนี้ มีอยู่ที่ไหน และเป็นเสียงของใคร ในระหว่างเวลาของการเลือกตั้งนี้ เสียงเรียกร้องและสนับสนุนนโยบายเป็นกลาง คงจะก้องกังวานยิ่งขึ้นไปอีก

เกี่ยวกับนโยบายเป็นกลางนี้ ผู้สมัครในเขตจังหวัดพระนคร ในนามของสันติชนและแนวร่วมสังคมนิยม ได้แสดงความสนใจเป็นพิเศษ ในการเปิดการให้สัมภาษณ์แก่ที่ชุมนุมหนังสือพิมพ์เมื่อวันที่ ๒๑ นอกจากว่าจะได้แถลงนโยบายสิบประการที่จะเสนอให้ประชาชนพิจารณาแล้ว คณะสันติชนและแนวร่วมสังคมนิยมยังได้เสนอบันทึกร่วมกันแถลงประกอบข้อนโยบายด้วยในบันทึกได้กล่าวว่่านโยบายที่ผู้สมัครคณะนั้น ได้นำเสนอต่อประชาชน “เป็นนโยบายที่ได้รวบรวมกำหนดขึ้นมาจากการศึกษาความคิดเห็น และความต้องการของประชาชน และเสนอกลับมาให้ประชาชนตรวจสอบดูว่า มันตรงกับความต้องการและผลประโยชน์ของประชาชนหรือไม่”

ในส่วนที่เกี่ยวกับนโยบายเป็นกลาง อันเป็นเรื่องที่สนใจกันมากในเวลานี้ บันทึกคำแถลงนโยบายของคณะสันติชนและแนวร่วมสังคมนิยมได้แสดงลักษณะไว้ว่า “นโยบายเป็นกลางนั้น อาจเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า นโยบายเพื่อสันติภาพและมิตรภาพ อันเป็นการตรงกันข้ามกับนโยบายเพื่อสงครามและการบำเพ็ญตนเป็นศัตรูกับมนุษย์ตั้งครึ่งโลกดังที่รัฐบาลพิบูลสงครามได้ใช้มา นโยบายเป็นกลางนั้นหมายถึงการไม่เข้าร่วมกลุ่มทหารในยามสันติ และการไม่เข้าร่วมรบในยามสงคราม ไม่ว่าจะอยู่ในภาวะใดๆ เว้นเสียแต่ประเทศจะถูกโจมตีโดยตรง นโยบายเป็นกลางหมายถึงการแสดงเจตจำนงที่จะรักษาความเป็นอิสระของชาติและสันติภาพของโลก นโยบายเป็นกลางหมายถึงการเชิดชูหลักการอยู่ร่วมกันโดยสันติและแสวงหามิตรภาพจากนานาประเทศโดยไม่เลือกค่าย”

บันทึกกล่าวต่อไปว่า “ด้วยหลักการของนโยบายเป็นกลางดังกล่าวนี้ ประเทศของเรา จำเป็นจะต้องถอนตัวจากการเข้าร่วมในกลุ่มทหารแห่งสนธิสัญญาซีอาโต้ ซึ่งเป็นองค์การที่ถือเอาประเทศในอีกค่ายหนึ่งเป็นศัตรู นอกจากนั้นการเข้าร่วมในองค์การซีอาโต้

ยังเป็นการเปิดประตูต้อนรับการแทรกแซงกิจการภายในประเทศ จากกลุ่มมหาอำนาจตะวันตกด้วย นอกจากนี้จะต้องถอนตัวออกจาก องค์การซีเอโต้แล้ว ยังสมควรจะถอนตัวจากการรับความช่วยเหลือ ที่มีพันธะในทางการเมืองและทางทหารติดมาด้วย เราไม่สามารถจะ กล่าวได้ว่า เรามีอิสระแก่ตัวในการดำเนินนโยบายต่างประเทศใน เมื่อเราเข้าร่วมกลุ่มทหารกับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งและรับความช่วยเหลือ ที่มีข้อผูกพันจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง”

บันทึกได้ชี้ถึงความเสียหายสืบประการอันเป็นผลของการ ดำเนินนโยบายที่ประชาชนให้สมญาว่า “นโยบายตามหลังหรือตาม ก้นอเมริกา” และได้ชี้ถึงคุณประโยชน์ของการดำเนินนโยบายเป็น กลางไว้อย่างถ้วนถ้วนเป็นต้นว่า “ประเทศของเราจักสามารถพัฒนา การเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมไปตามแนวทางที่สอดคล้องกับ ผลประโยชน์ของประชาชน และจักสามารถเชิดชูคุณธรรมของชาติ ให้เด่นชัดได้ การกล่าวหาใส่ร้ายและการแตกแยกบาดหมางภายใน ประเทศก็จะเบาบางลง อันจะเป็นปัจจัยส่งเสริมความสามัคคีของ ชนชาติเดียวกันให้เป็นปึกแผ่นแน่นหนาขึ้น และในที่สุดย่อมอยู่ใน วิสัยที่จะนำมหาชนชาวไทยให้บรรลุสภาพชีวิตที่ดีกว่านี้ ทั้งในด้าน วัตถุและจิตใจได้”

คำแถลงนโยบายของผู้สมัครรับเลือก ที่แถลงอย่างเป็นกิจจะ ลักษณะเช่นนี้สมควรจะได้รับการพิจารณาศึกษาไม่แต่จากประชาชน ผู้เลือกเท่านั้น หากควรรวมทั้งบรรดาผู้รับผิดชอบในสวัสดิภาพของ ประเทศชาติด้วย

เกี่ยวกับถ้อยแถลงของผู้บัญชาการทหารสูงสุดที่ว่าไทยควร ดำเนินนโยบายแบบอิสระไม่ตามหลังใครนั้น เมื่อหนังสือพิมพ์ได้ นำความนี้ขึ้นถามนายกรัชมุนตรี พจน์ สารสิน นายกรัชมุนตรีได้ ตอบทันทีว่ารัฐบาลไทยเป็นอิสระมาแต่ไหนแต่ไรแล้ว และอยากจะ

ให้ใครยกตัวอย่างมาให้เห็นสักทีหนึ่งว่า ที่ว่าไม่เป็นอิสระนั้น เป็นอย่างไร และได้ยืนยันว่า “เราเป็นอิสระตลอดเวลา” (ชาวไทย ๒๕ ตุลาคม)

ความไม่เป็นอิสระในการดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทย หรือความที่การดำเนินนโยบายของไทย ต้องขึ้นอยู่กับการดำเนินนโยบายของอเมริกานั้น แท้จริงมิใช่เป็นเรื่องที่รู้จักกันดีแต่ในประเทศไทยเท่านั้น แม้ในต่างประเทศก็ได้กล่าวขวัญถึงความไม่เป็นอิสระในการดำเนินนโยบายของไทยอยู่เนืองๆ จนถึงได้มีคำกล่าวว่า ประเทศไทยเป็นอาณานิคมลูกหนี้ การที่นายกรัฐมนตรีไม่ทราบเรื่องนี้เสียเลย ทั้งยังยืนยันว่ารัฐบาลไทยมีอิสระในการดำเนินนโยบายต่างประเทศตลอดมานั้นจึงเป็นเรื่องที่น่าประหลาดไม่น้อย การที่นายกรัฐมนตรีไม่ทราบเรื่องที่รัฐบาลจะทำอะไร ก็ต้องแลดูต้ออเมริกาเสียก่อนนั้น ก็มีข้อที่น่าเห็นใจอยู่ข้อหนึ่ง คือในระหว่างเวลาที่รัฐบาลพิบูลสงครามเดินตามหลังอเมริกาอยู่ต้อยๆ นั้น นายกรัฐมนตรีมิได้อยู่ในเมืองไทย ข้อที่นายกรัฐมนตรีอยากจะให้ใครกล่าวตัวอย่างให้ฟังสักเรื่องหนึ่งนั้น ก็คงจะมีคนยินดีกล่าวให้ฟังมากกว่าเรื่องหนึ่งด้วยซ้ำไป ถ้านายกรัฐมนตรีต้องการจะฟังด้วยดี และรัฐบาลนี้จะไม่หมอตายภายในเดือนสองเดือนหน้า

การที่ประชาชนพูดถึงความไม่มีอิสระแก่ตัวของรัฐบาลในการดำเนินนโยบายต่างๆ หรือพูดถึงการที่รัฐบาลไทยถูกบีบจากอเมริกานั้น ในส่วนใหญ่มุ่งหมายถึงการบีบการผลักดันที่กระทำกันอยู่หลังจาก มิใช่เป็นการกระทำโดยเปิดเผย หรือที่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษร ประชาชนทราบการบีบการกดและการที่ต้องเดินตามหลังเหล่านั้นได้จากการปฏิบัติที่ไร้เหตุผลของรัฐบาลหรือบางทีก็จากการรั่วไหลออกมาของข่าวภายใน ส่วนที่ปรากฏออกมาเป็นการเปิดเผยและเป็นการยืนยันการแทรกแซงของอเมริกา ต่อกิจการ

ภายในประเทศไทย โดยการพุดจาถล่ำถลากของบุคคลในวงการรัฐบาลนั้นก็มิอยู่หลายกรณี ขอนายกรัฐมนตรี พจน์ สารสิน จงเข้าใจเถอะว่า ประชาชนไทยในทุกวันนี้เขามีได้หลับตาอยู่ภายใต้การปกครองตามอำเภอใจของรัฐบาลหรือก ถ้าเขาหลับตาอยู่แล้วรัฐบาลพิบูลสงครามก็จะไม่ถูกคณะทหารขับไล่ไปโดยกล่าวอ้างนามของเขาเป็นแน่ และขอท่านจงทราบเถอะว่า ความไม่เป็นอิสระของรัฐบาลในการดำเนินนโยบายต่างประเทศนั้น ประชาชนมิได้ฝันเอาเอง เขาได้เห็นได้ยินและได้รู้สึกมันจากความเป็นจริงที่มีอยู่โดยรอบชีวิตของเขา ถ้าท่านอยากจะทราบว่าเสียงเรียกร้องนโยบายเป็นกลางมาจากไหน และใครบ้างที่เป็นคนเรียกร้อง ท่านก็จงเที่ยวไปฟังดูตามชุมนุมชนต่าง ๆ หรือไปพลิกอ่านความเห็นของหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ดูให้ทั่ว แม้แต่หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ที่อยู่ใกล้มือผู้เขียนสองฉบับ ก็มีคำประกาศไว้ที่หน้าปกดังนี้ **ไทส์ปาดาร์** “รัฐบาลโปรดทราบเราต้องการนโยบายเป็นกลาง” **ปียมิตร** “พระองค์ (รัชกาลที่ห้า) ทรงเลิกทาส ปลดปล่อยประชากรราษฎรให้ได้รับอิสระเสรีนานมาแล้ว เหตุไฉนประเทศไทย จึงจะไปผูกพันเพื่อเป็นทาสจักรวรรดินิยมต่อไปอีก?”

ท่านนายกรัฐมนตรี จงอ่านความรู้สึกของประชาชนจากปรากฏการณ์ต่างๆ เอาเองเถิด ถ้าท่านต้องการจะอ่านเพื่อรู้ความจริง มิใช่เพื่อที่จะค้านเคือง

ด้วยความหมายมันที่จะเอาชนะคู่แข่งชั้นในการเลือกตั้งที่กำลังดำเนินอยู่ขณะนี้ โดยไม่เลือกที่จะเป็นวิธีการที่ชอบธรรมหรือไม่ ในระหว่างสามสี่สัปดาห์มานี้ สมาชิกคนสำคัญบางคนของพรรคประชาธิปไตย ได้เปิดฉากการโจมตีคู่แข่งชั้นของตน ด้วยข้อกล่าวหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์ ซึ่งถ้าข้อกล่าวหาอันนั้นเป็นความจริง ผู้ที่ถูกกล่าวหา ก็จะต้องโทษจำคุกถึง ๒๐ ปี จึงนับว่าเป็นข้อกล่าวหาอันฉกาจฉกรรจ์ ข้อกล่าวหาอันจะนำความเสียหายชนิดอนันตมหันตโทษมาสู่ผู้ถูกกล่าวหา นั้น หากว่าได้กล่าวขึ้นมาอย่างเลื่อนลอยปราศจากหลักฐานแล้ว ใครๆ ก็จะต้องเห็นว่าเป็นคำกล่าวหาที่ต่อสู้อย่างปราศจากเมตตาและธรรมะในใจ เป็นคำกล่าวหาที่ทารุณมิใช่น้อย

ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อโดยตรงของการสาดโคลนในกรณีนี้ได้แก่ผู้สมัครรับเลือกในกลุ่มสันติชน และแนวร่วมสังคมนิยม ซึ่งด้วยการแถลงนโยบายต่อประชาชนอย่างเป็นกิจจะลักษณะได้เชิดชูผู้สมัครกลุ่มนี้ให้ขึ้นสู่ฐานะคู่แข่งที่น่าเกรงขามของพรรคประชาธิปไตยขึ้นมา แต่นอกจากบุคคลเหล่านี้แล้ว การใส่ร้ายป้ายสีกันว่าเป็นคอมมิวนิสต์ยังได้ตีวงกว้างออกไปถึงพวกนักศึกษาระรรมศาสตร์ นักหนังสือพิมพ์และประชาชนทั่วไปที่เรียกร้องให้ประเทศไทยดำเนินนโยบายต่างประเทศที่เป็นอิสระและไม่ผูกพันตนไว้กับมหาอำนาจฝ่ายใด

คำกล่าวหาใส่ร้ายที่แพร่ออกมาจากพรรคประชาธิปไตยนี้ปรากฏว่าได้ถูกตอบโต้กลับไปจากบรรดาผู้ที่ได้รับความเสียหายว่าเป็นข้อกล่าวหาที่เป็นความเท็จ รวมทั้งได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์จากผู้

รักความจริงและความเป็นธรรมอีกทางหนึ่งด้วย เช่น การตอบโต้และวิพากษ์วิจารณ์จากหนังสือพิมพ์หลายฉบับที่ได้กล่าวป้องกันเกียรติของตนเองและแทนประชาชนที่ถูกกล่าวหา จากสมาคมหนังสือพิมพ์และนักศึกษา และจากสถานทูตบางแห่ง ที่ประเทศและบุคคลสำคัญในประเทศของเขาได้ถูกนำไปกล่าวอ้างอย่างผิดความจริง ผู้กล่าวหาได้ถูกเรียกร้องจากสมาคมหนังสือพิมพ์ให้แสดงหลักฐาน ที่กล่าวหาหนังสือพิมพ์ว่า ได้รับกระดาะและเหล็กจากจีนแดง ในทำนองว่าหนังสือพิมพ์เป็นลูกมือของคอมมิวนิสต์ และก็ไม่ได้ปรากฏว่าได้มีการแสดงหลักฐานแต่อย่างใด ในการกล่าวหาที่พาดพิงไปถึงนายกสมาคมหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับกรณีที่มีได้เดินทางไปสหภาพโซเวียต เมื่อนายกสมาคมหนังสือพิมพ์ได้พบและได้ถามผู้กล่าวหาถึงตัว ผู้กล่าวหาก็ได้ขอโทษและยอมรับแก่นายกสมาคมหนังสือพิมพ์ว่าได้พูดผิดพลาดไป

“น้อย อินทนนท์” แห่ง *สยามสมัย* ได้วิจารณ์การกล่าวหาอันนี้อ้อจนวนรายนี้ที่ได้เปิดฉากขึ้น ณ หอประชุมของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเมื่อปลายเดือนตุลาคมไว้ว่า “มันจะเป็นประโยชน์ของประเทศ หรือความวัฒนาถาวรของชาติไปได้อย่างไร ในเมื่อคอยแต่จะเพาะให้เกิดความแตกแยก และหวาดระแวงแคลงใจกัน แทนการพยายามเข้าใจและให้อภัย? คนเราจะเสียสละเพื่อประเทศชาติบ้านเมืองไปได้อย่างไร ในเมื่อแม้แต่อาرمณ์ร้ายส่วนตัวนิดเดียวยังไม่สามารถเสียสละได้” (*สยามสมัย* ๑๑ พฤศจิกายน) นี่เป็นคำวิจารณ์ที่นับว่าเบาที่สุดในบรรดาปฏิกิริยาของผู้ที่รักความจริงและความเป็นธรรม ที่แสดงออกมาทางหนังสือพิมพ์ทั้งรายวันและรายคาบ ต่อการสาดโคลนว่าใครต่อใครเป็นคอมมิวนิสต์

วัฒนา พยัมนิธิ แห่ง *ปียมมิตร* ได้สรุปข้อกล่าวหาของรองหัวหน้าพรรคประชาธิปไตยที่กล่าว ณ หอประชุมของจุฬาลงกรณ์-

มหาวิทยาลัยไว้ว่า “รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ได้ระบุว่ากลุ่มแนวร่วมสังคมนิยม และสันติชนเป็นคอมมิวนิสต์ ทั้งยังได้กล่าวเป็นเชิงว่า บรรดาผู้ที่กล่าวขวัญถึงนโยบายเป็นกลาง หลักปรัชญาศีล และสันติภาพ ก็ล้วนแต่เป็นคอมมิวนิสต์ทั้งสิ้น” ต่อมาเมื่อรองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ได้พูดโฆษณาหาเสียงให้พรรคของตนที่ท้องสนามหลวง เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน วัฒนา พัทธคณิต ได้รายงาน ว่า “บุคคลคนเดียวกันที่เคยแสดงความผยองมาแล้วที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้พ้นพิษอันร้ายกาจของศักดินาธิปัตย์ออกมาอีกครั้งหนึ่ง โดยการประณามประชาชนกลุ่มหนึ่งว่าขายชาติ ประณามหนังสือพิมพ์ว่ารับเงินรับกระดาษจากคอมมิวนิสต์ ทั้งยังประณามคณะกรรมการนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ด้วยว่า เป็นคอมมิวนิสต์”

เนื่องด้วยข้อหาอันปราศจากความจริง และความเป็นธรรมนี้ วัฒนา พัทธคณิต จึงได้เขียนเรื่อง “ยุคศักดินาผยอง” ลงพิมพ์ใน *ปิยมิตร* ติดต่อกันสองฉบับ (๑๑-๑๘ พฤศจิกายน) และได้แสดงข้อวิจารณ์ไว้ว่า “ฝ่ายศักดินาธิปัตย์พยายามที่จะชี้ให้เห็นว่า พวกที่จะก่อความไม่สงบขึ้นภายในประเทศคือฝ่ายตรงข้ามกับตน ซึ่งได้แก่พรรคการเมืองฝ่ายตรงข้าม นักหนังสือพิมพ์ นักประพันธ์ และประชาชน บรรดาที่ไม่เห็นด้วยกับความยิ่งใหญ่ของศักดินาธิปัตย์ ฝ่ายศักดินาธิปัตย์พยายามอย่างที่สุดที่จะยืมมือกฎหมาย และยืมมือผู้ครองอำนาจมาทำลายฝ่ายตรงข้าม แม้ว่าวิธีการทำลายล้างนั้นจะเป็นวิธีเดียวกันกับวิธีใส่ร้ายป้ายสี ดังที่เคยกระทำกันมาในยุคอัครินผยองก็ตาม”

‘เสรีนิกร’ แห่ง *สยามสมัย* เมื่อได้ชี้แนวทางการรณรงค์เลือกตั้งที่ถูกต้องไว้แล้วได้ตำหนิพฤติกรรมของพรรคประชาธิปัตย์ไว้ว่า “ไม่ใช่เปิดฉากการตอบโต้อย่างเปะปะ และพยายามจะหิบบยกเอา

เรื่องคอมมิวนิสต์ หรือมหาชนรัฐ ซึ่งประชาชนส่วนมากกำลังเข้าใจกันว่า ‘ผี’ ขึ้นมาหลอก ทำนองเดียวกับที่รัฐบาลของจอมพล ป. พิบูลสงครามได้เคยหลอกมาแล้ว” (สยามสมัย ๑๑ พฤศจิกายน)

การใช้วิธีการอันภาษาชาวบ้านเรียกกันว่า “ปล้ำผีลูก ปลุกผีนั่ง” เพื่อทำลายคู่ต่อสู้หรือผู้ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันในทางการเมือง ดังที่รัฐบาลพิบูลสงครามและราชการตำรวจภายใต้การนำทาง พล. ต.อ. เผ่า ศรียานนท์ ได้เคยใช้มา ได้ก่อให้เกิดทฤษฎีขึ้นในบ้านเมือง และความคับแค้นขมขื่นใจแก่ประชาชนมาแล้วอย่างไร ประชาชนไทยยังไม่ลืมและจักไม่ลืมเป็นอันขาด

นับแต่รัฐบาลพิบูลสงครามได้นำประเทศไทยไปผูกพันไว้กับนโยบายของอเมริกาอันเป็นนโยบายที่มีความเกลียดชังมาดร้ายเป็นพื้นฐาน ประเทศของเราก็ท่วมท้นด้วยการโฆษณาใส่ร้ายป้ายสีประเทศเพื่อนบ้าน และประชาชนไทยก็ได้รับและสะสมเอาไว้แต่ความเกลียดชังมาดร้ายเพื่อนมนุษย์ ซึ่งยังไม่เคยมาก่อกรรมทำเข็ญให้แก่เขาเลย ตลอดเวลาหลายปีที่ได้มีการโฆษณากันอยู่ไม่ขาดสายว่า คอมมิวนิสต์จะบุกประเทศไทย เมื่อเวลาได้ผ่านมามาตั้งสิบปี การรุกรานประเทศไทยโดยคอมมิวนิสต์ก็มีอยู่แต่บนกระดาษโฆษณาของพวกฝรั่งที่เป็นศัตรูกับคอมมิวนิสต์เท่านั้น รัฐบาลสมัยนั้นได้ถือเอาข้ออ้างถึงภัยอันตรายจากคอมมิวนิสต์ที่ปลุกปั่นกระพือขึ้นโดยพวกฝรั่งและการสาดโคลนสุจริตชนที่คัดค้านนโยบายอันจะนำความวิบัติมาสู่ประเทศชาติว่าเป็นคอมมิวนิสต์ เป็นเครื่องค้ำจุนบัลลังก์แห่งอำนาจของตน ด้วยการเอา ‘ผี’ คอมมิวนิสต์มาเที่ยวหลอกประชาชน ได้เปิดโอกาสให้รัฐบาลในสมัยนั้น ปกครองบ้านเมืองอย่างทารุณอำมหิตมาได้หลายปี ด้วยการอาศัยนิทานเรื่องคอมมิวนิสต์หรือ ‘ผี’ คอมมิวนิสต์มาเที่ยวหลอกหลอนล่อลวงประชาชน รัฐบาลแห่งยุคทมิฬสามารถสร้างอาณาจักรแห่งความกลัวขึ้นในประเทศ

ไทยได้อย่างมั่นคง การจับกุมคุมขังและประหารผู้คนที่สุจริต ด้วยการลบล้างกฎหมายบ้านเมือง และโดยน้ำมือของตำรวจ เอง พร้อมด้วยความรู้เห็นเป็นใจของผู้ใหญ่ในราชการตำรวจ ได้บังเกิดขึ้นอย่างดกตื้นและอย่างไม่มียั้งอาย ความทุจริตฉ้อโกง ทรัพย์สินทั้งที่เป็นของหลวงและของราษฎร ได้กระทำกันอย่างเปลือยกายล่อนจ้อน ไม่ยำเกรงทั้งมนุษย์และเทวดา ความทุกข์ยากคับแค้นทั้งในด้านการครองชีพและในทางจิตใจ ได้แผ่ขยายออกไปอย่างกว้างขวาง นี่คือผลย่อยๆ ของการปกครองด้วยอาศัยวิธีการกล่าวหาใครต่อใครว่าเป็นคอมมิวนิสต์ และขายชาติ ที่รัฐบาลพิบูลสงครามได้เคยใช้และได้หว่านผลเช่นนี้ไว้แล้ว ในที่สุด รัฐบาลที่ใช้ นิทานเรื่องคอมมิวนิสต์อันได้รับเสียมสอนมาจากพวกฝรั่งเศสพรรคินิยมเป็นหลักในการปกครอง และเป็นหลักคำจูนอำนาจของตน ก็ได้ถูกขับไล่ไปด้วยแรงผลักดันของมติมหาชน ซึ่งได้รับการสนับสนุนโดยคณะทหาร นี่แหละที่เรียกว่าหมองต้องตายเพราะงู

บัดนี้ นิทานเรื่องเก่ากำลังจะถูกรื้อฟื้นขึ้นมาเล่ากันอีก บัดนี้ 'ผี' ตัวเก่ากำลังจะถูกจับเชิดขึ้นมาหลอกหลอนล่อลวงประชาชนไทยต่อไปอีกครั้งหนึ่ง ทั้งในการปราศรัยหาเสียงเลือกตั้ง การแพร่ข่าวเท็จให้เกิดความหวาดระแวงแตกตื่นทางหนังสือพิมพ์และการพิมพ์ใบปลิวที่ลงนามแฝง ส่งไปยังที่ต่างๆ แต่ประชาชนส่วนใหญ่ยอมไม่ลืมห่วงและไม่ลืมห่วงการหลอกลวงในอดีตที่เพิ่งผ่านไปอย่างสดๆ ร้อนๆ ที่เขาได้เผชิญมาเป็นเวลาหลายปีและเขาก็ได้เห็นด้วยตนเองว่าประเทศและพี่น้องร่วมชาติของเขาได้รับความหายนะทุกข์ยากอย่างมหันต์จากการที่รัฐบาลได้ใช้วิธีการปกครองอันสกปรกโสมมเช่นนั้น

การหลอกลวงด้วยการกล่าวหาใส่ร้ายผู้คนอย่างไร้ความจริง เช่นนี้ ย่อมเป็นไปได้ที่จะได้รับการสนับสนุนเห็นชอบจากคนส่วน

น้อยที่ได้รับประโยชน์จากวิธีการเช่นนั้นและบุคคลที่มีความเกลียดชังมาดร้ายผู้ที่มีความคิดเห็นทางการเมืองแตกต่างกับตน แต่ประชาชนที่รู้ความจริงและผู้ที่รักความจริงและความเป็นธรรมทั้งหลาย ย่อมรังเกียจเหยียดหยามวิธีการที่ไร้ธรรมะเช่นนั้น และย่อมเล็งเห็นได้ว่าเป็นภัยอย่างมหันต์ต่อประเทศชาติของเขา

๖ ธันวาคม ๒๕๐๐

หลังจากที่รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ได้เปิดฉากการโจมตีผู้สมัครรับเลือกกลุ่มสันติชนและแนวร่วมสังคมนิยมด้วยการตั้งข้อกล่าวหาบุคคลเหล่านั้นว่าเป็นคอมมิวนิสต์ เพื่อผลประโยชน์ในการชิงชัยการเลือกตั้งของพรรคประชาธิปัตย์ และต่อมาได้มีการขยายข้อกล่าวหาว่าใครต่อใครเป็นคอมมิวนิสต์ ครอบคลุมออกไปอย่างกว้างขวาง จนถึงพวกนักศึกษาระรรมศาสตร์ พวกหนังสือพิมพ์ และประชาชนทั่วไปที่สนับสนุนนโยบายเป็นกลาง และสันติภาพแล้ว ก็ได้มีเสียงกล่าวถึงความเคลื่อนไหวอย่างคึกคักของพวกคอมมิวนิสต์ติดตามมาพร้อมๆ กัน จากวงการบางแห่งเช่นจากวงการซีอโต้ และจากกระแสข่าวต่างประเทศที่ซ้ำซ้อนในการป้องกันข่าวเกี่ยวกับเรื่องคอมมิวนิสต์เข้ามาสู่ประเทศไทยปีแล้วปีเล่าอย่างไม่ขาดสาย

การกล่าวหาใส่ร้ายกันในเรื่องคอมมิวนิสต์นี้ ประชาชนไทยได้รับบทเรียนมาจากอดีตแล้วว่าไม่แต่จะก่อความเดือดร้อนเสียหายให้แก่สุจริตชนผู้ถูกกล่าวหาอย่างไร้ความจริงและไร้ความเป็นธรรมเท่านั้น หากได้ยังความเสียหายร้ายแรงให้เกิดแก่ประเทศชาติและประชาชนส่วนรวมด้วย กล่าวคือ ได้เป็นเหตุให้รัฐบาลฉวยโอกาสปกครองบ้านเมืองด้วยการกดขี่ปราบปรามการมีปากมีเสียงของประชาชนอย่างทารุณและปล่อยให้การทุจริตฉ้อโกงเกิดขึ้นในบ้านเมืองอย่างดกตื้น เหตุฉะนี้แหละ ประชาชนจึงจำเป็นต้องตรวจสอบดูว่าข้อกล่าวหาดังกล่าวนี้ มีหลักฐานสนับสนุนหรือไม่ หรือว่า

มันเป็นแต่เพียงข้อกล่าวหาใส่ร้ายให้เกิดการแตกตื่นตกใจขึ้นในบ้านเมือง และให้เกิดการแตกแยกขึ้นในหมู่คนไทยด้วยกัน เพื่อผลประโยชน์ของคนกลุ่มน้อยซึ่งจะเป็นคนไทยหรือชาวต่างประเทศก็ตาม ทั้งยังจำเป็นจะต้องสังเกตศึกษาด้วยความใส่ใจว่า การแพร่ข่าวใส่ร้ายป้ายสีกันเช่นนี้ มีที่มาจากแหล่งใดทางใด เพื่อที่เราจะสามารถวินิจฉัยได้ว่า เป็นข่าวที่ปล่อยออกมาเพื่อประโยชน์ของใคร

ต่อหน้าการแพร่ข่าวให้เกิดความแตกตื่นปั่นป่วนขึ้นในบ้านเมืองเช่นนี้ เป็นการจำเป็นที่ประชาชนส่วนใหญ่จะต้องพิจารณาว่ามันเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของเขาที่ตรงไหน ความพยายามของคนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่ง จะเป็นชาวไทยหรือชาวต่างประเทศก็ตาม ที่จะดึงบ้านเมืองของเราให้ไปหมกมุ่นสนใจอยู่กับเรื่องข้อกล่าวหาใส่ความกันในเรื่องคอมมิวนิสต์ ตลอดจนการโพนทะนาถึงภัยอันตรายต่างๆ ที่จะมาจากประเทศโน้นประเทศนี้ ซึ่งไม่เคยเป็นความจริงหรือมีวิ้วแว่วว่าจะเป็นความจริงเลย ในระหว่างเวลาสิบปีของการโพนทะนาที่ต่างประเทศได้แพร่เข้ามานั้น มันได้ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนไทยดีขึ้นที่ตรงไหน มันแก้ปัญหาความยุ่งยากและความคับแค้นนานาประการในชีวิตของเราทั้งหลายได้อย่างไร การโพนทะนายุงดังกล่าวนี มีแต่จะทำให้เราขาดความสนใจ และขาดการระดมกำลังประชาชนของเราไปใช้ในทางสร้างสรรค์ ทั้งประเทศและประชาชนของเราจึงต้องจมอยู่ในความล้าหลังยากแค้นเช่นนี้ด้วยเหตุนี้แหละ ประชาชนผู้ทำงานทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่รับราชการหรือทำงานรับจ้างเอกชน หรือประกอบอาชีพโดยอิสระก็ดี จึงสมควรจะต้องพิจารณาอย่างจริงจังว่า การที่จะปล่อยให้บ้านเมืองของเราเป็นสนามสำหรับให้คนกลุ่มน้อยทั้งจากภายนอกและภายในประเทศมายุยงปั่นหัวชาวไทย ด้วยข้อกล่าวหาใส่ร้ายคนไทยด้วยกันอยู่เรื่อยๆ ไปเช่นนี้ มันจะเกิดประโยชน์แก่การปรับปรุงชีวิต

ของประชาชนผู้ทำงานและต้องการการตอบแทนที่เป็นธรรมจากการทำงานของเขาที่ตรงไหน

ตามที่ได้มีการโฆษณากันในที่บางแห่งว่า บัดนี้ความเคลื่อนไหวของพวกคอมมิวนิสต์ได้เป็นไปอย่างคึกคักนั้น เมื่อเราได้อ่านหรือได้ฟังข้อความดังกล่าวนี้แล้ว และได้พิจารณาดูให้ดี จะเห็นได้ทีเดียวว่าในรายงานข่าวเช่นนั้น แท้จริงแล้วหาได้มีเนื้อหาที่แสดงถึงว่า ได้มีความเคลื่อนไหวของพวกคอมมิวนิสต์อย่างคึกคักไม่ ความเคลื่อนไหวอย่างคึกคักได้มีอยู่จริงในข่าวนั้น แต่มันได้กลายเป็นความเคลื่อนไหวอย่างคึกคักของการกล่าวหาใครต่อใครว่าเป็นคอมมิวนิสต์ แล้วก็มี การพูดจาโจษขานกันไป จนอาจลืมนั่นไปว่า ที่แท้แล้ว มันเป็นแต่เพียงการโจษขานถึงข้อกล่าวหาใส่ร้ายกันเท่านั้นเอง และด้วยการกล่าวหาและกระพือข่าวกล่าวหากันเช่นนี้แหละ ในบางครั้งคราว แม้ผู้มีตำแหน่งรับผิดชอบในราชการสำคัญของบ้านเมืองก็ยังพลอยรับเอาข่าวเล่าลือกล่าวหากันมาตริกดตรงและตอบคำถามแก่หนังสือพิมพ์อย่างเป็นทางการเป็นจริงเป็นจังไปด้วย ทั้งที่ได้มีการแถลงจากวงการราชการเองว่ายังไม่ได้รับหลักฐานอะไร เกี่ยวกับข้อกล่าวหาเช่นนั้นเลย แน่ละ ถ้าข้อกล่าวหาที่ได้มีผู้นำมาโฆษณามีหลักฐานสนับสนุนอย่างมั่นคงแล้ว ทางผู้รักษากฎหมายจะต้องปฏิบัติไปตามกฎหมาย เมื่อเป็นเรื่องจริง และมีใช่เป็นเรื่องนิทานแล้วจะโฆษณากันอย่างไรก็ได้

มีเสียงกล่าวกันว่า เนื่องด้วยเป็นเวลาแข่งขันกันในการหาเสียงเลือกตั้ง การกล่าวหาใส่ร้ายกันด้วยเรื่องทำนองนี้ จึงเป็นของธรรมดาสำหรับการเลือกตั้ง แต่เราเห็นว่า ไม่ว่าจะเป็นเวลาใดๆ ทั้งนั้น การกล่าวหาใส่ความกันด้วยความเท็จ เป็นสิ่งที่ไม่พึงกระทำ และถ้ามีการกระทำเช่นนั้นขึ้น ประชาชนก็ควรจะร่วมมือกันประณาม ถ้าฝ่ายหนึ่งโฆษณาทัณฑ์มใส่ร้ายอีกฝ่ายหนึ่ง ด้วยข้อกล่าวหาที่ไม่

เป็นความจริง และก่อความเสียหายร้ายแรงแก่เขา อีกฝ่ายหนึ่งก็อาจตอบโต้ด้วยวิธีเช่นเดียวกัน เมื่อเป็นเช่นนั้น ผลที่จะปรากฏก็คือ เราคงจะได้เห็นว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งของเรา เต็มไปด้วยคนเลวร้ายทั้งนั้น ปรากฏการณ์เช่นนี้ย่อมไม่เป็นคุณแก่ประเทศชาติของเราเลย และย่อมไม่เป็นประโยชน์แก่การที่จะแก้ปัญหาเรื่องความทุกข์ยากของประชาชนแต่อย่างใดด้วย

แทนการสาดโคลนเข้าใส่กัน สิ่งที่คุณแข่งขันในการเลือกตั้งจะพึงกระทำ เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนผู้เลือกตั้งก็คือ การเสนอนโยบายบริหารประเทศของตนให้ประชาชนผู้เลือกได้พิจารณาอย่างเป็นกิจจะลักษณะ การวิพากษ์และการชี้ข้อเสียในนโยบายของฝ่ายตรงกันข้ามย่อมเป็นสิ่งที่คุณทำได้ ซึ่งเป็นของคนละอย่างกับการปรักปรำใส่ร้ายกันด้วยข้อกล่าวหาที่ไม่เป็นความจริง

ผลประโยชน์ของประชาชนจะต้องได้รับการดูแลรักษาโดยประชาชนเอง

๖ ธันวาคม ๒๕๐๐ (ปิยมิตร)

บัดนี้เป็นเวลาที่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศ จะต้องใช้ วิจารณ์ญาณและความหนักแน่นในการฟังข่าวการเมืองจากที่ต่าง ๆ เพราะว่าในระยะนี้ได้มีการนำวิธีการอันสกปรกมาใช้ทำลายคู่ต่อสู้ ทางการเมืองอย่างดกตื้นขึ้นแล้ว และก็เป็นที่วิธีการอย่างเดียวกันกับ ที่รัฐบาลและวงการตำรวจแห่งยุคทมิฬที่ถูกขับไล่ไปได้ใช้มาแล้ว คือ วิธีการกล่าวหาใส่ร้ายฝ่ายที่มีความเห็นตรงกันข้ามกับตนว่า เป็น คอมมิวนิสต์ และได้รับทุนรอนจากคอมมิวนิสต์มาดำเนินการ รวมทั้งโหมการโฆษณาให้เป็นที่ตื่นตกใจ และเกิดแตกแยกกันในหมู่ ประชาชนว่า ภัยจากคอมมิวนิสต์ได้คุกคามประเทศไทยอย่างหนัก ทั้งที่ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงทั้งจากภายนอกและภายในประเทศ ที่ชี้ ให้เห็นไปเช่นนั้น

ผู้ที่สนใจต่อการแพร่ข่าวให้ร้ายจำพวกนี้จะเห็นได้ว่าในระยะ นี้ได้มีการปลุกปั่นข่าวจำพวกนี้กันขึ้นแทบทุกวัน ทั้งโดยทางตรง และทางอ้อมทั้งโดยทางเปิดเผยและทางลับ หลังจากการพิมพ์ ไบปลิวเดือนโนนาม “คอมเรดไทย” ชักชวนให้ทำลายศาสนาและ พระมหากษัตริย์ เพื่อที่จะเอาตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งกลุ่มสันติชนและ แนวร่วมสังคมนิยม หมกกลงในหลุมอุจจาระ และต่อมาได้มีไบปลิว ของผู้ใช้นามว่า “ลูกไทย” ซึ่งในไบปลิวได้แสดงฐานะของผู้เขียนไบ ปลิวไว้ว่าเป็นชนชั้นมั่งคั่งได้ประณามพวกที่ถูกหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์ ด้วยถ้อยคำอันหยาบช้ำ **ไทรายวัน** (๑๐ ธันวาคม) รายงานถึง ไบปลิวอันนี้ว่า “ไบปลิวดำคอมมิวนิสต์เกลื่อนพระนคร ในวงการ

ตำรวจสืบทราบว่ามีผู้จัดพิมพ์เป็นคนเดียวกับ ‘คอมเรตไทย’ เพื่อสร้างสถานการณ์ให้วุ่นวายแตกสามัคคีกัน มีพ่อค้าจีนฝ่ายนายเผ่าเป็นคนหนุนหลัง”

นอกจากการใช้วิธีการลอบแทงข้างหลัง ยังมีการทำร้ายกันซึ่งๆ หน้าอีกด้วย เป็นต้นว่า รตอ. เอิบ อินทรภัก นายอำเภอแห่งจังหวัดขอนแก่น ได้แถลงในที่ประชุมกำหนดผู้ใหญ่บ้านว่า นายเทพ โชติสุขิต หัวหน้าพรรคเศรษฐกิจได้รับเงินอุดหนุนการสมัครรับเลือกจากจีนคอมมิวนิสต์ และว่าผู้สมัครรับเลือกของพรรคนี้สักรูปฆ้องกับเคียวไว้ที่ขา (ข่าวภาพ ๖ ธันวาคม) เกี่ยวกับกรณีนี้ ผู้สมัครรับเลือกที่ได้รับความเสียหาย ได้มีหนังสือร้องเรียนเข้ามายังรัฐมนตรีว่าการมหาดไทย เพื่อให้พิจารณาโทษของนายอำเภอผู้นี้โดยด่วนแล้ว เราหวังว่าท่านรัฐมนตรีจะได้พิจารณาการกระทำของนายอำเภอผู้นี้และแถลงให้ประชาชนได้ทราบโดยไม่ชักช้า นอกจากนี้ในการหาเสียงของพรรคประชาธิปไตย ก็มีบุคคลบางคนได้พูดกระพือภัยที่คุกคามประเทศไทยโดยปราศจากข้อเท็จจริง ดังเช่นที่หลวงประกอบนิติสาร ได้กล่าวที่สวนลุมพินีว่า “ภัยคอมมิวนิสต์ได้คุกคามประเทศไทยอย่างหนัก” (พิมพ์ไทย ๙ ธันวาคม)

คำโฆษณาใส่ร้ายคู่แข่งชั้นทางการเมืองที่คนไม่ก็คนคิดอ่านกระทำขึ้น และทำให้แพร่ไปในหมู่ชนโดยทางต่างๆ บางทีก็ได้ทำให้บุคคลในคณะรัฐบาลมีความคิดไขว้เขวไป จนถึงให้คำตอบแก่หนังสือพิมพ์ไปในทางให้ท้ายแก่การปลุกปั่นชาวใส่ร้ายให้เกิดความปั่นป่วนแตกแยกขึ้นในบ้านเมือง ซึ่งเป็นการไม่สมควรที่ผู้มีตำแหน่งสำคัญในราชการจะพูดออกไป

ข้อที่ประชาชนจะต้องสนใจในข่าวจำพวกนี้เป็นพิเศษ ก็คือไม่แต่ว่าการกระพือข่าวใส่ร้ายอกุศลเหล่านี้จะได้กระทำกันแต่ในหมู่คนไทยเท่านั้น แม้ชาวต่างประเทศฝ่ายที่ไม่ต้องการให้ประเทศไทย

ดำเนินนโยบายเพื่อสันติภาพและเป็นกลางก็ได้ยื่นมือเข้ามาประณามคนไทยที่เรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินนโยบายเพื่อสันติภาพและเป็นกลางด้วย ดังที่หนังสือพิมพ์หลายฉบับได้เปิดเผยว่า สำนักงานแถลงข่าวอังกฤษได้พิมพ์แถลงการณ์ กล่าวหาชาวไทยผู้ใฝ่หาสันติตามหลักปรัชญาจื๊อ ผู้ที่เรียกร้องนโยบายเป็นกลาง ว่าเป็นแนวหน้าของการมุ่งมั่นทำลายชาติ ในกรณีนี้รัฐมนตรีช่วยว่าการต่างประเทศได้ตอบหนังสือพิมพ์ว่า “ถ้าพูดเข้ามาในกิจการภายในของเรา ก็ถือว่าเป็นการแทรกแซงแน่” (สารเสรี ๘ ธันวาคม) อย่างไรก็ตามก็เกี่ยวกับแถลงการณ์ที่เป็นการแทรกแซงกิจการภายในประเทศไทยชั้นนี้ทางหัวหน้าแถลงข่าวภาษาไทยของสำนักงานแถลงข่าวอังกฤษปฏิเสธว่า “ไม่เคยออกข่าวโจมตีใครในเมืองไทยเลย” (สยามนิกร ๘ ธันวาคม) แต่หนังสือพิมพ์ได้ยืนยันว่ามีแถลงการณ์เช่นนั้นแน่ และถ้ามิใช่เป็นแถลงการณ์ของสำนักงานแถลงข่าวอังกฤษเองแล้วก็ต้องมีการทำแถลงการณ์ปลอมขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการใช้กลวิธีอันอุบาทว์เพื่อทำลายข้อเรียกร้องของประชาชนในเรื่องนโยบายเป็นกลางได้ดำเนินไปอย่างหนักมือยิ่งขึ้น

การแทรกแซงของต่างประเทศรายหลังที่สุดมาจากสำนักงานแถลงข่าวจีนได้หวั่น ซึ่งได้ตีพิมพ์บทความว่าด้วย “ลัทธิเป็นกลางภายใต้นโยบายอยู่ร่วมกันโดยสันติ” โดยลงความเห็นปรักปรำว่า “การสนับสนุนลัทธิเป็นกลางนั้น คือการช่วยเหลือคอมมิวนิสต์โดยตรง” (สารเสรี ๑๓ ธันวาคม)

นอกจากการเข้าแทรกแซงโดยตรงของสำนักแถลงข่าวต่างประเทศดังกล่าวข้างต้นนี้แล้ว ยังมีการแทรกแซงอีกรูปหนึ่งของคณะเจ้าหน้าที่สถานทูตอเมริกัน ที่ไปเที่ยวสอบถามความคิดเห็นและนโยบายของผู้สมัครรับเลือกในที่ต่างๆ เช่น ได้ตั้งคำถามแก่นายอรรถ สมวงษ์ ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีว่า ใครเป็นผู้สนับสนุนให้

สมัคร? ทำไมโจมตีอเมริกามากนัก? เมื่อประกาศนโยบายเป็นกลางแล้ว ไม่กลัวถูกผู้มีอำนาจเหนือกว่า แย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติของไทยไปเสียหรือ? และนายอรรถได้กล่าวโจมตีอเมริกาว่า “พยายามที่จะแทรกแซงการเมืองไทยในการเลือกตั้ง และแทรกแซงความคิดเห็นของคนไทย” (สารเสรี ๙ ธันวาคม)

การแทรกแซงของต่างประเทศจากแหล่งต่างๆ เหล่านี้ เป็นการแทรกแซงเพื่อสกัดขัดขวางข้อเรียกร้องของประชาชนไทยที่ได้เรียกร้องให้รัฐบาลถอนตนจากการผูกพันตนไว้กับอเมริกาและฝ่ายตะวันตก และให้ดำเนินนโยบายเป็นกลางและเป็นอิสระ การกระพือข่าวใส่ร้ายว่าใครต่อใครเป็นคอมมิวนิสต์โดยชาวไทยกลุ่มหนึ่งและโดยชาวต่างประเทศพวกนี้ ได้อุบัติขึ้นภายหลังที่ความคิดเห็นของประชาชนในเรื่องนโยบายเป็นกลาง กำลังจะผนึกเข้าเป็นมติมหาชนอันแข็งแกร่ง การกล่าวหาใส่ร้ายด้วยข้อหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์ได้ถูกประดิษฐ์ขึ้น เพื่อที่จะขัดขวางทำลายมติของมหาชนในเรื่องนโยบายเป็นกลาง ฉะนั้นประชาชนจึงจะต้องระมัดระวังทางได้ทางเสียแห่งผลประโยชน์ของตน และจะต้องศึกษาให้รู้เท่าทันการยุแหย่ และการหลอกลวงของพวกชาวต่างประเทศพวกนี้ ซึ่งการดิ้นรนทั้งหลายแหล่ของเขามีเป้าหมายอยู่ที่การรักษาผลประโยชน์ของเขาเท่านั้น พวกเขาต้องการทำลายมติของมหาชนเรื่องนโยบายเป็นกลาง เพราะว่่านโยบายเป็นกลางซึ่งจะทำให้ประเทศไทยเป็นอิสระพ้นจากการผูกมัดตนเองไว้กับฝ่ายตะวันตกนั้น จะทำให้ผลประโยชน์ของเขาเสื่อมเสียไป การอ้างถึงภัยคอมมิวนิสต์ และการกล่าวหาว่าใครต่อใครเป็นคอมมิวนิสต์นั้นเล่า เป็นวิธีการที่เขาใช้ได้ผลมาแล้วในสมัยรัฐบาลพิบูลสงคราม เขาจึงพยายามที่จะนำมาใช้ในยามคับขันอีกครั้งหนึ่ง

การที่คนไทยด้วยกันจะมีความคิดเห็นทางการเมืองแตกต่างกัน

กันนั้นก็เป็นของธรรมดา ถ้าใครๆ จะมีความเห็นหรือนโยบายทางการเมืองอย่างหนึ่งอย่างใด อันมิได้ประกอบขึ้นมาจากความเห็นแก่ตัว หรือเพื่อที่จะป้องกันผลประโยชน์ของคนกลุ่มน้อย ซึ่งขัดกับผลประโยชน์ของมหาชนแล้ว และถ้าเขาปรารถนาจะให้เป็นประโยชน์แก่มหาชนโดยสุจริตใจแล้ว เขาก็ชอบที่จะเสนอความเห็นของเขาออกมาให้ชัดแจ้ง ซึ่งถึงคุณแห่งนโยบายของเขาโดยอาศัยข้อเท็จจริงและเหตุผล และซึ่งถึงโทษแห่งนโยบายของฝ่ายตรงกันข้ามโดยอาศัยข้อเท็จจริงและเหตุผลเช่นเดียวกัน แล้วก็ปล่อยให้ประชาชนเลือกเอาว่าต้องการนโยบายของฝ่ายใด ด้วยการกระทำเช่นนี้ก็จะช่วยให้ประชาชนสามารถที่จะเลือกนโยบายบริหารประเทศด้วยการใช้เหตุผลและวิจารณ์ญาณของเขาเอง อันเป็นการนำประชาชนผู้เลือกตั้งไปในทางที่ถูกต้อง ส่วนวิธีการกล่าวหาใส่ร้ายกันด้วยความเท็จ และใช้อุบายหลอกลวงอันลามกต่างๆ เช่นการพิมพ์ใบปลิวปลอมนามของผู้อื่น ใช้นามแฝงลอบด่าว่าผู้อื่น ด้วยการบิดเบือนความจริง และด้วยถ้อยคำอันหยาบช้ำ และด้วยการแพร่ข่าวที่ไม่เป็นความจริงต่างๆ นานานั้น เป็นการชักนำประชาชนไปสู่ความหลงมกมาย เป็นการชักชวนประชาชนให้ใช้อารมณ์อันรู้วามตัดสินใจสำคัญ แทนการใช้วิจารณ์ญาณและเหตุผล อันเป็นการทำลายผลประโยชน์ของประชาชน และเป็นการนำความหายนะมาสู่ประเทศชาติ ประชาชนจึงจะต้องร่วมมือกันประณาม และป้องกันมิให้วิธีการอันเลวร้ายนี้แพร่หลายต่อไป

ส่วนการที่สำนักงานแถลงข่าวของต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ของสถานทูตบางประเทศได้เข้ามาแทรกแซง เป็นฝักเป็นฝ่ายสนับสนุนและประณาม การที่ประชาชนไทยจะเลือกใช้นโยบายบริหารประเทศ ตามความคิดเห็นอิสระของเขานั้น เป็นการกระทำที่ไม่ชอบ เป็นการลบหลู่เกียรติภูมิของประเทศและประชา

ชาติไทย ซึ่งเราจะยอมให้การลบล้างดูหมิ่นเช่นนี้ดำเนินต่อไปใน
ประเทศของเราอีกไม่ได้ และรัฐบาลที่ไม่ใช่สมุนของชาวต่าง
ประเทศจำพวกนั้น ก็จะทำเฉยเมยต่อภาวะการณ์เช่นนี้ต่อไปไม่ได้

๑๔ ธันวาคม ๒๕๐๐

ผู้ที่รัฐบาลและข้าราชการไทยจะพึงเกรงใจ
และสมควรจะเอาใจนั้น
มิใช่ต่างชาติจักรพรรดินิยม
หากเป็นมหาชนคนไทย
ทางแห่งความสวัสดิ์ของรัฐบาล
ก็มีช่องทางที่ต่างชาติจักรพรรดินิยมแนะให้เดิน
หากเป็นแนวทางที่มหาชนคนไทยแนะให้เดิน
และมหาชนไทยกำลังดำเนินอยู่

๒๕ เมษายน ๒๕๐๐

มูลนิธิเสรีวิทยุเทศ-นาคะประทีป

การเมืองของประชาชน
ISBN 974 - 92770 - 1 - 5

9 789749 277010

ราคา 170 บาท